

**Je bil
ustreljeni
nedolžen?** str. 15

**Deset
milijonov
za vrnitev** str. 3

VESTNIK

Murska Sobota, 27. maja 1993 • Leto XLV • Št. 21 • Cena 80 SIT

Spor o načinu sušenja trav je v tej etapi že zdavnaj odločen. Toda še prej o neki drugi odločitvi, ki je bila sprejeta mnogo prej. Ne ve se več, kdaj. Nekdo je neka generacija tod živečih poljedelcev in živinorejcev morala reči: tako bomo sušili! Na ostrveh ne bomo. Kaj so ostrvi? Beseda, ki je seveda mi ne poznamo, ker pač na travnikih tudi ostrvi ni, je nekoliko podobna besedi »oslica«. Pa besedi osla. Oslo tukaj pravimo kosnemu kamnu, kamnu za koso brusiti. Koren besed je star, z njim se označuje vse, kar je proti vrhu zašiljeno. Kjer sušijo krmo na ostrveh, tam jo nekako vesijo na tanke drogove. Tem drogovom se pravi ostrvi. Naši stari tod so torej rekli, na ostrveh ne bomo sušili. S tem so zločili tudi kozolce, ki so se najbrž razvili prav iz ostrvi. Tako posej vse do današnjih dni sušimo krmo na tleh. Vse dobro in prav. Dokler se ni pojavila nova dilema. Sušiti ali ne

sušiti z obračalniki? Kakšne so posledice za seno, če ga spravljamo z nakladalkami in balirkami?

Tudi ta »dvojščina«, kot bi rekli stari, je razrešena. Če sušiš strojno, ti ni potrebno toliko izpostavljati temena vročemu soncu. K traktorju priključiš obračalnik, drdraš gor in dol po senožeti in »sušiš«. Če imaš nakladalko, ne potrebuješ ne žrda in ne voža, ni ti potrebno zvijati »zaklav«, ne povezovati na sredini. Da o balirki niti ne govorimo.

Toda pogledite si potem tisto mrvo! Je to sploh še mrva? Saj to so pleva, to je »sečka«, to je zmencano, kot da bi zadevo iz nekaj let stare slamnjače stresel

Človek, ki je desetletja dolgo sušil z vilami in na vilah, nekako vzljubi vroč dotik ročaja, vzljubi pršenje vročine in morečo tišino poldneva...

foto: N. Juhnov

tekst: ŠSM

Skupnost pomurskih Madžarov ustanavlja svoj zavod za informiranje, v katerem naj bi združili tednik Nepujsag, radijski program v madžarsčini in madžarski program slovenske televizije, za kar so se na skupščini odločili po človeški in narodnostni zavesti, je bilo uradno sporočilo predsednice skupščine in poslanke Marie Pozsonec s sestranko, ki je bil brez argumentov zaprt za javnost, saj se je na njem govorilo izključno o medijih narodnosti in njihovem prihodnjem statusu. O tem pred javnostjo ni kaj skrivati, če seveda ni česa v ozadju in se jo hoče zavesti z eno platjo resnice.

Z izločitvijo javnosti je vodilna politična elita prekmurskih Madžarov pravzaprav razgalila svoje cilje. Najpomembnejše je, medije prilepiti k politično oblastni instituciji in si s tem zagotoviti popolno kontrolo in vpliv ter tako ustvariti zaščitni filter pred očmi javnosti za vsa svoja početja. Podreditev medijev zagotavlja tudi ohranjanje enopartijskosti vladanja in neke vrste enoumja, pri čemer sedanje vodstvo skupnosti zagrizeno vztraja. Zagovorniki pluralizacije v narodnostni politiki kot da ne vidijo, za kaj gre, in si sami mečejo polena pod noge, ki jih bo v prihodnosti zelo težko odstranjevati. Blizu so tudi lokalne volitve, ko bodo mediji zelo pomembni za ohranitev pozicij.

Očitno je tudi, da odločitev interesne skupnosti ni povezana z boljšo kakovostjo, profesionalnostjo in razvojem narodnostnih medijev, saj so dosedanemu izdajatelju v glavnem nalepljali pozitivne etikete in imeli oba medija ob stagnaciji v drugih dejavnostih za neke vrste paradna konja. Kot da je v tem trenutku komu v napoto, da še obstaja

Pod »svoje«

kolektiv, v katerem se Madžari in Slovenci dobro razumemo in smo bili uspešni, in da je nekomu pomembnejša nacionalna neoporečnost in čistost, kot kaj in kako se dela. Scenarij gre tako daleč, da vodstvo interesne skupnosti sproža konflikte in obračunavanja znotraj redakcij, kar mu je v ekipi Nepujsaga že tudi uspelo. V bistvu so izrekli nezaupnico dosedanji odgovorni urednici in karte stavili na podpovprečno uspešnega sodelavca, ki je bil kot »uvoženi« novinar za to skupnost še ne tako daleč nazaj slaba kadrovska rešitev. S tem se samo potrjuje domneva, da je eden od ciljev kadrovska čistka. Radijsko uredništvo ni toliko izpostavljeno intrigam, saj ima oporo v osrednji profesionalni instituciji RTV Slovenija in se zato na scenarije politikov ne odziva in se jim ne podreja.

V Podjetju za informiranje smo svoj izdajateljski posel tako pri časopisu (z izdajanjem bomo prenehali 1. julija) kot pri radijskem programu (slednjega bomo delali do prekinitve pogodbe s strani RTV Slovenija), skušali opraviti optimalno in razvojno ambiciozno. Tudi po lastninjenju, ki s spremembo zakona izključuje lastninjenje kapitala, ustvarjenega z narodnostnimi programoma, bi imeli interes na osnovi jasno opredeljenih pravil v pogodbi z državo ter RTV Slovenija in ob upoštevanju vseh ustavnih in zakonskih pravic narodnosti izvajati oba programa. Če na drugi strani tega zaupanja ni, smo kot zgolj profesionalna institucija, ki se ukvarja z informativno dejavnostjo, nemočni v odnosu do narodnostne politike, natančneje do njenih politikov, ki navkljub demokraciji z mediji ravnaajo kot s svojim orodjem. Praktična izkušnja bi znala biti zelo pomembna za prihodnjo zakonsko rešitev, zato je v sedanjem dogajanju morda tudi nekaj koristnega in pozitivnega.

Samo še en pogled na možne posledice. Getoizacija narodnostnih medijev v okolju, kjer skupaj živijo Madžari in Slovenci, je razvojno gledano slab projekt. Kam vse to pelje in kaj prinaša tovrstno »avtonomaštvo« vodilne elite prekmurskim Madžarom in kaj pomeni to za usodo zdaj še navzoče tolerance med Slovenci in Madžari v Prekmurju, bo pokazal čas. Pričakujem ga obremenjena s spoznanjem, da noben skrajni nacionalizem ni prinesel še nič dobrega.

Irma Benko

V sožitju z naravo

pogovor s kmetijskim ministrom dr. Jožetom Ostercem str. 4

»Cerkev je v politiki nevarna«

str. 8

MENJALNICA LEND

Ugoden nakup in prodaja deviz ter drugih valut.
Mohorjeva 2, Lendava,
telefon: (069) 75 427, 75 518

Vestnikov koledar

27. maj četrtek, Avguštin
28. maj, petek, German
29. maj, sobota, Maks
30. maj, nedelja, Binkošti
31. maj, ponedeljek, Marija
1. junij, torek, Justin
2. junij, sreda, Erazem

VREME

Ob koncu tedna bo sončno in toplo, ponekod so možne nevihte.

Pogovor

Če junija sonce pripeka in vmes dežek rosi, ni treba se bati teka, obilo zemlja rodi.

SALON POHISTVA
INTERDOM
VELIKA IZBIRA POHISTVA
SALON POHISTVA, MARIBOR
Tržaška 65, VEGROS SHOPPING CENTER
SALON KUHINJ, MARIBOR
Ruška 104, tel. (062) 102 618

POLJOOPSKRBA
trgovina MARIBOR
tel.: (062) 303 984
trgovina M. SOBOTA
tel.: (069) 21 048

- traktorske škroplilnice
- Agromehanike Kranj po ugodnih cenah
- rotacijske vrtno kosilnice Alpina

Potrošnik

AKCIJSKA PRODAJA

ŠAMPONI, ZOBNA KREMA, MLEKO ZA SONČENJE

DAN NA DAN

NIŽJE CENE DO 30%

27.5.-10.6.'93

V PRODAJALNAH

Potrošnik

aktualno okoli nas

PO SLOVENIJI

LJUBLJANA – Poslanci državnega zbora so daljšo razpravo o svoji prvi preiskovalni komisiji končali s sklepom, da vanjo pač ne more posegati nihče, razen poslancev. S tem so zavrnili zahtevo branilcev Hita. Razprava je bila vroča tudi glede zasnovne nacionalne varnosti.

LJUBLJANA – Naša država bo dobila od Evropske skupnosti v okviru drugega t. i. indikativnega programa Phare za letošnje leto kar precejšnjo nepovratna sredstva. Je edina med nekdanjimi socia lističnimi državami, ki ima status »prejemnice tovrstne pomoči«. V sporazumu je rečeno, da bo Evropska skupnost Republikli Sloveniji podarila deset milijonov ekujev (20 milijonov mark) pomoči.

PORTOROŽ – Tu je potekala dvodnevna ameriško-slovenska poslovna konferenca, na kateri so sodelovali predstavniki 35 ameriških in več kot 80 slovenskih podjetij.

BLEJ – Predsednik republike Milan Kučan je začel mednarodno konferenco Pravice manjšin in meje – Izzivi v novi Evropi. Pripravil jo je Institut za proučevanje odnosov Vzhod-Zahod iz New Yorka, na njej pa so sodelovali državniki, diplomati, znanstveniki in novinarji iz Evrope in ZDA.

LJUBLJANA – Na krajšem uradnem obisku se je mudil luksemburški premier Jacques Santer. Z gostiteljem, premierom dr. Janezom Drnovškom, sta podpisala sporazum o letalskem in cestnem prometu med državama.

LJUBLJANA – Lojze Peterle je poklical na posvet v Ljubljano slovenskega veleposlanika na Hrvaškem Matijo Malešiča. To je storil, ker hrvaška stran nadaljuje gradnjo mejnega objekta na spornem ozemlju pri Sečovljah in s tem očitno krši februarjski dogovor zunanjih ministrov na Otočcu.

PO SVETU

MEBUDGORJE – Predstavniki Muslimanov in Hrvatov v BiH so se sporazumeli o takojšnjem postopnem izvajanju mednarodnega mirovnega načrta v muslimanskih in hrvaških delih države. Pripadniki obeh narodov naj bi na območju osrednje BiH ustanovili mešano regionalno upravo, predsedstvo BiH pa naj bi zamenjali skupni koordinacijski svet.

PALE – Srbi v BiH so na referendumu z veliko večino zavrnili mirovni načrt OZN. Proti sprejetju Vance-Ownovega mirovnega načrta je glasovalo kar 96 odstotkov volivcev. Obenem so se zavzeli za ustanovitev neodvisne srbske države v BiH.

RIM – Ruski zunanji minister Kozirjev se je po obisku Beograda dalj časa pogovarjal z visokimi italijanskimi funkcionarji. Za svoje pobude je poskušal pridobiti tudi zunanje ministre Francije, Velike Britanije in Španije, treh članic varnostnega sveta. Rusija je pripravljena poslati vojaške sile za nadzor meje med Srbijo in BiH.

BRUSELJ – Drugi referendum v manj kot letu dni, na njem je 56 odstotkov danskih volivcev glasovalo za Evropsko unijo s pečatom Maastrichta, so na sedežu Evropske skupnosti sprejeli z velikim olajšanjem. Hkrati pa ne manjka tudi skrbi, saj se kljub danski podpori maastrichtskemu sporazumu, na katerem naj bi do konca stoletja temeljila Združena Evropa, dvanajstercica že dalj časa srečuje s kopico novih težav.

BUDIMPEŠTA – Na enodnevem delovnem obisku na Madžarskem je bila delegacija slovenskega notranjega ministrstva. Ob tej priložnosti so podpisali temeljni dogovor o sodelovanju policij obeh držav v boju proti terorizmu, ilegalnemu prometu z mamili in organiziranemu kriminalu. Dogovarjali so se tudi o izboljšanju razmer na preobremenjenem mejnem prehodu Dolga vas, ki naj bi ga razširili.

ANKARA – Nemški kancler Kohl je obiskal Turčijo, kjer se je pogovarjal predvsem o turškem približevanju Evropi in Evropski skupnosti kot predstavniki Nata pa tudi o reševanju balkanske krize. Govor je bil seveda tudi o »manjšinah«, zlasti o zelo številnih turških delavcih v Nemčiji.

BONN – Obisk namestnika kitajskega premiera in zunanjega ministra Qian Qichena je bil za nemške voditelje priložnost, da so Peking pozvali, naj podpre nemško prošnjo za sprejem med stalne članice varnostnega sveta OZN.

NEW YORK – Generalni sekretar OZN Butros Gali se je v pismu varnostnemu svetu zavzel za umik enot OZN iz Hrvaške, ker ne morejo opraviti svojih nalog. Ker Srbi zavračajo sodelovanje, bi lahko varnostni svet upravičeno odpoklical 16 tisoč pripadnikov mirovnih enot iz Hrvaške.

RIM – O novem ruskem načrtu v štirih točkah za rešitev balkanske krize so razpravljali zunanji in obrambni ministri Zahodnoevropske unije. Bistvo dokumenta, ki so ga sprejeli, je naslednje: »Nobena rešitev, ne vojaška ne kakšna druga, ni izključena, ko gre za pritisk na Srbijo, da bi jo primorali k sodelovanju pri uresničevanju mirovnega načrta.«

LONDON – Spodnji dom britanskega parlamenta je izglasoval ratifikacijo maastrichtskega sporazuma o Združeni Evropi. Zarporazum je glasovalo 292 poslancev, proti pa jih je bilo 112. O njem mora glasovati še zgornji dom britanskega parlamenta, postopek ratifikacije pa naj bi se končal do avgusta.

MOSKVA – Ruski parlament je sprejel odločitev, da ne bo razpravljal o predlogu nove ustave predsednika Borisa Jelcina, ki ga je sestavila ustavna komisija. Parlamentarci so s tem podprli odločitev predsednika parlamenta Hasbulatova.

Med Slovenci na Madžarskem

Ali trdnjava slovenstva pada?

Z velikim pričakovanjem sem se to nedeljo spet odpravil v Porabje. Prejel sem namreč vabilo Zveze Slovencev na Madžarskem za tradicionalno prireditev *Porabski dnevi*. Na programu je bil še kar pester spored. Posebej pa sta me zanimali dve stvari – *maša na prostem* z blagoslovitvijo gasilskega praporja in *osrednji kulturni program*.

Kraj prizorišča je bil v obeh primerih Gornji Senik, ki smo mu včasih rekli tudi *trdnjava slovenstva* v Porabju. Takrat si lahko slišal v cerkvi in nasploh pri cerkvenih obredih, ki jih je opravljal zdaj že pokojni župnik Janoš Kuhar, v glavnem samo slovensko govorico in petje. In kakšna je bila tokrat maša na prostem, ki so jo uvrstili v program Porabskih dnevov? Pričakoval sem, da bo v slovenskem jeziku ali pa vsaj dvojezična, toda slovenski duhovnik Lojze Kozar je komaj prišel do besede. Ali trdnjava slovenstva torej pada? No, sledil je še drugi del blagoslovitve gasilskega praporja, ko so o tem spregovorili posvetni govorci, med njimi tudi župan Gornjega Senika **Marton Ropos**. Posebej je poudaril, da živi v njihovem kraju okrog 800 ljudi in da jih je okrog 95 odstotkov slovenske narodnosti. Z odprtjem mejnega prehoda Martinje-Gornji Senik so dobili neposredno povezavo z matičnim narodom, kar bo ugodno vplivalo tudi na njihov gospodarski razvoj. Ni kaj, spodbudne so bile njegove besede. Vseeno pa me je tudi ob njih nekoliko stiskalo pri srcu, saj je govoril le v madžarščini in so ga sproti prevajali v slovenščino (Slovenka Slovenca), kasneje pa še v nemščino. Vem pa, da je gornjeseniški župan sicer velik zagovornik slovenstva v Porabju.

Če mi je bilo po maši in gasilski slovesnosti nekoliko težko pri srcu, pa mi je zadrh-

telo bolj radostno ob začetku osrednjega kulturnega programa na igrišču osnovne šole. Vse navzoče je najprej v slovenščini pozdravil predsednik Zveze Slovencev na Madžarskem **Jožef Hirnök** in potem dejal, da so z organiziranjem Porabskih dnevov začeli lani, kajti bili so mnen, da morajo imeti porabske kulturne skupine vsaj enkrat letno priložnost, da se predstavijo svojim vaščanom, prijateljem in gostom.

»Kultura je bila tista dejavnost, ki je skozi stoletje ohranjala slovenstvo v tem trikotniku ob tromeji. Z roko napisane pesmarice so se prenašale iz roda v rod. Babice so naučile svoje vnuke lepe slovenske pesmi in plese ter tudi naš domači slovenski govor. Na žalost je slovenščina vse manj prisotna v slovenskih družinah, zato vas lepo prosimo, ne pozabite, v kakšnem jeziku so govorili vaše babice in dedki. Naučite ta lep slovenski dialekt tudi svoje otroke in vnuke!« je posebej poudaril.

In potem so nastopile gostujoče skupine iz Slovenije (pevske zbor učencev OŠ Kuzma, PZ in FS iz Ptuja, PZ iz Trbovelj, FS Beltinci) ter skupine, ki delujejo med porabskimi Slovenci (PZ in FS Gornji Senik, Ljudske pevke iz Števanovec in Monoštra, ansambel Lajca Korpiča z ženskim kvartetom). Prijetno jih je bilo poslušati in gledati.

Besedilo in posnetka: **JOŽE GRAJ**

Leta 1927 so na Gornjem Seniku že blagoslovili gasilski prapor, vendar se je le-ta med 2. svetovno vojno izgubil, tako da so bili ves čas doslej brez njega. Pravzaprav vse do lani niti niso imeli samostojnega gasilskega društva, ampak skupno z Dolnjim Senikom in Sakalovci. Poleg praporja še bolj pogršeja lastno gasilsko vozilo. Podpisali pa so tudi sporazum o sodelovanju z GD Martinje.

Ljubljanski nadškof in metropolit o odnosih cerkve in države

Rešitev za Razkrižje – na dobri poti

Odnosi med državo in cerkvijo se urejajo prepočasi – Cerkev ne postane »kapitalist«, potrebuje pa sredstva za urejanje perečih vprašanj – Prizadevanja papeža Janeza Pavla II. za mir

»V zvezi z urejanjem odnosov med cerkvijo in državo ostajam še naprej optimist, čeprav se odnos urejajo počasneje, kot smo mnogi pričakovali,« je dejal ljubljanski nadškof in metropolit dr. Alojzij Šuštar na pogovoru v hotelu Slavija v Mariboru, kjer je bil gost tradicionalnih Kulturnih večerov, ki jih vodi novinar in sedaj tudi poslanec Združene liste v državnem zboru Jože Jagodnik. Na pogovoru, ki se ga je udeležilo mnogo mariborskih kulturnih ustvarjalcev, duhovnikov, univerzitetnih profesorjev, politikov in gospodarstvenikov, je ljubljanski metropolit tudi dejal, da so se odnosi med cerkvijo in državo začeli hitreje urejati po volitvah.

V zvezi s tem je pozitivno ocenil oblikovanje krovnice komisije za urejanje odnosov med državo in cerkvijo, ki jo vodi zunanji minister Lojze Peterle, in izrazil upanje, da bo delo sedaj hitreje steklo. Gotovo je cerkev ločena od države, vendar je treba definirati tudi, kaj to pomeni, saj so oblike te ločitve v različnih državah različne, je dejal dr. Šuštar, ki je med drugim opozoril tudi na probleme, ki jih ima cerkev zaradi neurejenega socialnega statusa duhovnikov, zaradi odprtih vprašanj v zvezi z vero-ukom v šolah, pa tudi pri zagotavljanju sredstev za dejavnost teološke fakultete, samostanov, obnovo spomenikov in nujno potrebne karitativne de-

Le od kod pa so te pevke? se je marsikdo spraševal, ko so prišle na oder. Ester Šulič, ki je vodila prireditev v slovenskem in madžarskem jeziku, jih je predstavila kot skupino pevke iz Mariborskega štrca. Kasneje sem zvedel, da so vse upokojenke, ki se rade družijo v upokojenskem društvu in tam večkrat tudi zapojejo. Tako je nastala tudi ideja o ustanovitvi skupine. Slovenske pesmi pa so se naučile večinoma že v mladih letih, ko so še pasle krave na Gornjem Seniku in drugod.

Leto od sprejema Slovenije v OZN

Ob prvi obletnici članstva Slovenije v Organizaciji združenih narodov je zunanji minister Lojze Peterle v posredni izjavi predstavil vlogo naše države v svetovni organizaciji in njena stališča. Povedal je, da je dala slovenska zunanja politika pomemben prispevek s svojo pobudo o mednarodni rešitvi krize v Bosni in Hercegovini in da je bila pobuda sprejeta kot ena od stvarnih možnosti. Slovenija je mara letos od varnostnega sveta zahtevala, naj jo izvede v obliki embarga na uvoz orožja, saj naša država ni vpletena v balkansko krizo. V izjavi je tudi rečeno, da se je Republika Slovenija od 22. maja 1992, ko je bila sprejeta v OZN, vključila tudi v večino specializiranih agencij Združenih narodov in z njimi tvorno sodeluje. Prav zdaj pa poteka intenzivne priprave za udeležbo Slovenije na svetovni konferenci o človekovih pravicah junija letos na Dunaju.

Obisk ruskega veleposlanika

Jurij Girenko, veleposlanik Rusije v Sloveniji, je obiskal Mursko Soboto. Visokega gosta je sprejel predsednik občinske skupščine Andrej Gerencner, slovesnosti pa se je udeležil tudi predstavnik občinske borbevske organizacije Štefan Šabjan. Obisk ruskega veleposlanika sovpada z dnem zmage nad fašizmom v svetovni vojni, zato je Jurij Girenko položil venca na spomeniku padlim na Trgu zmage in grobnico rdečearmejscev na mestnem pokopališču. V pogovoru z novimenoanim veleposlanikom v Ljubljani sta obe strani izrazili željo po tesnejšem političnem in gospodarskem sodelovanju, kar omogoča tudi zava diplomatskih odnosov med državama. Kot je poudaril ruski veleposlanik, bodo zelo koristne naše izkušnje pri vzpostavitvi parlamentarnega sistema in gospodarskih reform, ki so v negotovog političnega položaja v Rusiji za nekaj časa obdržale. Ob tej priložnosti so nekdanjemu generalnemu konzulu v Murski Soboti Juriju Girenku, ki je bil prvič v Murski Soboti, podarili knjigo Pozdravljena Slovenija in zemljevid soboške občine.

VESTNIK

Izdaja podjetje za informiranje

Murska Sobota

Časopisni svet: dr. Jože Bedernjak, Štefan Cigut, Zlatko Erlih, mag. Dalibor Geder, Cilka Jakelj, Rajko Stupar, dr. Aleksander Šitar

Uredništvo: Irma Benko (direktorica in glavna urednica), Janez Volek (odgovorni urednik), Ludvik Kovač (namestnik odgovornega urednika), Bernarda Balazic-Peček, Jani Dominko, Jože Graj, Majda Horvat, Milan Jerše, Feri Maučec, Štefan Smej, Štefan Sobočan (novinarji), Ksenija Šomen (tehnična urednica), Nataša Juhnov (fotografirja), Nevenka Emri (lektorica).

Naslov uredništva in uprave: Murska Sobota, Slovenska 41. Telefoni: novinarji in odgovorni urednik 21-383, 21-064 in 33-019, glavna urednica in direktorica 22-403, računovodstvo in tajništvo 21-383 in 21-064, GPS (tlačenje) 22-403, telefaks 22-419. Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo. Naročnina za II. trimesečje 1993 je 980.00 SIT, celoletna naročnina 3.600 SIT, za naročnike v tujini 100 DEM letno.

Tekoči račun pri SDK Murska Sobota: 51900-603-30005. Devizni račun pri Abanki Ljubljana 50100-620-00112-5049512.

Tisk: Tiskarna Ljudske pravice, Ljubljana. Na podlagi mnenja Ministrstva za informiranje št. 16/IB z dne 30. 1. 1992 se šteje tisk Vestnik med proizvode informativnega značaja iz 13. točke tarifne številke 3, za katere se plačuje petodstotni davek od prometa proizvodov.

Zasedanje ljutomerskega parlamenta

Veliko ugovorov poslancev

Poslanci ljudemškega parlamenta so s sklepčnostjo na torkovi jutranji seansi potrdili, da imajo raje dopoldanska kot popoldanska zasedanja. Pred desetimi dnevi sklicana popoldanska seja namreč ni bila kvečja. Poslanci so se najprej »Jotili« delegatskih odgovorov, vprašanj, in celo opozoril. Jožko Slavič iz zbora KS je imel ugovor zoper odgovor Mura glede močvirnatih gozdov ob Gajševskem jezeru. Saj po njegovem se niso opravičena vsa predvidena dela. »Ne moremo se strinjati, da je za nastalo škodo v gozdovih kriva krajevna skupnost, od katere smo celo zahtevali naročilnico za plačilo, s čimer pa se seveda nismo mogli strinjati,« je bil kategoričen.

Tudi poslanec DPZ-ja **Ljubo Jamnik** ni zadovoljen z odgovorom žrnovsko-veterinarskega združenja. Že na prejšnjem zasedanju je pisno spraševal, kako so se spopadli s nepovratnim sredstvi kmetijskega zemljišča, ki so bili izdani za takšne namene. »Odgovor je bil, da ne poznamo njihovih vprašanj, ker morajo biti za kmetijske pospeševalne delo dopolna na njegovem terenu.« Jamnik se mu je zdelo izgovarjanje na ministrstvo za finance in prek tega na kmetijske zadruge povsem jagnato. **Milan Ras** iz DPZ-ja je poizkusil tudi sedanjem položajem na objekti, zgrajeni iz nepovratnih sredstev, ostali prazni. V razgovoru je poslel tudi predsednik skupščine **Mirko Pregelc**, ki je takrat časa ne zagovarja razpisov za nepovratnih sredstev. »Vsi imajo posojila za odplačevanje delovnih mest, ki jih država plačuje občin očitno pri-
sečne, kar so opravili v Gozdnem in lesnem gospodarstvu Murska Sobota.« Skandalozno je natevanje pogozdovanja smrek, ob tem pa ob poti ležajo posekane bukvice in hlodovi, s čimer kradajo les iz naših gozdov.« Pridužilo se mu je **Janko Pušenjak** iz DPZ-ja, ki meni, da bodo po takem redčenju dreves gozdovi kmalu postali prazni, saj je za zdaj »ostal le drobiž bukev«. Na podoben pojav je opozoril tudi **Milan Sršen** iz zbora KS, na kar so ga opozorili vaščani Buncan, ki so pred dvema tednoma opazili posek akacije. Vprašal se je, od kdaj je dovoljena sečnja ob najbujnejši rasti in kdaj jim bodo vrnila zemljo. **Blaž Zanjekovič** iz DPZ-ja pa je terjal odgovor, koliko je posekanega gozda v zasebni lasti in kdo je odgovoren za taka dejanja. Naposled je predsednik izvršnega sveta **Ludvik Bratuša** povedal, da so od Gozdnega in lesnega gospodarstva že zahtevali, naj preneha s sečnjo, vendar doslej njihovih opozoril niso upoštevali. Zato so na skupščinskem zasedanju v Ljutomeru sprejeli sklep, da Gozdno in lesno gospodarstvo Murska Sobota nemudoma poda

sečnje, kar so opravili v Gozdnem in lesnem gospodarstvu Murska Sobota. »Škandalozno je naštevanje pogozdovanja smrek, ob tem pa ob poti ležijo posekane bukvice in hlodovi, s čimer kradajo les iz naših gozdov.« Pridružil se mu je **Janko Pušenjak** iz DPZ-ja, ki meni, da bodo po takem reščenju dreves gozdovi kmalu postali prazni, saj je za zdaj »ostal le drobiž bukev«. Na podoben pojav je opozoril tudi **Milan Sršen** iz zbora KS, na kar so ga opozorili vaščani Buncan, ki so pred dvema tednoma opazili posek akacije. Vprašal se je, od kdaj je dovoljena sečnja od najbujnejši rasti in kdaj jim bodo vrnilo zemljo. **Blaž Zanjkuvič** iz DPZ-ja pa je terjal odgovor, koliko je posekanega gozda v zasebni lasti in kdo je odgovoren za takni dejanja. Naposled je predsednik izvršnega sveta **Ludvik Bratuša** povedal, da so od Gozdnega in lesnega gospodarstva že zahtevali, naj preneha s sečnjo, vendar doslej njihovih opozoril niso upoštevali. Zato so na skupščinskem zasедanju v Ljutomeru sprejeli sklep, da Gozdno in lesno gospodarstvo Murska Sobota nemudoma poda

poročilo o tem, kdaj in koliko lesa so že posekali, kar je velikega pomena ob zdajšnjih denacionalizacijskih postopkih. Pri tem je član IS **Slavko Modlic** navedel, da so v zakonitem roku prejeli 414 zahtevkov za vračilo zemljišč, predvsem kmetijskih, in objektov. Državni svetnik **Andrej Hrstelj** pa je dodal, da so se na republiški ravni že odločili za podaljšanje roka za izvedbo zelo zahtevnih denacionalizacijskih postopkov.

vprašanji in pobudami velja omeniti podatek, ki ga je navedel poslanec zbora KS **Alojz Štuhec**, da mora večja kmetija za plačilo 20-odstotnega katastrskega dohodka oddati 5 ton pšenice, kar je preveč. Njegovemu mnenju so se pridružili še nekateri odborniki, sprejeli pa so tudi nekaj novih pobud, kot so odpravljanje onesnaževanja okolja iz usnjarne, čimprejšnja ureditev križišča Razlagove in Kajuhove ulice v Ljutomeru itd.

MILAN JERŠE

Hrvaški mediji razpihnili in potvorili informacije o posebnih odpadkih

Direktor odstopil, projekt pa še ni naročen

13. maja je upravni odbor dolgovaške opekarne sprejel pisno odstopno izjavo direktorja Franja Strbada, da odstopa s funkcije direktorja. Osnovni so zdravstveni razlogi, je zapisal v odstopni izjavi, saj ima že dlje časa težave s srcem.

350 ton posebnih odpadkov iz avstrijskih železarn, ki so sredi aprila prispeli na železniško postajo v Lendavi, da bi jih sežgali v Opekarni Lendava, je še vedno uskladiščenih v Dolgi vasi. Rezultati ponovne analize mariborskega Inštituta za varstvo okolja so pokazali, da gre pravzaprav za enake posebne odpadke kot so bili napovedani lani, vendar pa se v lendavski opekarni niso držali vseh določil iz izdane dovoljenja. Tako je republikanski sanitarni inšpektor naložil vodstvu, da izdela natančen projekt shranjevanja, vpekanja in uničevanja.

nja teh odpadkov. Ne le, da so lendavski opekarji sklenili slab posel, saj naj bi za tonlo posebnih odpadkov dobili le 400 šilingov, ampak tega denarja še sploh niso videli.

Hudo pa je tudi to, da sosednji mediji na Hrvaškem izkoriščajo vsako problemsko zadevo iz obmejnih občin za razpihanje nestrpnosti in lažno obveščanje državljanov. V reviji Arena je tako nedolgo nazaj z mastnimi črkami izšel članek poln lažnih informacij z naslovom Strupeni plini v sosednji Lendavi.

bhb

MILAN JERŠE

Za delo na Madžarskem

venija je za nas pomembna tudi zato, ker ima letos tam delo pa tri tisoč delavcev. Gre za detaširane delavce, kar pomeni, da podjetja v Nemčiji imajo delo, sklenjen posel, ki ga tudi lahko spoznam, slovensko-nemški sporazum o detaširanjih, saj je stari že s pogodbenimi časi. Ministrca za delo Jožica Puhar si prizadeva za ohranitev del v Nemčiji, za podjetja naše pokrajine, za dodatno gradbeno, pa bi bil zelo potreben podoben sporazum z Madžarsko. V sosednji državi bi delo že dobili, torej pa ga ne moremo opravljati s svojimi delavci. Ali se bomo torej ministristve za delo ozira samo po Nemčiji in kaj misli storiti za podpis podobnega dogovora z Madžarsko? Na vprašanje je na njejšni konferenci odgovorila državna sekretarka za ministristvo za delo Nataša Belopavlovič.

Vsaka država si namreč želi razviti gospodarstvo. Mi pa ne želimo zapustiti možnosti za sodelovanje madžarske delovne sile v obmejnem pomurskem delu nimamo.

O tem drugim delu, o investicijskih delih z detajsmaji, pa se nismo pogovarjali. Danes (op.: 19. maja) smo z našega ministrstva na madžarsko poslali pismo, da bi poiskali morebitne možnosti sodelovanja, zbrali podatke in ugotovili, kakšne so potrebe in možnosti za naložbena dela in detajsmaje. » M. H.

VELIKAN CESTA SPREMINJA KRAJ – S temi besedami je slavnostni govornik, predsednik Skupščine Murske Sobotе Andrej Gerenc̃er, ki je tudi slovesno odprl (na sliki), pospremil otvoritev 2,2 kilometra velikega pridobiteva odseka občinske ceste v Dolini, ki po KS P. konci Stefan Harkai, je vrednost te naložbe 30 milijonov tolarjev, kar je rezultat velike pripravljenosti in marke. Predsednik vsakega odbora v Dolini Vlado pa dodaja, da že razmišljajo o dodatnem samopripravi. Sevim gostom na prireditvi, med katerimi je bil tudi državni sekretar za kmetijstvo in gozdarstvo Ivan Obal, so se predstavili: komorni ženski pevski zbor evangelijske cerkve iz Puconec, gimnazijska maturantka Simona Horvat kot recitatorica in ansambel Sever. Besedilo in prevajanje: Milan Jerše.

Turisti v kraje z manj sonca

Nekako skromno je minilo 4. srečanje delavcev zdravilišč ter turističnih društev v zdraviliških krajih, ki je bilo v četrtek, 21. maja 1993, v hotelu Ajda v Moravskih Toplicah. Ne skromno glede organizacije, kajti gostitelji so se zares potrudili, srečanje pa so popestrili tudi pevci kvarteta Murskega vala in plesalci folklorne skupine iz Turmšica. Srečanje je bilo skromno po številu udeležencev, kajti iz preostalih slovenskih zdravilišč (ki jih ni tako malo) in krajev je prišlo bore malo udeležencev. Zanimiva je ugotovitev, da se zdraviliški turistični delavci množično sestajajo na podobnih srečanjih takrat, ko imajo prazne hotele. Takrat potrebujejo nasvete, pomoč skupnosti, kolegov. Tačas pa so vsa slovenska zdravilišča več kot dobro zasedena, Čateške, Dolenjske, Ptujске in Moravske toplice pa se lahko pohvalijo tudi z novimi pomembnimi naložbami. Morebiti je bil vzrok neudeležbe velika oddaljenost ali pa pojavljanje imena Zdravilišča Moravske Toplice v povezavi z afero HIT.

Kljub vsemu so lahko udeleženci tokratnega srečanja izdelali marsikaj zanimivega. Dušan Bencin in Janez Čarni sta predstavila zdravilišče in novosti ter kraj in prizadevanje Moravčanov, da bi tudi vas dohitele skokovit razvoj zdravilišča – pričakujejo večje sodelovanje zdravilišča, čeprav dobijo od pobrane turistične takse letno okrog 10,6 milijona tolarjev, pa to za asfaltiranje cest in gradnjo kanalizacije ni dovolj; s pridobitvijo novih posteljnih zmogljivosti v hotelu Ajda so ob pretežni del zaslužka lastniki okrog 60 turističnih sob. Rudi Rumbak, poklicni sekretar Skupnosti slovenskih naravnih zdravilišč (načrtovana družba še vedno ni ustanovljena), je povedal, da 35 odstotkov vseh prenočitev v Sloveniji ustvarjajo zdravilišča in da se je zanje odločilo 42 odstotkov vseh slovenskih dopustnikov. V zdraviliščih Moravske Toplice, Rogaska Slatina in Portorož se lahko pohvalijo z več kot 40 odstotki tuih prenočitev.

poudaril Rumbak. Kmalu naj bi podpisali pogodbo z Zavodom za zdravstveno varstvo, saj so tačas prevelike razlike v ceni za samoplačnike in nepotene paciente. Vedno več počitničarjev zadnja leta prihaja v kraje, v katerih je manj sonca, prednost pa bodo imeli turistični kraji z naravnimi danostmi, je med drugim povedal Borut Mokrovič, predsednik poslovnega odbora skupnosti. Zelo konkreten in najdaljši je bil Stane Bizjak (ministrstvo za gospodarstvo), ki je poudaril, da mora biti v prihodnje nosilec razvoja turizma v nekem kraju brezpogojno in neposredno izvršni svet. Prav vsak, ki živi v turističnem kraju, ima posredne ali neposredne koristi od turizma, komunalna infrastruktura pa je itak osnova za razvoj turizma, vendar ne more biti le na ramenih turističnega podjetja. Kakovost in gostoljubnost – to sta turističnim delavcem že dolgo znana cilja. Morebiti si bodo zanj v prihodnje bolj prizadevali kot v preteklosti, kajti z denacionalizacijo bomo dobili tudi številne nove-stare gostilničarje, hotelirje in morebiti tudi nastanke zdravilišč.

Pred ustanovitvijo sindikata upokojencev v Pomurju

Vlada naj se pogovarja z upokojenci

Območna organizacija Zveze svobodnih sindikatov Pomurja je bila pobudnica sestanka, na katerem so se dogovarjali o poteku včlanjevanja in ustanovitve sindikata upokojujencev, ki bi se povezovali v omenjeno sindikalno organizacijo. Dejstvo je namreč, da pri obravnavi in reševanju vprašanj, ki zadevajo družbeni in osebni položaj, standard in socialno varnost, oblast nekako pozablja na upokojujence. Ze v dosedanjem delovanju svobodnih sindikatov pa je bila izražena konkretna skrb za upokojujence, in to se je navsezadnje pokazalo tudi v vrsti pobud in zahtev, povezanih z uveljavljanjem interesov upokojujencev, in tudi pri zastopanju v parlamentu, kjer so ravno svobodni sindikati sprožili številna vprašanja o pokojninsko-invalidski zakonodaji in zdravstvenem zavarovanju upokojujencev.

Kot so poudarili na nedavnem sestanku, ki se ga je udeležilo 15 predstavnikov upokoencev, je vse bolj izražena potreba po združitvi upokoencev, ki bi lahko ob pomoči svobodnih sindikatov in skupaj z drugimi sindikati tvornejše sodelovali pri oblikovanju skupnih stališč in zahtev. Gre predvsem za zagotavljanje socialne varnosti, pokojninskega, invalidskega in zdravstvenega zavarovanja, reševanje stanovanjskih problemov in lastninskih razmerij. Ob večjem sodelovanju pri sprejemanju in spreminjanju sistemskih zakonov, ki vplivajo na družbeni, socialni in gmojni položaj upokoencev, se nadejajo, da se vlada ne bo pogovarjala le o upokojencah, ampak tudi z njimi. Njihov interes pa je, da se s pomočjo sindikata in delegatov, ki jih zastopajo v skupščini Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje ter v skupščini Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije, lažje sporazumejo o bistvenih vprašanjih, ki ta trenutek žulijo precejšnje del te populacije. S 50-odstotno zastopnostjo delegatov pod okriljem uporabnikov v organih SPIZ-a in ZZZS-a pa bo ta cilj možno doseči. Sicer pa lahko sindikat upokoencev deluje povsem samostojno ali pa skupaj s svobodnim ali kakim drugim sindikatom ali pa se bodo odločili za sindikat, ki bo za interese upokoencev. Včlanjevanje v sindikat upokoencev je namreč prostovoljno in se opravi s podpisom pristopne izjave. To je za zdaj možno storiti v pisarni območne organizacije Zveze svobodnih sindikatov Pomurja ali pa v pisarnah krajevnih svetov ZSSS v Gornji Radgoni, Lendavi, Ljutomeru in Murski Soboti.

MILAN JERŠE

Srečanje kardiologov dežel Alpe-Jadran

V znamenju treh src o srcu

Profesor dr. Miran Kenda, predsednik Slovenskega kardiološkega združenja, je srečanje v Radencih, prvi kongres kardiologov območja Alpe-Jadran, označil z besedami: »To je največji kardiološki dogodek v Sloveniji. Ideja o tem, da bi se srečevali kardiologi dežel Alpe-Jadran, je bila dana že pred časom.« In zakaj ravno v Radencih? Med slovenskimi kraji, ki bi lahko gostili strokovnjake kardiologe dežel Alpe-Jadran, so izbrali prav Radence, saj je bilo tu ustanovljeno slovensko kardiološko združenje, zdravilišče pa se ponaša s tradicijo zdravljenja boleznij srca in ožilja ter preventivnega delovanja. V znamenju slednjega, preventive, je minil tudi prvi kongres kardiologov v Radencih; saj so udeležence pozvali na delo brez cigaret.

Srečanja kardiologov v Radencih se je udeležilo okoli 250 strokovnjakov s Hrvaške, Italije, Avstrije, Madžarske in Slovenije, obravnavane teme pa so razdelili v štiri skupine. Spregovorili so o boleznih srca in ožilja, zdravljenju srčnega ritma, srčne napake ter o prostih temah, raven strokovnega dela pa je bila, po besedah dr. Kende, zelo visoka.

Zbrane zdravilni kardiologe je pozdravil tudi minister za zdravstvo dr. Božidar Voljič, ki je v svojem govoru, čeprav tudi sam zdravnik, o srcu spregovoril na drugačen, mnogo širši, življenjski način. »Vsa življenjska obdobja, vsi dogodki so vtikani v nepretrgano udarjanje srca. Je preprosto, ampak vedno ponavljajoče fascinirano dejstvo.« V tem slogu je torej zdravstveni minister spregovoril visokim strokovnjakom iz dežel Alpe-Jadran ali, kot je sam dejal, srečanju je pripel al dolal cvet.

MH

ZAGOTAVLJANJE PITNE VODE S PREVOZI

S sklepom izvršnega sveta SO Murska Sobota marca 1993 je Občinski štab civilne zaštite Murska Sobota izdelal operativni načrt zagotavljanja dovoza pitne vode ogroženim gospodinjstvom v občini z ustreznimi cisternami. O tem je bil opravljen tudi dogovor z občinsko gasilsko zvezo in nekaterimi gasilskimi društvi, ki bodo sodelovala pri izvajanju tega ukrepa.

Vsem štabom civilne zaščite v krajevnih skupnostih, vašim poverjenikom civilne zaščite ter krajevnim uradom so marca 1993 dostavljena ustrezna navodila, na kak način evidentirati potrebe za pitno vodo, in ustrezni kriteriji.

Da bi pri dobavi vode zagotovili pravočasnost in nemoteno operativno izvedbo, obveščamo občane, da je pri naročilu vode potrebno upoštevati naslednji postopek:

1. vaški poverjenik CZ (ali poveljnik GD) zbere potrebe po dobavi pitne vode na podlagi kriterijev, ki so jim dostavljeni. Praviloma poverjenik določi dan, uro in kraj, kjer zbirajo naročila za vodo za naslednji teden. Občani morajo naročila predati poverjeniku CZ najkasneje do nedelje zvečer.

2. Poverjeniki CZ predajo v ponedeljek zjutraj spisek upravičeni-
nih potreb po vodi na sedež krajevnega urada, ta pa obvesti isti
dan do 12. ure Občinski štab CZ, ki napravi načrt razvoza vode.
3. Izjemoma lahko občani tudi neposredno, posredujejo potrebo
po vodi krajevemu uradu.

4. Količine potrebne vode, ki ne bodo naročene do ponedeljka na OŠ CZ bodo pripeljali šele proti koncu tedna.

5. Ceno dobave vode s cisternami določa izvršni svet SO M. Sobota, ki tudi pokriva del stroškov za prevoze. Tačas stane 3,5 m³ vode do 10 km oddaljenega porabnika 800 SIT, vsak nadaljnji kilometer (tudi povratni) pa 30 SIT, po 1. 6. 1993 pa predvidoma 900 SIT do 10 km ter vsak nadaljni km 40 SIT.

6. Dobava vode zunaj sprejetih kriterijev se zaračunava po ekonomski ceni, ki jo prav tako določa Izvršni svet SO M. Sobota.

Prosimo, da občani upoštevajo zgoraj opisani postopek, saj bomo na ta način učinkovitejši pri premagovanju suše, ki bo verjetno hujša.

OBČINSKI ŠTAB CIVILNE ZAŠČITE
MURSKA SOBOTA

Okolju prijazno potovanje

Pomurje je z železniškimi tiri najslabše povezano s centrom. V nasprotju z evropskimi je na slovenskih vlakih vedno manj potnikov, potovanja pa so čedalje daljša. Čeprav so obljubljali, da v prihodnosti vlak med Mariborom in Ljubljano vozil dobri dve uri, se bo z novim voznim redom potovanje podaljšalo za 15 minut. Po tržnih deležih se je v letu 1989 v Sloveniji z železnico prevažalo 33,30 odstotka blaga in 5 odstotkov potnikov (v sosednjih državah so ti deleži naslednji: Italija 12,10% in 12,40%, Španija 5,80% in 7,30%, Švica 39,90% in 11,60%), v letu 1992 pa v železnici v prevozu blaga 31 in v prevozu potnikov 4 odstotke.

23. maja je začel veljati novi vozni red, pri katerem so snovalec upoštevali spremembe kapacitnih in potniških tokov. Tako so ukiniteli nekatere potniške vlake, ki so bili zelo slabo zasedeni, več pozornosti pa so namenili delavskim in dijaškim prometom. Pomembne novosti so predvsem na mednarodnih poteh, nekaj sprememb pa je tudi pri notranjem potniškem prometu, kjer pa na srečo ni prišlo do takšnega krčenja, kot se napovedovali. Z novim voznim redom bodo Slovenske železnice začele uporabljati nov dvajset dejanskih kilometrov. Doslej je bil v veljavi daljinar šestdeset kilometrov, ki so bili povprečno za 12 odstotkov daljši od dejanskih; cene se bodo tako pri nekaterih relacijah znižale, pri drugih pa morda nekoliko zvišale. Na progi Ljubljana-Maribor bo ponudba potniških in InterCity vlakov približno enaka. Vlaki IC se bodo po novem ustavljali tudi v Zagorju, Laškem in Poljčani. Maribor, Ljubljana in Kopar so se naprej povezani z dvema paroma IC-vlakov. Iz Murske Sobotice bo ponovno vozel InterCity Zeleni vlak in

priključni vlak na IC Pohorje proti Ljubljani in Kopru. Kljub črnogledim napovedim so ohranili tudi povezavo Maribor-Središče in Lendava-Čakovec.

Pomembna novost, ki posredno vpliva tudi na načrte o gradnji železnice v Prekmurju, je začetek železniškega trans-

porta med Slovenijo in Madžarsko. V petek, 14. maja, ob 19.55 je iz kontejnerskega terminala v Ljubljani proti Budimpešti odpeljal prvi oprtni vlak, naložen z 9 tovarnjaki.

Naslednji večer je vlak pripeljal iz Budimpešte 7 tovarnjakov. Poskusna vožnja je pokazala, da je proga tehnično dobro usposobljena za takšne prevoze, poenostaviti in posodobiti pa bo treba **zamudne mejne postopke na hrvaško-madžarski meji** in uvesti sodobne mednarodne železniške standarde. Pred začetkom rednih voženj pa bodo morali tudi na budimpeštanski postaji Budafok Háros **bolje organizirati špeditsko in carinsko službo**.

predvsem pa poenostaviti obmejne postopke. Prevoz tovarnjakov z vlakom sta v sodelovanju z ministrstvi za promet in zveze Slovenije, Hrvaške in Madžarske ter Slovenskih železnic organizirala slovenska družba za oprtni promet ADRIA KOMBI in HUNGAROKOMBI. Vlak bo odpeljal iz Ljubljane ob 19.55 in prispel na končno postajo ob 5.20, vračal pa se bo 7.54 in bo v Ljubljano prispel ob 17.53. Če se spomnimo poročil, da morajo tovarnjaki na meji z Madžarsko v Dolgi vasi čakati od 6 do 15 ur, je potovanje z vlakom vsekakor boljše rešitev – tudi za naše ceste!

BERNARDA B. PEČEK

Optimizem Podinga

Podjetniški in inovacijski inženiring Poding so ustanovili v Murski Soboti po dolgotrajnih pripravah 12. januarja 1990. Na ustreznem sodišču sta ga registrirala Medobčinska gospodarska zbornica za Pomurje in sozd ABC Pomurka, marca 1991 je kot ustanovitelj družbe pristopil soboški izvršni svet, 1. aprila 1991 pa je bil imenovan direktor družbe, čeprav je delovala od ustanovitve. Družba ima skupščino, v kateri sta po dva člana ustanoviteljev. Skupščina tudi usmerja in upravlja delovanje družbe.

Osnovni namen ustanovitve Podinga je predvsem, da pripravlja dokumentacijo za zainteresirane podjetnike, ki je potrebna za razne ugodne državne subvencije, za pomoč pri samozaposlovanju oziroma ustanovitvi podjetja ali obratovalnice. Podjetniški in inovacijski inženiring ni imel ob ustanovitvi nobenega premoženja, leta 1991 pa so se ubadali z velikimi težavami, ker zaradi objektivnih razlogov ob junijski vojni ni bilo dovolj naročil. Ze leta 1992 je družba dosegla ugodne poslovne rezultate, saj je znašal prihodek nekaj nad 2,7 milijona tolarjev, odhodki pa čez 2,6 milijona tolarjev, to pa pomeni, da so imeli dobrih 66 tisoč SIT dobička. Obenem so poravnali tudi vse družbene obveznosti. Ustanovitveni kapital je v celoti vložen v osnovna sredstva družbe.

In katere so pomembnejše naloge, ki so jih opravili v minulih dveh letih? Po mnenju direktorja družbe Poding Milorada Vidoviča so bili vsi projekti za demografsko ogrožena območja, ki so jih izdelali za njihove stranke, uspešni. Poleg tega so pomagali pri ustanavljanju in vodenju poslovanja dveh malih podjetij, ki sta ju ustanovila podjetnika iz Nemčije, zaposlilo pa se je 5 delavcev. Pohvalijo se lahko, da so izdelali še šest naloženih programov za podjetnike, uspešno pa sodelujejo tudi z enoto Republiškega zavoda za zaposlovanje v Murski Soboti. Zanje so namreč po posebni pogodbi opravili razne naloge za 14 nezaposlenih, izvedli so tri podjetniške delavnice, organizirali nekaj seminarjev itd. V Podingu so izdelali tudi Inicijalni program gospodarskega razvoja Slovencev v Porabju, za kar je soboški izvršni svet namenil 50 tisoč tolarjev.

Sicer pa podjetniški in inovacijski inženiring ne dobiva dotacij, od ustanoviteljev ni dobil naročil, delo pa pridobiva in ustvarja dohodek na trgu ekonomskih storitev v občini in širše. Tačas sta v družbi zaposlena en delavec in en pripravnik z visoko šolo, imajo pa pogodbe o sodelovanju pri uresničitvi raznih projektov z 10 strokovnjaki iz soboške občine. Družba je vključena v mrežo svetovalnih organizacij malega gospodarstva pri ministrstvu za malo gospodarstvo, sodelujejo pa tudi pri izvajanju nalog z več ministrstvi, upravnimi organi soboške občine, drugimi državnimi organi in podjetji. Predvidevajo, da se bo letos število naročil precej povečalo, razvoj Podinga pa bo odvisen od splošnih gospodarskih razmer v državi.

MILAN JERŠE

Odvzemanje zasebne lastnine?

Državni zbor slovenskega parlamenta je na zasedanju prejšnjega teden končal obravnavo cele vrste zakonov, zaradi številnih amandmajev je o njih glasoval in sprejemal zakone na nadaljevanju seje ta teden. Zakona o gospodarskih javnih službah so se lotili že poslanci prejšnje skupščine, vendar ga niso sprejeli, saj jih je čas prehitel in so to delo prepustili poslancem državnega zbora. Pa tudi tokrat ni šlo povsem gladko, saj so bila mnenja o zakonu različna. Zakon o javnih gospodarskih službah naj bi uredil predvsem lastništvo podjetij, ki so v celoti ali deloma opravljala dejavnosti v javnem gospodarskem sektorju. Nenazadnje niti ne gre za tako majhen gospodarski potencial, saj imajo ta podjetja kar 30 odstotkov celotnega družbenega premoženja, približno dve tretjini njihovega lastništva pa sta v lasti države ali občin.

Ker so ta podjetja del svojega premoženja ustvarjala tudi s povsem komercialnimi posli, je seveda vprašanje, kako lastniti ta delež. V dveh mesecih

naj bi zato v teh podjetjih ugotovili lastniške deleže, po tem času pa naj bi lastninjenje potekalo po klasičnem zakonu. Ker naj bi infrastruktura nesporno

se pojavili pomisleki, kaj s ti pripadla državi in občinam, so stili, kar so zgradili občani, denimo s samoprispevkom, saj bi to pomenilo, da država spet jemlje občanom zasebno lastnino. Dr. France Bučar je celo menil, da je ta zakon protiustaven in s strokovnega stališča nesprejemljiv. Ker pomeni neke vrste krovni zakon, pa z njim ponavljamo stare realistične napake prelivanja ideologije v zakonske norme. Krovni zakon zavira razvoj posameznih dejavnosti, krši pa tudi načela lokalne samouprave, saj ji predpisuje, kako naj gospodari. Ker že imamo zakon o zavodih in sprejemamo zakon o gospodarskih družbah, je zakon o javnih gospodarskih službah po Bučarjevem mnenju nepotreben.

L. KOVAČ

Slovenski štedilniki in madžarska koruza...

Kako da je za slovenske uvoznike ceneje, če kupujejo madžarsko koruzo s pomočjo avstrijskih posrednikov, Madžari pa slovenske pralne stroje in štedilnike lažje in ceneje kupijo v Avstriji kot v Sloveniji? Ta banalni, a resnični zgled najbolj nazorno prikaže no absurdnost sedanjega trgovinskega (ne)sodelovanja med slovensko državo in sosednjo državo Madžarsko.

O možnostih prihodnjega gospodarskega sodelovanja je bila beseda tudi na pogovoru, ki ga je organizirala Gospodarska zbornica Slovenije – Območje Murski Soboti za Pomurje, ki ga vodi dr. Balogh István, madžarski veleposlanik v Ljubljani, in Tibor Lestár, trgovinski svetnik pri madžarskem veleposlaništvu. Po pogovoru na prejšnji ulici je g. Balogh povedal, nato je obiskal tovarno MURA in se nazadnje še v Murski Soboti klubom gospodarstvenikov, ki so se ob pogovoru z madžarskim trgovinskim svetnikom, je bilo bistvenega vprašanja, kakšne so možnosti sodelovanja z madžarskimi podjetji in kakšni meddržavni sporazumi in predpisi se

iz Budimpešte ter njenima enotama v Sombotelu in Zalaegerszegu; januarja letos so jih obiskali predstavniki Madžarske zbornice srednjih in malih podjetij. Tudi Obrtna zbornica Slovenije, Združenje za agroživilstvo in Združenje kemične in gumarske industrije navezuje stike.

Madžarska je na 10. mestu po izvozu iz Slovenije (leta 1991 je bila še na 13. mestu), pri uvozu pa na 5. mestu (prej na 10.). Podpisani trgovinski sporazum med obema državama je v praksi premalo operativen in ga ni čutiti. Slovenija ima na Madžarskem 16 gospodarskih predstavništev: Slovenijales Ljubljana, Luka Koper, Emona Ljubljana, Gorenje Velenje, Metalka Ljubljana, Mercator Ljubljana, Ljubljanska banka Ljubljana, Jeklotehna Maribor, Žito Ljubljana, Panonija Ptuj, Lesnina Ljubljana, Intertrade Ljubljana, ABC Pomurka Murska Sobotna, Tosama Domžale, Tovarna dušika Ruše in Krka Novo mesto. Tri slovenska podjetja so na Madžarskem ustanovila mešane družbe: Sava Hungary v Budimpešti, Stol Hungary v Peci in Fokus v Budimpešti s 34-odstotnim deležem Komasa. Pomembno je tudi sodelovanje na kmetijskem področju, saj sta Kmetijska zadruga Lendava in Kmetijska zadruga MGTSZ Lenti sklenili pogodbo o zakupu kmetijskih zemljišč na Madžarskem.

Nujnost sporazuma o svobodni trgovini

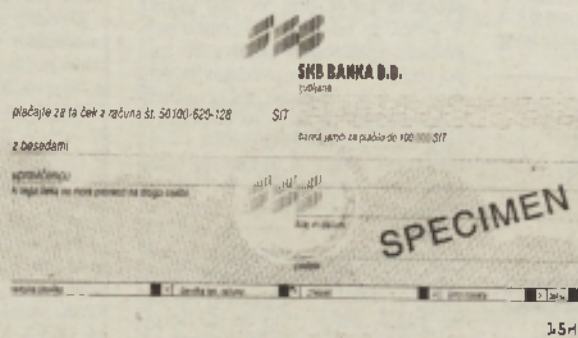
Dejstvo je, da so neložni predpisi in visoke carinske da-

jatve (npr. 40- do 50-odstotne slovenske uvozne dajatave) ovirata tesnejšega sodelovanja in hitrejšega pretoka blaga. Tibor Lestár je povedal, da je v strukturi izvoza madžarskega blaga v Slovenijo kar 80 odstotkov surovin in reprodukcij-skega materiala, 40 odstotkov od tega je kmetijskega blaga in le 0,7 odstotka strojev in opreme. Ni pozabil dodati, da je v slovenskem izvozu na Madžarsko slika popolnoma nasprotna – kar 80 odstotkov je opreme, strojev in blaga splošne porabe, medtem ko je kmetijskih izdelkov precej manj.

»S povečevanjem skupnega obsega izvoza naj se spremeni tudi njegova struktura v korist podjetij, ki se s tem ukvarjajo. Madžarska bi lahko izvažala surovine, prav tako pa nekatere gotove izdelke, na primer avtomobile Suzuki. Dejstvo je, da madžarski hladilnik ne bo konkurenčen slovenskemu. Prav podpis sporazuma o svobodni trgovini daje možnost, da se ta sestava spremeni. Letos naj bi tudi podpisali zelo pomemben sporazum o zaščiti naložb, nato pa še sporazum o izogibanju dvojnemu obdavčevanju, ki bo za skupna podjetja uvedel velike ugodnosti. Vsi trije sporazumi, ki naj bi prispevali k vzajemnemu izvozu, bodo podpisani še do konca tega leta. Tako v Sloveniji kot na Madžarskem je zunanja trgovina močno liberalizirana; na Madžarsko lahko uvozijo več kot 90 odstotkov blaga brez problemov, za 8 odstotkov je potrebno imeti dovoljenja in 0,7 odstotkov so kvote za blago splošne porabe. Če je blago in če je denar, ne bo problemov,« je sklenil Tibor Lestár, ni pa pozabil spomniti, da ima Slovenija na Madžarskem več predstavništev kot Madžarska v Sloveniji.

BERNARDA B. PEČEK

Zlati ček za plačilo do 100.000,00 SIT

Poslovanje s čeki SKB banke je odslej enostavnejše in hitrejšo, kajti poleg običajnih čekov so vam sedaj na voljo tudi ZLATI ČEKI.

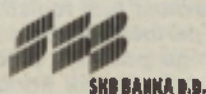
Z enim samim ZLATIM ČEKOM lahko poravnate vsoto do 100.000,00 SIT, zato vam ni več potrebno pisati večjega števila čekov.

Zagotovite si tudi vi svoje Zlate čeke!

Zlate čeke lahko prejme vsak, ki poslovno sodeluje z SKB banko in ki ima na svojem tekočem računu ustrezno višino sredstev.

Če doslej še niste poslovno sodelovali z SKB banko, vas vabimo, da čim prej obiščete eno od naših poslovalnic širom po Sloveniji. Odprli vam bomo tekoči račun, na katerega boste usmerjali svojo plačo. Po ugodni oceni vaše bonitete boste lahko tudi vi razpolagali z ZLATIM ČEKOM.

Poslovanje z Zlatim čekom je enostavnejše.

Dogajanja na Ljubljanski borzi

Tokrat bo tedensko poročanje o dogajanjih na trgu vrednostnih papirjev zajemalo obdobje med pirkom 18. 5. in ponedeljkom 24. 5. 1993.

Tako kot zadnji dan poročanja v prejšnjem tednu, je bil tudi prvega dne v tem tednu zelo skromen promet z vrednostnimi papirji. Tako se je tega dne trgovalo le z manjšimi količinami obveznic RSL 1 z davčno olajšavo, RSL 2, Gorenja, Metalne, PTT Celje, s prednostnimi delnicami SKB, blagajniškimi zapisi in z zakladnimi menicami nominiranimi v ECU.

V tem tednu je stagniral ali upadal tečaj tistih obveznic, ki so v predhodnih tednih naraščale, to so predvsem republiške in poštne obveznice. Prav tako je padel tudi tečaj občinskih obveznic z izjemo občine Šmarje pri Jelšah, naraščal pa je tečaj večine delnic. Najverjetneje pa bo preobrat v naslednjih štirih tednih doživela obveznica RSL 1, saj ji zapade kupon 30. 6. 1993.

Uvrščena kotacija I - obveznice

19. 5. 1993 je tečaj RSL 1 neznamno padel iz 118,5 na 118,4, prometa pa je bilo za 1784 lotov, naslednjega dne padel za 0,6 odstotne točke in sicer na 117,8, ko je bilo za 15393 lotov prometa, v petek za 0,2 odstotne točke na 117,6 pri prometu 16015 lotov, v ponedeljek pa še za dodatne 0,2 odstotne točke na 117,1 (18222 lotov prometa).

Z obveznico RSL 1 z davčno olajšavo je bil 18. 5. sklenjen aplikacijski posel s 30 loti po tečaju 111,8 (+1 odstotna točka). Naslednjega dne je njen tečaj porasel na 112,5, ko je bilo za 135 lotov prometa z njo. V petek se je enotni tečaj te obveznice povzpela za kar 1,5 odstotne točke in sicer na 114,0, prometa pa je bilo za 28 lotov, v ponedeljek pa so bili ponovno prijavljeni aplikacijski posli s 6 loti po tečaju 112,5.

Enotni tečaj obveznice RSL 2 je 18. 5. ostal nespremenjen (89,7), prometa pa je bilo le za 4 lote, naslednjega dne je njen tečaj neznamno porasel na 89,8, ko je bilo za 2210 lotov prometa, v četrtek pa padel za 0,4 odstotne točke in tako pristal na 89,4 (2364 lotov prometa). V petek je ostal tečaj te obveznice na istem nivoju, prometa pa je bilo za 2777 lotov, v ponedeljek pa je poskočil za 0,5 odstotne točke na 89,9, ko je bilo za 1373 lotov prometa.

Uvrščena kotacija II - obveznice

19. 5. je bil z obveznico Mesto Ljubljana sklenjen aplikacijski posel s 5 loti po nespremenjenem tečaju 87,5, naslednjega dne pa je njen tečaj nekoliko padel na 87,3, ko je bilo za 91 lotov prometa in se

v petek zadržal na istem nivoju pri prometu 388 lotov.

Z obveznico Mesto Ljubljana z davčno olajšavo je bil 21. 5. sklenjen aplikacijski posel s 3 loti po tečaju 85,3, kar predstavlja povišanje tečaja za 0,3 odstotne točke, glede na tečaj 10. 5., ko se je nazadnje trgovalo s to obveznico.

Uvrščena kotacija II - delnice

21. 5. je 10 lotov delnice Salus zamenjalo lastnika in sicer po nespremenjenem tečaju 5050.

Rahlo pa je 21. 5. porasel enotni tečaj delnice LEK in sicer iz 12500 na 12533 glede na tečaj 14. 5., ko se je nazadnje trgovalo s to obveznico, prometa pa je bilo za 120 lotov. V ponedeljek je tečaj te delnice ostal nespremenjen, prijavljeni pa so bili aplikacijski posli z 12 loti te delnice.

Prosti trg - obveznice

18. 5. je za kar 3,2 odstotni točki porasel enotni tečaj obveznice Gorenje in sicer iz 93,4 na 96,6 (50 lotov aplikacijskih poslov), vendar naj spomnimo, da je v prejšnjem tednu za prav toliko padel. Naslednjega dne je enotni tečaj te obveznice padel za 1,1 odstotno točko (95,5), ko je bilo za 291 lotov aplikacijskih poslov, v četrtek porasel na 96,5 pri 565 lotih prometa, v petek pa ponovno pristal na 96,6, ko je bilo za 78 lotov aplikacijskih poslov. Ta tečaj se je nato zadržal tudi v ponedeljek, ko je bilo za 245 lotov prometa s to obveznico.

Z obveznico LEK 2 se je v tem tednu trgovalo 20. 5., njen enotni tečaj je rahlo padel iz 97,0 na 96,9, prometa pa je bilo za 260 lotov.

Za 1,1 odstotno točko je 18. 5. padel enotni tečaj obveznice Metalna in sicer iz 76,1 na 75,0, ko so bili z 10 loti prijavljeni aplikacijski posli. V četrtek je njen tečaj poskočil za kar 5 odstotnih točk na 80,0 pri prometu 80 lotov, naslednjega dne pa ostal nespremenjen, vendar je bil prijavljen aplikacijski posel le z 1 lotom.

Z obveznico občina Laško se je v tem tednu trgovalo šele 21. 5., njen tečaj je porasel iz 79,5 na 80,5, prometa pa je bilo za 25 lotov, vendar so tudi ti posli bili aplikacijski. V ponedeljek je tečaj te obveznice padel za kar 2,5 odstotne točke na 78,0, ko je bilo za 120 lotov prometa z njo. Nespremenjen je ostal 19. 5. enotni tečaj obveznice občine Šmarje pri Jelšah (80,9), ko so bili z 10 loti prijavljeni aplikacijski posli, naslednjega dne je njen tečaj porasel na 81,5 pri 18 lotih prometa, v petek rahlo padel na 81,4 (2 lota prometa), vendar se je v ponedeljek vrnil na 81,5 pri prometu 30 lotov. Za 0,6 odstotne točke je 20. 5. padel enotni tečaj obveznice Občine Zagorje in sicer iz 76,1 na 75,5 glede na tečaj 12. 5., ko se je nazadnje trgovalo z njo, prometa pa je bilo za 180 lotov. V petek so bili s to obveznico prijavljeni aplikacijski posli z 20 loti po tečaju 77,0, kar predstavlja porast za 1,5 odstotne točke. Tudi v ponedeljek so bili s to obveznico prijavljeni aplikacijski posli s 4 loti, tokrat po tečaju 75,6, torej je tečaj padel za skoraj toliko, kolikor je prejšnjega dne porasel.

18. 5. je bil z obveznico PTT Celje prijavljen aplikacijski posel s 5 loti po nespremenjenem tečaju 104,0, v četrtek je njen tečaj zdrsnil na 103,0, ko je bilo za 12 lotov prometa s to obveznico, v petek pa ostal na istem nivoju, ko je bil prijavljen aplikacijski posel s 5 loti te obveznice. Tudi v ponedeljek je bil prijavljen aplikacijski posel, tokrat le z 1 lotom, po enakem tečaju

kakor v petek. Z obveznico PTT Nova Gorica je bilo 20. 5. za 42 lotov prometa po nespremenjenem tečaju 87,2, naslednjega dne so bili prijavljeni aplikacijski posli z 72 loti po nekoliko nižjem tečaju in sicer 87,0, v ponedeljek pa prav tako aplikacijski posel po tečaju 88,0, vendar le z 2 lotoma. Stabilen tečaj je v tem tednu zaznala obveznica PTT Ljubljana in sicer 103,5, prometa z njo pa je bilo v sredo za 162 lotov, v četrtek 188 lotov, v petek je bil prijavljen aplikacijski posel s 3 loti, prav tako tudi v ponedeljek s 4 loti.

Z obveznico Rogaska 1 so bili šele v petek prijavljeni aplikacijski posli s 5 loti, njen enotni tečaj pa je ostal na istem nivoju (89,0). V tem tednu pa je ponovno padel tečaj obveznice Rogaska 2 in sicer iz 32,4 na 31,0, ko je bilo za 4 lote prometa s to obveznico v četrtek.

Prosti trg - delnice

Delnica Dadas tudi v tem tednu narašča. Tako je njen enotni tečaj 19. 5. porasel iz 54638 na 56091 (2,66 odstotni porast), ko je bilo za 29 lotov prometa, naslednjega dne na 60543 (7,94 odstotkov) pri 18 lotih prometa, v petek pa na 62944 (3,97 odstotkov), prometa pa je bilo za 28 lotov. V ponedeljek je enotni tečaj te delnice porasel za kar 8,72 odstotne točke in pristal na 68370, ko je bilo za 20 lotov prometa z njo, posamezni posli pa so bili sklenjeni po tečajih od 67000 do 69238.

20. 5. je ponovno padel enotni tečaj delnice MK Založba in sicer iz 2630 na 2550, prometa pa je bilo za 20 lotov. V petek je njen tečaj neznamno porasel na 2557, prometa pa je bilo za 438 lotov, vendar je v ponedeljek ponovno padel, tokrat na 2502 pri prometu 948 lotov.

V tem tednu je pričel naraščati enotni tečaj delnice NIKA. Tako je 19. 5. porasel iz 35064 na 36848, kar predstavlja nekaj več kot 5 odstotni porast, prometa pa je bilo za 157 lotov. Naslednjega dne je njen enotni tečaj porasel za maksimalno dovoljenih 10 odstotkov in sicer na 10533 pri prometu 191 lotov, v petek pa na 43505 (415 lotov), kar predstavlja oca 7 odstotni porast. Tudi v ponedeljek je tečaj te delnice porasel, tokrat za 8,38 odstotka, na 47149, ko je bilo za 610 lotov prometa z njo, posamezni posli pa so se sklepali po tečajih od 43505 do 47856, slednji je tudi maksimalno dovoljeni tečaj.

Zmerno rast enotnega tečaja tudi v tem tednu beleži delnica Probanke. Ta se giblje med 0,5 odstotnim in nekaj manj kot 2% porastom. Tako je 19. 5. porasla z 19073 na 19444, ko je bilo za 1475 lotov prometa, naslednjega dne na 19768 pri 1384 lotih prometa, v petek na 19880 (4302 lota prometa), v ponedeljek pa na 19977 pri prometu 4808 lotov.

Z redno rast delnice SKB se je trgovalo šele v petek, njen tečaj pa je rahlo porasel iz 13300 na 13500, ko je bilo za 20 lotov prometa. V ponedeljek je njen tečaj rahlo padel na 13410, prometa s to delnico pa je ponovno bilo za 20 lotov. 18. 5. so bili s prednostno delnico SKB sklenjeni aplikacijski posli z 20 loti, njen enotni tečaj pa je padel iz 14300 na 14250. Naslednjega dne je njen enotni tečaj sicer le padel in sicer na 14147 pri 575 lotih prometa, vendar je v četrtek porasel na 14532, ko je bilo za 1077 lotov prometa, v petek pa na 14634 (578 lotov). V ponedeljek je tečaj te delnice rahlo padel na 14596, ko je bilo za 485 lotov prometa z njo.

Kratkoročni vrednostni papirji

19. 5. je zamenjalo lastnika 21 lotov 90-dnevnih blagajniških zapisov Banke Slovenije po tečaju 70,27, v petek pa 10 lotov 60-dnevnih blagajniških zapisov BS po tečaju 69,70.

S kompleti dvojčkov BS se že dalj časa ni trgovalo, trguje pa se z njihovimi posameznimi deli.

21. 5. je le 1 lot tolaškega dela malega dvojčka zamenjal lastnika po tečaju 127,2, pa tudi ta posel je bil aplikacijski. V ponedeljek je tečaj tega dela dvojčka porasel na 128,3 (+1,1 odstotno točko), prometa pa je bilo za 138 lotov. S tolaškimi deli velikih dvojčkov je 18. 5. bilo za 16 lotov prometa po tečaju 127,6, kar predstavlja porast tečaja za 0,2 odstotne točke. Naslednjega dne je enotni tečaj teh delov zapisov porasel na 127,9, ko je bilo za 18 lotov prometa, v četrtek ostal na istem nivoju pri 20 lotih prometa, v petek neznamno porasel na 128,0 (8 lotov prometa), prav tako pa tudi v ponedeljek in sicer na 128,1, ko je bilo za 22 lotov prometa z njo.

TONČKA BOŽINOVIČ

Spremenjena pravica do sanitetnih pripomočkov

Upravni odbor začasne skupščine Zavoda za zdravstveno zavarovanje je v začetku maja sprejel spremembo pravic do dodelitve sanitetnih pripomočkov (plenice in drugih) za inkontinence bolnike na domu. Inkontinenco so razdelili na tri stopnje, lahko, srednje in težjo, odvisno od tega pa ima bolnik pravico do določenega števila sanitetnih pripomočkov. Bolnik z lahko inkontinenco lahko dobi v lekarni brezplačno sanitetne pripomočke v vrednosti

ODHOD K ZDRAVNIKU

2916 tolarjev na mesec, s srednjo za 4536 ter težjo za 6417 tolarjev. Stopnjo inkontinence določi osebni ali izbrani zdravnik, ko predpiše potrebno količino plenice ali drugega sanitetnega materiala. Zdravnikov recept mora potrditi ali dati soglasje Zavod za zdravstveno zavarovanje. Ta sprememba začne veljati v junijem.

Zavarovanci ali bolniki si lahko izberejo plenice in sanitetne pripomočke katerega koli izdelovalca, vendar v vrednosti predpisanega zneska.

Letovanje otrok v Baški

Zavod za zdravstveno zavarovanje, soboška območna enota in Center za socialno delo Murska

Sobota organizirata letovanje otrok v Baški v Otroškem domu Daneta Šumenjaka. Iz sobote občine naj bi šlo letovat 30 otrok, iz lendavske 143, iz žirovske 117 in iz gornjeradgonjske 133 ali skupaj 756 otrok. Izmenično otrok bo na vsakih dvanajst dni, cena letovanja s prevozom, pedagoškim vodenjem ter zdravstvenim varstvom je 220 mark. Polovico stroškov letovanja ali 110 mark bo za otroka plačal Zavod za zdravstveno zavarovanje, drugo polovico pa starši. O letovanju otrok v Baški so starše obvestili v šolah in zdravstvenih ustanovah, prijave vseh letovskih otrok pa bodo zbrali na Centru za socialno delo v Murski Soboti, ru-javo je treba oddati najpozneje do 30. maja.

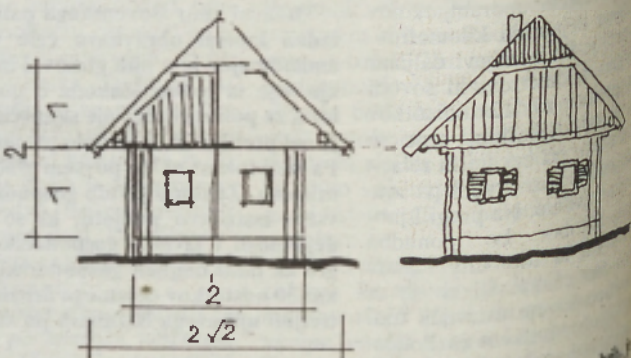
Značilnost oken in vrat v Slovenskih goricah

Narava in arhitektura (2)

Možnosti

Možnosti so tisti element, ki se najbolj spreminja s časom; včasih so bile možnosti omejevalne predvsem z materialom - z njegovo dosegljivostjo. Kamen je bil tako uporabljen le, če je bil v bližini kamnolomov, in tam, kjer drugi materiali niso vzdržali, npr. zaradi vetra. Njegova življenjska doba je bistveno daljša od drugih, zato so tudi značilnosti, ki iz tega izhajajo, najmočnejše. Les ni povezan z dosegljivostjo, pač pa s ceno: masivna vrata so izraz moči - tako dejanske kot finančne - manj gre za uporabo; tako debelih vrat, da jih ne bi bilo mogoče prebiti tako ali drugače, je skorajda nemogoče izdelati.

Pri oknih so možnosti omejene na dosegljivost materiala, ki bi bil prozoren ali vsaj prosojen. To je steklo, ki ni nedosegljivo tehnično, pač pa je njegova cena dosegala take višine, da so bile velike odprtine enostavno predrage. V Slovenskih goricah ne poznamo dimnic: hiš s prostim dimom iz peči v hiši - tam so bile majhne odprtine

Vhod v klet v vzdolžni smeri: kadar je zgradba postavljena v klet, seveda možnost, da padec terena izkoristimo za vhod. To je predvsem zaradi vnosa težkih sodov. Glavni vhod in vhodi v gospodarske del so v stranski steni, nanizani pač po uporabi. V zatrepu čela so odprtine za preprečevanje: odprtina kot okno in izrezljane reze, ki so tudi dekorativni poudarek arhitekturi.

med prostori; le kadar gre za zunanje in notranje prostore, za različne uporabnike in različne namene, takrat so vrata tudi nekaj več.

Pri »cimpranih« hišah so vrata le odprtina, ki jih zapira vratno krilo:

praviloma v enem samem krilu, šele kasneje so vhodna vrata imela dve vrtni krila. Posebej zanimivo so vrata v kleti: v Slovenskih goricah je vhod v klet praviloma zunaj, in to v masivni steni - v hišo, ki je v vzdolžni smeri. Hiša v klet je vedno v čelni steni, namreč postavljena vedno tako, da teren vzdolžno na hišo in v klet je dostop do kleti (in s tem do dela s težkimi sodi) v ravni liniji, skoraj vedno brez stopnic. Pomembne so kasneje rešene odprtine v večje hiše z nadstrešni stebri: nekaj takih rešitev postaja celo cerkvena arhitektura tega območja.

Gospodarska poslopja, ki so dana, so grajena v slovenski naravi z vzhodom v čelu in uporabo sodov. Posebej zanimiva so delna vrata, ki so bolj v navadi v Prekmurju, prekrivajo glavno krilo le v spodnjem delu, so letvana in imajo valnim preprečujo vstop v hišo. (Nadaljevanje in konec prihodnjice)

doc. dr. Borut Jurčič

Sestav slovenskogoriške hiše: polovica širine je modul, širina se ponovi v višini, diagonala kvadrata je razstoj skrajnih delov strehe. Zanimivo je, da lahko to konstrukcijo namestimo le od podstavka (četudi je samo narisan) navzgor.

razumljive. Majhnost oken je torej posledica povsem finančnih možnosti uporabnika.

Zmožnost graditelja

V ljudski arhitekturi ni profesionalcev, ki bi bili graditelji, kakor so se naučili; ni vnosa znanja, ni modnih ali stilnih vplivov ali oznak, kot so na primer pri cerkvah in drugih sakralnih objektih. Gre za znanje domačega človeka, ki temelji na dediščini, na veščini, na dosegljivem orodju in na materialih, ki jih je mogoče obdelovati. Te zmožnosti so bile skromne: omejevale so se predvsem na bistvo - na konstrukcijo. Hiša v severovzhodni Sloveniji je sestav polovice širine in vse druge mere izhajajo iz nje. Gre za širino, katere polovica je višina do zatrep, kvadrat tvori odprtino do čopa, vendar v končni fazi, ko je ta konstrukcija pokrita s slamnato kritino - takrat postane celota v zlatem rezu. Pri tem je pomembno, da graditelj ni bilo treba znati niti osnov matematike, ne geometrije in ne osnov proporcionalnosti. To je največji dosežek ljudskega stavbarstva pri nas.

Okna in vrata so v ljudski hiši tako nezahteven element, da ni bil nikoli deležen kake posebne skrbnosti, ki je bil dosegljiv in obvladljiv, je omogočal vse zahtevane razpone. Pri konstrukciji torej ni posebnih rešitev, te se pojavijo šele kasneje in pri dekoraciji.

Vrata in vhod

Predvsem: vrata niso vselej tudi vhod, mnogokrat so le povezava

PRIJAVNICA:

Naslov lastnika:

Po domače:

Kmetija je:

- starejša, dobro ohranjena
- nova, krajini prilagojena arhitektura
- čebelnjak
- druge posebnosti:

Če imate ali poznate kmetijo, ki se s svojo arhitekturo spaja z goričko, mursko ali slovenskogoriško krajino, kateri kmetujejo vzorno in okolju prijazno, ohranjajo tradicijo, kjer so doma rože in prijazni gostje, jo prijavite za Vestnikovo ocenjevanje Iščemo NAJ... KMETIJO 93.

Prijave zbiramo do 12. junija 1993 na naslov VESTNIK Slovenska 41, 69000 M. Sobota.

Cesta prvih borcev II. Bradica 68250
0608 62-236 Telefaks: 0608 62-852
POSREDOVANJE LJUBLJANA
Slovenska cesta 54, Ljubljana 61000
01 081 31-55 Telefaks: 01 081 34-47
POSREDOVANJE MARIBOR
Partizanska cesta 3-5, 62000 Maribor
062 23-460 Telefaks: 062 23-460

Creditanstalt - Nova banka d.d.

Z nami do uspeha

PLAČILNI PROMET PREK DEVIZNIH RAČUNOV DOMAČIH PRAVNIH OSEB

V skladu z določili zakona lahko odpremo in vodimo našim komitentom, ki izpolnjujejo predpisane pogoje, ustrezni devizni račun. Predvsem je ta možnost dana podjetjem, ki žvajo:

- investicijska dela v tujini,
- agencijske, špedicijske in turistično-agencijske posle,
- posle posredovanja v zunanjetrgovinskem prometu,
- prodajo tujega blaga iz konsignacijskega skladišča in
- vlaganja tujih oseb v devizah.

V navedenih in še nekaterih drugih primerih se lahko podjetju, ki je za ustrezno dejavnost tudi registrirano, ob predložitvi pogodbe s tujim partnerjem odpre ustrezen devizni račun, prek katerega potekajo plačila iz tujine in po nalogu imetnika računa tudi koriščenje deviznih sredstev.

Nekaj narodnostnih vprašanj

(Ne)zadovoljna Marika

Lahko bi rekli, da je ozračje med pripadniki madžarske narodnosti v Pomurju, še zlasti pa v njihovih 'samoupravnih' organih (skupščina, izvršni svet) v zadnjem času dokaj naelektrirano.

Najprej so bili boj za pridobitev čimveč denarja iz republiškega proračuna za (so)financiranje narodnostne dejavnosti oziroma določenih razvojnih programov. Kakšen je rezultat teh prizadevanj, smo povprašali predsednico Pomurske madžarske samoupravne narodnostne skupnosti in narodnostno poslanko Mariko Pozsonc.

»Moram reči, da sem zelo zadovoljna, saj je kazalo, da denarja za naložbe v družbene dejavnosti skoraj ne bo. Toda kljub vsemu nam je uspelo dobiti podporo za gradnjo novega kulturnega doma v Lendavi. Ki pa se bo namenjen samo pripadnikom madžarske narodnosti, kot to nekateri prikazujejo. Zdi se mi, da je Lendava še vedno občinsko središče v Sloveniji, ki nima kulturnega doma, tako da je to res velika pomanjkljivost. Republika Madžarska oziroma naš matični narod nam je v ta namen že priskočil na pomoč, saj je priskrbel milijonov forintov. Iz republiškega proračuna smo želeli dobiti 100 milijonov tolarjev, odobrili pa so nam jih 33. Tudi s tem smo zadovoljni, kajti pomembno je, da bodo dom letos začeli graditi.

Prav tako so nam odobrili denar za nekatere manjše naložbe, kot sta obnova zvonika v Pordašincih in ureditev knjižnice v Prosenjakovcih. Posebej kaže omeniti tudi proračunska sredstva (okrog 8.530.000,00 tolarjev) za dvojezični vrtec v Prosenjakovcih oziroma za obnovo nekdanje šolske stavbe, kjer bomo poleg vrtca uredili tudi prostore za druge dejavnosti.

»V Zvezi z narodnostnim kulturnim domom smo lahko nekajkrat slišali mnenje, češ ali ga res tako nujno potrebujete, ko pa v Dobrovniku že stoji dokaj lep in primeren dom?

»V Dobrovniku je res primeren kulturni dom, toda ali bi bilo dobro, če bi se vse pote-

žarske narodnosti, ampak ga pogreša tudi večinski narod.

»Marsikomu ni jasno, za kakšen namen je odobrenih okrog 25 milijonov tolarjev za Čentibo.

»Ugotovitve kažejo, da so naši ljudje kljub dobrim naravnim razmeram v slabem položaju, ker ne morejo uspešno prodati svojih pridelkov. Ko sem bila kot članica kmetijske komisije na obisku v občini Šmarje pri Jelšah, sem se prepričala, da so tam razmere dosti slabše, kmetje pa so bili dokaj zadovoljni s svojim položajem, ker so lahko svoje pridelke prodajali po ugodnih cenah. Sklenila sem, da si bom prizadevala nekaj storiti tudi za boljši položaj naših kmetovalcev in vinogradnikov. V komi-

to, da se bo izboljšal gmetni položaj vinogradnikov.

Poleg tega pa so zagotovljena sredstva (okrog 102 milijona SIT) za ureditev ceste skozi Dolgo vas-Lendava in za obnovo Kolodvorske ulice v Lendavi (25 milijonov SIT), za posodobitev odseka magistralne ceste Julia Marof-Lendava (930 milijonov SIT) ter za začetek oziroma pripravljalna dela za avtocesto Slovenska Bistrica-Lendava (340 milijonov SIT).

»Prebrali smo, da naj bi v komisiji državnega zbora za narodne skupnosti dejali, da slovenska država ne skrbi ustrezno za pripadnike madžarske narodnosti. Če je to res, je to dokaj huda kritika, nekaj čisto drugega, kot ste malo prej ugotavljali.

»Moram povedati, da se je to mnenje nanašalo zgolj na zagotavljanje denarja za informativna sredstva za pripadnike madžarske narodnosti v Sloveniji, in to v primerjavi z italijansko narodnostjo. Nisem bila zadovoljna z 0,45-odstotnim deležem od RTV-naročnine za našo informativno dejavnost. S tem pa nisem mislila, da dobijo Italijani preveč, ampak da dobimo mi premalo.

»Še najbolj 'vroče' vprašanje, s katerim se zadnji čas ukvarjate, pa je najbrž položaj (v prihodnje) narodnostnih informativnih sredstev?

»Da, o tem se veliko pogovarjamo. Mnenja so različna in ne bi rada vnaprej govorila, kako bo s tem. Osebnostno mislim, da narodnostnih informativnih sredstev ni primerno privatizirati. Pri tem pa nimam nobenih osebnih razlogov.

JOŽE GRAJ

Na zadnji skupščini Pomurske madžarske samoupravne narodnostne skupnosti, ki je bila minuli petek v Dobrovniku (za novinarje so jo zaprli, čeprav smo jim velikokrat dostopni ob strani), so sklenili, naj se ustanovi poseben zavod, v okviru katerega bodo delovala narodnostna informativna sredstva. Kocka je tako že skoraj padla. Ali bo ločitev od Podjetja za informiranje res prinesla boljši narodnostni tednik Népszavás, boljši program v madžarskem jeziku in še druge koristi na področju narodnostnega informiranja, pa je zaenkrat še veliko vprašanje.

kalo samo tam? To je predvsem za tisto območje. Poskrbeti bomo morali, da bo bolj izkoriščen, kot je v zadnjem času. Prav gotovo tudi v Lendavi zelo potrebujemo kulturni dom, ne le za pripadnike mad-

siji za kmetijstvo sem te stvari večkrat pojasnjevala. Znano je, da imamo v lendavski občini 624 hektarjev vinogradov. Vse znamo postoriti, le pri prodaji vina ne gre tako, kot bi moralo biti. Da bi vendarle storili korak naprej, nameravamo v Čentibi urediti klet in polnilnico vina. Denar bo torej namenjen neke vrste strokovni vinogradniški zadrugi, ki bo skrbela za odkup grozdja, polnjenje in prodajo vina, torej za

Milijarda za stanovanjska posojila Sklada

Državni Stanovanjski sklad je objavil pogoje za pridobitev ugodnih stanovanjskih posojil. To je četrti razpis Sklada in po besedah direktorja, Edvarda Ovna, je namenjen omejeni skupini upravičencev. Za posojilo bodo lahko zaprosili le tisti, ki kupujejo novozgrajeno stanovanje, katerega cena ne presega 1600 mark za kvadratni meter ter tisti, ki gradijo stanovanje ali stanovanjsko hišo v zadrugi, gradnji. Za posamično ali individualno gradnjo pa bodo posojilo dali samo tistim, ki gradijo nadomestno gradnjo, nadzidavo, dozidavo ali če si preurejajo in obnavljajo stanovanje ali hišo, ki je proglašena za kulturni ali zgodovinski spomenik. Ob teh okvirnih ali osnovnih pogojih bo posojilo lahko dobil samo prosilec, ki si prvič rešuje stanovanjsko vprašanje ali pa zaradi spremenjenih družinskih, zdravstvenih ali socialnih razmer neprimerno stanovanje želi zamenjati za novo, primernejše.

Višina posojila je omejena na največ 40 odstotkov vrednosti primerne stanovanja, kar pomeni, da je cena za kvadratni meter 1200 mark. Sklad je za posojila razpisal milijardo tolarjev, vendar po dosedanjih izkušnjah pričakujejo, da prosenj za mnogo večji znesek. Zato bodo sprejeli prednostni vrstni red, na katerega bodo postavili mlade družine, družine z večjim številom otrok in invalide. Obrestna mera je R + 3 odstotke, odplačilna doba pa največ petnajst let, odvisno od zneska odobrenega posojila. Prosilci bodo svoje vloge morali oddati najkasneje do 17. junija na posebnih obrazcih Stanovanjskega sklada. Vloge bodo sprejemali tudi na občinah stalnega bivališča prosilca ali pooblaščenih organizacij. MH

Na podlagi 23. člena Statuta javnega zdravstvenega zavoda ZDRAVSTVENI DOM LENDAVA – EGESZSEGHÁZ LENDVA svet zavoda razpisuje dela in naloge

direktorja zavoda

Kandidat mora poleg splošnih zakonskih pogojev izpolnjevati še:

- da ima visoko strokovno izobrazbo medicinske, pravne, ekonomske ali druge družboslovne smeri in
- najmanj 5 let delovnih izkušenj.

Mandat traja 4 leta.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev je potrebno poslati v 8 dneh po objavi razpisa na naslov: Zdravstveni dom Lendava – Egeszsegház Lendva, Kidričeva 34.

O izbiri bodo kandidati obveščeni najpozneje v 30 dneh po odločitvi sveta zavoda in soglasju Skupščine občine Lendava.

Mladinski kriminal – obsodba in opomin

V teh prvih vrsticah, pred naštevanjem primerov mladostniškega prestopništva in kriminalitete, morajo biti zapisane besede Katje Bašič, republiške inšpektorice za mladostno prestopništvo: »Družbenoekonomske in socialne razmere zagotovo vplivajo na stopnjo kriminalitete in tudi na družbeni odziv nanjo. Opozarjam na družino kot pomemben socializacijski dejavnik, ki pa je prav tako vpeta v materialne in družbene razmere. Mlade družine so v nezavidljivem položaju, prav tako mladi, ki so nezaposleni in se ne šolajo. Pomembno se mi zdi tudi oblikovanje vrednot, ki so za življenje posameznika bistvenega pomena. Kriminaliteta pa je v začetku lahko pogojena z revščino, nezaposlenostjo, neizobraženostjo, nesolanjem, negotovo poklicno usmerjenostjo, brezperspektivnostjo, ne vključenostjo.«

Mladi pa se na vse te probleme iz življenja odzivajo, čedalje pogosteje tudi na način, ki ni družbeno sprejemljiv in kaže na družbeno neprilagojenost mladih. S svojimi dejanji opozarjajo, obtožujejo, obsojajo. Kriminaliteta mladih, tako po številu dejanj kot njihovi teži se počasi, a vztrajno povečuje, vse pogosteje pa jo spremlja tudi nasilniško obnašanje.

Telesno obračunavanje

Kronološki pregled mladostniške kriminalitete bi začeli z letom 1988, ko so kriminalistične službe zaznale porast kaznivih dejanj zoper življenje in telo. Mladostnik je umoril neznanca samo zato, ker se je odzval na nočno razbijanje neonskih luči. Agresija mladostnikov se je stopnjevala in do telesnih poškodb je prišlo na vlakih, športnih prireditvah,

Foto Nataša Juhnov

v zavodih, šolskih prostorih. Naslednje leto je minilo v senci prikrivanja kaznivih dejanj z elementi nasilja, leta 90 pa so spet ugotavljali porast kaznivih dejanj zoper življenje in telo – mladostniki so trikrat poizkušali z umori, povečalo pa se je tudi število težjih telesnih poškodb. Porasla so tudi kazniva dejanja posilstev, ropov, izsiljevanj. Za to leto so bili značilni tudi skupinski napadi mladostnikov in ugotovitev, da mladostniška kriminaliteta narašča in zavzema vedno večji delež v celotni kriminaliteti.

Leta 91 je bila vojna, ki je pustila sledi tudi v mladostniški kriminaliteti. V tem letu so kriminalistične službe ugotavljale porast specifičnih pojavov kaznivih dejanj. Mladostniki so ponorejali denar, vrednostnice, storili so tudi kazniva dejanja rop in velike tatvine. Aktualno in dostopno je bilo orožje, strelivo in hladno orožje.

Otroci v kriminal

V lanskem letu pa se je dogajalo tisto, kar so napovedovali, večje izstopanje mladostniške delikvence tudi zaradi negativnih gospodarskih gibanj ter majhnih možnosti za zaposlitev in izobraževanje. Mladostniška kriminaliteta se je povečala za 43 odstotkov in v celotnem deležu kriminalnih dejanj v Sloveniji zavzela že 12,5-odstotni delež. Policija je podala v preteklem letu zoper mladostne osumljence 9289 ovadb (v primerjavi z letom prej je to 37-odstotno povečanje), oziroma je bilo toliko mladih enkrat ali večkrat osumljenih kaznivih dejanj. V deležu vseh osumilcev je to celo 24,6 odstotka. V 1991 primerih je policija obvestila tožilca, da so kaznivo dejanje storili otroci (do 14 let), pri tem pa je sodelovalo čez 1500 otrok. Število kaznivih dejanj otrok se je v primerjavi z predhodnim letom povečalo za polovico, v kazniva dejanja pa je bilo vpletenih za 45 odstotkov več otrok kot leto prej. Ti podatki so lahko zelo vznemirljivi.

Petnajstletniki, storilci kaznivih dejanj

Če je bila 91. leta s kriminaliteto najbolj obremenjena starostna skupina sedemnajstletnikov, se je lani spustila na petnajst let.

Izsiljevanje

Med težje pojave oblike mladostniške kriminalitete sodijo tudi kazniva dejanja zoper družbeno in zasebno premoženje in imajo pomemben delež med vsemi tovrstnimi dejanji v Sloveniji ter med kaznivimi dejanji mladostnikov. Najpogostejše so tatvine, vlom, velike tatvine, rop, odvzem motornega vozila, izsiljevanje in poškodovanje tuje stvari. Javnost pa najbolj vznemirjajo izsiljevanja ter nasilna dejanja. Tudi vlom mladostnikov kažejo na nasilna izsiljevanja storilcev kaznivih dejanj in vandalizem mladih.

Težja mladostniška kriminaliteta je tudi napad na življenje in telo. V lanskem letu je bilo 116 teh primerov ali 30 odstotkov več kot leto prej. Bila sta dva umora, en poizkus umora, največji delež pa imajo ogrožena z nevarnimi orodji pri pretepu in prepiru.

MAJDA HORVAT

20 let vrtca v Radencih

Tesno sodelovanje

Čeprav je videti (s ceste) vrtec v Radencih skoraj kot nov, pa bo letna dopolnil že 20 let. In tak jubilej je kajpak priložnost za postavljanje ter oceno prehojene poti pri vzgojno-varstvenem delu predšolskih otrok.

Poudariti je treba, da segajo začetki predšolske vzgoje v Radenci že v leto 1945, torej se bližamo 50-letnici. Z razvojem pridojajo Radenska ter tudi z večanjem števila zaposlenih in neprimernosti. Zato so leta 1972 stekla prizadevanja za zgraditev novega vrtca. Ob velikem finančnem deležu Zdravišča Radenci in občinskimi sredstvi in s krajevnim samoprispevkom so ta prizadevanja postala realnost 15. oktobra 1973, ko so ob prazniku občine Gorjansko Radgona nov vrtec slovesno odprli, poskusno pa je začel delati že 17. septembra, je na kratko povzela zgodovino vrtca Božo Baboček. Dodala je tudi podatek, da so leta 1977 dozdali jaslični oddelek in poseben telovadni prostor, saj

tudi to, kar je videti na stenah pred vhodom v radenski vrtec, je njihova posebnost. Gre za otroške risbe, ki jih je prenesla na vrtec nekdo bolj večja roka odraslega. (Posnetek: J. G.)

Na polnih igralnicah ni bilo mogoče izvajati ur telesne vzgoje in spoznavati srečanj s starši v večjem številu. Toda zaradi precejšnjega naraščanja števila otrok (namesto 120 so jih vpisali čez 230) so leta 1975 prevzela potrebne denarje za zagotovila Radenska, ki je leta 1977 prevzela pokroviteljstvo nad to ustanovo. Trenutno imajo vrtec na 180 otrok.

Radenski pa se nam zdi, da je v vseh vrtcih dokaj podobno. Vse skupine povezuje s krajem in okoljem. Skupine otrok se seznanjajo z različnimi poklici in dejavnostmi na področju na prelojavah in prireditvah. Seveda je tudi njihov delovni dejavnosti, družijo in igrajo se v skupinah...

JOŽE GRAJ

kmetijska panorama

Zaščita domače kmetijske pridelave

Z zakonom o posebnih dajatvah pri uvozu kmetijskih proizvodov in živil naj bi v Sloveniji končno le zaščitili domače kmetijstvo. Na potrebo po takšni zaščiti kmetijci že dolgo opozarjajo, saj je prav zaradi nenadzorovanega uvoza kmetijstvo v zadnjem času utrpelo ogromno gospodarsko škodo. Spomnimo se samo uvoza mesa in živine pa sadlkorja in sadja in morda še česa, ki je domače proizvajalce postavil v neenakopraven položaj, končno pa porabniki te uvožene hrane niso dobili bistveno ceneje od domače.

Cilj zakona je, da zaščiti domače proizvajalce in zagotovi stabilnost trga s kmetijskimi proizvodi in živil, zato uvaja posebne uvozne dajatve, ki so lahko stalne ali sezonske. Sedanji sistem zaščite je bil neučinkovit, saj se je za uvozno ceno štela cena, ki jo je dokazoval uvoznik in ne dejanska cena na nabavnem trgu. Po novem bo uvozna cena najnižja nabavna cena na tujem trgu, povečana za znesek carine ter drugih uvoznih dajatev in stroškov, za uvožene proizvode pa bo treba plačati uvozne dajatve v višini do tako imenovane vhodne cene. Vhodne cene ne določene kot najnižje, po katerih se lahko kmetijski proizvod konkurence iz tu-

jine ponudi na domačem trgu, vhodna cena pa naj bi bila po tem zakonu tudi cena, ki ustreza ciljem kmetijske politike.

Zakon sam po sebi še ne določa uvoznih dajatev, daje pa pravno podlago za njihovo uvedbo in odločitev o tem prepušča vladi. Ta mora v enem mesecu po uveljavitvi določiti proizvođače in živila, za katere se plačujejo posebne dajatve, ter metodologijo za ugotavljanje vhodne in uvozne cene ter posebne dajatve. Le-te bo vlada določila v absolutnem znesku, to pa bo terjalo od nje sprotno spremljanje dogajanj na tržišču, saj sicer dajatve ne bodo imele pravega učinka.

L. KOVAČ

Farme so tujek

O problemih prašičerejskih farm se pri nas že dalj časa razpravlja, predlagane so tudi nekatere rešitve, vendar se razmere le počasi premikajo. Dobri del farm nima ustrezne infrastrukture in povzročajo zato predvsem ekološke probleme. Ena od možnosti za rešitev teh problemov je v njihovi razselitvi in s tem so najdlje v farmi v Podgradu, kjer naj bi po prvotnih predlogih že letos moralo priti do razselitve, vendar kaže, da se bo vse skupaj nekoliko zavleklo. Ob tem, ko ukinjamo velike prašičerejske farme, ki so hkrati veliki onesnaževalci okolja, pa se pojavlja strah, da z večjim številom manjših farm, kamor bodo razselili te prašiče, ne bi povzročili še več manjših ekoloških problemov.

Strategija razvoja slovenskega kmetijstva, ki je dobila zeleno luč v slovenskem parlamentu, problematike prašičerejskih farm posebej ne omenja, kot pravi kmetijski ministar dr. Jože Osterc, pa so prašičerejske farme v takšnem konceptu kmetijske pridelave, kot smo ga zastavili s strategijo, tujek. Koncept zahteva čim bolj sklenjen krog kroženja rastlinskih hranil, kar pomeni, da morajo živalski odpadki, v katerih je več kot 80 odstotkov rastlinskih hranil, priti nazaj na površino, kjer je zrasla krma. In če želimo temu slediti, če se želimo odgovorno obnašati do narave in ohraniti rodovitnost, potem je potrebno prašičerejske farme ustrezno preurediti, kar pomeni, da dolgoročno nimajo prihodnosti. V kakšnem času bomo uspeli vpeljati nadomestno prašičerejo oziroma re-

šiti nastale probleme, je seveda drugo vprašanje, ki bo zahtevalo čas in temeljite analize.

Po besedah dr. Jožeta Osterca pri teh farmah ne obstaja le ekološko vprašanje, pač pa tudi etološko. Kar zadeva etologijo, postajajo v zahodnoevropskih državah vedno bolj zahtevni, saj je ponekod že z zakonom prepovedanareja plemenskih svinj, če ni izpustov, da bi lahko bile svinje med brestostjo na paši. V Švici celo velja zakon, ki iz etoloških, torej etičnih razlogov do živali, prepoveduje rejo kur nesnic v kletkah. Če bi takšno zakonodajo sprejeli pri nas, bi bile avtomatično obsojene vse farme, saj teh razmer ne morejo zagotoviti. Če se bomo želeli vključevati v Evropo, bomo morali sprejemati tudi takšne zakone,

LUDVIK KOVAČ

Dognojevanje koruze z gnojevko

Gnojevka je pomembno organsko gnojilo, ki ne oddaja le neprijetnega vonja, ampak pospešuje rast in razvoj rastlin. Gnojevko uporabljamo praviloma na način, ki je sprejemljiv za rastline in okolje in pri katerem so izgube dušika čim manjše. Na naših kmetijah se dostikrat srečujemo s problemom, da imamo premajhne skladiščne zmogljivosti in smo prisiljeni, da razvažamo gnojevko več kot dvakrat na leto.

Ena od možnih rešitev v takšnem primeru je uporaba gnojevke za dognojevanje koruze med vrstami. V zadnjem času precej kmetovalcev uporablja celotno količino dušičnih gnojil pred setvijo. To pa v neugodnih vrstinskih razmerah lahko deluje na rastline depresivno. Korusa je okopavina, ki jo moramo dognojovati, ker potrebuje največ dušika med intenzivno rastjo.

Čas uporabe gnojevke

Gnojevka vsebuje odvisno od vrste živali, prehrane in količine dodatne vode 2 do 3 kg/m³ rastlinam dostopnega dušika.

Največja dovoljena količina v koruzi je 60 – 80 m³/ha.

Gnojevko lahko uporabimo dvakrat, in sicer:

- prvič pred setvijo 30 – 40 m³/ha,
- drugič dognojujemo z 20–30 m³/ha.

Dognojujemo do srede junija, ko še lahko vozimo s traktorjem po njivi s koruzo.

Izguba dušika

To je ena od najpomembnejših stvari pri dognojevanju koruze v vrste. Z gnojevko lahko gnojimo z velikimi izgubami in po nepotrebnem obremenjujemo okolje, lahko so pa izgube bistveno manjše. Pri nepravilni uporabi so izgube 50- in več odstotne. Te izgube lahko znižamo na 15 do 25%, če gnojevko takoj zadelamo v tla.

Tehnično to lahko storimo s pomočjo cevi, ki jih priključimo na prečno cev, ki je vezana na rezervoar, še boljši način, ki ga demonstriramo tudi na terenu, pa je s cisterno, ki ima podrahljalnik in gnojevko sproti vnaša in zadeluje v zemljo. Tako so izgube dušika zelo zmanjšane. Pomembno je še, da so tla prevozna, torej ne premokra.

Na opisani način lahko gnojevko na kmetiji koristno uporabimo, to pa znižuje uporabo mineralnih gnojil in pomembno prispeva k rentabilnosti pridelave in varovanju okolja.

Svetovalec Ivan Bauer, inž. agr.

Kmečki protest

Nezadovoljni z vladno politiko

Podobno kot drugje po Sloveniji, so se tudi kmetje iz Pomurja združili v skupnem protestnem shodu v veliki skupščini kmetijskih združenj v Murski Soboti. Protestirali so proti kmetijski politiki vladi. Že prej pa so v organizaciji Zadruga in Kmečke stranke pri Ljudski stranki s traktorji in drugimi ovirami delno blokirali promet. Svoje zahteve so posredovali republiški vladi in državnemu zboru. Zahtevali so takojšnje sprejetje ukrepov za zaščito domače kmetijske proizvodnje, nadzor pri uvozu agroživil, zvišanje uvoznih spodbud in ureditev odkupnih cen. Nekateri so tudi menili, da v obdobju največjih del v kmetijstvu postavljati cestnih zapor in pripravljati prote-

uzvono in domačo zaščitno ceno kmetijskih proizvodov. Ti naj bi bili za razvoj kmetijstva v manj razvitih in pridelovalno težjih območjih ter za izvozne spodbude. Pomurski in podravski kmetje prav tako zahtevajo, da se vzpostavi ustrezen tržni red, ki bo zagotavljal ustrezna razmerja med odkupno in drobnoprodajno ceno. Zavzemajo se tudi za regresiranje zelene nafte in obrestni za kmetijsko proizvodnjo. »Če država in vlada ne bosta izpolnili zahtev, se vidimo na generalnem štrajku!« so v protestni brzojavki zapisali pomurski in podravski kmetje. Splošno stavko napovedujejo za 1. junij.

MILAN JERŠE

Obvezno zatiranje bele omele

Vse občane občine Lendava ponovno obveščamo, da so zbori občinske skupščine na svojem decembrskem zasedanju sprejeli odlok o obveznem zatiranju bele omele.

Bela omela (*Viscum Album*) je zelo znan parazit na listnatih drevesnih vrstah, še zlasti na jablanah in akacijah. Zlasti v zadnjem času se je močno razmnožila na obronkih gor, tako da so posamezna napadena drevesa kar zelena, saj je bela omela zelena tudi pozimi. Žal zatiranje napadenih delov dreves zelo hitro odmirati, močnejše napadena drevesa pa se posušijo in propadejo v celoti. Na pobudo posameznih posilancev v občinski skupščini je bil ob sodelovanju gozdarske stroke in inšpekcijskih služb pripravljen odlok, ki nalaga lastnikom napadenih dreves, da uničijo (sožgejo) posamezne napadene dele drevesa. Ko je drevo močnejše napadeno, pa ga je lastnik po navodilih gozdarske službe dolžan posekati. Za vse, ki odloka ne bodo spoštovali, so predvidene denarne kazni.

Odlok o obveznem zatiranju bele omele ni bil sprejet, da bi posameznike preganjala inšpekcija ter da bi se izrekale denarne kazni, ampak predvsem zato, da bi se resno opozorilo na problem, preprečilo širjenje omenjenega hudoga parazita oziroma se postopoma dosegla njegova manjša navzočnost in s tem škoda, ki jo povzroča.

Ni odveč omeniti tudi možnosti nabiranja bele omele v komercialne namene, saj jo v farmaciji uporabljajo kot sredstvo za zniževanje visokega krvnega tlaka. Ravno tako pa ponekod uporabljajo belo omele kot zelenje namesto jelke ob božično-novoletnih praznikih. Vse kaže, da tudi bela omela čaka na primerne podjetnike, ki jo bo spravil v denar.

Samozaposlovanje v kmetijstvu

Tehnik postal drevesničar

Zgled Mirana Germška iz Ljutomerja je potrditev razmišljanj in predlogov tistih, ki trdijo, da se tudi na teh naših krpicah zemlje da preživeti tudi s čim drugim, ne le s pridelovanjem klasičnih kultur, ki so na našem območju sicer najbolj v »modi«: pšenica, korusa, sladkorna pesa... Predlagajo namreč pridelovanje oziroma gojenje vrtnin, raznih sadik..., za kar so dovolj manjše površine, vendar je treba vložiti veliko več ročnega dela.

Miran Germšek, po poklicu kmetijski tehnik, je bil več let zaposlen v kmetijski zadrugi Mursko polje, in sicer kot vodja sadjarske pridelave v sadovnjaku v Radoslavcih. Pred tremi leti pa je službo pustil, od sklada stavbnih zemljišč občine Ljutomer kupil 50-arsko zapuščeno vrtnarijo s propadajočo stavbo v Radoslavcih, ustanovil zasebno podjetje (družba z omejeno odgovornostjo) in začel gojiti sadike vrtnic. Kmalu zatem je uredil prodajalni (cvetličarni) v Ljutomeru in Veržetu. Danes zaposluje firma (z lastnikom vred) 5 delavcev. Glede na to, da obseg poslovanja nenehno širi, bo potrebno najbrž kmalu še kaj pridnih rok. Zdaj namreč ne goji več le sadike vrtnic, ampak tudi sadike sadnega

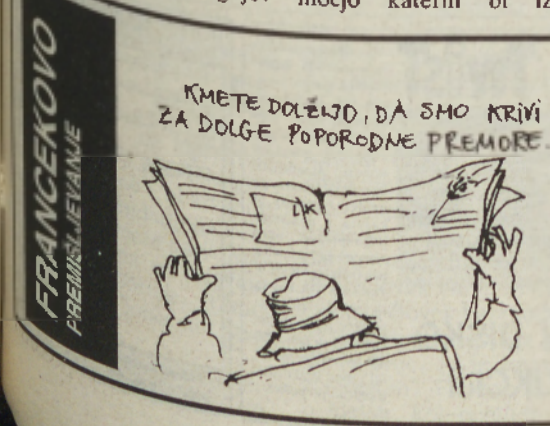
Miran Germšek je biznismen, ki tudi prime za motiko, vsekakor pa za »roge« rahljalnika zemlje. Posnetk: Š. S.

drevja, zlasti jablan starih sort. Delavci tega zasebnega podjetja pa se ukvarjajo tudi z razmnoževanjem dendrološkega materiala (okrasni iglavci in listavci, rastline za žive meje in trajnice).

Miran mi je priznal, da je bilo sprva težko, saj je bil začetnik. S sadikami je obhodil dobršen del Slovenije in jih predstavljati možnim kupcem. Le-ti so kmalu spoznali, da gre za kakovosten material, zato so začeli naročati. Danes kupcev ne manjka več. Obseg se je celo tako povečal, da vsega sami ne zmorejo, zato začinjajo uvajati v posel kooperante. Letos, na primer, ima firma Germšek 36.000 podlag za vrtnice. Postopoma pa se uveljavlja tudi kot urejevalec okolice raznih objektov, to pa pomeni, da določene rastline zaseje oziroma zasadi, jih vzdržuje... V bližnji prihodnosti bo na vrtnariji še rastlinjak za gojenje gladiol, krizantem in drugega »rezanega« cvetja.

Miran Germšek se s svojo firmo torej iz dneva v dan bolj uveljavlja. Sicer je bila odločitev o zasebnem podjetništvu tvegana (mnogi hitro propadejo), toda s trmo in vztrajnim delom se človek običajno prebije. Če ob samozaposlitvi ustvariš še možnosti za zaposlitev sodelavcev, potem je zadovoljstvo popolnejše.

Š. SOBOČAN

KO KLIČEM OSEMENJEVALCA,
PA TA PRIDE
TRI DNI
PO POJATVI

kulturna obzorja

Majski sprehod med barvami z dr. Antonom Trstenjakom

Barve so izraz globine na površini (Cezanne)

«Obklepa se je, kot majski travnik.» Tako se je včasih reklo, ker se zaradi intenzivnega pridelovanja krmnih travin cvetlice umikajo z livad. Oziroma so pregnane. Oziroma uničene. Majski travniki so koledarsko in načelno gledano, vsaj dokler načela, kakor so nam jih posredovali literatura, izročilo in spomin, še veljajo, najbolj pisani. Ker so zdaj, kot rečeno, čedalje manj, se po pisarnosti ogledujemo v galerijah. – Pa smo tam, kamor smo hoteli priti! Tole bi lahko bilo nekaj, nekak razlog za vpeljavo teme in pogovora nanjo. Ker je maj in so travniki razcveteli, kolikor pač so.

Čista zlatava in neposredna zemlja o tem, zakaj se tukaj na tem mestu in v tem času posvečamo barvam, je dejavnost gospe Sofije Kos, ki vodi galerijo Medica v radenskem hotelu Radca. Gospa nas je povabila na pogovor z znamenitim sogovornikom. Kajpada tudi zato, da se promovira njena dejavnost.

Z vsemi dejstvi opremljen uvod v tale krajši sprehod s fizičnim, psihološkim in teološkim med barvami, v tem majskem letu potemtakem takšenle. Razstavne slikarske galerije so urejeval barve – če bo šlo tako, bo nekoč v galerijah. Največji slovenski strokovnjak za barve, če zna, ne pusti, da dr. Anton Trstenjak v radenskem zdravilišču. Če pa bi govorilo tudi o rahlo ekološkem načinu zdravljenja z barvami.

Pokaži svojo barvo!

Anton Trstenjak v svoji knjigi *Človek in barve* (izšla leta 1978) na straneh 143–144 povzema Püsterjev test barvnih pik. Takšen je človek po duši. V tem smislu, kot pravimo, da lahko pokaže svojo barvo. Trstenjak, »imenuj mi barvo, ki jo imaš rad, in povedal ti bom, kakšen si.«

Po številnih testih so ugotovili, da daje normalna ženska prednost modri barvi. Moški izberejo rdečo. Tako je tudi pri Trstenjakovi formuli, ki se v originalu glasi: »Normalen človek daje prednost modri barvi, zlasti ženski, medtem ko moški volijo rdečo.« (cit. del., str. 143).

Na našem mestu pri taki imenitni duševno normalnih ljudi je zelena barva. Po Trstenjakovi formuli, ki se v originalu glasi: »Normalni ljudje imajo zeleno barvo, moški pa rdečo, ženske pa modro.« (cit. del., str. 143).

Človek, pes in riba. Pri njem prevladuje vidni čut. Pojem ideje, ki nam danes pomeni nekaj abstraktnega, je za Grke pomenil gledanje. Človek je bitje gledanja, medtem ko je, recimo, pes vohalno bitje. Znano je, da pes ugrizne tudi svojega ljubljenega gospodarja, če se ne oglasi, ker sliši boljše kot vidi. Ribe so vibratorična bitja, dojemajo samo vibracijo, drugega skorajda nič. Enako velja za krta, ko pride ven, da bi se malo razledal, umre. Lahko bi tudi rekli, da je človek barvno bitje.

Če je človek barvno bitje, ali to v izpeljanem smislu pomeni, da je bitje, ki je opredeljeno z ničesom? Platon, ko govori o idejah, kot rezultatu gledanja, misli na duhovno gledanje. Na gledanje z duhovnimi očmi. Budisti pa prav tako, nekoliko podobno, pravijo, da je ves ta barvasti svet v resnici videz in prevara, da je nič. Kako lažnive so pravzaprav barve? Kako rešiti ta prepad med resnico sveta in njegovo pobravnostjo?

rani knjigi. Modra barva zato pomeni neskončnost, globljinost in vzvišenost; s tem je povezana tudi razdalja, spoštljivost, zadržanost do ljudi, ubranost ter stremenje kvišku. Rumena ima naravnost nasprotno lastnost. Pomeni bližino, površnost, nizkost, vsiljivost, odpornost, včasih tudi že zoprnost. Simbol življenja in ljubezni, izraz toplote, moči in gibanja je rdeča. (Neki ameriški raziskovalec je ugotovil, da avtomobilski vozniki pogosteje prehitujejo rdeče in rumene avtomobile kot modre, zelene in črne). Zelena je barva uravnovešenosti, barva upanja v novo dejavnost in življenje. »Potemtakem je prav, če moda ženam zrelih let narekuje zelenkaste barve,« piše Trstenjak, str. 142. Vijolična barva je barva »zastrite skrivnostnosti«, govori o zavzeti notranji dejavnosti, je barva pokore, ki navdaja z občutkom potrtosti, istočasno pa tudi hrepenenja in

vdihovanja. Siva je kompromis, »je motnost sama na sebi«. Rjava barva ni niti mistična niti nežna, marveč konkretna, otipljiva, stabilna, trda, robata, neposredna.

Na terasi restavracije v radenskem zdraviliščem parku, kjer smo se pogovarjali, je akademik Trstenjak ostal pri definiciji človeka, kakršno je dal v svoji 1978. napisani knjigi. Njegov glas je poln in čvrst. Ko se sporazumemo, da se bomo zdaj začeli pogovarjati za javnost, s kramljanja preide v pripoved, ki se od prejšnjega pogovora razlikuje po tem, da je pri utemljevanju stališč še jasnejši.

Človek, pes in riba

Človek je vizualno bitje. Pri njem prevladuje vidni čut. Pojem ideje, ki nam danes pomeni nekaj abstraktnega, je za Grke pomenil gledanje. Človek je bitje gledanja, medtem ko je, recimo, pes vohalno bitje. Znano je, da pes ugrizne tudi svojega ljubljenega gospodarja, če se ne oglasi, ker sliši boljše kot vidi. Ribe so vibratorična bitja, dojemajo samo vibracijo, drugega skorajda nič. Enako velja za krta, ko pride ven, da bi se malo razledal, umre. Lahko bi tudi rekli, da je človek barvno bitje.

nja, misli na duhovno gledanje. Na gledanje z duhovnimi očmi. Budisti pa prav tako, nekoliko podobno, pravijo, da je ves ta barvasti svet v resnici videz in prevara, da je nič. Kako lažnive so pravzaprav barve? Kako rešiti ta prepad med resnico sveta in njegovo pobravnostjo?

»Ni treba nič reševati.« pravi Trstenjak. »Dejansko je tako. Paradoks je že v tem, da je svetloba nevidna, pa nam ven-

Zgodba o tem, kako so najprej v tujini odkrili našega največjega poznavalca barv dr. Trstenjaka, je bila že velikokrat pripovedovana. V Bruslju so predsednika takratnega jugoslovanskega komiteja za razsvetljavo opozorili, da ima v domači državi strokovnjaka za barve, ki se udeležuje svetovnih simpozijev o tej temi in ki ga od vsepovsod sprašujejo za nasvete. Trstenjak je raziskoval reakcijske čase in na podlagi 2700 poizkusov ugotovil, da tukaj obstajajo zakonitosti. Pokazal je, da je visoka statistična verjetnost, da je dolžina reakcijskega časa v obratnem sorazmerju z valovno dolžino barvnega tona. Valovi rdeče so krajši kot valovi modre, zato človek na rdečo hitreje reagira.

dar omogoča videti svet. Brez svetlobe ni nič. Svetlobe ne moremo videti, kar vidimo, so predmeti, od katerih se svetloba odbija.

Kako naj torej zdravimo z barvami? Če je barvni svet svet videza, ali to pomeni, da je zdravljenje z barvami zdravljenje z videzom?

»Izhajamo iz splošnega dejstva, da se človek na svetlobi, človek v vidnem svetu, počuti dobro. Kakor hitro pa mu zmanjkuje svetlobe, ko se potaplja v mrak ali temo, se počuti slabo. Rekli ste, da budisti barve ne upoštevajo. Saj smo v nečem smislu tudi mi budisti, ker tudi mi pravimo, da je svetloba nevidna. Živimo od svetlobe, ki je nevidna, kolikor pa jo doživljamo kot barve, je samo odblesek na predmetih.

Posegel bom na impresioniste. Impresionisti so predmete tako slikali, da so se izgubljali v senci. Takšni niso prav vedeli, kaj gledaš v podobi Jakopičevega sejala. Kot govori tisti znani dovtip o tem, kako so si ogledovali Jakopičeve slike v galeriji. Obiskovalec vpraša: Kaj pa je to na sliki? in vodič odgovori: To pa je tunel. Spo-

daj pa je pisalo: Deklica s pečo. Če se vrnem k osnovni temi, pri impresionistih ne več natančno, kaj gledaš. In vendarle so slikali predmete v luči nevidne svetlobe, pri čemer so vedno upoštevali tudi sence. Sence pa so nasprotje svetlobe.

Krivoverci so slavnější

»Zdaj vam bom pa še nekaj povedal. Nam se zdi to gledanje na svet nerealno. Je pa to edino realistično gledanje na svet! Impresionisti so slikali tako kakor slika fotografska plošča. Ona namreč v eni podobi zajame ne samo svetlobo, ampak tudi osenčenost. Impresionizem je v resnici še kako fizikalno gledanje na predmete. Še en dokaz, da se tudi nam, kakor budistom, predmeti izmikajo v neko neresničnost. Naj povem to še z enim primerom, da bi videli, kako smo mi v resnici subjektivni. Ko gledamo kup črnega premoga na soncu, ga hočemo videti črnega. Za fotografsko ploščo pa je ta kup sivkast, bel. Kot takega ga vidijo tudi impresionisti, ki ga naslikajo skupaj s sencami in svetlobo. Barve se spreminjajo, niso konstantne.

Na vprašanje, na koga se je naslanjal pri svoji teoriji barv, na Goetheja, Berkeleyja ali koga drugega, dr. Trstenjak odgovarja: »Ne na enega ne na drugega. Danes izhajamo iz sodobnih znanstvenih, fizikalnih dognanj. Stari so imeli nekakšno predznanstveno teorijo barv. Čeprav moram reči, da je bil Goethe genialen, še danes ga citirajo.

Če skušamo tukaj nerediti nekak hommage tudi Berkeleyju, ali ne bi bilo pravično reči, da je njegov »esse est percipi« ali »biti je biti zaznan« neke vrste budizma?

Vsekakor, pravi Trstenjak, to je že neke vrste skrajni budizem. »Predmeti obstajajo samo toliko, kolikor jih zaznamo. Ta trditev je radikalna in zaradi nje je šel mož v zgodovino. Svojim slušateljem sem vedno rekel, če hočete priti v zgodovino, morate v svet vreči nekaj krivoverskega. Dokler boste pravoverni, ne boste nič veljali!«

Veselite nad kičem

Podležski človek ima rad kič, uživa v živobarvnosti slik. Ali se akademik Trstenjak strinja s tistimi, ki pravijo, da kič poneumlja, tako kot naj bi poneumljale tudi razne ljudskoteatske radijske oddaje in druge tovrstne prireditve?

»Teater vedno ponareja življenje. Tako tudi kič. Če pa kič ponareja življenje, s tem še ni rečeno, da je tudi to podeželjsko življenje samo kič. To dvojje moramo razlikovati. Ko pravimo, da kmečki človek ljubi kič, mu v resnici delamo krivico. Kajti v resnici on samo podzavestno posnema tisto, kar vidi v naravi. Kmečki človek podoživlja mnogovrstnost barv, ki jih vidi v svojem vsakdanjem življenju, medtem ko mestni človek tega ne vidi.

ŠTEFAN SMEJ

Novice iz kulture

* ZKO Gornja Radgona je 26. maja priredila »Pokaži kaj znaš«, od 31. 5. do 2. 6. bo v gornjeradgonskem kulturnem domu gostovalo Stalno slovensko gledališče iz Trsta; učenci višjih osnovnošolskih razredov so si doma ogledovali »Dvorec moje mame«, starejši so hodili v Ljubljano gledat Kralja Leara.

Letošnji organizator srečanja plesnih skupin SV Slovenije je bila prav tako radgonska ZKO!

* Kot poroča Milan Lebar iz Babinec, je bilo 23. maja v Vučji vasi že tretje srečanje narodnozabavnih ansamblov. Bili so tudi krapci, zaseka, kvasenice in manekenke.

* Predzadnja številka Proteusa omenja prof. Barico Kralj s soboške gimnazije – marljiva mentorica naravoslovskih krožkarjev!

* 23. maja je Ljutomer množično manifestiral kulturo. Bil je 26. festival otroških in mladinskih pevskih zborov občine Ljutomer. (D.M.)

* V petek, 21. maja, je bila v Soboti glasbena revija slovenskih osnovnih šol s prilagojenim programom. »Ni jih bilo malo, ki so presegle povprečje svojih »neprizadetih« vrstnikov,« piše Jože Graj.

* V sredo, 19. maja, je bila v Ljubljani v Jakopičevi galeriji predstavitev knjige doktorske kandidatke Sonje A. Hoyer, po rodu Sobočanke. Naslov knjige: Tartinijeva hiša.

Sonja

kulturni koledar

RAZSTAVE

MURSKA SOBOTA: V pokrajinskem muzeju sta na ogled stalna zbirka in stalna likovna razstava, ki je odprta vsak dan razen nedelje od 10. do 12. ure.

MURSKA SOBOTA: V galeriji je razstava umetniških fotografij in dokumentacije fotografa Jožeta Kološa-Kološe, razstavlja pa tudi akademski slikar Tornay Endre-András iz Madžarske. Obe razstavi bosta na ogled od 13. junija.

MURSKA SOBOTA: Pokrajinski muzej vabi na ogled razstave Skavti in gozdovniki na Slovenskem, ki jo je pripravil muzej narodne osvoboditve iz Maribora, odprta pa je vsak dan razen nedelje od 10. do 12. ure, ob sredah pa tudi od 16. do 18. ure. Razstava bo odprta do 20. junija.

LEDAVA: V lendavskem gradu je na ogled stalna zbirka slik in kipov dosedanjih mednarodnih likovnih kolonij, na ogled so tudi freske Zoltana Gaborja in razstava OLORIS, ki jo je pripravil soboški pokrajinski muzej.

LEDAVA: V lendavski galeriji je odprta razstava del akademskega slikarja Sandora Bedoja iz Madžarske. Razstava bo odprta do 26. junija.

MORAVSKE TOPLICE: V galeriji hotela Ajda razstav-

lja akademska slikarka Zora Brenčič-Zalokar.

MURSKA SOBOTA: V petek, 28. maja, bodo v razstavnem prostoru Zavarovalnice Triglav odprli razstavo del Štefana Červeka.

PRIREDITVE

MURSKA SOBOTA: V soboškem kinu bodo predvajali 27. 28. in 29. maja ob 20. uri film Smrt ji lepo pristoji. 30. maja bodo film predvajali tudi ob 18. in 20. uri. Film je dobitnik oskarja 93 za vizualne efekte.

MURSKA SOBOTA: od 28. do 30. maja bo v grajski dvorani Slovenski gledališki tabor (srečanje otroških gledališč Slovenije).

MURSKA SOBOTA: V petek, 28. maja, Založba Franc – Franc in Zavarovalnica Triglav, območna enota Murska Sobota vabita na predstavitev knjige Frančka Štefanca Zlata ura. Predstavitev knjige in srečanje z avtorjem bo ob 20. uri v rdeči dvorani Zavarovalnice.

KNJIŽNICE

MURSKA SOBOTA: Pokrajinska in študijska knjižnica je odprta vsak dan razen nedelje od 8. do 18. ure, ob sobotah pa od 8. do 12. ure.

Glasbena šola Slavka Osterca Ljutomer

vabi na

JAVNI NASTOP ANSAMBLOV

V petek, 28. maja 93, ob 19. uri v Domu kulture. Nastopajo: oddelek male šole, oddelek glasbene pripravnice, godalni ansambel, skupina kitar, kvartet violončel, harmonikarski orkester, mladinski pihalni orkester.

DRUŠTVO GLASBENIKOV PREKMURJA DGP

500 let zatiranja in upora indijanskega ljudstva PAC-HAKUTI. MACHU PICCHO – indijanska glasba in pesmi z Andov, četrtek, 27. maja 1993, ob 20.30 v kinodvorani v Murski Soboti.

Literarni večer: 31. maja ob 19. uri v baročnem salonu soboškega gradu! Ker sta izšli knjigi NAGOVORI Jurija Koviča in DIVAN Milana Vinčetiča. Pride tudi Irena Varga, gledališka igralka.

Tonček Štefanec

Zlata ura* (odlomek)

Povedati vam moram resnico, gospod Ketiš. Dečku se je fižol v sapniku napel. Poglejte, to je tako, kot če bi dali namakati fižol, da bi ga naslednji dan skuhali: fižol se od vlage napne. Tako je tudi v tem primeru. Kolikor bolj se surovi fižol napenja, toliko manj je možnosti za dihanje. Ubogi otrok... Ne morem mu pomagati.

Frančku se je razlezel obraz v droban nasmeh, ko je doma kazal čokolado mami in Katika je stiskala svojega mlinarčka k sebi. Božala ga je, ječala in šepetala:

Vse bo dobro... Vse bo dobro... Franček... Moj Franček! Zakaj... jo... češ, mamica? Je vprašal sinek in vedno bolj ga je dušilo. Zalostno je gledal mamo, ki se ji je trgalo srce in ni mogla zamisliti solz. Tekle so ji po licu, nepretrgoma. V njenem naročju je umiral njen mlinarček, za katerega so vsi pravili, da je drugačen od ostalih otrok. Gradil je v pesku, kopal kanale in delal mostičča čeznje.

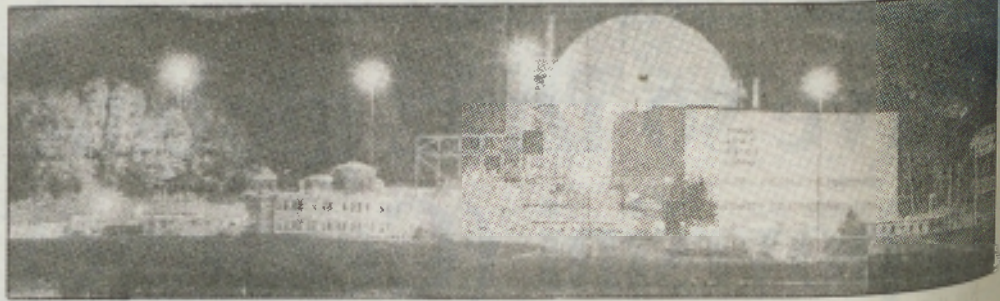
* Knjiga je izšla pri založbi Franc & Franc

ne zgodi se vsak dan

Na smučeh skozi Saharo

Smučarski tek ima vedno sezono. Slika, ki jo gledate, je bila posneta v Sahari zadnje dni marca letos. Po peščenih gričih je mogoče, pravijo strokovnjaki, imenitno drseti na smučeh. Tek na smučeh po predelih Sahare je, tako vsaj trdijo tisti, ki so to že poskusili, prava oaza miru za vse, ki iščejo tišino daleč od turističnega hrupa.

Ostareli jedrski reaktorji

Skoraj vsak sedmi ameriški jedrski reaktor morajo zaradi pomanjkljive varnosti predčasno ustaviti. Decembra leta 1991 so morali ustaviti 32 let star reaktor v jedrski elektrarni Yankee Rowe v Massachusettsu. Curek nevtronov, ki se

sprošča pri veržni reakciji, je poškodoval jeklene tlačne posode, zato je komisija za nadzor jedrskih reaktorjev pregledala vse reaktorje v ZDA. Preiskovalci so našli pri petnajstih od 111 reaktorjev poškodbe na jeklenih tlačnih posodah, kar

je zanesljivo znamenje, da se naprave v elektrarnah hitro starajo, kot so predvideli strokovnjaki temeljito analizirali, potem pa se bodo odločili ali bodo reaktorje ustavili.

Plastična snov, ki je kos jedrski eksploziji

Britanski izumitelj Maurice Ward, ki nima visokošolske izobrazbe in je bil prej frizer, je znanstveni svet presenetil s plastičnim materialom, ki je tako trden, da lahko zdrži jedrsko eksplozijo. O tej iznajdbi poroča ugledna International Defence Review, ki med drugim navaja, da je Ward začel eksperimentirati s plastiko že pred 20 leti. Britanski in ameriški znanstveniki so snov preskusili s simulirano jedrsko eksplozijo, pri kateri se je razvila temperatura 10.000 stopinj Celzija. Peresno lahek material, ki je dobil komercialno ime starlite, je prenesel tako veliko vročino brez poškodb. Zanj se že zanima vojaška industrija, saj bi z njim lahko zavarovali pred ognjem civilna in vojaška letala, prekrivali izstrelišča za navpično zletanje in pred vročino zavarovali vesoljska plovila.

Starlite je sestavljen iz 21 polimerjev, kopolimerjev, keramike in aditivov. Po obstreljevanju z laserskimi žarki, ki sicer klasične polimere prevrtajo, je ostal skoraj nepoškodovan. Na plastični prevleki so ostali le majhni črni madeži, saj se energija vsrka v snov in se ne odbija od površine. Starlite je bil preskušan tudi v raketnem oporišču v Novi Mehiki.

Afrika - Zambija

Velikokrat, ko se v življenju ozrem nazaj, se sprašujem, ali je bila prehojena pot prava. Zaskrbljen lahko trdim, da je. Ne pomnim, kdaj se je misel o Afriki prvič prikrdala do mene. Vem le to, da je že dolgo sestavni del mojih želja, mojega življenja. Dolgo je bila to lepa, sanjava misel, nekje daleč, dokler...

Sedaj je minilo že kar nekaj časa, odkar sem se vrnila. Vsega tega verjetno ne bi bilo, če ne bi nekaj primaknili tudi pokrovitelji, kot so Pomurska banka M. Sobota, tovarna oblačil Mura, zavarovalnica Triglav in Splošna bolnišnica M. Sobota. Bila je to zelo prijetna in zanimiva izkušnja, ki jo bom poskušala nekoliko pobliže predstaviti v naslednjih nekaj člankih.

Pa pojdemo po vrsti. Naša pot se je začela sedmega decembra 1992. S kombijem naše fakultete, polnim družin in prtljage, smo prispeli na Dunaj, od koder smo poleteli v Pariz. Po uri čakanja v Parizu smo se končno namestili v letalo proti Lusaki, ki nam je dajalo zavetje naslednjih deset ur. Okrog osmih zjutraj po lokalnem času smo pristali na letališču v Lusaki. Samo deset ur je bilo potrebnih, da smo zapustili hladno, megleno, že malce zas-

neženo Evropo ter zadihali nekoliko redkejši, a prijetno tople afriški zrak. Andreja, Jana, Robert, dr. Neubauer in misijonar Stanko Rozman so nas prav pristočno sprejeli. Še bolj kot nas bledoličnejši so bili veseli novic od doma. Kot pravi stari mački so nam poskušali v eni sapi povedati vse o naši novi, začasnici domovini.

Zambija leži na nekoliko valovitem platoju, visokem 900 do 1500 m. Preprejena je z jezeri, mešanimi listnatimi gozdovi, savano ter močvirji. Geografsko so vsekar najzanimivejši in največja del Zambije Viktorijini slapovi, ki jim domačini pravijo MOSI-O-TUNYA (dim, ki grmi). So eno od naravnih čud svetla, pred katerim je verjetno čutil spoštljiv strah tudi veliki raziskovalec, zdravnik in znanstvenik David Livingstone. Domačini še danes verjamejo, da se slapovom ne smeš preveč približati, kajti to bi preveč razjezilo duha v njih.

Podnebje lahko razdelimo na tri sezone. Od maja do avgusta prevladuje pretežno hladno in vlažno, septembra in oktobra pa vroče ter vlažno vreme. Deževna doba zajema čas od novembra do aprila. Povprečna temperatura pozimi je

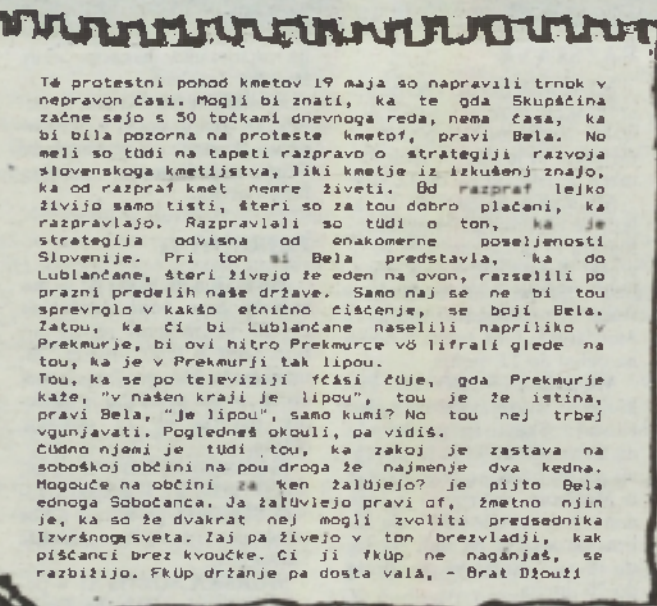

Pred misijonsko bolnišnico v Nangomi

16 stopinj Celzija, poleti 25°C.

Zambija je nekdanja angleška kolonija, ki je postala neodvisna leta 1964. Takrat je vodstvo države prevzel Kenneth Kaunda. Vlada je bila socialistična, enopartijska in je močno podpirala osvobodilna gibanja v sosednjih državah. Leta 1991 je prišlo do zamenjave oblasti, tako da je sedaj tudi v Zambiji demokratičen, večstrankarski sistem pod vodstvom predsednika Chilubea. Država je šestkrat večja kot Slovenija, od osmih milijonov prebivalcev pa jih je zaposlenih samo 320.000. Osnovna izvozna surovina je baker, katerega cena na svetovnih trgih pada, kar je eden od vzrokov za resne težave prebivalcev Zambije. Gospodarsko je država v razsulu. Kmetijstvo, s pomočjo katerega poskuša preživeti večina prebivalcev, je pred dvema letoma prizadela huda suša. Posledice so vidne še sedaj. Čreda živine se je zmanjšala za polovico, koruzo, s katero poskušajo zatreti lakoto, pa dobijo od Združenih narodov. Osnovno živilo je koruza - kuhana, pečena, v obliki polente (NSHIMA). Govedina, piščanci, ribe, jajca, riž in zelenjava včasih dodaten popravi jedilnik. Tudi za gurmane in sladokusce se najde nekaj. Posušene ribe, gosenice, mravlje, opičje

meso, divjačina, kuhane ali pečene banane, sladki krompir, ok... - za vsakega nekaj. Denarna enota je KWACHA = 100 NGWEE, katere močno ogroža inflacija, ki je spremenila zambijskega dolarja. Ob našem prihodu je dolar vreden 320 KW, Zambijo zapustili smo za 500 KW. Zanimivo je, da predvsem, da črna tuga ni prečno mesečna plača v Zambiji, plače tistih redkih zaposlenih, ki prejmejo plačo v ameriških dolarjih. Zaradi njihove razmere zelo malo Revščina je na vsakem koraku. Zato nisem bila presenečena, da veliko otrok ni znalo angleško, prav je to njihov uradni jezik. V družini, kjer je od šest do osem otrok, starši zelo težko zbirajo denar za nakup šolske uniforme in šolske uniforme pa v Zambiji moreš v šolo. Tako enega od 72 lokalnih učiteljev ne zadostuje niti za medsebojno sporazumevanje. Angleščina ni le vladna lingua franca, temveč je širjenimi lokalnimi jeziki bembu, lozi, tonga in avanza. Toliko za uvod. Naslednje nekoliko več o ljudeh in običajih.

Otroci pred medicinsko fakulteto v Lusaki

OVEN

Ona: Čeprav ne boš pričakovala, se bodo nenadoma prižgala nekdanja čustva in ponovno boš zmedena in neodločna. Zmeden pa bo tudi nekdo drug, tako da bo lahko vse skupaj sprevrže prej v humoresko kot romanco.

On: Obeta se ti dokaj viden uspeh, saj si se za nastop do popolnosti pripravil; zablestel pa boš ravno tam, kjer so vsi drugi odpovedali. Toda vsak uspeh ima dva obraza in vedi, da poti nazaj ne bo mogoče najti.

BIK

Ona: Prevroča čustva se ti bodo še precej masčevala, saj boš krajši konec potegnila prav ti. Toda še vedno bo čas za popravni izpit, le da bo tokrat vse skupaj precej težje in predvsem bolj zapleteno.

On: Vedi, da vse vode že kar lep čas tečejo predvsem na tvoj mlin. Prijateljica ti ne bo mogla odreči tvoje dokaj nenavadne želje, saj bi zate storila še vse kaj drugega. Toda le kaj se obiraš?

DVOJKA

Ona: Neko povabilo bo sicer zanimivo in obetavno, a vendar to ni edina pot, da si zagotoviš njegovo prijateljstvo. Sprejmi povabilo, pa četudi boš v začetku nekoliko zmedena predvsem zaradi nekoga iz preteklosti.

On: Poslovni načrti se ti bodo končno začeli uresničevati, pa tudi na ljubezenskem področju se ti obeta zanimiva zadeva. Toda nikar ne pozabi na prijatelje, ki so ti pri tej zadevi pomagali!

RAK

Ona: Vse preveč se trapiš z neumnimi mislimi, kaj si bodo o tebi mislili drugi. Vzemij usodo v svoje roke in potegni iz življenja kar največ tudi zase. Nepričakovano srečanje ti bo obudilo spomine.

On: Čeprav si mislil, da je vseh težav konec, se ti obeta dokajšnje presenečenje. In nikar ne misli, da se boš iz vsega skupaj izvlekel brez posledic, ampak se raia pripravi na izdatke.

LEV

Ona: Ne ravnaš najbolj pametno, da živiš iz dneva v dan in ukrepaš, kot se ti v danem trenutku pač zazdi. Rajše trdneje popravi za delo in nehaj počivati na lovrih, ki so že preteklost. Isto pa velja tudi za ljubezen.

On: Nečemu se boš prav od srca nasmejal, dobre volje pa boš ves konec tedna. Izlet z novimi prijatelji ti bo prinesel nepričakovana spoznanja o čustvih nekoga, do kogar nisi popolnoma ravnodušen.

DEVICA

Ona: Nekdo ti bo ponudil zanimiv predlog in z veseljem ga boš sprejela. Obeta se ti prijeten večer, ki ti lahko v prihodnosti še veliko pomeni. Vse pa je odvisno predvsem od tvoje iznajdljivosti, ki najverjetneje ne bo odpovedala.

On: Ne boš se zadovoljil s ponujenim, ampak boš zahteval še nekaj več. Premisli, ali se takšno tveganje splača ali pa je posredi le tvoja domišljavost. Partner te bo uspel prav prefinjeno presenetiti.

TEHTNICA

Ona: Tvoje slepo zaupanje prijateljici se je sedaj izkazalo kot izredno slaba poteza. Toda nikar se ne ustraši govoriti, ki so začele krožiti v tvoji okolici, ampak se jim odkrito postavi po robu.

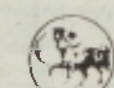
On: To, kar doživljaš sedaj, je sicer lepo, je pa tudi nevarno, zato ti malce več diskretnosti ne bo prav nič škodilo. Toda vedi, da se lahko na koncu opečeš predvsem ti, drugi pa se ti bodo samo smejali.

ŠKORPIJON

Ona: Ali si že kdaj pomislila, da ima prijateljstvo več stopenj in da vseh hkrati pač ne moreš uživati. Konec sam bo sicer dober, toda do njega te bo vodila precej vijugasta pot. Poskusi raje z zvijačo...

On: Nekdo ti bo obljubil neko priložnost, ti pa jo kar najhitreje izkoristi. Združil boš prijatelja s koristnim, kar pa še ne pomeni, da je tvojih skrbí konec. Popazi raje na sumljive poteze tvojih sodelavcev!

STRELEC

Ona: Če se boš vsaj malo potrudila in zabavala drugace kot običajno, boš hitro spoznala, da je življenje tudi prijetno. Nekomu pa bo vseč prečeno tvoja skromnost.

On: Postopoma se boš sicer umirila, vendar to ne bo tako zabavno, kot si si predstavljala. Še vedno pa si ne uspel razjasniti, ali je bila storjena napaka tvoja ali pa jo je kdo podtaknil.

KOZOROG

Ona: Srečala boš nekoga, ki je še vedno navezan nate, pa tudi v tebi še vedno tli iskra, ki se lahko hitro razbohoti v staro ljubezen. Lahko da bo le še ena avantura, toda počasi prihaja čas, ko lahko od ljubezni pričakuješ še nekaj več.

On: Sodelavec se bo sicer uklonil tvojim aversnim potezom in na skrivaj bo še vedno delal popolnoma po svojemu. Toda tudi takšno početje ti bo prineslo koristi, zato se nikar ne trudi z njegovo neumnostjo.

VODNAR

Ona: Izogibaj se preprirom, saj lahko v jezici govornice prenekaš besedo, za katero ti bo kasneje še žal. Dobila boš priložnost, da začneš popolnoma novo, a te bo preteklost preveč privlačila.

On: Namesto da bi pametno molčala, se boš nekega kriplje širokoustil, kar ti bo nakopalo obilo dela na poslu. Pa tudi v ljubezni se ti ne obeta nič dobrega, se raje listega, kar že imaš!

RIBI

Ona: Spregledala boš precej pomembno stvar, ki te lahko stane veliko več, kot si misliš. Zato raje bodi površna, ampak zavijaj rokave, saj je to način, da se rešiš težav.

On: Prepričan si, da si velikodušen in humanen, toda ali te takšnega vidijo tudi drugi? S preveč objektivno, nekdo pričakuje od tebe pripravljen dati.

za vsakogar nekaj

Clovek v stiski

Samostojnost

»Vsak naj si vedno sam pomaga, kdo drug mu je lahko v pomoč? Kdor se popolnoma obvlada, je zares sam svoj gospodar.«

Nekateri starši svoje otroke že zgodaj učijo samostojnosti, budno spremljajo vsak njihov korak in jih prav kmalu lahko že pustijo za kakšno urico same, naročijo jim, kaj naj kupijo v trgovini, kaj naj skuhamo in tako naprej. Pri učenju jim ni treba stati za hrbtom. So pa tudi takšni otroci, za katere se starši ne prenehajo bojati, namesto njih postojajo vse, a ko jim to v dobi odraščanja pride vrh glave, so vsega krivi otroci.

Tisti, ki se vedno naslanja na druge in čaka, da postojajo, kar bi sicer moral sam, si ne morejo nabrati izkušenj, si ne pridobi novih znanj in se nikoli ne ustali.

Nekje sem prebrala, da od zunaj človeku ne more pomagati nihče, naj se zgodi kar koli, človek je vedno sam s svojimi najglobljimi čustvi. Ko ti več ne ostane nihče in nič, ostaneš v bistvu sam, a tudi tedaj lahko počneš marsikaj in celo dosti bolj zadovoljen boš in vesel boš neizmerno, da imaš vsaj enega zvestega in pravega prijatelja, in to si ti.

Samostojnost ni neodvis-

nost se ne more enačiti z osamljenostjo. Samostojen človek nikoli ni sam, osamljen, vedno nekaj počne, natančno ve, zakaj to počne, za vse je odgovoren le samemu sebi in se nenehno utrjuje navznotraj in navzven. Se vedno se, mogoče celo več, giblje med ljudmi, a jih nikoli ne potrebuje toliko, da bi ne mogel brez njih živeti ali delati ali obstajati. Zvest krog prijateljev mu vedno stoji ob strani. Na vsakem koraku se tak človek postavlja zase in za svoje cilje.

Vsak od nas obstoji prav zaradi samega sebe, kar je različno od egoizma, je ego-centrizem in šele potem obstaja tu zaradi drugih in za druge. Življenja se ne smemo bati, moramo ga živeti in ne dovoliti, da nas v njem vodijo drugi, ker so oni oni in mi smo mi. Le tako lahko polno zaživimo.

Ni ga srečnejšega človeka, ki spozna le eno od mnogih resnic modrosti, ker: »Človek si sam stori vse zlo in sam zato tudi trpi, človek se sam izogne zlu, sam se osvobodi – vsak nosi v sebi svoje zlo, nihče druga ga ne more očistiti.« (Dhammapada)

Pisma pošljite na naslov: VESTNIK, Slovenska 41, 69000 M. Sobota, s pripisom Človek v stiski. Anonimnost zajamčena.

Vaš zelenjavni vrt

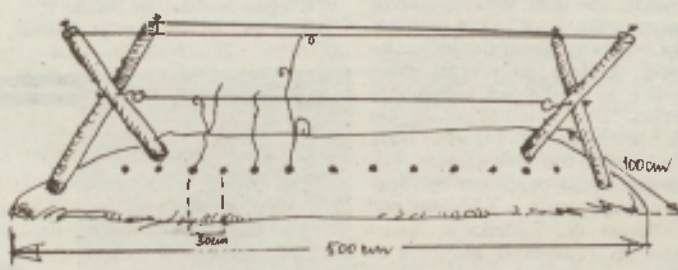
Maline in stročji fižol

V prejšnjih številkah smo pisali o tem, kako čim več pridelati in doseči raznovrstnost pri vzgajanju zelenjavnih kultur, ki bodo zadovoljile enoletne potrebe štiričlanske družine. Zdaj nam je preostalo, da vam svetujemo, kako posadite maline na površini 1 x 4,8 m in visok stročji fižol na površini 8,4 x 1 m.

Maline

Maline bomo posadili ob gredicah vrta na površini 4,8 kvadratnega metra. Da bi se ta nasad splačal in bi ga lahko uporabljali 10-12 let, je nujno dobro pripraviti tla in skrbeti za vlago v tleh. Najboljša so

kot je prikazano na risbi. Za to potrebujemo štiri debelejšje količke in 22 metrov pocinkane žice (ne preveč debele). Količke zabijemo navzkrižno na koncih gredice in jih povežemo z žico. V prvi vrsti naj bo žica razpeta na višini 70 cm, v drugi pa 1,3 metra. Po potrebi lahko postavite še eno vrsto žice. Steblo maline zvezite na dveh ali treh mestih ob žici. Z gnojenjem začnemo pri pripravi tal (hlevski gnoj in mineralna gnojila). Za maline je treba uporabiti kalij, ki pospešuje rodnost. Med letom nasad malin okopamo vsaj trikrat, največ do globine 10 cm, sicer bi lahko poškodovali gosti splet koreninskih

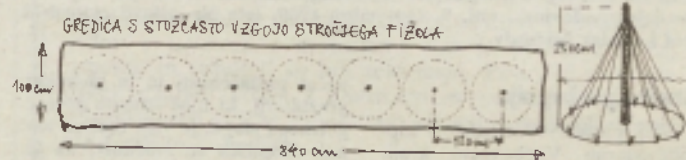
globoka in prepustna tla z veliko humusa. Malina se razmnožuje z vegetacijo. Pri pripravi novega nasada uporabimo le enoletne korenenske poganjke z dobro razvitimi koreninami. Na njih so mladi popki, iz katerih se bodo razvili novi poganjki. Maline je priporočljivo saditi, ko je dovolj vlage. Pred saditvijo poganjke pripravimo tako, da korenenske žilice skrajšamo na približno 20 cm, če pa so iz zemlje izpujene že pred časom, je treba koreninski sistem za nekaj ur pred saditvijo potopiti v vodo.

Žil. Namakanje je nujno v sušnem obdobju, ko so maline bujne, na poganjkih pa je ogromno plodov. Obrezujemo le izrojene maline tik ob zemlji (jeseni), spomladi pa skrajšujemo enoletne poganjke pred začetkom vegetacije. Zaradi velikosti tega nasada malin priporočamo saditev sort, ki rodijo dvakrat letno. To so: ogromna dvorodna, gradina in Loyd George. Prvič dozorevajo kot enovrstne, drugič pa septembra. Plodovi imajo lepo barvo, so čvrsti in prijetnega okusa. Te maline so kot nalašč za globoko zamrzovanje. Med zorenjem jih je potrebno redno vsakodnevno obirati.

Stročji fižol

Stročji fižol vzgajamo zaradi plodov. Bistvo vzgajanja je v tem, da dobimo kar največ kakovostnega fižola, to pa ni odvisno le od sorte, temveč tudi od izbire. Verjetno niste vedeli, da bo ob pogostejšem obiranju hitreje zrasel nov stročji fižol. Vzdrž gredice 8,4 x 1 m boste s posebnim načinom vzgoje pridobili dovolj stročjega fižola za štirič-

lansko družino od julija do oktobra (obilni obroki dvakrat tedensko). pa tudi za zimsko obdobje z zamrzovanjem. Tla za setev moramo globoko obdelati in dodati mivko. Stročji fižol vzgajamo z neposredno setvijo v jamice (3-4 semena skupno v globini 4-6 cm, kot je prikazano na risbi). Na gredico

dolžine 8,4 m, zabodemo 7 palic, ki so oddaljene 1,20 m oziroma 60 cm od roba gredice. Palice zabijemo do globine 50 cm, da bi stale čim bolj stabilno. Uporabljamo palice, ki imajo spodnji premer 5-6 cm. Del, ki ga zabijemo v zemljo, nastrojimo. Na zgornji del palic, in sicer na 10, 9, 8 oziroma 7 cm, pa zabijemo močnejši žebelj, ki ga zavijemo navzgor za vezanje vrvi. Okrog palic v premeru 1 m in v medsebojni oddaljenosti okrog 40 cm pa v polkrogu sadimo v jamice po 4 semena, kar pomeni, da nam je zaenkrat potrebnih 32 semen. Poleg vsake jamice zabodemo ošiljeno palico, v katero zabijemo po en žebelj, ki ga zavijemo navzdol. Vrv zavežemo od tega spodnjega žeblja na palici in jo po-

tegneto do žeblja na vrhu palice. Tako bomo dobili stožec, prepleten z vrvi in stebelci stročjega fižola. Za takšen način saditve so priporočljive tele sorte: jeruzalemski, ki je bujne rasti in stebelce zraste do 1,8 metra, stročji fižol je dolg, ploščat in širok, brez niti, krhek in jantarno rumene barve, seme tega fižola pa je specifično in svinčeno sive ali rjave barve. Vegetacijska doba je okrog sto dni. Sorta modro jezero zraste do višine 2 metrov, stročji fižol je dolg, zelene barve, brez niti, mesnat, na cvetni vejici pa sta vedno po dva stročja fižola, kar daje visok pridelek. Njegovo seme je ledvičasto.

podaljšano in belo. Vegetacijska rast je 70 dni. Zraste več kot 2 metra, stročji fižol pa je mesnat, srednje dolg, zelen s svetlo rožnato liso, brez niti in dobrega okusa. Seme je veliko in sivkasto rumeno. Vegetacijska doba je 100 dni.

Stročji fižol je rastlina s toplih območij in ne prenese mrzla. Seme začne kaliti pri 8-10 stopinjah. Najugodnejša temperatura za klijanje je 18-20 stopinj, za cvetenje pa med 20 in 25 stopinjami. Višja temperatura povzroča odpadanje cvetov in rast zakrnelih stročjih fižolov. Vpliv visokih temperatur zmanjšujemo z vlažnostjo tal in večjo relativno vlago zraka (s škropljenjem rastlin zgodaj jutraj ali pozno zvečer).

Pripravi: MILAN JERŠE

Kuhajte z nami

Kruhovi cmoki

V družinskih in družbenih gospodinjstvih često ostaja bel kruh, iz katerega največkrat naredijo drobtine. Iz njega pa lahko naredimo kruhove cmoke, ki jih ponudimo kot prilogo k različnemu mesu v omakah ali kot samostojno jed s solato, če smo kruhovo maso obogatili z majhno količino zdravih kuhanih ali pečeni mesnih ostankov.

Za 8 cmokov (za 4 osebe) potrebujemo: 35dag kruha, 3dag masčobe, žlico drobno sesekljane čebule, popra in muškata oreška po okusu, 1,5 dcl mleka ali mesne (kostne) juhe (če je kruh bolj suh, nekoliko več), 3 jajca, žlico drobtin za desko, sesekljan zelen peteršilj, 2 žlici ostre moke in slan krop za kuhanje.

Kruh narežemo na manjše kocke. Če je bolj svež, jih v pečici rahlo osušimo. Čebulo na masčobi svetlo prepražimo in dodamo h kruhu. Po okusu začnimo s poprom in muškatom ter sesekljanim peteršiljem. V mleku ali juhi raztepemo jajca in jih polijemo po kruhu. Rahlo premešamo in pustimo počivati 15 do 20 minut. Tedaj potresemo z moko, ponovno rahlo premešamo in oblikujemo poskusni cmok, ki ga v slanem kropu pri zmernem vrenju kuhamo 10 minut. Če med kuho razpade, v maso rahlo umešamo še žlico moke. K mesu v omakah vedno ponudimo nezabeljene cmoke.

8. NAGRADNA KRIŽANKA

Nagradno geslo je: KAKOVOST IN VZDRŽLJIVOST – TRAKTOR

Nagrade prejmejo:
1. Jože Konter, Slovenska 37, 69000 Murska Sobota
2. Ladislav Varga, Lendavske gorice 428, 69220 Lendava
3. Janez Sušnik, Moravci 17, 69243 Mala Nedelja

Pore potrdila boste prejeli po pošti.

ČESTITAMO!

Glasbene lestvice

LESTVICA TUJIH SKLADB

1. DOMANI, DOMANI – Al Bano & Romina Power
2. YOU SEXY THING – Hot Chocolate
3. EVERYBODY HURTS – R. E. M.
4. ALL THAT SHE WANTS – Ace Of Base
5. DON'T TEAR ME UP – Mick Jagger
6. A MOVER EL BOTE – Texas Tornados
7. IF I EVER LOSE MY FAITH ON YOU – Sting

PREDLOGE:

1. TELL ME A POEM – Papermoon
2. I HEARTS – Toto
3. YOU NEVER WALK ALONE – Mathon

LESTVICA SLOVENSKE ZABAVNE GLASBE

1. LOLA – Chateau
2. PRIJATELJA ZA VEDNO – Nace Junkar in Helena Blagne
3. JAZ POTREBUJEM VEC – Monroe
4. MICHELLE – Irena Vrčkovnik
5. TISTI SI TI – Alenka Godec
6. RAD LETEL BI – California
7. BITKA MED SPOLOMA – Jean Plestenjak

PREDLOGI:

1. SREČE – Faraoni
2. SLOVENIA TE KLJIČE – Nova Legija
3. BAJ, POVEJ MI – Don Mentony band

LESTVICA NARODNOZABAVNE GLASBE

1. TIHO TEČE REKA – Ans. Tonija Verderberja
2. REJA HEJA – Aliji Nipič in njegovi muzikanti
3. VESLE DEKLICE – Ans. Vrtinca
4. MOJA ZIDANJA – Ans. Ljupeta Slaka
5. STAJERČANJA JE VERY GOOD – Ans. Vlada Srednška
6. ČASI SE SPREMINJAJO – Ans. Boeisa Razpotnika
7. PREKO PLOTA – Ans. Slavka Pluta

PREDLOGE:

1. SATE SMO PONOSNI – Ans. Petra Finka
2. SILET IMAŠ – Slovenskogrski kvintet
3. LJUBEZNI V SLOVO – Ans. Ivana Puglja

Izpolnite kupone poljite do četrtka, 3. junija 1993, na naslov Murski val, Slovenska 41, 69000 Murska Sobota, za glasbene lestvice.

Kupon št. 21

Glasbeni za skladbo:

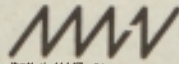
• rija

• Osvoda

• narodnozabavna

• lve in priimek ter naslov

RADIO MV – MURSKI VAL – UKV
94,6 MHz (dopolodne tudi SV 648 kHz)

Petek – 5.40 Prebujajte se z nami – 7.00 Druga jutranja kronika – 7.30 Informacije v slovenščini, nemščini in madžarščini – 7.45 Mariborsko zvočno pismo – 8.00 Poročila – 8.10 Dopoldne na MV – 8.30 Mali oglasi – 9.15 Borzni utrip – 9.30 NTSNMV – 10.00 Poročila – 10.30 Kabaret – 11.15 Od petka do petka – 12.00 Poročila BBC – 12.30 Zakaj se ukvarjamo z umetnostjo – 13.00 Danes do trinajstih – 13.30 Popoldne na MV – 14.00 Aktualno – 15.30 Dogodki in odmevi – 16.25 Obvestila – 16.30 Poročila – 17.00 Poročila – 17.30 Mali oglasi – 18.00 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi – 18.30 Poročila BBC – 19.00 Vključujemo Radio Slovenija

Sobota – 5.40 Prebujajte se z nami – 7.00 Druga jutranja kronika – 7.30 Informacije v slovenščini, nemščini in madžarščini – 7.45 Predstavljamo vam – 10.00 Poročila – 10.40 Potepajte se z nami – 11.00 Sobotni gost – 12.00 Poročila BBC – 12.30 Zakaj se ukvarjamo z umetnostjo – 13.00 Danes do trinajstih – 13.30 Popoldne na MV – 14.00 Aktualno – 15.30 Dogodki in odmevi – 16.25 Obvestila – 16.30 Poročila – 17.10 Angleščina – 17.30 Mali oglasi – 18.00 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi – 18.30 Poročila BBC – 19.00 Vključujemo Radio Slovenija

Nedelja – 8.00 Začenjamo nov dan – 8.10 Panonski odmevi – 8.30 Horoskop – 8.45 To bi moral biti kabaret – 9.10 Mišle in čas – 9.30 Srečanje na Murskem valu – 10.30 Nedeljska kuhinja – 12.00 Poročila – 12.15 Nedeljsko premišljevanje – 12.30 Minute za kmetovalce – 13.00 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi – 18.30 Poročila BBC – 19.00 Vključujemo Radio Slovenija

Ponedeljek – 5.40 Prebujajte se z nami – 7.00 Druga jutranja kronika – 7.30 Informacije v slovenščini, nemščini in madžarščini – 7.45 Porabsko zvočno pismo – 8.00 Poročila – 8.10 Dopoldne na MV – 8.30 Mali oglasi – 9.15 Evropa v enem tednu – 10.00 Poročila – 10.30 Šport – 11.15 Zgodilo se je – 12.00 Poročila BBC – 12.30 Zakaj se ukvarjamo z umetnostjo – 13.00 Danes do trinajstih – 13.30 Popoldne na MV – 14.00 Aktualno – 15.30 Dogodki in odmevi – 16.25 Obvestila – 16.30 Poročila – 17.00 Bil je nekoč – 17.30 Šport – 18.00 S' kransčakon, cekron, pa z marelof – lestvica narodnozabavne glasbe – 18.30 Poročila BBC – 19.00 Vključujemo Radio Slovenija

Torek – 5.40 Prebujajte se z nami – 7.00 Druga jutranja kronika – 7.30 Informacije v slovenščini, nemščini in madžarščini – 7.45 Ljubljansko zvočno pismo – 8.00 Poročila – 8.10 Dopoldne na MV – 8.30 Mali oglasi – 9.15 Glasbene novice – 10.00 Poročila – 10.30 Kratki stik – 11.15 Mali oglasi – 12.00 Poročila – 12.30 Zakaj se ukvarjamo z umetnostjo – 13.00 Danes do trinajstih – 13.30 Popoldne na MV – 14.00 Aktualno – 15.30 Dogodki in odmevi – 16.25 Obvestila – 16.30 Poročila – 17.00 Tema popoldneva – 17.30 Srebrne niti – 18.00 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi – 18.30 Poročila BBC – 19.00 Vključujemo Radio Slovenija

Sreda – 5.40 Prebujajte se z nami – 7.00 Druga jutranja kronika – 7.30 Informacije v slovenščini, nemščini in madžarščini – 7.45 Zagrebško zvočno pismo – 8.00 Poročila – 8.10 Dopoldne na MV – 8.30 Mali oglasi – 9.15 Iščemo za vas – 10.00 Poročila – 10.15 NTSNMV – 11.15 Borzni utrip – 12.00 Poročila BBC – 12.30 Zakaj se ukvarjamo z umetnostjo – 13.00 Danes do trinajstih – 13.30 Popoldne na MV – 14.00 Aktualno – 15.30 Dogodki in odmevi – 16.25 Obvestila – 16.30 Poročila – 17.00 Poslušamo vas – 17.30 Mali oglasi – 18.00 Na narodni farmi – 18.30 Poročila BBC – 19.00 Vključujemo Radio Slovenija

Četrtek – 5.40 Prebujajte se z nami – 7.00 Druga jutranja kronika – 7.30 Informacije v slovenščini, nemščini in madžarščini – 7.35 Svetuje kmetijski strokovnjak – 8.00 Poročila – 8.10 Dopoldne na MV – 8.30 Mali oglasi – 9.15 Sedem veličastnih – 10.00 Poročila – 10.30 Pika na i – 11.15 Mali oglasi – 12.00 Poročila BBC – 12.30 Zakaj se ukvarjamo z umetnostjo – 13.00 Danes do trinajstih – 13.30 Popoldne na MV – 14.00 Aktualno – 15.30 Dogodki in odmevi – 16.25 Obvestila – 16.30 Poročila – 17.00 Tema popoldneva – 17.30 To sem jaz – 18.00 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi – 18.30 Poročila BBC – 19.00 Vključujemo Radio Slovenija

SESTAVIL MARKO NAPAST	VRSTA IGRE NA SREČO	AMERIŠKI MACSEEN S TRDIM LEOM	PRIROČNIK ZA POTO- VANJE	PRIPADNIK BALKAN- SKEGA NARODA	AVSTRUSKI PIŠATELJ (1821–1902)	MESTO NA OTOKU PANAY V FILIPINIH	NEMSKI MATEMA- TIK (MORITZ)
SLOVENSKI FILMSKI REŽISER (1919–1993)							
OBHODNA STRAŽA							
ZNAMKA ŠVICAR- SKIH UR				MITOLO- GIJA			
NORDUSKA MORSKA BOGINJA				FANT NA NABORU			
UTRIP Z OČESOM					LJUDSKI ODBOR		
PRIPOVE- DOVALEC					JAP. FILM IGRALKA		
JORDANSKA LJUDKA V RDEČEM MORJU						NAJVEČJI ITALIJANSKI PESNIK	TEŽKO TALJIVA KOVINA (ZNAK Os)
AVTOMO- BILSKA OZNAKA ŠVEDSKE		OKROGLA GREDECA		PLANINSKA LJUDKA			
TERITO- RIALNA OBRAMBA			POLKROZEN MORSKI ZALIV				
ŽIDOVSKO MOSKO IME					NOVO MESTO		
ITALIJANSKI NATURA- LISTI					STANE SEVER		
NEKDANJI SOVJETSKI POLITIČ KOSIGIN							

REŠITEV PREJŠNJE KRIŽANKE – Vodoravno: Jihlava, obrazec, havbica, aga, AK, Nut, Tom, Nejc, O, E, Einar, Sn, noma, baribal, uboj. RI. Romains. 2rh. 991.

Iz župnijskih kronik: Grad (27)

Pražupnija Marije Vnebovzete

Pri Gradu na Goriškem (nekdanji Dolnji Lendavi) naj bi bilo nekdanje središče redovnikov templarjev, ki so se udeleževali križarskih vojn. V tem kraju, pravzaprav v grajskem poslopju, pa je bil že v 12. stoletju sedež madžarske upravne in vojaške oblasti za večji del Prekmurja. Leta 1208 je pri Gradu živel grof Nikolaj, kraljevi fevdnik. V listini iz leta 1275 se v kraju navaja grad (castrum), vendar pa je obstajal že prej. Pod gradom je bila leta 1270 bitka med madžarskimi četami in četami Otokarja Češkega, ki je zmagal in si začasno podvrnil Železno županijo. Pod gradom sta gotovo bila že takrat Marijina cerkev in sedež pražupnije, ki je bila dolgo časa v rokah zemljiških gospodov. Če so bili ti katoličani, so podpirali katoliške vernike, če so bili evangeličani, pa so želeli, da so take veroizpovedi tudi podložniki. Graška župnija je bila tako v letih 1592-1672, torej 80 let, povsem (?) evangeličanska. Cerkev je, vsaj tako navajajo zgodovinski viri, 9. septembra 1720. leta blagoslovil cesarjski škof Ladislav Nádasdy.

Graška pražupnija

Zdaj, v letu 1993, spadajo v župnijo Marije Vnebovzete kraji: Grad, Motovilci, Vadarci, Krupljin, Radovci, Kovačevci, Videnci, Otovci in delno Dolnji Slaveči. Skupaj torej 8 naselij. V 17. stoletju (leto 1627) pa je štela graška pražupnija 19 krajev, in sicer: Dolnje Lendavo (Grad), Vidence, Motovilce, Pečarovce, Otovce, Kovačevce, Prosečki Dol, Poznanovce, Radovce, Krupljin, Gornje Slaveče, Dolnje Slaveče, Bodonice, Vadarce, Beznovce, Zenkovce, Kuzmo, Dolič (Gornji in Dolnji) in Matjaševce. V poznejši dobi so bili nekateri kraji priključeni sosednjim župnijam. Leta 1756 so se Gornji in Dolnji Slaveči priključili k Sv. Juriju. Leta 1796, ko so ustanovili župnijo pri Sv. Sebeščanu (Pečarovci), so ji pripadli Bodonci, Prosečka vas, Poznanovci in Zenkovci. Novonastala župnija sv. Jožefa na Cankovi pa je dobila od graške župnije Beznovce. Leta 1939, ko je Kuzma postala samostojna župnija, je za seboj »potegnila« Dolič, Matjaševce in Trdkovo, ki se je zaradi nastale meje med Jugoslavijo in Avstrijo odcepila od župnije Gornji Senik. Graški župnik Štefan Kuhar mi je povedal, da živi na sedanjem župnijskem območju približno 2.200 katoliških vernikov. Vseh prebivalcev pa je več, kajti ljudje iz teh krajev so tudi evangeličanske veroizpovedi in pripadniki binkošne cerkve.

Kdaj so nastali zametki sedanje graške cerkve? Omenil sem že domnevno časovno obdobje; umetnostni zgodovinar Štele pa v zborniku Umetnost v Slovenski krajini, izdanem 1935. leta, postavlja nastanek cerkve v drugo polovico 14. stoletja. To velja predvsem za gotski prezbitarij in njegovo povezavo s cerkveno ladjo. Le-ta je imela prvotno raven strop, ki pa so ga 1660. leta odstranili in ladjo obokali ter poslikali. Bogoslužni prostor pa so prenovili 1665. leta. V vizitacijskem zapisniku iz leta 1698 piše: »Cerkev je imela lesen stolpič, je vsa preslikana in obokana. Kor je zidan in prostoren. Prižnica je kamnita. V prezbitariju je nameščen krilni oltar s podobami sv. Marije, sv. Janeza Evangelista in sv. Jožefa. Maševati se je moglo tudi pri dveh stranskih oltarjih. Krstnik je velik in marmornat, starodaven in sploh izreden. Cerkev ima lesen stolpič. Okrog cerkve je pokopališče.«

Sedanji stolp so prizidali 1729. leta. Gotovo so prejšnjega, ki je stal na samem, tedaj podrl, če se ni podrli sam, saj naj bi se že 1698. leta nagnil. Vsaj tako je mogoče sklepati iz zapisa 21. marca 1698. leta, ki ga je napisal opat Štefan Kazó ob kanonični vizitaciji: »Na južni strani cerkve je čvrst in velik stolp, ki pa se nagiblje proti vzhodu. V njem so trije zvonovi. Stolp je pokrit z žlebnjaki.« Graška cerkev je imela torej stolp posebej, kar je menda izjema med stari prekmurjskimi cerkvami.

Zgodovinar Ivan Zelko je v tej zvezi svojčas zapisal: »Ako pomislimo, da so v gotski dobi stolpi praviloma spojeni s cerkveno stavbo, kakor nam pričajo gotski zvoniki tudi pri prekmurjskih cerkvah, na primer pri Sv. Jurju, na Tišini, v Martjancih in Turmuču, potem se nam vsiljuje misel, da je ta stolp starejši kot gotski zvoniki pri preostalih prekmurjskih cerkvah. V predromanski dobi stolp ni v organski zvezi s cerkvijo. Nadaljnji razvoj je šel v smeri, da se stolp gradi v povezovanju s cerkvijo. Stolp je v srednjem veku podoba moči. Tudi graški stolp je bil mogočen, kot je bila veljavna tudi župnija zaradi svoje starodavnosti, obsežnosti ob mogočnem zemljiškem gospodu, ki je bil od 11. do 18. stoletja centralna osebnost politične in vojaške moči v gornjem Prekmurju... Natančnejši ogled celotne zgradbe dokazuje, da med ladjo in prezbitarijem ni običajnega in potrebnega razmerja. Ladja nosi

pečat potlačenosti in je globoka; prezbitarij, ki nosi izrazite poteze gotskega sloga, je višji tudi na zunanji. Dopolniti se mora, da je prezbitarij pozneje (v drugi polovici 14. stoletja, morda še nekoliko kasneje) dozidan prvotni romanski cerkvi, katere ostanek je sedanja ladja.«

Leta 1781 je bilo večje popravilo cerkve, kar dokumentira napis na hrbtni strani glavnega oltarja. O obnavljanju oltarjev »govori« napis na hrbtni strani oltarja: »Tria Altaria, et totam Ecclesiam internam restauravit Angelo Zoratti in Marburg. Sub Josepho Siftar Parrucco. Anno 1781.« Na restavrirani

Verniki župnije Marije Vnebovzete pri Gradu vzorno skrbijo za svojo starodavno cerkev. Ponosni so na prenovno cerkev ladje, za katero je naredil načrte slavni arhitekt Jožef Plečnik. To je bilo njegovo zadnje delo. Posnetek: Š. S.

nje opozarja tudi »zabeležka« (spet na zadnjem delu oltarja) iz leta 1914. Ta baročni oltar je nastal v delavnici radgonskega mojstra Kleina, v njem (oltarju) pa kraljuje starejši lesen kip sedeče Marije z Detetom, ki naj bi nastal okrog leta 1510. Nekoč je stal v krilnem gotskem oltarju, katerega krili zdaj hranijo v budimpeškem Muzeju lepih umetnosti.

V cerkvi tudi grobnica

V vizitacijskem zapisniku iz leta 1778 piše, da je v svetišču graške cerkve kript (grobnica). Najbrž so tam pokopavali zemljiške gospode, morda tudi dušne pastirje. V enem od prejšnjih zapisnikov o pregledu župnije piše: »Od mrljica, ki se v cerkvi pokoplje, se zahteva 1 srebrn tolar, ki ga sprejme v varstvo cerkveni ključar, uporabi pa se za zidavo cerkve.« Takoj naj dodam, da so grobnico spet odkrili 1980. leta, ko so napeljevali centralno ogrevanje. Tedaj so se namreč pred oltarjem tla vdrla. V odprini so našli slabo ohranjene ostanke rajnih.

Leta 1698 je imela cerkev štiri oltarje. Glavni, krilni oltar je bil Marijin in je iz pozne gotike. Ta oltar je skupaj z dvema stranskima 9. septembra 1720. leta blagoslovil škof Ladislav iz Čsanadu. Ta oltar so ob restavriranju 1829. leta nekoliko preuredili. Poročilo iz leta 1698 pa omenja kapelico - božji grob, vsekane v hrib na južni (zunanj) strani cerkve. V dobo pred reformacijo naj bi postavljali na pokopališčih ob cerkvah posnetek Kristusovega groba iz Jeruzalema. V graškem grobu je bilo tudi razpelo. Svoječas so pri Gradu domovali člani viteškega reda in domnevali, da so božji grob dali postaviti oni. V srednjem veku naj bi imel eden od teh redov v posesti graško župnijo. Po letu 1685, ko je izumrla rodovina Szechy, je prišla do graškega veleposessva rodovina Franca Nádasdyja, katerega brat Ladislav je bil škof v Čsanadu. V 18. stoletju je Nádasdyeva rodbina pokazala veliko naklonjenost katoličanom in njihovim cerkvam. Po svoje pa so k oživitvi verovanja pripomogli tudi tako imenovani puščavniki, ki so s svojim moralno neoporečnim in verskim življenjem dajali zgled »zavedenim« množicam, ki so bile

pred tem v glavnem pod vplivom reformacije. V prvi polovici 18. stoletja je dala Nádasdyeva rodbina postaviti na najvišji točki griča Zvarca kapelo v čast Žalostni Materi Božji. Ob njej je v celici, kriti s slamo, prebival puščavnik Avgust Pranger, ki se je preživljal od miloščine. Najbrž je bil pavlinec. Nádasdyeva rodbina pa je dala okrog leta 1756 sezidati še kapelo na južni strani gradu; bila je javna in posvečena Mariji in svetnikoma oziroma madžarskima kraljema Štefanu in Ladislavu. Kapela pa je bila tudi v gradu in v njej grajski duhovnik - kaplan.

Plečnikova cerkev

Dolgoletni graški župnik Ivan Kolenc je v Stopinjah 1974. leta zapisal: »V dobi velike svetovne gospodarske krize je bila tudi graška cerkev v slabem stanju. Hudo, urnik, ki teče na severni strani cerkve, si je iskal pot vedno bliže cerkvi. Stene v ladji so pokale, ker jih je mogočen baročni obok s svojo silno težo rinit narazen. Komisijski ogled predstavnikov Spomeniškega urada v Ljubljani pod vodstvom dr. Zadnikarja, kanonika dr. Osterca iz Maribora in višjega gradbenega tehnika Jožeta Požauka je ugotovil, da je ves obok v ladji razrahljan in da obstoja nevarnost, da se zruši. Popravila se je bilo treba lotiti čimprej. Načrte za obnovo cerkve je naredil prof. Jože Plečnik. Naredil je mogočen načrt za ladjo, statiko zanj pa je izdelal Jože Požauko. 14. julija 1955 je bil v štiri urah porušen stari obok in nato smo po Plečnikovem načrtu zgradili novega. Zidarska dela je opravil stavbni mojster Franc Klement iz Matjaševca. Plečnik je s svojevrstno mojstrovino nadomestil prejšnji obok in ga za 3,30 metra dvignil do ostrešja. Tlak cerkvene ladje je zvišal za 7 stopnic, kar se dobro vidi v stolpu, ko stopiš v cerkev. Kor je popolnoma nov. Pozornost vzbujajo luči v cerkvenih stenah (narejene so iz domače keramike), ki čudovito osvetljujejo cerkveni prostor. Stranski oltar je po Plečnikovi zamisli izdelal arhitekt Tone Bitenc. Sliko sv. Družine je naslikal akademski slikar Stane Kregar. Plečnik je imel še veliko načrtov. Povabili smo ga na blagoslovitev, ki je bila 23. oktobra 1955. leta. Na povabilo je odgovoril: »Po človeškem predvidju se vaše slovesnosti prav gotovo ne bom mogel udeležiti. Polomljena barka sem!«

Graški župnik Štefan Kuhar me je popeljal na ogled cerkve Marije Vnebovzete. V njej se združujejo v celoto različni arhitekturni slogi. Še posebej pozoren sem postal na svojevrstno oblikovan in izpeljan obok cerkvene ladje, ki je sestavljen iz množice keramičnih plošč premera 40 krat 40 centimetrov. Le-te pa so položene na lesene opornike. Občudoval sem čudovito prenovljen Marijin oltar, za katerega so restavrirali porabili 4.350 zlatih lističev, velikih 8 krat 8 centimetrov. Obnovili so tudi kipe sv. Jožefa, sv. Janeza Krstinika, angela. Župnik me je opozoril na zidni tabernakelj, ki ga zdaj sicer ne uporabljajo več za shrambo Najsvetejšega, vendar je še zdaj nekaj posebnega, med drugim zato, ker ima vratca iz kovanega železnega pletiva. Sicer pa graška cerkev meri v dolžino (skupaj s prezbitarijem) več kot 26 metrov, cerkvena ladja pa je široka skoraj 11 metrov. Ob prezbitariju je novejša zakristija.

Zdaj pa bom v nekaj stavkih orisal še nekaj drugih pridobitev v zadnjih dvajsetih letih. Temeljito so obnovili notranjost in zunanost cerkve. Tako so 1988. leta z zvornika odstranili vse prejšnje omet, nato so goli zid oprali z močnim curkom vode, pozneje pa so ga na novo ometali z malto in končno prebelili z gašenim apnom. Z njim so prebelili tudi druge zunanje dele cerkve. Del strehe so prekrili s staro opeko, drugi del ostrešja pa je dobil novo opečno kritino. Novi so žlebovi, odtočne cevi, strešne in zidne obrobe. Na zvorniku so postavili križ z novim »jabolkom«. V cerkvi je tudi nov daritveni oltar, obrnjen proti ljudstvu. Domiselno so napeljali centralno ogrevanje za cerkev in župnišče. Ki dobivata toploto iz istega energetskega vira, čeprav sta skoraj sto metrov narazen. Torej so napeljali toplovod. Nove so električna napeljava in seveda tudi luči, od katerih so nekatere halogenske.

V tej »kroniki« seveda ni mogoče zapisati vsega. Vsekakor pa želim nanizati imena katoliških du-

hovnikov, ki so delovali po letu 1672, ko je župnija spet postala katoliška. Prvi znani katoliški duhovnik je bil Jurij Stikili, ki je župnikoval od leta 1694. Štefan Marič je bil graški župnik v letih 1737-1740, Ivan Luttar je deloval krajši čas (1740-1741), Janez Lepešič je bil med 1741. in 1754. letom, ko je prišel Mihael Čenar in ostal do 1774. leta. Franc Sukič je bil doma na Trdkovi, graški župnik pa je bil od 1775. do 1796. leta. Tedaj je prišel Simon Čerგიć, po rodu »beli« Hrvat, ki je župnikoval do 1803. leta. 1804. leta ga je nasledil Janoš Vrečič, rojen v Martjancih, ki je bil graški župnik do 1806. leta. Štefan Ficko iz Vidonca je bil župnik v letih 1806-1820, ko se je zaradi hude bolezni odpovedal župniji. Prišel je Jožef Marič, rojen v Krogu, in ostal do 1826. leta. Jožef Cipot iz Noršinec je deloval

v letih 1826-1835. Naslednji župniki pa so bili: Jakob Sabar (1835-1859), Vendel Ratkovič (provizor 1859-1861), Jožef Šiftar s Petanjec (1861-1887), Štefan Zemljč iz Murske Sobote (1887-1891), Alojzij Kous (provizor 1892-1898), Rudolf Bednarik iz Dobre Vode na Slovaškem (1898-1937), Ivan Kolenc iz Gomilice (1937-1973), Štefan Recek iz Gomilice (1973-1981), sedanji graški župnik Štefan Kuhar, ki je župnijo prevzel 1981. leta in se (podobno kot njegovi predhodniki) izkazal ne le kot dušni pastir, ampak tudi kot dober organizator del pri nenehni skrbi za sakralni objekt, pa je doma s Trdkove. Potem ko mu je umrla mama, ki je skrbela za gospodinjstvo, je v župnijo povabil sestre sv. Križa. Prišli sta dve: Jerneja Kranjec, rojena v Veliki Polani, in Mirjan Ferčak, doma

v Renkovcih. Njuna pomoč je bila: urejeno gospodinjstvo, pomoč pri katehezi, vodenje cerkvenih petja, orgle spet donjajo... Vse obredi pa niso le v graški cerkvi, ampak tudi v vaških kapelah v donjih (vsako prvo soboto in dan nedeľjo v mesecu) in v Moloni (vsak prvi petek v mesecu in dan nedeľjo v mesecu). Leta 1991 je bilo v župniji Marije Vnebovzete 25 krstov (več kot dve leti prej tem), 26 cerkvenih pogrebov (več kot dve leti pred tem), cerkveno se je poročilo 11 parov, kar je manj kot v letu 1991 in 1992. Ljudje rouk obiskuje 220 otrok. Župnik je dala zadnjega novomarijca (lija Kovača) 1980. leta. Graška cerkev je romarska. Ljudje se pogosto priporočijo zlasti vsako leto 1. avgusta, ko je farno proščenje.

ŠTEFAN SOBOČAR

36

Nad pritličnim pasom slikarji, na južni poševnici in nad južno prezbitarijsko steno, poteka sloviti dokumentarni napis, ki govori o gradnji in poslikavi martjanske cerkve. Napis namreč pravi: item anno M^{CCCLXXX} edificata fuit ista ecclesia videlicet (tem)p(or)e plebani Erasmi * p(er) manus Johannis Aquile de Rakespurga oriundi... (depicta oz. ornata?), kar bi v prevodu pomenilo, da je bila cerkev zgrajena leta 1392, za časa župnika Erazma; z roko Janeza Akvile, izvirajočega iz Radgone (poslikana oz. okrašena?). Če izhajamo iz vsebine napisa, potlej jo je nujno interpretirati smiselno tako, da kaže letnico 1392 razumeti kot leto dokončanja gradnje martjanske cerkve, s poudarjeno vlogo župnika Erazma. Drugega dela napisa, ki se nanaša na Janeza Akvilo, pa ni mogoče pojmovati drugače kot slikarjevo avtorsko signaturo in je zategadelj ne moremo časovno postaviti v leto 1392, ampak je morala nastati pozneje.

Dokumentarni napis se doslej ni enotno interpretiral. Mislilo se je, da je Akvila cerkev tudi zgradil in šele zatem poslikal. Res je, da je mojstra Akvilo mogoče videti v dvojni vlogi, toda predvsem kot slikarja. Da je bil podjeten, pa itak ne moremo dvomiti, kajti za izvrševanje naročil si je omislil delavnico, s sodelavci, ki so po ustvarjalni pričevalnosti vendarle zaostajali za njim.

Mojstru ob bok se je postavil le neki anonimni sodelavec, ki je prav v Martjancih izpričal v internacionalni gotski slikarski govorici naravnani rokopi. Zaradi njegovega deleža, formalnih inovacij in navezanih prepoznavljivih slikarske furniranosti lahko govorimo, da gre za ustvarjalca, ki je v delavnico vnesel povsem sveže češko obarvane formalne oblike. Tako dobimo v slikarski delavnici Janeza Akvile nov slogovni profil, ki ga udejanja večina prizorov v prezbitariju, izstopajo pa zlasti liki apostolov. V njih se kaže nov, češkemu slikarstvu zadnje četrtine 14. stoletja ustrezajoči slikarski slog. Po apostoli prepoznavljivi Akvilov sodelavec zato gotovo zasluži začasno avtorsko atribucijo mojstra martjanskih apostolov.

Vlogo Janeza Akvile kot vodilne osebnosti v slikarskem podjetju je v Martjancih videti predvsem v organizaciji poslikave. Če smo v Turmuču oz. tamkajšnji prafarni cerkvi mogli ob poslikavi ugotavljati, da gre za izrazito plemiško ustanovo, s jasnim vplivom naročnika, posebej Ladislava I. Banffryja, pa je ikonografska shema poslikave v Martjancih podrejena drugi viziji. Tudi naročnik, očitno župnik Erazem, je pripadal drugemu nazorskemu sloju. Prezbitarij kot prostor najsvetejšega, kjer se dogaja liturgija, s poslikavo predstavlja aluzijo na v srednjem veku izjemno živo idejo predstave o nebeskem Jeruzalemu.

Johannes Aquila

Martjanci, sv. Martin oživlja tri mrtve viteze, po 1392

Toda v Martjancih, kar ugotavljamo in odkrivamo šele danes, so prizori naravnani in opozarjajo na karitativno vlogo vernika in cerkve. Ideja torej, ki se od plemiške vzvišenega in posvetnega obrača k preprostemu verniku ter ga s svojimi prikritimi podmenami nagovarja k darovanju in krščanski dobrotljivosti.

Prav imenitno je, kako se ta ideja uresničuje v izbiri svetniških likov in njim namenjenim prizorom. Že sam patron sv. Martin v znamenitem prizoru, kjer jezdi na konju in skorajda golemu revežu odreže kos svojega bogatega, s krznom podloženega plašča, aludira predvsem na karitativni akt ter nas, če smo nekoliko špekulativni, napeljuje, naj tudi sami, kajpada z mislijo na materialno bogastvo, darujemo revnim. Nasproti tega prizora je na južni steni upodobljen sv. Martin, ki obuja k življenju tri mrtve viteze. Da gre res za mrtve viteze, naturalistično ponazarjajo meči, s katerimi so zabodeni plemiči. Prizor plastično in silovito v svoji skorajda grobi neposrednosti kaže na čudežno dejanje svetnika, vendar pa je v upodobitvi lahko iskati namig na Kristusovo ozdravljenje Lazarja in se na simbolični ravni osmišlja krščansko upanje k vstajenju.

V karitativni funkciji moremo razumeti tudi celopostavne like svetnic, naslikane na treh sklepnih

stenah prezbitarija. Tako so na steni vzhajajoči sv. Doroteja s kraljevo sv. Helena s kraljevo Barbaro s stolpom, na vzhajajoči steni sv. Marijeta s stolpom, Apolonija s klesčami in sv. Erazem s klesčami. Na južni strani prezbitarija je prva naslikana sv. Erazem s klesčami, ki revežu iz vrta namiguje, sicer v srednjem veku seveda ni bila zavetnica sramotnikov, ljubljena zavetnica sramotnikov, ob njej se v kompozicijski rešitvi Kristusu tipu (trajno etatis) pridružujejo načelno etatsko reducirane žene, ki se šljajo upodobitev žena pri...

Je bil ustreljeni nedolžen?

Obnovljen proces o industrialcu Josipu Benku – Prvoborec pravi, da je bil njihov človek

Vojaško sodišče jugoslovanske armade za Štajersko in Prekmurje, ki mu je predsedoval poročnik Rudi Borovič, je 1. junija 1945 obsodilo tedaj 56-letnega posestnika in industrialca Josipa Benka iz Murske Sobotice na »kazen robije za dobo 12 let, na trajno izgubo državljanstva in na zaplenbo njegove celotne premoženja ali nepremične imovine«. V obrazložitvi sodbe piše, da je Benka »(1.) kriv, ker je za časa okupacije Prekmurja po Madžarih, kot član odbora v Sombathelju, občinski svetnik v Murski Soboti, član stranke madžarskega življenja, član kazina in kot okrajni poveljnik gasilcev aktivno sodeloval z okupatorjem in v svojih govorih proslavljal madžarsko okupacijo ter s tem svojim delovanjem podpiral okupatorja pri madžarizaciji slovenskega življenja v Prekmurju; (2.) da je podpiral izrazito fašistične organizacije, in sicer: Kulturbund, kateremu je daroval 500, v letih 1941, 1942, 1943 pa po 100 pengov in enkrat 8 kilogramov brenovk; (3.) da je koncem aprila 1944, ovadil madžarskim oblastem enega uslužbenca Sašo Ribnikarja, da je odšel v partizane in s tem povzročil njegovo aretacijo, kakor tudi aretacijo njegovih prijateljev, ki so bili radi pripadniki k narodnoosvobodilnem pokretu obsojeni od madžarskih sodišč na več let ječe in je še sedaj njihova usoda neznana.«

Kmalu zatem, in sicer 12. junija 1945, leta, pa je (drugo-stopenjsko?) Višje vojaško sodišče za Slovenijo, kateremu je predsedoval major Marjan Jemec, izdalo »sodbo v imenu narodov Jugoslavije«, s katero je Josipa Benka obsodilo na »smrtno kazen, katera naj se izvede s streljanjem; na trajno izgubo državljanstva in na zaplenbo njegove celotne premoženja ali nepremične imovine«. V obrazložitvi so navedeni že omenjeni grehi obtožbe, na novo pa se piše: »Vedno, saj je bil poslanec, da svoj vpliv lahko stavi v službo slovenskega naroda v njegovi boji proti okupatorju, da je budo na drugi strani njegove vplivnosti tudi okupacijske oblasti visoko cenile, ker jo bodo lahko uporabile v svoje namene. Ker pa je obtoženec deljal v trgovske svrhe, je pač vedno videl zgolj kupčijo ter ne delal služba narodu in koliko služba pri okupatorju. Videli se mu je predstavljal pred dve leti dolžnost ter se postavil na stran preganjanih slovenskih ljudi, ki so bili v sprejme zane, ali pa da potepta svojo patorjo kot zapelevalc svojega naroda, zase pa uživa vso podporo oblasti in s pospešeno tempom kopiči svoje veličino. Obtoženec se je odločil za drugo pot...«

Enita Benko iz Maribora, ki je v nekdanji industrialca Josipa Benka iz Murske Sobotice, je s svojim odvetnikom Francem Weinbergerjem dosegla, da je sodišče 16. decembra 1992 doprva javna razprava v zvezi s to sodbo, ki je bila 19. maja 1993 pred petletnim sena-

pa vsebine pisma. Na obnovljenem postopku so zaslišali več prič. Prvoborec Stane Červič je povedal, da je bila za odhod v partizane potrebna zveza. Le-te pa s hrvaškimi partizani (kamor sta nameravala Ribnikar in njegov znanec) niti oni (slovenski partizani) niso mogli vzpostaviti. Čez Muro so se vozili z brodom in s ponarejenimi prepustnicami, čolne pa so uporabljali tihotapci. Červič je še povedal, da je bil Benko »naš človek«, ki je gmotno pomagala partizanom in preprečil, da bi bili oni (Červič) in sodelavci 1944. leta likvidirani kot talci.

Kristina Barbarič iz Murske Sobotice, ki je delala pri Benku v faktornem oddelku, je povedala, da je bil v tovarni med okupacijo oficir. Ko je prispela pošta, so ga poklicali. Enkrat je videla, da je oficir imel v rokah pismo. Za vsebino ni vedela povedati. Dejala je, da je bil Benko dober človek. Kmalu po vojni ga je vprašala, zakaj se za nekaj časa ne umakne. »Zakaj bi šel? Zato, ker sem podpiral siromake in partizane?« ji je odgovoril. V postopku zoper Benka ni bila zaslišana.

Štefan Kuhar iz Ljubljane, nekoč zaposlen pri Benku, je dejal, da je kurir prinašal pošto madžarskemu komisarju. Dokler je on ni pregledal, je ni smel nihče odpreti. Tudi je dejal, da je bil Benko »naš človek«, saj je slutil, da bodo zmaga partizani, pa je najbrž tudi zato navezal stike z rusko obveščevalno službo. Benko je tudi gmotno podpiral društvo kmečkih fantov in deklet, ker je dal na volj svoj travnik za tekmovalce koscev.

Vse lepo o Benku sta govorila še Štefan Merklin iz Murske Sobotice, ki je podal svojo izjavo na podlagi tega, kar je slišal o Benku od svojega očeta, in Ema Benko, žena Benkovega sina Jožeta. Priča pa naj bi tudi Peter Vujec, ki pa je pred kratkim umrl, zato je sodnik prebral njegovo izjavo, dano pred časom preiskovalnemu sodniku. »Benko je zaslužen za razvoj živinoreje

v Prekmurju, saj je uvažal sivo pasmo... Aprila leta 1945 se je udeležil velikega mitinga v Murski Soboti. Če bi se čutil krivega, bi se umaknil.« je med drugim zapisano.

Pretresljiva pa je bila izjava Marjete Gujt iz Maribora, ki je imela v pred- in medvojnem času v Murski Soboti pogrebni zavod. Dejala je, da je Josip Benko podpiral partizanski boj, s paketi živil pa zlasti družine, katerih člani so bili zaprti. Ko so ga zaprli in je stekel postopek, se je sama prijavila, da bi zanj rekla kako dobro besedo, a so ji udbovci zagrozili, da bodo dali na »tehnično« še njo. »Če bi bil izdajalec, potem bi lahko izdal mene in mojega moža, saj sem bila aktivistka OF in hodila k njemu po živila za partizane.«

Gujtmanova je v nadaljevanju govorila o usmrtni Josipa Benka, ki so ga 15. junija 1945 s tovarnjakom prepeljali s še enim obsojencem iz soboških zaporov na pokopališče. Med likvidatorji je bil tudi razvpiti udbovec Bogdan Hrovat, znan po vzdevek Puklasti Miha. Okrog 17. ure so počili strelji.

Od očitca je slišala, da so obsojencu ponudili pred streljanjem cigareto, ki jo je pokadil. Oči si ni dal zakriti, pač pa je dejal: »Smrti lahko gledam v oči, saj nisem nič kriv!« Dali so ga v krsto, zbito iz navadnih desk. Benkovim svojem je občina Murska Sobota 1950. leta dovolila prekop v družinsko grobnico.

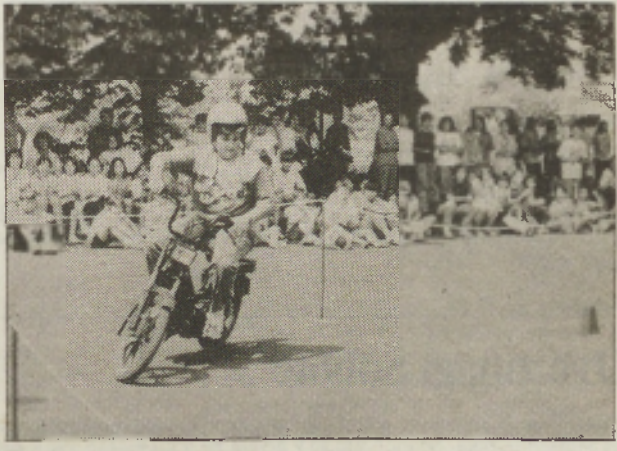
Kako bo po vsem tem, kar je bilo povedano, odločilo soboško sodišče? Za zdaj je razprava prekinjena, kajti sodišče je sprejelo pobudo javnega tožilca, ki je predlagal zaslišanje Desenke Fefer, ki je zdaj nekeje v Švici, je pa bila v partizanski (?) skupini Damiš-Ribnikar; obramba pa je predlagala zaslišanje dr. Janeza Nemca iz Maribora, Jožeta Gregorca s Ptujja in Sidonije Fišer iz Murske Sobotice.

ŠTEFAN SOBOČAN

Za varnejšo vožnjo

Na naših cestah je vsak dan več mladih voznikov koles z motorji, ki pa ogrožajo sebe in druge, če ne poznajo dovolj cestno-prometnih predpisov oziroma če jih ne upoštevajo. Naš izdelovalec takšnih koles – tovarna TOMOS iz Kopra – je bil pred 4 leti pobudnik dokaj koristne akcije za večjo varnost mladih v prometu, ki jo izvaja skupaj z občinskimi sveti za preventivo in vzgojo v cestnem prometu, osnovnimi šolami in še kom. Tako je bilo minuli četrtek na OŠ Odranci območno tekmovanje pod geslom **Za varnejšo vožnjo '93**. Sodelovali so učenci 10 šol iz občin Lendava, Murska Sobota, Gornja Radgona, Ljutomer, Ormož, Lenart in Ptuj, in sicer so morali tekmovalci najprej rešiti vprašanja iz teorije, zatem pa so se pomerili še v spretnostni vožnji s kolesom z motorjem. Vse je potekalo dokaj uspešno in rezultati so bili zelo tesni. Prvi dve ekipi sta čakali nagradi kolesi z motorjem in zaščitni čeladi. Po sodelovanju vseh točk se je pokazalo, da so bili najboljši učenci OŠ Grad in Benedikt.

J. G.

Za ekipo gostiteljev je vozil tudi sedmošolec ANDREJ JEREČIČ, ki se je zelo dobro odrezal, saj so mu sodniki prisodili samo 2 kazenski točki pri spretnostni vožnji. (Posnetek: J. G.)

Srečanje treh dežel

»Cerkev prihodnosti – domovina mnogih narodov!« Pod tem sloganom je potekalo nedeljsko srečanje katoliških vernikov iz Slovenije, Madžarske in Avstrije. Zbrali so se pred župnijsko cerkvijo sv. Benedikta v Kančevcih, da bi bili pri trojezični božji službi, ki jo je daroval škof Jožef Smej. Le-ta je pozdravil vernike iz vseh treh držav v njihovem jeziku, pa tudi evangeličane, ki žive na tem goričkem območju. Pred mašo so se vrstili govorniki: dr. Jože Magdič iz Slovenije, dr. Judita Pavel z Madžarske in Ernst Waldstein iz Avstrije, ki je med drugim dejal: »Zbrali smo se, da bi poiskali skupno, ne da bi pri tem izgubili naše posebnosti, ker priznavamo, da je Bog ustvaril barvit svet, vendar je vse barvite posameznosti zbral v eni sliki...«. Verniki iz treh dežel, četudi govorijo različne jezike, so bili na nedeljskem srečanju eno občestvo.

Š. S.

Zgodilo se je...

Katarina K. iz Trimlinov se je 19. maja peljala skozi vas. Vozila naj bi z neprimerno hitrostjo. Z njene desne strani je nenadoma prišel na cesto in pred voznico avto 4-letni otrok iz Trimlinov. Zaradi hudih poškodb je med prevozom v zdravstveni dom umrl.

V četrtek, 20. maja, popoldne se je smrtno ponesrečil 33-letni Maks T. iz Brengove. S traktorjem, h kateremu je imel pripet obračalnik, je spravljal seno. Zaradi dela na strmem pobočju se je vozilo prevrnilo in traktorista pokopal pod seboj.

Med siliranjem trave se je hudo poškodoval Jože J. iz Lipe. 18. maja, ko se je zgodila nesreča, je pomagal znancu. Pri delu je bil nepazljiv, zato mu je stroj zagrabil dlan desne roke. Prepeljali so ga v mari-borsko bolnišnico.

V soboto, 22. maja, okrog 10. ure se je smrtno ponesrečil Jožef T. iz Budinec. Ta dan je Miranu H. pomagal pri gradnji hiše. Med delom je padel v 1,70 metra globoko gradbeno jamo, v kateri je štel 50-centimetrovski ošiljeni kol.

Pretresljiva je tudi nesreča, ki se je zgodila v nedeljo, 23. maja, v Ivanjih. Na domačijo, katere imena pa nam na policiji niso povedali, je prišla na obisk 7-letna deklica in opazovala, kako so s pomočjo avtomatizirane naprave (vil) spravljali seno na podstrešje gospodarskega poslopja. Deklica je ob 16.45 stala na mestu, nad kate-

rim se je v višini 4 metrov ustavila utež. Usoda (malomarnost!) je hotela, da se je prav v tistem hipu pretrgala jeklena vrv. Hudo poškodovana deklica je umrla med prevozom v bolnico.

V petek sta se zgodili na radgonskem območju dve hudi prometni nezgodi. Avtomobilist Aleš B. iz Žepovec naj bi med vožnjo skozi Spodnje Ivanje izsilil prednost pred osebnim avtom, ki ga je vozil Jože B. iz Trnovske vasi. Nastala je večja gmotna škoda, sopotnik v izsiljevalčevem avtu Helmut T. iz Avstrije pa se je hudo poškodoval. Druga nesreča se je zgodila v Črncih pri Apačah. Rudolf N. iz Nasove je z osebnim avtom tesno prehiteval kolesarja Jožeta L. iz Mahovec, zato je zadel njegovo kolo. Kolesarja je vrglo na pokrov motorja, nazadnje pa je hudo poškodovan obležal na cesti.

GRADITELJI POZOR!

Kupcem sporočamo, da smo 3. maja odprli novo BETONARNO v Gornji Radgoni. Smo na prostoru prejšnje obrtne zadruge 14. oktober. Poleg betona vam ponujamo tudi prevoze!

BETONARNA PETELIN, Gornja Radgona telefon: (062) 306 980.

Registrske tablice po želji

Želite imeti na svojem avtu oziroma motornem kolesu registrsko tablico po lastni želji? Izpolnijo vam jo, seveda če ste pripravljeno dati sedemkrat več kot za navadno tablico.

Kdor želi imeti na svojem avtu posebne registrske tablice, se mora oglašiti na občinskem oddelku za registracijo motornih vozil, kjer bo izpolnil formular, plačati pa je treba 40 tolarjev take in 14.000 tolarjev kavcije za registrske tablice po želji. To pa je sedemkrat več kot staneta navadna tablica. Denar, ki ga dobijo na ta način, gre v državni proračun in je namenjen preventivnim akcijam v cestnem prometu. Posebni tablice izdelajo v največ dveh mesecih, zanj pa je treba plačati, ko vozilo registriramo. 4.000 tolarjev. Če želimo imeti tri tablice (eno za prikolico), potem je treba vzeti iz denarnice 6.000 tolarjev. Registrsko tablico po želji si je mogoče pridobiti ne le po preteku prometnega dovoljenja, ampak tudi med njegovo veljavnostjo; registrsko številko pa si lahko tudi »rezerviramo«, da bi jo pridobili na jeklenega konjčka, ki ga ta čas še nimamo, ga bomo pa prej ali slej dobili. Za pravne osebe, ki naročijo več kot deset takšnih tablic, znaša faktor tri; tisti, ki naročijo več kot 200 registrskih tablic po lastni želji, pa plačajo za posa-

mezo dvakrat več, kot če bi vzeli »navadne« tablice. Omenjene tablice so odsevne, kakršne bodo čez čas tudi navadne.

Registrske tablice, kot so si jih zamislili lastniki avtomobilov, so »okužile« tudi Prekijo in Prekmurje. In kaj je mogoče zapisati na tako registrsko tablico? Registrsko območje in grb sta najmanj del pa ima lahko najmanj tri največ šest znakov. Črke Č, Ž in Š zaradi strešic odpadejo, črka B in številka 8, črka J in številka 1 ter črka G in številka 6 zaradi podobnosti ne smejo biti druga za drugo. Izbrani del registrske tablice ne sme vsebovati tujih črk, kot so X, Y, W ali Č in Đ. Črka O in številka 0 ne smeta biti skupaj, kombinacija črk in številka pa ne sme biti takšna, kot se uporablja na serijski tablici. To so torej omejitve, vse (?) drugo pa je prepuščeno domisljiji in željam avtomobilista, ki je za to pripravljen odšteti okrog 20.000 tolarjev.

In kakšni so »okus« pomurskih avtomobilistov? Navajamo tele posebne registrske oznake, ki imajo ob oznaki ob-

močja MS in grba napise: SDM-1 (Sadam?), SOOS (to ni klic v silo, ampak Šoš) LA-URA-1 (katera je 2) VB-007 (neki James Bond?), VUK (volk?), LEON (kaj pa Leona?), BASA (to ni »dasa«, ampak Baša) ING-GRa (oh, kak mercedes!), PUPA-F (kaj pomeni skrivnostni F?), GRAD-41 (vemo, kam na šunko), METKA (lepotička) INES (»predaj« se, Ines) SRECHO (neki Srečo), ROBI-13 (trinaestika ni nujno nesrečna), KUZMA (prihodnji črpalnik) ORION-1 (kaj je saksofon?), NATASA (ni Vestnikovka); »domiselni« pa je tudi prebivalec Murske Sobotice, ki je odšel lepo vsoto denarja, za registrsko oznako na motorju MS-III. na avto pa MS-III (preberite na glas in napišite, kaj ste slišali!).

Prleki in Prekmurci so »udarjeni« na nove avte. »Jugoslovci« skorajda ni več, kaj šele »fičkov«; med sila redkimi, ki še »brusijo« »peglice«, pa so pisec teh vrstic in še kdo, ki se izpostavlja (mo) velikim »maknam«, kot so toyote, audi, mazde, nissani, mercedesi, renaulti, citroeni... Je že tako, da »vsak kmetič ima svoje veselje«.

Š. SOBOČAN

UGODNO

- sanitarna keramika
- mopedi TOMOS na 6 obrokov brez obresti
- elektromaterial
- barve, laki
- kmetijska mehanizacija OLT (možnost plačila na 3 obroke brez obresti)

Metalka Trgovina
Tovarniški Cestovni d.o.o.
tel.: 069/70-762

metalka TRGOVINA

šport

Prva državna nogometna liga

Maribor Branik : Mura 2:0 (1:0)

Maribor - Igrišče Maribora branika, gledalcev 5.000. Sodnik: Krajnc (Gornji Grad). Strelci: 1:0 Bičakčić (30), 2:0 Binkovski (90).
Mura: Izgolič 6, Cifer 6, Breznik 6, Jančar 6, Ilić 7, Baranja 6, Čirkvenič 6, (Lebar -), Omerović 6, (Slavic -), Cener 6, Emeršič 6.
Trener: Miloš Šoškić.

Potrošnik : ISS Železničar 1:0 (0:0)

Belinci - Igrišče Potrošnika, gledalcev 1.500. Sodnik: Beton (Kranj). Strelci: 1:0 Hartman (79).
Potrošnik: Stanković 7, Tratinjek 6, Hartman 7, Godina 7, Jančič 8, Čirkvenič 7, Šarkezi 6, Baranja 6, (Črno -), Prekazi 6, Voroš 6, (Džafič 6).
Trener: Ivan Marković.

Nafta : Belvedur Izola 0:4 (0:2)

Lendava - Igrišče Nafta, gledalcev 400. Sodnik: Žunič (Kranj). Strelci: 0:1 Čadež (11), 0:2 Rudonja (42), 0:3 Čendak (66), 0:4 Rudonja (78).
Nafta: Limani 7, Nedelko 5, Požgai 5, Novak 6, Žalik 5, Sarjaš 5, Šaban 5. (Pal 5), Uroša 5, Herceg 7, Bubeč 6, Rob 6. Trener: Boris Radoš.

Druga državna nogometna liga

Jelen Triglav : Gidos Turnišče 4:1 (2:1)

Kazanj - Igrišče Triglava, gledalcev 150. Sodnik: Mc Dowell (Ljubljana). Strelci: 0:1 Ropoša (21), 1:1 Atlija 11m (24), 2:1 Tušar (38), 3:1 Tiganj (71), 4:1 Goga (72).
Jelen Triglav: Stamenković, Ternar, A. Lacković, Lebar, Koveš, (Lacko), Dominko, Al. Lacković, Ropoša, Markoja, Casar, (Lacko). Pom. trenerja: Jože Rous.

Tretja državna nogometna liga

Ižakovci : Papirničar 2:1 (1:1)

Ižakovi - Igrišče Ižakovec, gledalcev 200. Sodnik: Jagarinec (Maribor). Strelci: 1:0 S. Smodiš - 11m (37), 1:1 Kirbiš (38), 2:1 Gruškovnjak (71).
Ižakovci: Kuzma, Jaklin, Šeruga, D. Vučko, (Kustec), J. Vučko, Gruškovnjak, F. Smodiš, Zrim, Šebjan, S. Smodiš. Trener: Goran Čirkvenič.

Beltrans : Rače 2:1 (0:1)

Veržej - Igrišče Beltransa, gledalcev 200. Sodnik: Kranjc (Gornji Grad). Strelci: 0:1 Voik (4), 1:1 Brunec (47), 2:1 Brunec (62).
Beltrans: Rajh, Kovačič, Puklavac, Hošpel, Radiković, Sreš, (A. Dalmec), Modlić, Kutul, (Ivančič), Slana, M. Osterc, Brunec. Trener: Sava Rantala.

Rogašovci : Lipa 2:2 (1:1)

Rogašovci - Igrišče Rogošev, gledalcev 150. Sodnik: Breznik (Maribor). Strelci: 0:1 Pihler (11), 1:1 A. Šalamon - 11m (15), 2:1 Šušar (53), 2:2 Kijanič (63).
Rogašovci: Nemec, Kren, Donoša, (J. Gomboc), Sever, F. Gomboc, B. Šalamon, J. Horvat, A. Šalamon, Husar, Donša, (B. Horvat), Šušar. Trener: Jože Gaber.

ŠPORTNA NAPOVED

Rezultati športne napovedi št. 29:
Nafta - Izola 0:4, Potrošnik - Železničar 1:0, Maribor - Mura 2:0, Jelen - Triglav 4:1, Beltrans - Rače 2:1, Ižakovci - Papirničar 2:1, Rogoševci - Lipa 2:2, Rakičan - Bakovci 1:2, Serdica - Ljutomer 3:1, Zdob - Mostje 4:2. Po osem pravih tipov sta imela dva reševalca.
Zdob pa je nagrado doletel Boris Lanjščeku, Murska Sobota, Prešerenova 5.

V športni napovedi št. 30. sodeluje član IO ONZ Lendava, ki je tudi predsednik disciplinske komisije. Bil je tudi več let predsednik NK mladost iz Črnohe. Prognozirale je takole:

Pari	Tip
1. POTROŠNIK : MURA	
2. NAFTA : Publikum	
3. GIDOS : Rudar	
4. ROGAŠOVCI : SI. Gradec	
5. LIPA : IŽAKOVCI	
6. Pohorje : BELTRANS	
7. Gančani : Čarda	
8. Ljutomer : Rakičan	
9. Polana : Mladost	
10. Mostje : Renkovci	

ŠPORTNA NAPOVED ŠT. 30

Pari	Tip
1. POTROŠNIK : MURA	
2. NAFTA : Publikum	
3. GIDOS : Rudar	
4. ROGAŠOVCI : SI. Gradec	
5. LIPA : IŽAKOVCI	
6. Pohorje : BELTRANS	
7. Gančani : Čarda	
8. Ljutomer : Rakičan	
9. Polana : Mladost	
10. Mostje : Renkovci	

Športna napoved pošljite v uredništvo Vestnika, Murska Sobota, Lendavska 41, najpozneje do sobote, 29. maja 1993. Pri zbiranju bodo upoštevali 8 pravih tipov.

Priimek in ime ter naslov

I. SNL

Olimpija	30 19 7 4 76:18 45
Maribor	30 15 11 4 42:20 41
MURA	30 16 8 6 44:23 40
Cosmos	30 15 7 8 38:29 37
Živila N.	30 12 10 8 45:43 34
Koper	30 10 12 8 36:34 32
Kompas H.	30 11 10 9 31:29 32
Studio D	30 10 12 8 24:25 32
Rudar	30 12 6 12 41:44 30
Publikum	30 11 7 12 33:39 29
Mavrica	30 8 12 10 35:32 28
Zagorje	30 9 8 13 25:32 26
Gorica	30 9 8 13 34:41 26
B. Izola	30 8 9 13 37:43 25
POTROŠNIK	30 10 5 15 41:55 25
Šteklar	30 4 13 13 30:62 21
Železničar	30 6 8 16 26:43 20
NAFTA	30 5 7 18 26:52 17

II. SNL

Primorje	26 15 8 2 56:26 40
Istragras	26 17 5 4 63:29 39
Avto bum	26 14 7 5 50:32 35
O. Rudar	26 14 4 8 52:35 32
Triglav	26 11 9 6 39:28 31
GIDOS T.	26 10 6 10 43:36 26
Medvode	26 10 6 10 29:27 26
Domžale	26 8 9 9 39:47 25
Set Vevče	26 9 7 10 23:32 25
Šmartno	26 8 7 11 30:36 23
Tabor	26 8 6 12 33:41 22
Dravinja	26 8 6 12 38:49 22
Korotan	26 8 5 13 40:54 21
Dravograd	26 8 4 14 36:54 20
Ilirija	26 5 6 15 26:41 16
Napredok	26 5 3 18 23:54 13

III. SNL

BELTRANS	22 14 4 4 59:30 32
Impol	22 15 1 6 28:15 31
Kovinar	22 11 5 6 33:22 27
IŽAKOVCI	22 9 6 7 32:37 24
Pohorje	22 7 9 6 29:23 23
SI. Gradec	22 9 5 8 39:34 23
Papirničar	22 6 9 7 26:23 21
Pobrežje	22 9 3 10 32:32 21
Hmezd	22 7 7 8 20:30 21
Kungota	22 8 4 10 28:38 20
Aluminij	22 6 6 10 26:32 18
ROGAŠOVCI	22 5 8 9 27:37 18
Rače	22 5 5 12 31:15 15
Lipa	22 4 6 12 19:33 14

I. MNL MS

Rezultati - 24. kolo

Čarda	: Puconci 1:0
Šalovci	: Remet 0:3
Bratanci	: Cankova 4:4
Bakovci	: Rakičan 2:1
Serdica	: Ljutomer 3:1
Dokležovje	: Tišina 4:0
Gančani	: Tigop L. 0:4
Bakovci	24 16 6 2 56:16 38
Ljutomer	24 12 7 5 52:36 31
Čarda	24 10 10 4 35:23 30
Rakičan	24 10 7 7 41:28 27
Tišina	24 10 7 7 50:44 27
Dokležovje	24 9 6 9 45:32 24
Remet	24 8 8 8 29:30 24
Gančani	24 9 5 10 40:40 23
Tigop L.	24 8 6 10 38:41 22
Cankova	24 9 4 11 29:55 22
Bratanci	24 6 8 10 36:43 20
Šalovci	24 6 7 11 30:47 19
Serdica	24 4 8 12 26:42 16
Puconci	24 5 3 16 26:56 13

II. MNL MS

Rezultati - 21. kolo

Apače	: 11 plavih 3:0
Križevci	: Grad 1:6
Romah	: Prosenjak 5:2
Hodoš	: Bogojina 1:3
Tešanovci	: Filovci 2:3
Tromejnik prost	
Bogojina	20 14 4 2 59:25 32
Grad	20 13 3 4 65:24 29
Apače	21 11 2 8 43:35 24
Tromejnik	20 10 3 7 53:33 23
Romah	20 7 7 6 34:49 21
Hodoš	20 7 6 7 39:34 20
11 plavih	20 6 7 7 44:44 19
Filovci	20 7 5 8 32:33 19
Tešanovci	20 6 6 8 34:40 18
Prosenjak	20 6 4 10 34:39 16
Puška	11 22 7 22:43 6
Križevci	20 2 17 21:81 5

I. ONL Lendava

Rezultati - 20. kolo

Mladost	: Nedelica 2:2
Hotiza	: Odranci 0:4
Črenšovci	: Dobrovnik 0:0
Renkovci	: Kapca 11:0
Kobilje	: Mostje 4:2
Polana	: Bistrica 0:1
Odranci	20 15 5 0 64:16 35
Dobrovnik	20 14 5 1 43:15 33
Nedelica	19 9 6 4 32:24 24
Bistrica	20 10 2 8 32:30 22
Mostje	19 8 4 7 35:36 20
Kobilje	20 6 7 7 29:28 19
Hotiza	20 6 5 9 42:37 17
Renkovci	20 5 7 8 35:31 17
Črenšovci	20 5 7 8 25:23 17
Polana	20 5 6 9 28:40 16
Mladost	20 5 5 10 31:38 15
Kapca	20 1 11 18 15:93 3

II. ONL Lendava

Rezultati - 13. kolo

Graničar	: Lakoš 2:9
Zvezda	: Žitkovci 2:4
Pančnja	: Nafta B 1:1
Olimpija prosta	
Lakoš	11 7 2 2 34:9 16
Pančnja	12 6 4 2 21:7 16
Olimpija	11 6 3 2 26:14 15
Nafta B	12 4 3 5 14:16 11
Žitkovci	11 4 2 5 21:30 10
Zvezda	12 2 2 8 16:30 6
Graničar	11 2 7 15 41 6

Nogometni komentar

Dragoceni točki Potrošnika, poraza Mure in Nafta

V tridesetem kolu prvenstva v prvi državni ligi je od pomurskih ligašev zmagal le beltiški Potrošnik. Beltinčani so v zelo pomembnem srečanju premagali mariborskega Železničarja in osvojili dragocene točke. Gostitelji so bili veliko boljši kot Mariborčani, ki so bili tudi po kakovosti slabše moštvo, vendar pa niso znali izkoristiti številnih priložnosti za gol. Šele dobrih deset minut pred koncem je Beltinčanom zagotovil zmago Hartman, ki je odlično izvedel prosti strel z roba kazenskega prostora in premagal odličnega vratarja Veseliča, ki je najzaslužnejši za minimalen poraz gostov. Tako po vodstvu pa se je Beltinčanom ponudila idealna priložnost za povečanje rezultata, ko je bil v kazenskem prostoru zrušen Škaper in je sodnik Beton dosodil enajstmetrovko, ki pa je žal Škaper ni izkoristil. Sicer pa je bila tekma zaradi pomembnosti zelo nervozna. V središču zanimanja ljubiteljev nogometa je bil derbi v Mariboru med Mariborom Branikom in soboško Muro, ki bijeta ogorčen boj za drugo mesto in za tekmovalanje v evropskem pokalu. Sobočani so tekmo igrali zelo oslabiljeni, brez Granova (kaznovan 4 tekme), Gutalja (kaznovan 2 tekmi) in poškodovanega Belca. Njihova odsotnost se je predvsem poznala v prvem polčasu, ko se Sobočani niso prav znašli, kar so izkoristili domačini in dosegli vodeči zadel. V drugem polčasu pa so bili Sobočani boljši tekmeč in si tudi ustvarili več zrelih priložnosti za gol, ki pa jih Ilić, Čirkvenič, Slavic in Breznik niso izkoristili. Tudi sodnik Krajnc, ki je Sobočanom podelil tri rumene

kartone, je bil bolj naklonjen gostiteljem. Tako bo Mura precej oslabiljena nadaljevala prvenstvo, saj ima tudi več igralcev po dva rumena kartona. Nogometaši Nafta so v Lendavi izgubili z visokim rezultatom z Belvedurjem Izolo. Gostje, ki se borijo za obstanek v ligi, so igrali zavzeto, medtem ko so gostitelji igrali brez pravega poleta.

Po več zaporednih uspešnih nastopih so tokrat izgubili z visokim rezultatom nogometaši Gidosa iz Turnišča v Kranju. Turniščani so prvi prišli v vodstvo. Po izenačujočem zadetku pa so pobudo prevzeli gostitelji in bili boljši tekmeč. Treba pa je tudi povedati, da je Gidos igral brez Rousa in Zadravca.

V tretji državni ligi so pomurski ligaši osvojili pet točk in z izjemo Rogošev izpolnili pričakovanja. Beltrans je v Veržeju premagal Rače in po porazu Impola v Slovenj Gradcu zopet prevzel vodstvo na lestvici. Veržejčani imajo tako zopet lepe možnosti za prvo mesto. Seveda pa bo zelo pomembno naslednje kolo, ko Beltrans gostuje v Rušah, Impol pa v Kidričevem. Ižakovi so so bili boljši tekmeč na srečanju s Papirničarjem iz Rače, z dvema točkama pa so se uvrstili na četrto mesto lestvice. Razočarali pa so tokrat nogometaši Rogoševci, ki so na srečanju z zadnjo Lipo iztržili le točko. Bila je to ena najslabših iger v Rogoševcih, na tem nivoju pa je bil tudi sodnik Breznik. Rogoševčani pa so tudi nekaj časa igrali z igralcem manj, ker je bil Sever izključen.

Feri Maučec

Aktualni zapis

Kvalifikacije za tretjo državno ligo

Nogometna tekmovalna v državnih, medobčinskih in občinskih ligah grede h koncu. Zato je v zadnjem času med ljubitelji nogometa veliko razprav in ugibanj o izpadanju in napredovanju moštev, nekateri celo govorijo o reorganizaciji tekmovalnih skupin. Da ne bo nejasnosti in zavajanj, dajemo nekaj pojasnil. Po tekmovalnih pravilnikih iz prve in druge državne nogometne lige letos izpadajo po štiri zadnjeuvrščena moštva. V prvo državno ligo se uvrstijo prvi dve moštvi iz druge državne lige. V drugo državno ligo pa se uvrstijo prvaka vzhodne in zahodne skupine tretje državne lige. Iz tretje državne lige izpadeta zadnji dve moštvi. Za dopolnitev tretje državne lige se igrajo kvalifikacije, v katerih sodelujejo prvaki medobčinskih oziroma občinskih nogometnih zvez. Kvalifikacije za uvrstitev v tretjo državno ligo vzhod igra 5 moštev - prvaki celjske, mariborske, ptujske, soboške in lendavske nogometne zveze. V prvem kolu kvalifikacij bo eno moštvo prosto, o čemer bo odločil žreb. Tudi v drugem kolu kvalifikacij bo eno moštvo prosto, o čemer bo zopet odločil žreb, s tem da obvezno igra moštvo, ki je bilo v prvem kolu prosto. Prvak iz kvalifikacij se uvrsti v tretjo državno ligo. O tem, ali bo napredovalo tudi drugo moštvo iz kvalifikacij, bo odvisno od števila moštev, ki izpadajo iz druge državne lige v vzhodno skupino tretje državne lige. Če napredujeta dve moštvi, potem zadnjega kroga kvalifikacij ne bo. V kvalifikacijah za uvrstitev v tretjo državno ligo bosta sodelovala prvaka prve medobčinske nogometne lige Murska Sobota (Bakovci) in prvak prve občinske nogometne lige Lendava (Odranci ali Dobrovnik).

Feri Maučec

Atletika

Špur tretji

Na finalnem atletskem tekmovalnem za atletske pokal Slovenije, ki je bilo v Celju, so sodelovali tudi pomurski tekmovalci in dosegli lep uspeh. Med 16 klubov so v skupni uvrstitvi zasedli enajsto mesto. Od pomurskih tekmovalcev je bil najuspešnejši Damjan Špur, ki je bil v teku na 200 m (22,71) tretji, v teku na 100 m (11,19) pa četrti. Atila Horvat je v teku na 110 m z ovirami zasedel šesto mesto. Osmi mesti sta zasedla Kolar v teku na 400 m in Madjar v troskoku. V štafeti 4 x 400 m je bilo Pomurje šesto. Med ženskami je bila najboljša Barbara Berden, ki je preskočila 171 cm in zasedla peto mesto. Enajsti sta bili Urška Berden v skoku v višino in Melita Hajdinjak v teku na 100 m. Špur, Kolar in Berdenova so bili izbrani v slovensko reprezentanco, kar je lep uspeh. (M. Šeruga)

Predstavljamo vam

Pet let KK Tromejnik Kuzma

Karate, borilni šport, se na Slovenskem vedno bolj uveljavlja, tudi v Kuzmi na Goričkem. Pred petimi leti so učence osnovne šole v Kuzmi s karatejem seznanili Boštjan Grah, Marjan Solari in Stanko Cener, vsi trenerji instruktorji z dolgim stažem v tej športni panogi. Veliko jim je pri ustanavljanju kluba pomagal Karate klub Murska Sobota, s katerim imajo tudi zdaj dobre odnose, nekateri karateisti iz Kuzme pa se tudi udeležujejo dodatnih treningov v Murski Soboti. Karateisti iz osnovne šole v Kuzmi so vsi po vrsti odlični ali prav dobro učenci. Mateja Reček in Anita Škrbič, nosilki številnih kolajin, sta zelo aktivni tudi pri plesnem, ritmičnem, odbojarskem in pletiskem krožku. Dopolnilni šport pa je vsem tekmovalcem in tekmovalcem akrobatika in aerobika. Veliko učencev karateistov pa se ukvarja tudi z nogometom. Karate klub Tromejnik Kuzma, ki ga vodi predsednik Dušan Škrbič, pa se srečuje s finančnimi težavami. Zato bi bili zelo veseli pokrovitelja, ki bi pomagal mladim tekmovalcem do uveljavitve.

Z mesečno članarino pokrivajo namreč le stroške trenerjev,

medtem ko imajo prost vstop v športno dvorano osnovne šole. Veliko pa klubu pomagajo starši in znanjerna skupnost. Zaradi velikega zanimanja za karate med mladimi, so ustanovili sekcijo KK Tromejnik tudi v Rogoševcih. Sicer pa je dosegel karate klub Tromejnik v petletnem delovanju vidne uspehe.

Največje uspehe so dosegli: Mateja Reček, ki je bila dvakrat državna

prvakinja (1992, 1993), Drago Horvat, ki je bil državni prvak pri mlajših dečkih (1990), in Anita Škrbič, ki je bila tretja na državnem prvenstvu pri mlajših deklicah. Karateisti in karateistke iz Kuzme pa so osvojili tudi številne kolajne in priznanja na mednarodnih tekmovalnih v Nemčiji, na Madžarskem in Hrvaškem. Teh uspehov so zelo veseli in so tudi spodbude za delo naprej.

Človek in prosti čas

Konjiček s skalpelom

24-letni Drago Lovrec iz Gornje Radgone sem se prvič pred nekaj meseci v Plojevem vinotoku v Zbigojih. Tedaj sem tudi postal pozoren na njegovo veliko (po)krajinsko, »namalano« sicer na skladišna vrata, s čimer je olepsal ploščo in to turistično točko. Tedaj sem zvedel, da se ukvarja še s intarzijami.

»Končal sem poklicno lesarstvo šolo v Mariboru, nato pa sem se za leto dni zaposlil v avstrijski Radgona pri firmi Dorman, ki se ukvarja z umetniškimi mizarstvom. Naučil sem se ne le osnov restauratorstva, ampak sem se izpopolnil tudi v intarzijah,« mi je tedaj povedal Drago.

Šte dni sem obiskal Draga, ki mi je razkril nekaj več o svojem konjičku. In to so intarzie. Tistim, ki se ne spomnijo, kaj naj bi pomenila ta beseda, naj pojasnim, da gre za izpeljanko italijanske besede intarsiare, kar pomeni vložiti. Intarzija je po-

temtakem vložek v lesu ali kovini, narejen iz drugobarvnega lesa in (ali) drugih tvari. Ne gre sicer za nobeno novost, saj so že naši predniki na tak način krasili omare, mize in drugo. Drago Lovrec izdeluje s to tehniko predvsem pokrajinske slike, spodbujen s pohvalami za intarzijsko podobo pesnika Franceta Prešerna pa je začel z lepljenjem furnirjev različnih barvnih otenkov upodablja še druge slavne može, na primer razvpitega Napoleona. Portrete dela na podlagi slik, pokrajinske podobe pa predvsem »v živo«. Seveda pa si je treba pred izrezovanjem raznih

furnirjev narediti predlogo na papir paus in to prenesti na ploščato podlago. To je naredil

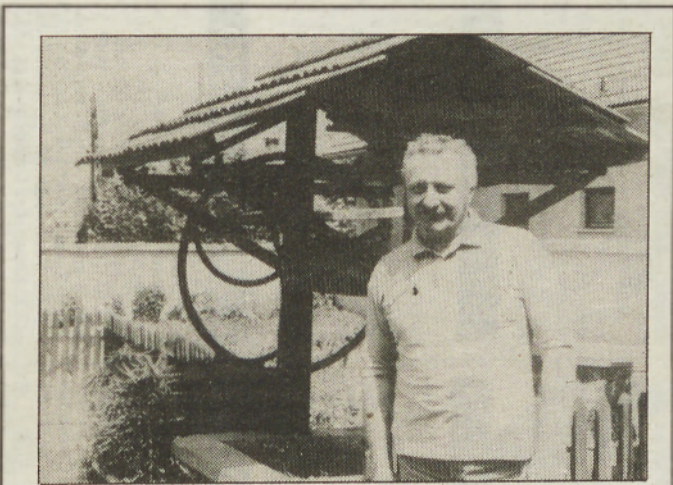

Čeprav je Drago Lovrec iz Gornje Radgone doslej naredil okrog 20 upodobitev v intarzijski tehniki, je malo manjkalo, pa ne bi imel kaj pokazati. No, končno je le »našel« podobo mesta s knežjim kamnom. Posnetek: Š. S.

s skalpelom (kirurškim nožem). Z njim tudi izreže posamične vložke iz furnirjev. Ko je upodobitev končana, jo pobrusi in prelakira. Delo zahteva seveda natančnost, saj med posameznimi sestavnimi deli slike ne sme biti rež. Doslej je naredil okrog 20 intarzij, od katerih sta mu ostali menda le dve ali tri, druge pa krasijo prostore gospodinjstev doma in na tujem.

Drago pa je večje tudi restauratorstva. Doslej je obnovil večjo omaro. Tudi tam so prišle prav njegove veščine, saj je moral ta kos pohištva obnoviti ne le s klasičnimi »nadomestnimi« deli, ampak je na novo zablestel tudi pohištveni okrasek. Tu se je moral še posebej potruditi, saj debelina sedanjih furnirjev ni ustrezala globini na omari. Toda naredil je tako, da je zdaj vse v redu.

Š. SOBOČAN

Tudi to se zgodi

V prejšnji številki smo v rubriki Iz naših krajev na 19. strani objavili reportažo Snovalec osebnega leksikona, kjer smo predstavili pristočasovne aktivnosti Franciška Ferencika iz Cezanjevca. Za isto stran smo predvideli še reportažo Konjiček s skalpelom, ki je nastala po obisku pri intarzistu Dragu Lovrecu iz Gornje Radgone. Avtor je obe reportaži opremil s slikama. Zaradi prostorske stiske pa je pisanje o Dragu Lovrecu izpadlo, po pomoti (motiti se je človeško!) pa smo kljub temu objavili njegovo sliko, in sicer pri članku o Francišku Ferenciku. Napako popravljamo: V današnji reportaži Konjiček s skalpelom je slika pravega Draga Lovreca, mož na tej sliki pa je Francišek Ferencik. Š. S.

Mestni svet Murska Sobota

Prometne zagate

Da problematika prometa in prometnega režima v mestu Murska Sobota ni enostavna, je potrdila razprava na seji mestnega sveta KS, ki so se je udeležili tudi predstavniki policije, sekretariata za notranje zadeve, sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu in drugi. Številne pripombe občanov na nepravilno parkiranje osebnih avtomobilov in tovornjakov na pločnikih in kolesarskih stezah ter jutranje in popoldanske prometne zamaške so upravičene, toda pravih rešitev zaenkrat še ni. Čeprav ne gre prezreti, da nekatere probleme vendarle rešujejo, pa je še vedno precej odprtih vprašanj, ki terjajo hitrejšo ukrepanje vseh odgovornih dejavnikov v občini. Tem navsezadnje, kot smo lahko slišali v razpravi, ne manjka tudi idej in pobud, kot so uvedba t. i. modrih con, zapora posameznih prometnic in ostrejša kaznovanja politika. Vsa ta prizadevanja pa so bila, kot je v pisni obliki zapisal podpredsednik mestnega sveta Stanko Farkaš, le kapljica v morju. Pri tem se dobro zaveda, da ne morejo spremeniti zavesti ljudi, toda z doslednejšim spoštovanjem odlokov bi se po njegovem mnenju dalo marsikaj spremeniti. Kot pravi, ni dovolj, če se policija pojavlja le na nekaterih najbolj kritičnih točkah v mestu, ampak bo treba čimprej ukiniti divja parkirišča in omogočiti normalen izhod avtomobilom iz določenih ulic na glavne prometnice ob začetku in koncu delovnega časa.

Še konkretnější je bil Edvard Mlinarič, sekretar sekretariata za notranje zadeve, rekoč, da je treba zadeve doreči, saj imamo dovolj raznih predpisov in organov, ki so dolžni konkretno ukrepati. V prvi vrsti naj bi uredili prometni režim, ki je v občinski ali republiški pristojnosti. Hkrati se je pohvalno izrazil o dosedanjem delovanju sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu in navedel, da ni problem v stroki, temveč v pomanjkanju denarja in nekaterih tehničnih težavah, kot so odkupi nepremičnin, stanovanj itd. Brigita Bavčar, podpredsednica občinske vlade, se je strinjala, da ima svet za preventivo pomembno vzgojno vlogo, žal pa le posvetovalno, ker pač ne more konkretno ukrepati. Zavzela se je za celostno obravnavo problemov, pri čemer bi morali več pozornosti nameniti redu in neredu v prometu. Janez Kovač pa je kot član mestnega sveta pripomnil, da bi morali ob vprašanju prometnega režima bolj pritegniti strokovnjake in izdelati prometno študijo. Potem so zvedeli, da mesto Murska Sobota že od lanskega decembra premore takšno študijo, ki pa je za zdaj v predaju sekretariata za varstvo okolja in urejanje prostora, kar je ga. Bavčarjeva označila za skrajno neodgovorno.

Slišati je bilo tudi pripomba, da občina nima odloka o komunalnih taksah, kar povzroča dodatne zaplete. Po besedah predsednika mestnega sveta Bojana Žuniča so že lani dali pobude za spremembo, vendar niso dobili zadovoljivega odgovora, pa tudi problem izterjave kazni postaja vedno aktualnejši. Inšpektor UNZ Marjan Horvat pa meni, da je treba prometne probleme reševati celostno in ne vse krivde zvaliti zgolj na policijo, katere cilj ni kaznovanje ljudi. Po dokaj burni razpravi so se naposled odločili, da ustrezni upravni organ čimprej poskrbel za povzetek prometne študije, na osnovi katere bi se lahko lažje odločili o prometnem režimu v Murski Soboti.

Na seji soboškega mestnega sveta so spregovorili tudi o rezultatih nedavne ankete, s katero so skušali ugotoviti razpoloženje ljudi za morebitno uvedbo krajevnega samoprispevka. Rezultati niso spodbudni, saj so na 2540 razdeljenih lističev, ki so jih v glavnem raznosili osnovnošolci, dobili le 426 odgovorov. Ali je postredi le kratek rok (2 dni) ali pa je to odsev pasivnosti Sobočanov? MILAN JERŠE

DRAGOTINCI – Na tradicionalnem tekmovanju koscev, ki so ga pripravili v Dragotincih, je sodelovalo 22 koscev (med njimi je bil tudi državni svetnik Anton Hrstelj) in 3 ženske, ki so bile drugo mesto je zasedel Janko Rihtarič iz Hrstja. V drugi ekipi pa je bila najboljša Fefa Halec iz Ivanjec. Tekmovanje je organiziralo gasilsko društvo Dragotinci, ki praznuje 18. obletnico, bilo pa je tudi veliko pokroviteljev, tako da se je imelo kar nekaj denarja za obnovo gasilskega doma. (G. G.)

LENDAVA – V nekaj tednih se bo začela sezona na kopališču krajnjem središču pri hotelu Lipa v Lendavi. Lastnik kopališča, ki je pred kopališču sezono poskrbel za čiščenje dela in tudi za zamenjavo nekaterih dotrajanih opreme (npr. črpalke ...). Lepo so uredili okolico bazena in poskrbeli za varnost radi prisluhneje glasbi in zaplešjo. Še to: pijače in jedi se si ne morejo privoščiti, saj je vsega dovolj v kopališki okrepčevalnici. (J. K.)

KAPELA – Kápelško pokopališče so razširili, tako da zdaj obsega 1 hektar, hkrati pa so ga uredili, saj so zasadili več vrst dreves in rož ter ogradili. Ob njem je večji prostor za parkiranje vozil. Nova je tudi mrliska vežica, v kateri pa bo treba narediti še sanitarije. Na tem pokopališču najdejo poslednji počitek tudi nekateri krajevni skupnosti Kapela, dela KS Videm in Spodnji Kapele. (L. Kr.)

Potnikom in potnicam, ki 24. maja ob 5.28 zjutraj na postaji v Murski Soboti niso mogli vstopiti v prenatrpani vlak, se Slovenske železnice iskreno opravičujejo. Zaradi tehničnih težav namreč vlaku ni bilo mogoče dodati običajnega ponedeljkovega dodatnega vagona. Slovenske železnice bodo storile vse, da bo prevoz potnikov odslej potekal brez takšnih nečloveških dogodkov.

Turizem ima prihodnost tudi na manj razvitem območju

Gostinsko-turistični center v stari cerkvenjaški šoli

Vse kaže, da se je mladima podjetnikoma Jožetu Bračku in Lenarti Fekonji iz Vitomarcv obrestovala smela in drzna poteza, ko sta se pred časom odločila, da bosta od občine Lenart odkupila stari in zanemarjeni poslopje nekdanje šole v cerkvenjaški šoli. Danes imata namreč v starem šolskem poslopiju gostinski center, ki ga obnavlja ter preuredila v gostinsko-turistični objekt. »Gostilne pri Antonu«, ki lahko sprejme okoli 100 gostov in ki je v vsak večer dobro obiskano, ob sobotah in nedeljah, ko je v gostilni velikokrat tudi »živa glasba«, pa obiskovalci ne bodo našli prostora.

Ko sta se Jože Braček in Lenart Fekonja, ki imata manjšo gostilno v Lenartu, odločila, da bosta od občine Lenart odkupila stari in zanemarjeni poslopje nekdanje šole v cerkvenjaški šoli, danes imata namreč v starem šolskem poslopiju gostinski center, ki ga obnavlja ter preuredila v gostinsko-turistični objekt. »Gostilne pri Antonu«, ki lahko sprejme okoli 100 gostov in ki je v vsak večer dobro obiskano, ob sobotah in nedeljah, ko je v gostilni velikokrat tudi »živa glasba«, pa obiskovalci ne bodo našli prostora.

Braček in Fekonja sta stavila tudi na ugodno lego Cerkev-njaka, ki po njunem mnenju lahko postane zanimiva turistična točka. »Iz Cerkev-njaka se vidi v tri države: v Avstrijo, na Madžarsko in na Hrvaško, blizu pa sta tudi Biaguško in Negovsko jezero, pa tudi Radenci niso daleč,« pravi Jože

Braček in dodaja, da je domačine in goste od drugod danes mogoče pritegniti s kakovostno ponudbo. »V našem gostišču bodo gostom na voljo zlasti pice in italijanske specialitete, tako da bodo lahko poskusili jedi, ki jih doma ne pripravljajo ravno pogosto,« pojasnjuje Braček.

Sicer pa mlada podjetnika urejata še prvo in drugo nadstropje stare šolske zgradbe, kjer bosta oddajala proizvodne in poslovne prostore, ki bodo, kakor vse kaže, v Cerkev-njak pritegnili večja podjetja od drugod. Za otvoritev obratov se zanimata dve firmi – slovenska tovarna čevljev in avstrijska tovarna konfekcije.

Tako bo morda turizem temu manj razvitemu kraju vsaj delno omogočil razvoj.

Tomaž Kšela

PISMA, MNENJA, STALIŠČA

Ali bomo vse državne praznike tako praznovali?

Občinski odbor združenja borcev in udeležencev NOB v Ljutomeru je na svoji seji 17. maja 1993 med drugim kritično ocenil obeležitev 27. aprila – DNEVA ODPORA PROTI OKUPATORJU, ki ga je slovenski parlament razglasil za državni praznik. V počastitev tega dneva, ki je še kako pomemben zaradi vključitve Slovenije v veliko antihitlerjevske koalicije v začetku druge svetovne vojne oz. okupacije naše domovine po fašističnih zavojevalcih, so v občini Ljutomer v preteklosti običajno praznovali z različnimi prireditvami, izmed katerih je revija odraslih pevskih zborov ostala že tradicionalna in se tudi po osamosvojitvi Slovenije prireja v dneh okrog 27. aprila. Samo ob sebi bi bilo umevno, da se taka prireditev obeleži kot počastitev praznika, ki ima svoj zgodovinski pomen tudi v novih družbenih razmerah, toda organizatorji revije zlasti pa ožje vodstvo zveze kulturnih organizacij s predsednico na čelu že dve leti zaporedno vstrajno in izgleda, da tudi namerno ignorirajo ta praznik in ga na prireditvi sploh ne omenjajo, kaj žele, da bi dali prireditvi obeležje s simboli kot zunanjo manifestacijo tega dogodka. Tako ravnanje je toliko bolj pade v oči, ker se na tej prireditvi kot govornika že vrsto let pojavlja oseba, ki je še pred nekaj leti bila profesionalna funkcionarja v občinski politični organizaciji SZDL, naslednici osvobodilne fronte, ki je leta 1941 organizirala slovenski narod za borbo proti okupatorju.

Člani občinskega vodstva borčevske organizacije menijo, da bi pri vprašanju obeleževanja državnega praznika moralo svojo besedo in vpliv zastaviti tudi predsedstvo skupščine občine. Naša ocena o praznovanju, ki ga ni bilo, naj prispava k temu, da bomo v občini Ljutomer tudi tako vprašanja v bodoče pripravljali in znali reševati tako, kot je to primer v večini občin Slovenije.

Komisija za informiranje pri občinskem združenju borcev in udel. NOB Ljutomer

(Ne) sporna odlagališča

Iz članka je razbrati, kako pomankljivo in premalo strokovno se rešujejo zapleteni tehnični, organizacijski in nazadnje tudi zakonsko predpisani postopki.

Izjavi: ...ljudje vozijo tja marsikaj in če to enostavno zagrnemo ... in ... ni sporna zakonska podlaga, le po strokovni plati nismo mogli ispeljati vsega tako, kot je potrebno, je bralec jasno, da tudi stanje ne more biti boljše kot je opisano v članku; le to pa ne potrebuje komentarja.

Kot mnogokrat doslej, se je predvsem strokoven problem reševal z preglednim odlokom, jasno je bilo namreč že ob sprejemu odloka, da niso zagotovljeni minimalni pogoji za izvajanje. (Izvedbeni projekti za sanacijo stanja z viri)

Velika razlika pa je gospodarno ravnanje z odpadki ali pa ne storiti ničesar za sanacijo in minimalno rešitvijo, da bi nehali voziti na odlagališča strupenih snovi, ki jih je nujno pred deponiranjem predati v nenevarne ali pa jih predati specializirani organizaciji.

Da pa se problem najracionalneje rešuje skupaj, pa je naloga odgovornih (v članku so omenjeni), da tak projekt dobi podporo prebivalstva. Vse je namreč povezano z velikimi naložbami in odlaganje problema z izjavami, ki jih je dobil novinar bo imelo za posledico, da bo sanacija še težja (kratke število odlagališč v krajevnih skupnostih) ob še večjem nezaupanju prebivalstva v strokovno ter hkrati kvalitetno rešitev.

Marsikateri problemi so mnogo manjši, če so pravilno obrazloženi seveda če so predlogi za njihovo rešitev na dane pogoje optimalni. Nedisciplinno gospodarnega sortiranja pa naj rešuje cena prevzetih sortiranih oziroma nesortiranih odpadkov. Pri načinu sortiranja pa je potrebno imeti sodobne rešitve podprte od prebivalstva (npr. za star papir se uporabljajo vreče, ki se razdelijo prebivalstvu in uredi se terminski odvoz s simulacijo na predano količino).

Ce vse to lahko speljemo »sami«, kot trdi direktor je odvisno od strokovnosti in dela, ki bi ga naj prispevali v projekt, sicer bo moral priti nekdo iz »tujine«, ki bo razjasnil da tudi enostavni problemi zahtevajo kompleksni strokovni pristop, da je pri odločitvah potrebno imeti definirane vse finančne, organizacijske in tehnične rešitve in da je predvsem potrebno sodelovanje in ne prenašanje odgovornosti na druge prebivalstvo. (naslov v uredništvu)

Opravičilo

Dne 5. 12. 1991 sem v časopisu Vestnik št. 48 na strani št. 14 v rubriki »Pisma, mnenja« v članku pod naslovom »Kako zaslužiti dodaten denar med svojim delovnim časom« med drugim zapisal tudi: »Za informacijo naj napišem le še to, da jih večina na gimnaziji ve, da gospa Cipotova ni le teta, ampak je nesposobna za vršila dolžnosti ravnateljice.« S temi besedami sem hudo razžalil gospo Regino Cipot, ki je vršilec dolžnosti ravnateljice Gimnazije v Murski Soboti, za kar mi je zelo žal in se ji tudi iskreno opravičujem, saj te besede škodujejo časti in dobremu imenu gospe Regine Cipot. Rad bi poudaril, da je to prišlo zgolj iz jeze, ker nismo dobili novega profesorja psihologije, za kar smo tudi večkrat prosili gospo Cipotovo, vendar to ne opravičuje mojega dejanja. Gospa Cipotova me je namreč poučevala slovenski jezik in za njeno delo pri tem predmetu nisem imel nobenih pripomb in tudi drugače sva v redu sodelovala in se razumela. Zato še enkrat poudarjam, da obžalujem svoje dejanje. Gospe Regini Cipot pa se še enkrat iskreno opravičujem, hkrati pa si želim, da bi vsi, ki ste si o gospe Cipot na podlagi nstega članka ustvarili napačno mnenje, to mnenje tudi spremenili. M. M.

televizijski spored od 28. maja do 3. junija

3 JUNIJ

TV SLOVENIJA 1

10.15 Zgodbe iz šolke - 11.00 Mladinski pevski festival - 12.00 Analična mehanika - 12.30 Domaci ansambl - 13.00 Poročila - 14.55 Pro & Contra - 17.00 Dnevnik 1 - 17.15 Živ živ - 18.00 Studio Marbor - 18.45 16 tisk, tv-igra - 19.30 Dnevnik 2 - 20.05 Znanost - 20.35 Glasba, show in cirks - 21.15 Dnevnik 3 - 22.45 Sova: On in ona, amer. nanaizka, Vrnitev Sverlova Holmesa, angl. nanaizka
Drugi program
 13.45 Vse najboljše 23 rojstni dan, Turak, nemški film - 17.30 Sova - 18.45 Ze veste - 19.30 Dnevnik - 20.10 Znanost - 20.40 Umetniki veter

HTV 1

8.00 Dobro jutro - 10.00 Poročila - 10.15 Šolski program - 11.30 Serijski film - 12.00 Poročila - 12.05 Svet se vrti - 13.30 Monofon - 14.00 Poročila - 14.05 Slika na sliki - 14.50 Serijski film - 16.00 Poročila - 16.05 Učimo se o hrvaški - 16.35 Malavizija - 17.30 Hrvatska dežela in ljudje - 18.00 Poročila - 18.05 Znanstvena oddaja - 18.35 Santa Barbara - 19.30 Dnevnik - 19.35 Poslovni klub - 20.30 Me je tako iskalo! - 21.35 Euran brez okvira - 22.35 Dnevnik 2 - 23.00 Slika na sliki - 23.50 Poročila

TV AVSTRIJA 1

6.00 Aktualni teletext - 9.00 Čas v sliki - 9.05 Zahodno od Santa Feja - 9.30 Dežela in ljudje - 10.00 Avstrija v sliki - 10.25 Celotek - 10.30 Argenti - 11.45 Čmo na belem - 12.15 Operacija otoplus - 13.00 Čas v sliki - 13.10 Mi - 13.35 Santa Moca - 14.00 Mistratova hči - 15.05 Tao Tuo - 15.30 Am. dim. des - 15.50 Alfred J. Kwak - 16.15 Arctif - 16.30 Heureka - 17.00 Mini ČVŠ - 17.10 Wurliker - 17.56 ORF dnevnik - 18.00 Čas v sliki - 18.05 Mi - 18.30 Zaušo in telesom - nato ORF dnevnik - 19.30 Čas v sliki - 20.00 Sport - 20.15 Opolni planin in priče - 21.10 Ambo terno - 21.20 Pojledi s strani

TV MADŽARSKA

1. program
 5.40 Dobro jutro, Madžarska - 8.05 Financial Times za Vzhodno Evropo - 8.35 Čez dan - 9.00 Draga Celine, serija - 10.00 Revija na ledu - 11.15 Igra - 12.00 Poročila - 16.00 Popolninski saldo - 16.10 Telesport - 17.00 Koncert za fauto v b-dru - 17.20 Za balji jezik - 17.30 Magazin za učenje - 18.10 Svet danja - 18.20 Čez dan - 18.40 Vetrna pravica - 19.00 Posbna mnejenja, oddajo vodi Deso Mészoly - 19.45 Ljudje v prajozi - 20.00 Dnevnik, teletop - 20.40 Bodite eno uro z menoj, Tamás Vitray - 21.45 Aktivno - 22.10 Na nepravem kraju, v nepravem času, dokumentarni film - 23.10 Canadian All Stars, 1. del - 23.55 Dnevnik - 0.05 Dnevnik BBCja

2. program
 6.00-9.00 Sinčni vzhod, magazin - 14.30 Izložba - 15.30 Kristiani, serija - 16.25 Teleski igra - 16.40 Glasba narodnosti - 17.00 Dnevnik - 17.05 Prijava, način prijave - 17.45 Za oroke - 17.05 Skupaj za Zemljo - 17.26 Za oroke - 18.00 Dnevnik - 18.10 Dnevnik in magazin regionalnih sudcev - 19.00 Belg, angleški film - 20.20 Madžarske novele, Lejos Bró, življenje TV-igra - 21.05 Debitni forum - 22.00 Večerni saldo - 22.25 Pogovor z režiserjem risak Johnom Halasom iz Londona

RTL

6.00 Poročila - 9.00 Sova - 10.00 Bogati in lepi - 10.30 Vroča noč - 11.00 Tveganje - 11.30 Družinski dvojni - 12.00 Opolninski magazin - 12.30 Springfieldova zgodba - 13.20 Kalifornijski - 13.30 Kalkulatorski klic v sli - 15.00 Umori so pjen konjček - 16.00 Hans Meiser - 17.00 Kdo je tukaj? - 17.30 Groulivo prjznja družina - 18.00 Enajst - 18.45 Poročila - 19.15 Glasbene - 19.45 Dori čas slabi - 20.15 Glasbene - 20.45 Glasbene - 21.15 Glasbene - 21.45 Glasbene - 22.15 Glasbene - 22.45 Glasbene - 23.15 Glasbene - 23.45 Glasbene - 24.15 Glasbene - 24.45 Glasbene - 25.15 Glasbene - 25.45 Glasbene - 26.15 Glasbene - 26.45 Glasbene - 27.15 Glasbene - 27.45 Glasbene - 28.15 Glasbene - 28.45 Glasbene - 29.15 Glasbene - 29.45 Glasbene - 30.15 Glasbene - 30.45 Glasbene - 31.15 Glasbene - 31.45 Glasbene - 32.15 Glasbene - 32.45 Glasbene - 33.15 Glasbene - 33.45 Glasbene - 34.15 Glasbene - 34.45 Glasbene - 35.15 Glasbene - 35.45 Glasbene - 36.15 Glasbene - 36.45 Glasbene - 37.15 Glasbene - 37.45 Glasbene - 38.15 Glasbene - 38.45 Glasbene - 39.15 Glasbene - 39.45 Glasbene - 40.15 Glasbene - 40.45 Glasbene - 41.15 Glasbene - 41.45 Glasbene - 42.15 Glasbene - 42.45 Glasbene - 43.15 Glasbene - 43.45 Glasbene - 44.15 Glasbene - 44.45 Glasbene - 45.15 Glasbene - 45.45 Glasbene - 46.15 Glasbene - 46.45 Glasbene - 47.15 Glasbene - 47.45 Glasbene - 48.15 Glasbene - 48.45 Glasbene - 49.15 Glasbene - 49.45 Glasbene - 50.15 Glasbene - 50.45 Glasbene - 51.15 Glasbene - 51.45 Glasbene - 52.15 Glasbene - 52.45 Glasbene - 53.15 Glasbene - 53.45 Glasbene - 54.15 Glasbene - 54.45 Glasbene - 55.15 Glasbene - 55.45 Glasbene - 56.15 Glasbene - 56.45 Glasbene - 57.15 Glasbene - 57.45 Glasbene - 58.15 Glasbene - 58.45 Glasbene - 59.15 Glasbene - 59.45 Glasbene - 60.15 Glasbene - 60.45 Glasbene - 61.15 Glasbene - 61.45 Glasbene - 62.15 Glasbene - 62.45 Glasbene - 63.15 Glasbene - 63.45 Glasbene - 64.15 Glasbene - 64.45 Glasbene - 65.15 Glasbene - 65.45 Glasbene - 66.15 Glasbene - 66.45 Glasbene - 67.15 Glasbene - 67.45 Glasbene - 68.15 Glasbene - 68.45 Glasbene - 69.15 Glasbene - 69.45 Glasbene - 70.15 Glasbene - 70.45 Glasbene - 71.15 Glasbene - 71.45 Glasbene - 72.15 Glasbene - 72.45 Glasbene - 73.15 Glasbene - 73.45 Glasbene - 74.15 Glasbene - 74.45 Glasbene - 75.15 Glasbene - 75.45 Glasbene - 76.15 Glasbene - 76.45 Glasbene - 77.15 Glasbene - 77.45 Glasbene - 78.15 Glasbene - 78.45 Glasbene - 79.15 Glasbene - 79.45 Glasbene - 80.15 Glasbene - 80.45 Glasbene - 81.15 Glasbene - 81.45 Glasbene - 82.15 Glasbene - 82.45 Glasbene - 83.15 Glasbene - 83.45 Glasbene - 84.15 Glasbene - 84.45 Glasbene - 85.15 Glasbene - 85.45 Glasbene - 86.15 Glasbene - 86.45 Glasbene - 87.15 Glasbene - 87.45 Glasbene - 88.15 Glasbene - 88.45 Glasbene - 89.15 Glasbene - 89.45 Glasbene - 90.15 Glasbene - 90.45 Glasbene - 91.15 Glasbene - 91.45 Glasbene - 92.15 Glasbene - 92.45 Glasbene - 93.15 Glasbene - 93.45 Glasbene - 94.15 Glasbene - 94.45 Glasbene - 95.15 Glasbene - 95.45 Glasbene - 96.15 Glasbene - 96.45 Glasbene - 97.15 Glasbene - 97.45 Glasbene - 98.15 Glasbene - 98.45 Glasbene - 99.15 Glasbene - 99.45 Glasbene - 100.15 Glasbene - 100.45 Glasbene - 101.15 Glasbene - 101.45 Glasbene - 102.15 Glasbene - 102.45 Glasbene - 103.15 Glasbene - 103.45 Glasbene - 104.15 Glasbene - 104.45 Glasbene - 105.15 Glasbene - 105.45 Glasbene - 106.15 Glasbene - 106.45 Glasbene - 107.15 Glasbene - 107.45 Glasbene - 108.15 Glasbene - 108.45 Glasbene - 109.15 Glasbene - 109.45 Glasbene - 110.15 Glasbene - 110.45 Glasbene - 111.15 Glasbene - 111.45 Glasbene - 112.15 Glasbene - 112.45 Glasbene - 113.15 Glasbene - 113.45 Glasbene - 114.15 Glasbene - 114.45 Glasbene - 115.15 Glasbene - 115.45 Glasbene - 116.15 Glasbene - 116.45 Glasbene - 117.15 Glasbene - 117.45 Glasbene - 118.15 Glasbene - 118.45 Glasbene - 119.15 Glasbene - 119.45 Glasbene - 120.15 Glasbene - 120.45 Glasbene - 121.15 Glasbene - 121.45 Glasbene - 122.15 Glasbene - 122.45 Glasbene - 123.15 Glasbene - 123.45 Glasbene - 124.15 Glasbene - 124.45 Glasbene - 125.15 Glasbene - 125.45 Glasbene - 126.15 Glasbene - 126.45 Glasbene - 127.15 Glasbene - 127.45 Glasbene - 128.15 Glasbene - 128.45 Glasbene - 129.15 Glasbene - 129.45 Glasbene - 130.15 Glasbene - 130.45 Glasbene - 131.15 Glasbene - 131.45 Glasbene - 132.15 Glasbene - 132.45 Glasbene - 133.15 Glasbene - 133.45 Glasbene - 134.15 Glasbene - 134.45 Glasbene - 135.15 Glasbene - 135.45 Glasbene - 136.15 Glasbene - 136.45 Glasbene - 137.15 Glasbene - 137.45 Glasbene - 138.15 Glasbene - 138.45 Glasbene - 139.15 Glasbene - 139.45 Glasbene - 140.15 Glasbene - 140.45 Glasbene - 141.15 Glasbene - 141.45 Glasbene - 142.15 Glasbene - 142.45 Glasbene - 143.15 Glasbene - 143.45 Glasbene - 144.15 Glasbene - 144.45 Glasbene - 145.15 Glasbene - 145.45 Glasbene - 146.15 Glasbene - 146.45 Glasbene - 147.15 Glasbene - 147.45 Glasbene - 148.15 Glasbene - 148.45 Glasbene - 149.15 Glasbene - 149.45 Glasbene - 150.15 Glasbene - 150.45 Glasbene - 151.15 Glasbene - 151.45 Glasbene - 152.15 Glasbene - 152.45 Glasbene - 153.15 Glasbene - 153.45 Glasbene - 154.15 Glasbene - 154.45 Glasbene - 155.15 Glasbene - 155.45 Glasbene - 156.15 Glasbene - 156.45 Glasbene - 157.15 Glasbene - 157.45 Glasbene - 158.15 Glasbene - 158.45 Glasbene - 159.15 Glasbene - 159.45 Glasbene - 160.15 Glasbene - 160.45 Glasbene - 161.15 Glasbene - 161.45 Glasbene - 162.15 Glasbene - 162.45 Glasbene - 163.15 Glasbene - 163.45 Glasbene - 164.15 Glasbene - 164.45 Glasbene - 165.15 Glasbene - 165.45 Glasbene - 166.15 Glasbene - 166.45 Glasbene - 167.15 Glasbene - 167.45 Glasbene - 168.15 Glasbene - 168.45 Glasbene - 169.15 Glasbene - 169.45 Glasbene - 170.15 Glasbene - 170.45 Glasbene - 171.15 Glasbene - 171.45 Glasbene - 172.15 Glasbene - 172.45 Glasbene - 173.15 Glasbene - 173.45 Glasbene - 174.15 Glasbene - 174.45 Glasbene - 175.15 Glasbene - 175.45 Glasbene - 176.15 Glasbene - 176.45 Glasbene - 177.15 Glasbene - 177.45 Glasbene - 178.15 Glasbene - 178.45 Glasbene - 179.15 Glasbene - 179.45 Glasbene - 180.15 Glasbene - 180.45 Glasbene - 181.15 Glasbene - 181.45 Glasbene - 182.15 Glasbene - 182.45 Glasbene - 183.15 Glasbene - 183.45 Glasbene - 184.15 Glasbene - 184.45 Glasbene - 185.15 Glasbene - 185.45 Glasbene - 186.15 Glasbene - 186.45 Glasbene - 187.15 Glasbene - 187.45 Glasbene - 188.15 Glasbene - 188.45 Glasbene - 189.15 Glasbene - 189.45 Glasbene - 190.15 Glasbene - 190.45 Glasbene - 191.15 Glasbene - 191.45 Glasbene - 192.15 Glasbene - 192.45 Glasbene - 193.15 Glasbene - 193.45 Glasbene - 194.15 Glasbene - 194.45 Glasbene - 195.15 Glasbene - 195.45 Glasbene - 196.15 Glasbene - 196.45 Glasbene - 197.15 Glasbene - 197.45 Glasbene - 198.15 Glasbene - 198.45 Glasbene - 199.15 Glasbene - 199.45 Glasbene - 200.15 Glasbene - 200.45 Glasbene - 201.15 Glasbene - 201.45 Glasbene - 202.15 Glasbene - 202.45 Glasbene - 203.15 Glasbene - 203.45 Glasbene - 204.15 Glasbene - 204.45 Glasbene - 205.15 Glasbene - 205.45 Glasbene - 206.15 Glasbene - 206.45 Glasbene - 207.15 Glasbene - 207.45 Glasbene - 208.15 Glasbene - 208.45 Glasbene - 209.15 Glasbene - 209.45 Glasbene - 210.15 Glasbene - 210.45 Glasbene - 211.15 Glasbene - 211.45 Glasbene - 212.15 Glasbene - 212.45 Glasbene - 213.15 Glasbene - 213.45 Glasbene - 214.15 Glasbene - 214.45 Glasbene - 215.15 Glasbene - 215.45 Glasbene - 216.15 Glasbene - 216.45 Glasbene - 217.15 Glasbene - 217.45 Glasbene - 218.15 Glasbene - 218.45 Glasbene - 219.15 Glasbene - 219.45 Glasbene - 220.15 Glasbene - 220.45 Glasbene - 221.15 Glasbene - 221.45 Glasbene - 222.15 Glasbene - 222.45 Glasbene - 223.15 Glasbene - 223.45 Glasbene - 224.15 Glasbene - 224.45 Glasbene - 225.15 Glasbene - 225.45 Glasbene - 226.15 Glasbene - 226.45 Glasbene - 227.15 Glasbene - 227.45 Glasbene - 228.15 Glasbene - 228.45 Glasbene - 229.15 Glasbene - 229.45 Glasbene - 230.15 Glasbene - 230.45 Glasbene - 231.15 Glasbene - 231.45 Glasbene - 232.15 Glasbene - 232.45 Glasbene - 233.15 Glasbene - 233.45 Glasbene - 234.15 Glasbene - 234.45 Glasbene - 235.15 Glasbene - 235.45 Glasbene - 236.15 Glasbene - 236.45 Glasbene - 237.15 Glasbene - 237.45 Glasbene - 238.15 Glasbene - 238.45 Glasbene - 239.15 Glasbene - 239.45 Glasbene - 240.15 Glasbene - 240.45 Glasbene - 241.15 Glasbene - 241.45 Glasbene - 242.15 Glasbene - 242.45 Glasbene - 243.15 Glasbene - 243.45 Glasbene - 244.15 Glasbene - 244.45 Glasbene - 245.15 Glasbene - 245.45 Glasbene - 246.15 Glasbene - 246.45 Glasbene - 247.15 Glasbene - 247.45 Glasbene - 248.15 Glasbene - 248.45 Glasbene - 249.15 Glasbene - 249.45 Glasbene - 250.15 Glasbene - 250.45 Glasbene - 251.15 Glasbene - 251.45 Glasbene - 252.15 Glasbene - 252.45 Glasbene - 253.15 Glasbene - 253.45 Glasbene - 254.15 Glasbene - 254.45 Glasbene - 255.15 Glasbene - 255.45 Glasbene - 256.15 Glasbene - 256.45 Glasbene - 257.15 Glasbene - 257.45 Glasbene - 258.15 Glasbene - 258.45 Glasbene - 259.15 Glasbene - 259.45 Glasbene - 260.15 Glasbene - 260.45 Glasbene - 261.15 Glasbene - 261.45 Glasbene - 262.15 Glasbene - 262.45 Glasbene - 263.15 Glasbene - 263.45 Glasbene - 264.15 Glasbene - 264.45 Glasbene - 265.15 Glasbene - 265.45 Glasbene - 266.15 Glasbene - 266.45 Glasbene - 267.15 Glasbene - 267.45 Glasbene - 268.15 Glasbene - 268.45 Glasbene - 269.15 Glasbene - 269.45 Glasbene - 270.15 Glasbene - 270.45 Glasbene - 271.15 Glasbene - 271.45 Glasbene - 272.15 Glasbene - 272.45 Glasbene - 273.15 Glasbene - 273.45 Glasbene - 274.15 Glasbene - 274.45 Glasbene - 275.15 Glasbene - 275.45 Glasbene - 276.15 Glasbene - 276.45 Glasbene - 277.15 Glasbene - 277.45 Glasbene - 278.15 Glasbene - 278.45 Glasbene - 279.15 Glasbene - 279.45 Glasbene - 280.15 Glasbene - 280.45 Glasbene - 281.15 Glasbene - 281.45 Glasbene - 282.15 Glasbene - 282.45 Glasbene - 283.15 Glasbene - 283.45 Glasbene - 284.15 Glasbene - 284.45 Glasbene - 285.15 Glasbene - 285.45 Glasbene - 286.15 Glasbene - 286.45 Glasbene - 287.15 Glasbene - 287.45 Glasbene - 288.15 Glasbene - 288.45 Glasbene - 289.15 Glasbene - 289.45 Glasbene - 290.15 Glasbene - 290.45 Glasbene - 291.15 Glasbene - 291.45 Glasbene - 292.15 Glasbene - 292.45 Glasbene - 293.15 Glasbene - 293.45 Glasbene - 294.15 Glasbene - 294.45 Glasbene - 295.15 Glasbene - 295.45 Glasbene - 296.15 Glasbene - 296.45 Glasbene - 297.15 Glasbene - 297.45 Glasbene - 298.15 Glasbene - 298.45 Glasbene - 299.15 Glasbene - 299.45 Glasbene - 300.15 Glasbene - 300.45 Glasbene - 301.15 Glasbene - 301.45 Glasbene - 302.15 Glasbene - 302.45 Glasbene - 303.15 Glasbene - 303.45 Glasbene - 304.15 Glasbene - 304.45 Glasbene - 305.15 Glasbene - 305.45 Glasbene - 306.15 Glasbene - 306.45 Glasbene - 307.15 Glasbene - 307.45 Glasbene - 308.15 Glasbene - 308.45 Glasbene - 309.15 Glasbene - 309.45 Glasbene - 310.15 Glasbene - 310.45 Glasbene - 311.15 Glasbene - 311.45 Glasbene - 312.15 Glasbene - 312.45 Glasbene - 313.15 Glasbene - 313.45 Glasbene - 314.15 Glasbene - 314.45 Glasbene - 315.15 Glasbene - 315.45 Glasbene - 316.15 Glasbene - 316.45 Glasbene - 317.15 Glasbene - 317.45 Glasbene - 318.15 Glasbene - 318.45 Glasbene - 319.15 Glasbene - 319.45 Glasbene - 320.15 Glasbene - 320.45 Glasbene - 321.15 Glasbene - 321.45 Glasbene - 322.15 Glasbene - 322.45 Glasbene - 323.15 Glasbene - 323.45 Glasbene - 324.15 Glasbene - 324.45 Glasbene - 325.15 Glasbene - 325.45 Glasbene - 326.15 Glasbene - 326.45 Glasbene - 327.15 Glasbene - 327.45 Glasbene - 328.15 Glasbene - 328.45 Glasbene - 329.15 Glasbene - 329.45 Glasbene - 330.15 Glasbene - 330.45 Glasbene - 331.15 Glasbene - 331.45 Glasbene - 332.15 Glasbene - 332.45 Glasbene - 333.15 Glasbene - 333.45 Glasbene - 334.15 Glasbene - 334.45 Glasbene - 335.15 Glasbene - 335.45 Glasbene - 336.15 Glasbene - 336.45 Glasbene - 337.15 Glasbene - 337.45 Glasbene - 338.15 Glasbene - 338.45 Glasbene - 339.15 Glasbene - 339.45 Glasbene - 340.15 Glasbene - 340.45 Glasbene - 341.15 Glasbene - 341.45 Glasbene - 342.15 Glasbene - 342.45 Glasbene - 343.15 Glasbene - 343.45 Glasbene - 344.15 Glasbene - 344.45 Glasbene - 345.15 Glasbene - 345.45 Glasbene - 346.15 Glasbene - 346.45 Glasbene - 347.15 Glasbene - 347.45 Glasbene - 348.15 Glasbene - 348.45 Glasbene - 349.15 Glasbene - 349.45 Glasbene - 350.15 Glasbene - 350.45 Glasbene - 351.15 Glasbene - 351.45 Glasbene - 352.15 Glasbene - 352.45 Glasbene - 353.15 Glasbene - 353.45 Glasbene - 354.15 Glasbene - 354.45 Glasbene - 355.15 Glasbene - 355.45 Glasbene - 356.15 Glasbene - 356.45 Glasbene - 357.15 Glasbene - 357.45 Glasbene - 358.15 Glasbene - 358.45 Glasbene - 359.15 Glasbene - 359.45 Glasbene - 360.15 Glasbene - 360.45 Glasbene - 361.15 Glasbene - 361.45 Glasbene - 362.15 Glasbene - 362.45 Glasbene - 363.15 Glasbene - 363.45 Glasbene - 364.15 Glasbene - 364.45 Glasbene - 365.15 Glasbene - 365.45 Glasbene - 366.15 Glasbene - 366.45 Glasbene - 367.15 Glasbene - 367.45 Glasbene - 368.15 Glasbene - 368.45 Glasbene - 369.15 Glasbene - 369.45 Glasbene - 370.15 Glasbene - 370.45 Glasbene - 371.15 Glasbene - 371.45 Glasbene - 372.15 Glasbene - 372.45 Glasbene - 373.15 Glasbene - 373.45 Glasbene - 374.15 Glasbene - 374.45 Glasbene - 375.15 Glasbene - 375.45 Glasbene - 376.15 Glasbene - 376.45 Glasbene - 377.15 Glasbene - 377.45 Glasbene - 378.15 Glasbene - 378.45 Glasbene - 379.15 Glasbene - 379.45 Glasbene - 380.15 Glasbene - 380.45 Glasbene - 381.15 Glasbene - 381.45 Glasbene - 382.15 Glasbene - 382.45 Glasbene - 383.15 Glasbene - 383.45 Glasbene - 384.15 Glasbene - 384.45 Glasbene - 385.15 Glasbene - 385.45 Glasbene - 386.15 Glasbene - 386.45 Glasbene - 387.15 Glasbene - 387.45 Glasbene - 388.15 Glasbene - 388.45 Glasbene - 389.15 Glasbene - 389.45 Glasbene - 390.15 Glasbene - 390.45 Glasbene - 391.15 Glasbene - 391.45 Glasbene - 392.15 Glasbene - 392.45 Glasbene - 393.15 Glasbene - 393.45 Glasbene - 394.15 Glasbene - 394.45 Glasbene - 395.15 Glasbene - 395.45 Glasbene - 396.15 Glasbene - 396.45 Glasbene - 397.15 Glasbene - 397.45 Glasbene - 398.15 Glasbene - 398.45 Glasbene - 399.15 Glasbene - 399.45 Glasbene - 400.15 Glasbene - 400.45 Glasbene - 401.15 Glasbene - 401.45 Glasbene - 402.15 Glasbene - 402.45 Glasbene - 403.15 Glasbene - 403.45 Glasbene - 404.15 Glasbene - 404.45 Glasbene - 405.15 Glasbene - 405.45 Glasbene - 406.15 Glasbene - 406.45 Glasbene - 407.15 Glasbene - 407.45 Glasbene - 408.15 Glasbene - 408.45 Glasbene - 409.15 Glasbene - 409.45 Glasbene - 410.15 Glasbene - 410.45 Glasbene - 411.15 Glasbene - 411.45 Glasbene - 412.15 Glasbene - 412.45 Glasbene - 413.15 Glasbene - 413.45 Glasbene - 414.15 Glasbene - 414.45 Glasbene - 415.15 Glasbene - 415.45 Glasbene - 416.15 Glasbene - 416.45 Glasbene - 417.15 Glasbene - 417.45 Glasbene - 418.15 Glasbene - 418.45 Glasbene - 419.15 Glasbene - 419.45 Glasbene - 420.15 Glasbene - 420.45 Glasbene - 421.15 Glasbene - 421.45 Glasbene - 422.15 Glasbene - 422.45 Glasbene - 423.15 Glasbene - 423.45 Glasbene - 424.15 Glasbene - 424.45 Glasbene - 425.15 Glasbene - 425.45 Glasbene - 426.15 Glasbene - 426.45 Glasbene - 427.15 Glasbene - 427.45 Glasbene - 428.15 Glasbene - 428.45 Glasbene - 429.15 Glasbene - 429.45 Glasbene - 430.15 Glasbene - 430.45 Glasbene - 431.15 Glasbene - 431.45 Glasbene - 432.15 Glasbene - 432.45 Glasbene - 433.15 Glasbene - 433.45 Glasbene - 434.15 Glasbene - 434.45 Glasbene - 435.15 Glasbene - 435.45 Glasbene - 436.15 Glasbene - 436.45 Glasbene - 437.15 Glasbene - 437.45 Glasbene - 438.15 Glasbene - 438.45 Glasbene - 439.15 Glasbene - 439.45 Glasbene - 440.15 Glasbene - 440.45 Glasbene - 441.15 Glasbene - 441.45 Glasbene - 442.15 Glasbene - 442.45 Glasbene - 443.15 Glasbene - 443.45 Glasbene - 444.15 Glasbene - 444.45 Glasbene - 445.15 Glasbene - 445.45 Glasbene - 446.15 Glasbene - 446.45 Glasbene - 447.15 Glasbene - 447.45 Glasbene - 448.15 Glasbene - 448.45 Glasbene - 449.15 Glasbene - 449.45 Glasbene - 450.15 Glasbene - 450.45 Glasbene - 451.15 Glasbene - 451.45 Glasbene - 452.15 Glasbene - 452.45 Glasbene - 453.15 Glasbene - 453.45 Glasbene - 454.15 Glasbene - 454.45 Glasbene - 455.15 Glasbene - 455.45 Glasbene - 456.15 Glasbene - 456.45 Glasbene - 457.15 Glasbene - 457.45 Glasbene - 458.15 Glasbene - 458.45 Glasbene - 459.15 Glasbene - 459.45 Glasbene - 460.15 Glasbene - 460.45 Glasbene - 461.15 Glasbene - 461.45 Glasbene - 462.15 Glasbene - 462.45 Glasbene - 463.15 Glasbene - 463.45 Glasbene - 464.15 Glasbene - 464.45 Glasbene - 465.15 Glasbene - 465.45 Glasbene - 466.15 Glasbene - 466.45 Glasbene - 467.15 Glasbene - 467.45 Glasbene - 468.15 Glasbene - 468.45 Glasbene - 469.15 Glasbene - 469.45 Glasbene - 470.15 Glasbene - 470.45 Glasbene - 471.15 Glasbene - 471.45 Glasbene - 472.15 Glasbene - 472.45 Glasbene - 473.15 Glasbene - 473.45 Glasbene - 474.15 Glasbene - 474.45 Glasbene - 475.15 Glasbene - 475.45 Glasbene - 476.15 Glasbene - 476.45 Glasbene - 477.15 Glasbene - 477.45 Glasbene - 478.15 Glasbene - 478.45 Glasbene - 479.15 Glasbene - 479.45 Glasbene - 480.15 Glasbene - 480.45 Glasbene - 481.15 Glasbene - 481.45 Glasbene - 482.15 Glasbene - 482.45 Glasbene - 483.15 Glasbene - 483.45 Glasbene - 484.15 Glasbene - 484.45 Glasbene - 485.15 Glasbene - 485.45 Glasbene - 486.15 Glasbene - 486.45 Glasbene - 487.15 Glasbene - 487.45 Glasbene - 488.15 Glasbene - 488.45 Glasbene - 489.15 Glasbene - 489.45 Glasbene - 490.15 Glasbene - 490.45 Glasbene - 491.15 Glasbene - 491.45 Glasbene - 492.15 Glasbene - 492.45 Glasbene - 493.15 Glasbene - 493.45 Glasbene - 494.15 Glasbene - 494.45 Glasbene - 495.15 Glasbene - 495.45 Glasbene - 496.15 Glasbene - 496.45 Glasbene - 497.15 Glasbene - 497.45 Glasbene - 498.15 Glasbene - 498.45 Glasbene - 499.15 Glasbene - 499.45 Glasbene - 500.15 Glasbene - 500.45 Glasbene - 501.15 Glasbene - 501.45 Glasbene - 502.15 Glasbene - 502.45 Glasbene - 503.15 Glasbene - 503.45 Glasbene - 504.15 Glasbene - 504.45 Glasbene - 505.15 Glasbene - 505.45 Glasbene - 506.15 Glasbene - 506.45 Glasbene - 507.15 Glasbene - 507.45 Glasbene - 508.15 Glasbene - 508.45 Glasbene - 509.15 Glasbene - 509.45 Glasbene - 510.15 Glasbene - 510.45 Glasbene - 511.15 Glasbene - 511.45 Glasbene - 512.15 Glasbene - 512.45 Glasbene - 513.15 Glasbene - 513.45 Glasbene - 514.15 Glasbene - 514.45 Glasbene - 515.15 Glasbene - 515.45 Glasbene - 516.15 Glasbene - 516.45 Glasbene - 517.15 Glasbene - 517.45 Glasbene - 518.15 Glasbene - 518.45 Glasbene - 519.15 Glasbene - 519.45 Glasbene - 520.15 Glasbene - 520.45 Glasbene - 521.15 Glasbene - 521.45 Glasbene - 522.15 Glasbene - 522.45 Glasbene - 523.15 Glasbene - 523.45 Glasbene - 524.15 Glasbene - 524.45 Glasbene - 525.15 Glasbene - 525.45 Glasbene - 526.15 Glasbene - 526.45 Glasbene - 527.15 Glasbene - 527.45 Glasbene - 528.15 Glasbene - 528.45 Glasbene - 529.15 Glasbene - 529.45 Glasbene - 530.15 Glasbene - 530.45 Glasbene - 531.15 Glasbene - 531.45 Glasbene - 5

FINEA

PODJETJE ZA GOSPODARSKO SVETOVANJE d.o.o., MARIBOR

Smo eno izmed večjih svetovalnih podjetij v Sloveniji. V skladu z našo razvojno poslovno strategijo ustanovljamo podjetje FINEA v Muraki Soboti za katero iščemo sodelavce za naslednja področja:

1. direktor podjetja

Pogoji:

- diplomirani ekonomist, financ in računovodstva,
- izkušnje na področju svetovanja, znanje tujega jezika,
- sposobnost vodenja podjetja.

2. računovodja

Pogoji:

- diplomirani ekonomist ali ekonomist,
- 3 oz. 5 let delovnih izkušenj.

3. samostojni knjigovodja

Pogoji:

- ekonomist ali ekonomski tehnik,
- 5 let delovnih izkušenj.

Nudimo:

- dinamično delo,
- stimulativno nagrajevanje,
- možnosti strokovnega izpopolnjevanja doma ali v tujini

FINEA d.o.o., Vita Kraljherja 10, 62000 Maribor, tel.: 062/26-584, fax: 062/223-143

FINEA

PODJETJE ZA GOSPODARSKO SVETOVANJE d.o.o., MARIBOR

**Zanesljive in celovite rešitve na področju
LASTNINSKEGA PREOBLIKOVANJA VAŠEGA PODJETJA**

- ocenitve vrednosti družbenega podjetja in pomoč pri izdelavi otvoritvene bilance,
 - izdelava programa z izborom najustrežnejšega modela preoblikovanja,
 - finančna pomoč pri posameznih modelih preoblikovanja
 - priprava ustanovitvenih aktov nove družbe in vpis v sodni register.
- Naš tim strokovnjakov vam zagotavlja **KVALITETNO, CENOVNO IN ROKOVNO KONKURENCNOST** storitev. In še več - del storitev je mogoče poravnati na **BREZGOTOVINSKI NAČIN!**

NAŠE ZNANJE - VAŠ USPEH

FINEA d.o.o., Vita Kraljherja 10, 62000 Maribor, tel.: 062/20-732, fax: 062/223-143

-Preprosto!

Obiščite nas, vse drugo bo naša najprijetnejša skrb!

Gostilna Pri Štajercu

Beltinci, tel 42 026

Firma Hödl - Kmetijska tehnika - Spitz 10, 8483 Deutsch Goritz, Avstrija

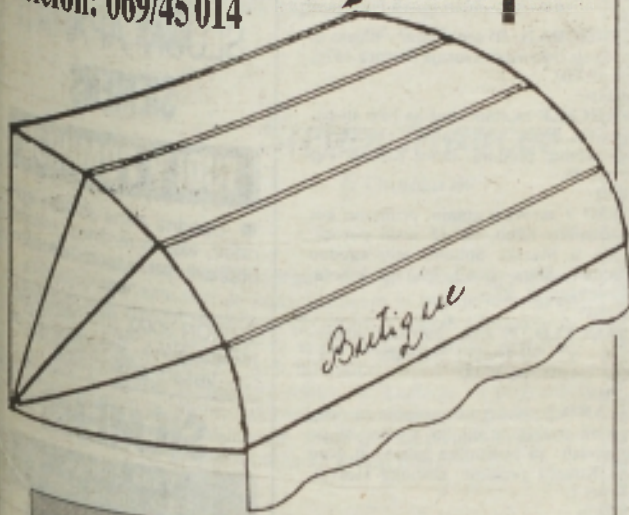
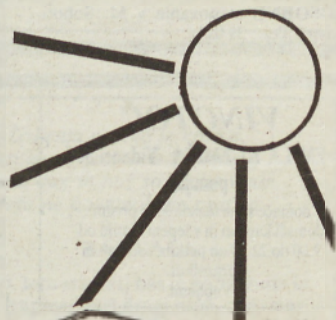
Velik partner kmetijstva

- Lehner** - betonski silosi za zrnje, greznice za gnojnice, prevlečene s poliestrom,
- Mus Max** - drobilniki za zrnje, freze za silažo, mešalniki Mus, luščilniki za koruzo,
- Ley** - drobilniki za žito, naprave za mletje in mešanje, kašče in silosi za žito, računalniško vodene naprave za doziranje,
- Schauer** - stojišča za govedo in svinje, naprave za odstranjevanje gnoja

Poleg tega imamo veliko izbiro rabljenih strojev: naprave za seno, kosilnice, nakladalnike, prekucnike, prikolice, kultivatorje, pluge, brane, hidravlične predsetvenike do 4,4 m širine, trosilnike gnoja, motorne kosilnice, motorne freze, traktorje, slamoreznice za silažo, drobilnike, naprave za mešanje; kombajn Massey Ferguson 520 - 100 KS, s kabino, širina kose 3 m, in štirirednim obiralnikom koruze; kombajn Epple Mobil 940 - 75 KS, širina kose 3 m, s trirednim obiralnikom koruze; štiriredni obiralnik koruze Claas s frezo za koruzinje.

Pridite k nam, obisk se vam vedno splača!

KOVINOPLASTIKA
STANKO ŽIŽEK
DOLINA 4
69201 PUCONCI
Telefon: 069/45 014

**Senčila za prijetno senco
v vročih poletnih dneh in
polepšanje vašega
gostišča ali trgovine!**

Vreček

64000 Kranj, Mirka Vadnova 22, tel.: (064) 241 479, 212 412, fax (064) 241 482

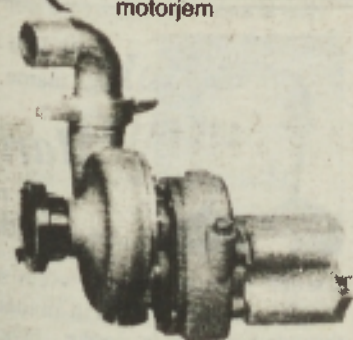
**IZDELAVA VEČ VRST ČRPALK
ZA ŠKROPLJENJE IN NAMAKANJE**

ČRPALKA MP-25
za motokultivatorje
z elektromotorjem (na
sliki) ali z bencinskim
motorjem

**CENTRIFUGALNA
ČRPALKA**

CP-400 in CP-800 za
namakanje,
prečrpavanje

PREOSTALI PROIZVODNI PROGRAM:
• 65 v izvedbi za standard traktorje, kardan
• prevozna škropilnica za motokultivatorje, 200 l
• 75 litrov
• garnitura za škropljenje s 6 ali 8 šobami
• 80 NA VOLJO REZERVNI DELI, OBNAVLJAMO RAB-
LENE AGREGATE, REDNI SERVIS, POKLIČITE NAS
• NIVALA ZA ZAUPANJE!

**Končno odločilni udarec proti
pirnici in divjemu sirku
v koruzi**

S Tellom je Ciba-Geigy zadela v polno. Vprašanje divjega sirka, plazeče se pirnice in drugih nadležnih plevelov v koruzi je rešeno.

- Tell je v vseh pogledih moderen herbicid:
- prijazen do okolja: nizek odmerek, 40 gramov na hektar
- ugoden za uporabo: vodotopna zrnca, pakirana v vodotopnih vrečkah

S Tellom škropite po vzniku, ko sirek že požene (10-20 cm) in razvije koruza 4-8 listov. Škropilni brozgi dodajte oroševalec extraxon.

Tell omogoča, da koruza popolnoma

izkoristi rodni potencial in omogoča spet donosno pridelavo koruze na območjih, zapleveljenih z divjim sirkom in pirnico.

ciba

CIBA-GEIGY, agro, d.o.o.
Einspielerjeva 6
61000 LJUBLJANA
tel. (061) 127-113
fax: (061) 129-155

Raziskovanje v korist kmetijstva

Tell®

V SLOVO

dediju Lajčiju

Njegovi vnuki: Tomaž, Miran, Saša in Nuša

Solza, žalost, bolečina
te zbudila ni,
a ostala je praznina,
ki hudo boli.

V SPOMIN

22. maja 1993 se izteka deset let grenke bolečine in žalosti, odkar je neizprosna usoda izrgala iz našega doma nad vse dobrega moža, očeta, brata

Alojza Bertalaniča

od Jurija 48

Težko se je sprejelo z resnico, da ni več med nami drage osebe, ki nam je vedno izkazovala toliko sreče in dobrote. Hvala vsem, ki se ga še spominjate in obiskujete njegov grob.

Vsi njegovi

Poi življenja našega je kratka,
kaj znancev je zasula že lopata,
odprta dan in noč so groba vrata,
al' tega ne pove nobena pra'ka.

ZAHVALA

V 66. letu starosti nas je nenadoma in tiho zapustil naš dragi mož, oče, stari oče in brat

Štefan Maučec

iz Gančan 80

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi našega Štefana se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem in prijateljem, ki so sočustvovali z nami, nam stali ob strani v težkih trenutkih in darovali vence in cvetje ter za svete maše in druge namene. Posebna hvala dr. Perkiču, ki je bil vedno pripravljen priskočiti na pomoč, osebju Kliničnega centra, g. kaplanu za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, govornikom za poslovilne in tolažilne besede in hvala vsem, ki ste ga v tako velikem številu spremljali na njegovi zadnji poti.

Žalujemo vsi, ki smo ga imeli radi in ga neizmerno pogrešamo

Solza, žalost, bolečina
te zbudila ni,
a ostala je praznina,
ki hudo boli.

V SPOMIN

1. junija bo minilo eno leto, odkar nas je zapustil naš najdražji

Franc Žilavec

s Tišine

Hvala vsem, ki se ga spominjate ter se z dobro mislijo ustavite ob njegovem grobu, prižigate sveče in prinašate cvetje.

Žalujemo vsi njegovi

ZAHVALA

Sredi cvetočega maja je došla naša ljubljena žena, mama, stara mama in sestra

Marija Trajbarič

roj. Gyárek, iz Filovec 112

Prejeli se zahvaljujemo vsem, ki ste rajno med njeno kratko, a hudo bolečo bolečino, zdravlili in tolažili. Pristrčna hvala vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in prijateljem, ki ste nam v najtežjih trenutkih darovali vence in cvetje, darovali cvetje, za sv. maše ali kakšno drugo nameno in jo v tako velikem številu pospremili na njeno zadnjo pot. Posebno zahvalo izrekamo g. župniku za globoke in prijetne besede slovesa, pevcem za občuteno petje in predstavniku KS za podprto govor v imenu krajanov. Zahvala tudi kolektivom PTL Topla. Ostanite našo dobroljivo mamo še dolgo v lepem spominu.

Filovci, 15. maja 1993

mož Martin, sinova Štefan in Vinko ter hčerka Bernarda z družinami, sestra Magda in brat Ivan z družinami

Zaspala mamica si zlata,
zaprla trudne si oči.
Za vsa ljubezen, ki si nam jo dala,
za vse, prav vse, še enkrat hvala.

ZAHVALA

V 85. letu starosti nas je za vedno zapustila naša draga mama, babica, prababica in praprababica

Marija Kovač

roj. Žohar, od Grada

Ob boleči izgubi se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, znancem in vsem, ki so jo pospremili na njeni zadnji poti, darovali vence in šopke ter za svete maše. Iskrena in topla hvala duhovnikom za pogrebni obred in pevcem za odpete žalostinke. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujemo vsi, ki smo jo imeli radi

Ljubezen, delo in trpljenje
tvoje je bilo življenje,
vsakega osrečiti si znal,
vendar pred usodo neizbežno
ves nemočen si obstal.

ZAHVALA

Na svojo poslednjo pot je odšel v sredo, 12. maja 1993, naš dragi

Ludvik Solar

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem, ki so ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti. Hvala vsem, ki ste nam izrekli ustno in pisno sožalje, darovali prelepo cvetje in za svete maše. Iskrena hvala gospodu kaplanu za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in govornikom za poslovilne besede. Hvala tudi za izkazano pozornost sodelavcem transfuzijskega oddelka, sekretariatu za obrambo in ginekološko-porodnemu oddelku. Zahvaljujemo se tudi za petje fofofskih zvonov, ki so oznanjali zadnje slovo od našega dragega moža, očeta in dedija.

Žalujemo: žena Majda, sin Branko in hčerka Mira z družinami

Tam, kjer si ti,
ni sonca ne luči,
le tvoj nasmeš
v srcih še živi.
Za vedno si odšel
neznano kam,
ljubezen našo v
žalost usoda kruta
spremenila je.

V SPOMIN

31. maja bosta minili dve žalostni leti, ko nas je zapustil naš dragi sin, brat in stric

Jože Baligač

iz Lipovec 128

Hvala vsem, ki se z dobro mislijo ustavite pri njegovem grobu, prižigate sveče in prinašate sveče. Iskrena hvala!

Tvoji najdražji

Zaspala mamica si zlata,
zaprla trudne si oči,
da bi v grobu mirno spala,
to ti iz srca želimo vsi.

ZAHVALA

V 73. letu nas je za vedno zapustila naša draga žena, mama, tašča, sestra, babica in prababica

Marija Novak

roj. Kulčar, iz Branoslavce

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in prijateljem, ki ste nam stali ob strani, darovali vence in cvetje ter nam izrekli osebno ali pisno sožalje. Hvala g. dekanu in g. župniku Branku za mašno daritev, pevcem za odpete žalostinke, odigrano Tišino ter za darovane svete maše. Hvala govorniku g. Janku Zadravcu, družinami Filipič in Heric ter osebju kirurškega oddelka bolnice Rakičan za lajšanje bolečin. Vsem iskrena hvala!

Žalujemo: mož Franc, hčerka Lenčka, sin Janko in Anica z družinami, Hilda, Berti in Mirko z družino ter sestra Rozi z družino

Utišnil je tvoj glas,
obstalo je tvoje lovsko srce,
ostali so sledovi pridnih rok
in spoznanje, da se ne
vrneš več.

ZAHVALA

V 74. letu starosti nas je za vedno zapustil naš dragi mož, oče in dedek

Koloman Pojbič

iz Gornjih Petrovec

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, dobrim sosedom, sovaščanom rojstnega kraja Ivanjševca, prijateljem, znancem ter članom zelene bratovščine, ki ste ga v velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti. Pristrčna hvala g. duhovniku, pevcem žalostink, lovskim rogistom, lovskemu pevskemu zboru in govorniku LD Križevci. Posebna hvala zdravniškemu osebju bolnic v M. Soboti in Mariboru za nesebično zdravniško pomoč.

Žalujemo: žena Emilija, sinova Koloman in Karel ter hčerka Erika z družinami

Maja vse cveti in dehti,
tebe, draga mama, več med nami ni,
na tvojem grobu roža le cveti,
ki grenka solza jo rosi.

V SPOMIN

Tih in žalosten je spomin na 26. maj, ko mineva boleče leto žalosti, odkar je prenehalo biti srce naše drage mame, stare mame, tašče in sestre

Rozalije Čeh

iz Gomilice

Še vedno ne moremo dojeti, da smo te za vedno izgubili. Svečke in cvetje na tvojem grobu so dokaz, da se nikdar več ne vrneš med nas. Hvala vsem, ki se je kakor koli spominjate.

Tvoji najdražji

ZAHVALA

V 98. letu je tiho zaspala naša mama, mamca, tašča, sestrična in tetica

Terezija Kustec

roj. Žalig, iz Črenšovec 105

Z globoko hvaležnostjo se iskreno zahvaljujemo sosedom in sorodnikom, ki so jo obiskovali med njeno boleznijo. Posebna hvala g. kaplanu za pogrebni obred in sv. mašo, moškemu in ženskemu pevskemu zboru za odpete žalostinke, darovalcem cvetja, sveč in sv. maš ter za spremstvo na kraj počitka.

Žalujemo vsi njeni

V SPOMIN

26. maja bosta minili dve leti, odkar nas je zapustil naš dragi mož in oče

Teodor Obal

iz Nemčavec 7

Za vsako misel in spomin nanj, za vsak obisk pri grobu, darovanje cvetja in prižgane sveče pristrčna hvala.

Vsi njegovi

Kdor ima ljubezen v svojem srcu,
ima vedno nekaj, kar lahko da.

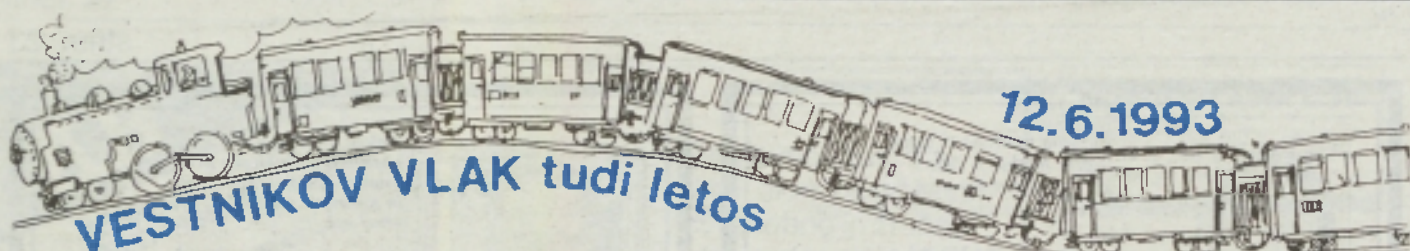
V SPOMIN

Ludviku Lendvaju

iz Moščanec

23. maja mineva sedem let žalovanja, odkar smo se poslovili od dragega moža, očeta, dedija in tasta.

Žalujemo vsi njegovi

Profesor zgodovine in dober poznavalec panegirne muze (beri: slavilnega pesništva) pod prestolom Istvan Harkai-Titofil in njegov advokat Boris Štefanec Zdrava Sila, sta določila novo najnižjo tarifo za omembo v tej rubriki. Poslej bodo morali vsi, ki se bodo želeli v imenu krvi in zemlje vpišati pod vnožje prekmursko-prleškega prestola, ki nastaja na tem mestu, predhodno plačati 2 milijona sitov. Toliko je zanj vredna tudi ljubezen do Tita, ki sedi najvišje na prestolu in za toliko tožita Prezidij, ker je po nemarnem omenjal maršalov psevdonim.

Prezidij bo prijaznim tovarišem, ki sta iz obdobja repesije nenačejano tebeblila na kruta tla tržnega gospodarstva, kljub vsemu priznal popust, če se bosta odločila, da si bosta kupila knjigo Kako brati satiro in jo brala namesto Leninovega dosjeja En korak naprej, dva koraka nazaj.

Komisija za zaščito avtorskih pravic pri prekmursko-prleški republiki je naročila objav naslednjega memoranduma:

«Sporočamo, da avtor knjige Popolnoma podvuzhenje sa vse zhebellarje ni kandidat za mandatara soboškega izvršnega sveta Erwin Fitz-Ashly. Dejanski avtor knjige s tem naslovom je čebelar na dunajskem cesarskem dvoru Anton Janša. Kot pisec predgovora je podpisan Metternich. Tudi v tem primeru gre za ponarejeno avtorstvo, ker se pod tem imenom skriva Pitzev prihodnji Metternich, to je podpredsednik Janko Halb-Caponetto. Za zvijačen poseg, ki naj v obilni medarski sezoni prevara delegate skupščine, da bi na naslednjem zasedanju soboške skupščine glasovali za omenjena gospoda, so se odločili predsedniki strank na nočni seji, ki jo je vodil Andrej Gerenčer-Brocker.»

Prekmursko-prleški svetniki Andrej Hrstelj-Cigarillos Nacionalne, Jože Magdič-Papinec in Evgen Sapač-Lutrovec bodo kmalu organizirali nacionalekumensko procesijo za dež. Vrhunec obreda bo kulni sežig lutke najzaslužnejše deputatke Marije Požonec-Anju Mariške. Masčevali se ji bodo, ker ne usliši njihovih moledevanj – še naprej vztraja in hoče dež naročiti samo za etnično čista madžarska ozemlja.

Inženir Franci Grah-Robinson, upravnik pomurskih radijskih oddajnih stolpov, odsej sam valovi radijske valove in sanja, da je postal svetilničar na pustem otoku. Ker mu je zaradi samodržstva Petek odplaval z otoka, ima psa zaprtega za ograjo.

Velika popestritev hotelske ponudbe! Namesto obvestila, da imajo hotelske sobe prhe, so hotelirji soboške Diane dali pred hotel postaviti kip ženske, ki se prha.

KESEDAN KONJ

20. JUBILEJNI VESTNIKOV VLAK 12. JUNIJA NA GOLTE, V SAVINJSKI GAJ, V RADMIJRJE IN LOGARSKO DOLINO

- Vsi potniki se bodo peljali z gondolo na Golte, kjer šumijo stoletni gozdovi, teče bistra studenčnica in je prečudovit pogled na slovenske planine in doline.
- Vsi si boste ogledali zakladnico dragocenih mašnih plaščev v Radmirju, ki so jih darovali evropski kraljevski dvori.
- Sprehodili se boste lahko po Savinjskem gaju, po parku slovenskih vrtnarjev, kjer cveti na tisoče rož.
- Z avtobusi se bomo vsi zapeljali po Logarski dolini, se ustavili v najlepšem delu. Rajali bomo tam in veselila se bosta človek in narava.
- Poceni nakupi oblačil in drobnih gospodinskih aparatov.

• PRIJAVITE SE LAHKO NA UPRAVI VESTNIKA OD 14. MAJA • CENA ZANIMI-
VEGA IZLETA, KI GA ZNA ZA VAS PRIPRAVITI LE VESTNIK, JE 2.800 SIT.

Izreban naročniki Vestnika za potovanje z vestnikovim vlakom

1. Vlado Horvat, Mladinska 36, Bakovci, 69000 M. Sobota; 2. Milan Ficko, Grajska 3, 69000 M. Sobota; 3. Milena Glažar, Kroška 11, 69000 M. Sobota; 4. Dušan Flisar, Markišavci 23, 69000 M. Sobota; 5. Vera Buzeti, Cvetkova 37, Rakičan, 69000 M. Sobota; 6. Margit Kianec, Ulica Z. Velnarja 21, 69000 M. Sobota; 7. Tibor Temlin, Brezovci 36, 69201 Puconci; 8. Sidorija Bagari, Dankovci 46, 69202 Mačkovci; 9. Anton Sukič, Boreča 20, 69203 Petrovci; 10. Ludvik Štefanec, Šalovci 175, 69204 Šalovci; 11. Janez Pelihšmidt, Hodoš 48, 69205 Hodoš; 12. Jolanda Hari, Križevci 185, 69206 Križevci v Prekm.; 13. Alojz Rajnar, Selo 3/a, 69207 Prosenjakovci; 14. Viljem Trplan, Vučja Gomila 117, 69208 Fokovci; 15. Ludvik Gai, Dolina 27/c, 69220 Lendava; 16. Ljubica Perčič, Partizanska 42, 69220 Lendava; 17. Bela Železen, Dolga ulica 98, Moravske Toplice, 69221 Martjanci; 18. Marija Maučec, Bogojina 30, 69222 Bogojina; 19. Ladislav Gerenčer, Dobrovnik 64, 69223 Dobrovnik; 20. Ana Zver, Lipa 110, 69224 Turnišče; 21. Štefan Kramar, V. Polana 103, 69225 Velika Polana; 22. Jožica Tirovič, Železniška 24, Dokležovje, 69231 Beltinci; 23. Franc Grah, Gančani 14, 69231 Beltinci; 24. Jože Haklin, Žižki 48, 69232 Črenšovci; 25. Štefan Gabor, Gor. Bistrica 145, 69232 Črenšovci; 26. Marjan Jurša, Branoslavci 29, 69240 Ljutomer; 27. Franc Flinčec, Ulica Franca Kozarja 6, 69241 Veržej; 28. Marija Rajh, Ključarovi 57,

69242 Križevci pri Ljut.; 29. Pavel Karba, Radoslavci 59, 69243 Mala Nedelja; 30. Franc Muler, Kupecinci 23, 69244 Videm ob Ščav.; 31. Alenka Dokl, Ivanjševci 32, 69245 Spodnji Ivanjci; 32. Ema Segeri, Orehovski Vrh 7, 69250 G. Radgona; 33. Ema Granfol, Murski Črnci 23, 69251 Tišina; 34. Mihael Kozar, Kapelski Vrh 47, 69252 Radenci; 35. Janez Punter, Stogovci 34, 69253 Apače; 36. Ernest Benko, Domajinci 41, 69261 Cankova; 37. Nikolaj Gumilar, Jurij 9, 69262 Rogašovci; 38. Anica Markoč, Dolič 42, 69263 Kuzma; 39. Karolina Mešič, Dol. Slaveči 69, 69264 Grad; 40. Olga Drvarič, Bodonci 54, 69265 Bodonci.

Glavni pokrovitelj

Adriatic

zavarovalna družba d.d. koper

mga

Mali gospodinski aparati, d.o.o. Nazarje, Savinjska c. 30

Radgonski mehurčki

A ste videli, kako ti je odločna ta Radgonska klepetulja? Ja, naše ženske z desne strani reke Mure so pač takšne – odločne, da bi ti še jajca odtrgale! Toda jaz se ne pustim, jaz moj žep pokažem, kdo nosi pri hiši hlače.

Zadnjič je na primer moja baba prišla domov iz trgovine vsa vesela. Veste kaj: to se še ni zgodilo nikoli; vedno je samo p... čes kako je vse drago, pa da se je vsem »sfuzlalo«, da so trgovci nemarni in kaj vem še. In tako ti ona zadnjič pride domov vesela! Poleg tega pa prinese še poln ceker prekajenih reber, klobas, šunke... Hoče me prepričati, da je vse to dobila za tisoč tolarčkov. Na, baba lažniva. Misliš, da ti verjamem! Že sem odpenjal pas, ko mi pomoli cene (»vete ka, mogoče bi ženska kak drugače dobila vse to, ka pa veš?«). No potem sem pa videl, da imamo Radgončani pravzaprav veliko srečo, da imamo v mestu Mesoizdelke, saj nam prodajajo tace pa rebra po dosti nižji ceni kot drugim. Ja, se smejim čez čas, ko kapiram, zdaj nam prodajajo, ker želijo dobiti meščane na svojo stran. Mi vam šunke, vi nam ceste – pa je posel sklenjen.

Cesta skozi Gornjo Radgono bo že skoraj končana, jaz pa zaman čakam, kdaj bomo dobili semaforje, da mi ne bo treba več gledati teh izmučenih policajev sredi križišča. Pa za-

man, semaforjev ni in ni. Pa mi znanec iz občine pove, da jih ne bo, če jih občina ne bo sama plačala. Oni v Ljubljani da rabijo samo cesto, mi pa semaforja. U, ti bogca, a tako! Dobro, tudi mi rabimo cesto, pa jo zaprimo, oni pa si naj iščejo drugo cesto za svoje tovarnjake! Tako bi jaz naredil, če bi bil predsednik. Pa na žalost nisem. Pa saj ne vem, kaj nam hočejo totti narediti iz naše Radgone. Slišal sem tudi, da naj bi nam podrl našo priljubljeno shajališče nasproti župnišča, ker da so mariborski kulturniki ugotovili, da prvotno te stavbe ni bilo na grajskem hribu. Ti sveca, ha. Jim že dam! Najprej naj podrejo vse druge hiše na grajskem hribu in naredijo nazaj vse tako kot je bilo včasih, tudi klet in predor pod reko Muro do Avstrije. Oni bi najprej kar našo malo pivnico spakirali. Pa to zdaj, ko so jo tako olupili in uredili sprehajalno pot proti gradu. Ne, ne, tega jim ne dovolimo.

Obljubil sem vam, da bom za vas izvedel, kje je denar, ki so ga v Radgonskih goricah zaslužili s prodajo šampanjca Agata. Žal mi je, nisem izvedel. Denarja in Hercoga enostavno ni. Menda ga vsak dan zamaš išče in kliče tudi predsednik izvršnega sveta... Glavno, da bo jeseni v gradu že restavracija, čeprav ne vemo, kdo jo bo imel!

Kletar

Turnišče:

Cene pujskov

Rejci so pripeljali prejšnji četrtek na sejem 43 pujskov, starih od 8 do 10 tednov in težkih od 15 do 20 kilogramov. Kupci so jih kupili le 16, stali pa so od 8.000 do 12.000. Sejem pujskov je vsak četrtek ob 7.00, živali pa morajo imeti živinske potne liste.

Cene rabljenih avtomobilov

Prejšnjo nedeljo so na sejem rabljenih avtomobilov v Murski Soboti prodajalci pripeljali 52 vozil, lastnike pa so zamenjali le 4.

Znamka avtomobila	letnik	prevož. km	cena
BMW 318 i	1984	114.000	12.000 DEM
BMW 316	1986	141.000	12.500 DEM
Hyundai			
Pony 1.5 GLS	1990	43.000	13.500 DEM
Zastava 126 p	1984	79.000	900 DEM
Renault 4 TL	1983	84.000	2.100 DEM
Škoda 105 L	1979	49.000	1.500 DEM
Golf JGL	1982	123.000	4.700 DEM
Fiat Regata 100	1988	75.000	10.500 DEM
Fiat Uno	1990	56.000	9.700 DEM
Lada Riva	1988	51.000	4.500 DEM
Lada Samara	1990	29.000	7.500 DEM
W 1200	1976	98.000	2.200 DEM
Zastava 101	1991	16.000	7.000 DEM

Lendavski pereci

Zdaj ko je bike spet mogoče izvažati, upam, da jih bodo na tuje odpeljali vsaj nekaj tudi iz moje dvojezične občine, saj so se ščasoma nekateri prav lepo (z)redili. Kot taki so zgolj za zakol. Če bi namreč še naprej vanje vlagali »delo in sredstva«, bi se še bolj odebili in trebuščki bi popokali. To pa ne bilo moralno; zagotovo bi se našel kdo, ki bi trdil, da je bila vmes kazniva sabotaža. Potem pa bi morala posredovati policija, ki je sicer močno zaposlena z lovom na bombaše. Te dni je grozil spet eden takih.

»Bomba« pa je tudi vest iz Dobrovnika. Na uho mi je pričurjala, ko sem se na poti iz vinograda ustavil pri Lujzi, da bi se okrepčal. Tega v svoji kleti namreč nisem storil, ker so sodi polni. Torej sem slišal, da so madžarski aktivisti za odcepitve! Hočejo namreč, da je njihov radio MMR, ki »šiba« iz lendavskega starega zdravstvenega doma, v lasti narodnostnega zavoda; takega gospodarja pa mora dobiti tudi Nepujsag, ki se mu, prevedeno v slovenščino, reče Ljudski glas. Menda se bojijo, da bi si ta narodnostna medija kdo privatiziral in potem ne bi več dajala takih novic, kot si jih želijo Maria, Rozsika, Laci... Kaj pa bo potem, če bo slovenski program iz Murske Sobotice spet oddajal še v madžarskino in Vestnik napisal še kaj po »vo-grsko«? Sam se na to celo že pripravljam. Ni izključeno, da bodo tudi Pereci v tem jeziku.

Vidite, vse mi hodi po tej kmečki glavi, samo ne tisto, od česar pravzaprav živim – kmetovanje. Ko skušam biti samokritičen do svojega jezika, ki sega tja, kamor bi mu zaradi bratstva in enotnosti ne bi bilo treba, se potolažim, kajti »politikant« nisem samo jaz, ampak še množica drugih, ki s(m)o sicer poklicani za delo pri živini.

na njivah in travnikih. Ne more ne nikogar drugega niso poklicali radio, teve ali časopisi, ampak kmetijska »mašmenja«. Ko sem bil dvajsetletnik, ponoči nisem gledal erotičnih filmov, ampak sem šel na spate, kajti že ob treh smo se silili in kosili; pozneje smo celo raztresli, posušili v seno in teli z vozmri na kravjo vprego odpravljali domov. Zdaj brajo kmetice, seno obračajo traktorji, obračalniki, stiskalnica pa od kuje v kvadre in te zložimo v traktor in pozneje doma v kmetijo. Vse gre »au ruk« in potem ni človek čas za filozofiranje. Hi tro smo pozabili, da Mura dajal na prvo mesto modrost, nja, ampak delo.

Temu pa so se za nekaj odrekli tudi poklici novinarji, ki pišejo te dolge članke v Vestniku, in na dan Gospodarskega vnebohoda niso odšli v »dečki in dekline« ne svojih člankov, ampak moje Perece. Enkrat sem zapisal, da je minila leta narjnih, h katerim so se zatekale ženske. Kot mi je zatekale Stefan, ki je našel Crncu, se ni zgodilo nič gega (beri: pregrešnega), da so se dobro najeli in kaj Kaj pa voznja Njega in s čolnikom? Spet nje! Zagotovo pa ni »njenje«, še manj pa »opravljanje«, kar sem prebral v njih Slovenskih novicah: slanka gospa Marija je v imenu madžarske narodne skupnosti v Sloveniji z vsem srcem pozdravila da bi Monika Seles dobila vensko državljanstvo. Vem dopisu ji tudi ona zagotavlja, da so pravice manjšin v Sloveniji na visoki ravni. Dobrodošla.

Cene krmil

VRSTA	VEGA Skakovci	AGROSHOP Brezovci	SLAVIČ Ključarovi
Bek 1	30,00	30,60	29,00
Bek 2		29,50	27,60
Super bek	47,30	55,74	46,00
TL pit 1		30,60	26,00
TL starter	35,20	31,20	34,40
PU starter	39,00	37,54	38,00
Super U3	34,10	32,50	
Pesni rezanci			

120 let tradicije

Pomurska banka d.d.

Vaša domača banka

Menjalniški tečaj Pomurske banke 25. maja 1993, tečaj velja od 25. maja 1993 do 12.00. Srednji tečaj Banke Slovenije velja od 25. maja 1993 od 00.00.

Država	Enota	Banka Slovenije	Nakup	Prodaja
Avstrija	100	972.2291	970,00	1.000,00
Francija	100	2.031.4622	2.006,00	2.069,00
Nemčija	100	6.839.9402	6.960,00	7.160,00
Italija	100	7.5342	7,44	7.920,00
Švica	100	7.602.9355	7.505,00	7.920,00
ZDA	1	112,2571	110,80	118,00

OBRETNOSTNE MERE ZA DEVIZNE DEPOZITE depoziti od 24-60 mesecev od 15. maja 1993 dalje

Valuta	Rok vezave nad Znesek	24 m	36 m	48 m	60 m
ATS	3500-14000	6,34	6,43	6,52	6,61
	14000-105000	6,41	6,49	6,58	6,67
	105000-350000	6,59	6,68	6,77	6,86
	350000-700000	6,78	6,87	6,96	7,05
FRF	NAD 700000	6,97	7,06	7,15	7,24
	1700-7000	4,85	4,95	5,05	5,15
	7000-50000	4,89	5,00	5,10	5,20
	50000-170000	5,04	5,14	5,24	5,34
	170000-340000	5,18	5,29	5,39	5,49
DEM	NAD 340000	5,32	5,43	5,53	5,63
	500-2000	6,34	6,44	6,54	6,64
	2000-15000	6,41	6,51	6,61	6,71
	15000-50000	6,59	6,69	6,79	6,89
	50000-100000	6,78	6,88	6,98	7,08
ITL	NAD 100000	6,97	7,07	7,17	7,27
	450000-1,8 mio	9,60	9,70	9,80	9,90
	1,8 mio-14 mio	9,69	9,79	9,89	9,99
	14 mio-45 mio	9,97	10,07	10,17	10,27
	45 mio-90 mio	10,26	10,36	10,46	10,56
CHF	NAD 90 mio	10,54	10,64	10,74	10,84
	450-1800	4,23	4,33	4,43	4,53
	1800-14000	4,27	4,37	4,47	4,57
	14000-45000	4,40	4,50	4,60	4,70
	45000-90000	4,52	4,62	4,72	4,82
USD	NAD 90000	4,65	4,75	4,85	4,95
	350-1400	3,02	3,12	3,22	3,32
	1400-9000	3,05	3,15	3,25	3,35
	9000-30000	3,14	3,24	3,34	3,44
	30000-60000	3,23	3,33	3,43	3,53
	NAD 60000	3,32	3,42	3,52	3,62

Skupne obrestne mere so letne v %.

Ne čakajte, sodelujte v Vestnikovi akciji NAJ KMETIJA

str. 6

VESTNIK

Murska Sobota, 3. junija 1993 • Leto XLV • Št. 22 • Cena 80 SIT

Na letošnjem trinajstem mednarodnem tekaškem Maratonu treh src v Radencih je bil v središču zanimanja tek na 42 km, ki je štel za državno prvenstvo. Zmagal je Ptujčan Mirko Vindiš pred terepenom Makonenom iz Etiopije (na posnetku).

Foto: Nataša Juhnov

Cigareta, naša spremljevalka

Otroci so z barvami na papirju upodabljali tisto, kar vedo in mislijo o kajenju, njihove izdelke pa so predstavili tudi v Celju, na osrednji slovenski prireditvi ob svetovnem dnevu nekajenja, ki je bila pripravljena tudi z namenom, da bi zmanjšali razkorak med tistimi, kar vemo in kar počnemo. Treba je priznati, da o škodljivosti kajenja slišijo že otroci v vrtcu, da skorajda vsi odrasli poznamo statistiko smrtnega davka, ki ga pobira cigareta, pa vendar se število kadičev pri nas povečuje, predvsem med mladimi in ženskami. Če torej vemo, da ni kadičca, ki ne bi vedel in slišal, da je kajenje škodljivo, potem pomeni, da je kajenje zavestno početje, ki postane navada in zasvojenost ter je del način življenja. Preganjanje kajenja s prisilo je zato brez uspeha, saj je vprašanje kajenja tudi vprašanje, kako živimo in zakaj tako.

Kadilci pa vendar morajo sprejeti naslednje: če sami zavestno kadijo, pa z dimom morajo priznati nekadilec. Temu je namenjen tudi zakon

o nekajenju. Omejevalni členi zakona veljajo za kajenje v javnih prostorih, na delovnem mestu ter reklamiranje cigaret,

ki je prav v zadnjem času izpeljano na presenetljivo iznajdljiv način in na mnogih mestih. MH

POLJOOPSKRBA
trgovina MARIBOR
tel.: (062) 303984
trgovina M. SOBOTA
tel.: (069) 21048

- traktorske škropilnice Agromehanike Kranj po ugodnih cenah
- rotacijske vrtno kosilnice Alpina

INTERDOM
VELIKA IZBIRA POHIŠTVA
SALON POHIŠTVA, MARIBOR
Tržaška 65, VEGROS SHOPPING CENTER
SALON KUHINJ, MARIBOR
Ruška 104, tel. (062) 102618

S koncem komunistične ideologije in s prehodom iz socialističnega v tržno gospodarstvo so mnogi pričakovali hitre in učinkovite spremembe. V pričakovanju blaginje kapitalizma pa so bili prehitro razočarani, saj so se iluzije razblinile. Prehod iz socialističnega v tržno gospodarstvo je namreč desetletja trajajoč proces, ki prinaša mnoge nevšečnosti, socialne stiske in napetosti, pa tudi bedo. Iz sistema včasih navidezne enakosti smo začeli prehajati v sistem vedno večje neenakosti, ki izhaja iz prerazporeditve dohodkov, bogastva in moči. To sprošča tudi številne politične napetosti, ki se ponekod kažejo v največji brutalnosti.

Države nekdanjega socialističnega bloka so sicer v zelo različnem položaju, med njimi so velike in majhne, bogatejše in revnejše, ob tem prehodu pa je za vse značilno izredno velik padec gospodarske aktivnosti, še posebno industrijske proizvodnje, povečevanje brezposelnosti in zniževanje življenjske ravni. Vse to je ponekod pripeljalo tako daleč, da grozi s preobrnitvijo procesa, saj se marsikje zopet pojavlja želja po »Dobrih starih časih«. Pretirani optimizem, ki so ga napovedovali ob spremembah, je prešel že v pretirani pesimizem in brezup, marsikje pa le še s težavo obvladujejo položaj. Tisti, ki so ves čas živeli v sistemu navidezne enakosti, se namreč nikakor ne morejo sprijazniti, da kapitalizem prinaša tudi socialne razlike, da je razkorak med bogatimi in revnimi vedno večji.

Nova slovenska država sicer ne sodi med tiste, kjer razmere postajajo nevzdržne, smo pa tudi pri nas priče nekaterim gibanjem, ki jih niso pričakovali niti največji pesimisti.

Izgubljene iluzije?

Če nam uspeva še dokaj uspešno premagovati inflacijske pritiske, ki so drugod prešli že v hiperinflacijo, pa nam ne uspeva ohranjati dosežene ravni gospodarske aktivnosti.

Znižanje sicer ni tako veliko kot v drugih državah na ozemlju nekdanje Jugoslavije ali, denimo, Sovjetske zveze, kjer je padec tudi 50-ali celo večodstoten. V Sloveniji se je družbeni proizvod po prehodu v tržni sistem gospodarstva znižal za petino in industrijska proizvodnja za tretjino, vendar je spodbudno, da so pri nas že znaki umirjanja, medtem ko za večino drugih omenjenih držav to ne velja.

Čeprav nekateri strokovnjaki trdijo, da dna krize še nismo dosegli, je verjetno, da je tisto najtežje že mimo in da se bodo razmere vsaj čez kakšno leto začele izboljševati. Na to kažejo podatki o umirjanju industrijske proizvodnje, ki iz meseca v mesec še niha, vendar veliko manj kot pred letom, pa tudi nekatera druga gibanja kažejo, da se razmere umirjajo.

Vsake spremembe zahtevajo davek, vendar vsaj naš ni takšen, da se ga ne bi splačalo žrtvovati. Takšen davek smo plačevali tudi v preteklosti, ko so nam vseskozi obljubljali lepši in boljši jutri, v resnici pa se ni nič spremenjalo. Za izgubljenimi iluzijami iz preteklosti se nam zato ne splača zalovati, saj zdaj živimo za iluzije prihodnosti. In vse kaže, da te še niso izgubljene, le nekoliko več resnejšega pristopa za njihovo uresničitev bi včasih potrebovali, tudi v najvišjih državnih organih, kjer včasih vse preveč delovne energije in ustvarjalnosti trošijo za obrobne zadeve, resne pa puščajo ob strani.

LUDVIK KOVAČ

Dvomljivi
sodni procesi:

**Benko
oproščen!**
str. 15

**Vodenika
zanima
delo str. 5**

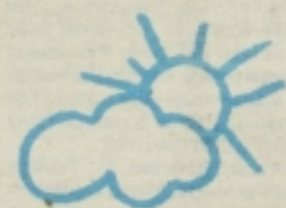
Vse potivodijo v **NOVOTEKS**

AKCIJSKA PRODAJA
od 28.5-20.6'93

HLAČE: Otroške (kratke in bermuda) ter moške in ženske hlače

CENE NIŽJE do 30%

prodajalnah **BLAGOVNICA**
SALON MODE
BLAGOVNICA Beltinci

VREME

V petek bo še oblačno z občasnimi padavinami,

v soboto in nedeljo se bo vreme izboljšalo.

Vestnikov koledar

- 3. junij, četrtek, Karel
- 4. junij, petek, Francišek
- 5. junij, sobota, Svetko
- 6. junij, nedelja, Norbert
- 7. junij, ponedeljek, Robert
- 8. junij, torek, Marija
- 9. junij, sredo, Primož

Pregovor

Ako na Medarda (8. junij) dežuje, 40 dni še naletuje.

PO SLOVENIJI

LJUBLJANA – Izredni in pooblašeni veleposlanik ZDA v Republiki Sloveniji Allan Wendt je izročil poverljivo pismo predsedniku Milanu Kučanu. Diplomatski predstavnik ZDA je kupijo poverljivega pisma že predal ministrstvu za zunanje zadeve. ZDA so neodvisno in suvereno Slovenijo priznale 7. aprila 1992. sporazum o vzpostavitvi diplomatskih odnosov pa je bil sklenjen 11. avgusta.

LJUBLJANA – Izredni in pooblašeni veleposlanik Republike Filipini v Sloveniji Reynaldo O. Arcilla je izročil poverljivo pismo predsedniku Milanu Kučanu. Filipini so suvereno in neodvisno Republiko Slovenijo priznali 5. maja 1992.

LJUBLJANA – Poslanci državnega zbora so strategijo razvoja slovenskega kmetijstva sprejeli brez zapletov. Nato je prišel na vrsto predlog zakona o gozdovih z okrog 90 dopolnili. Ob številnih pripombah so na koncu zakon o gozdovih vendarle sprejeli. Žal pa se je ponesrečil že tretji poskus, da bi razpravljali o meji s Hrvaško. Prišlo pa je tudi do zapletov pri glasovanju o spremembah lastninskega zakona.

KALIŠOVEC – Jezni vaščani so na meji med krško in sevniško občino zadržali ekipo RTV-ja, ker so njihovo območje izbrali med petimi lokacijami za jedrska odlagališča. Drama se je končala s podpisom izjave sekretarja za energetiko Borisa Soviča, ki je zagotovil, da lokacije teh odlagališč ne bodo določali brez soglasja krajanov.

LJUBLJANA – Na dvodnevem delovnem obisku v Sloveniji je bila bavarska delegacija, ki se je pogovarjala v podkomisiji za delo in socialna vprašanja v okviru mešane komisije za sodelovanje med Slovenijo in Bavarsko. Največ pozornosti so namenili politiki zaposlovanja slovenskih delavcev na Bavarskem.

LJUBLJANA – Veleposlanik Hrvaške v Sloveniji Miljenko Žagar je na novinarski konferenci dejal, da Hrvaška od Slovenije zahteva, naj da na razpolago objekt na Trdinovem vrhu in s tem pokaže dobro voljo. Izrekel je tudi obžalovanje zaradi nejasnosti, ki so nastale v zadnjem času v odnosih med državama.

PO SVETU

NEW YORK – Varnostni svet OZN je soglasno ustanovil mednarodno sodišče za vojne zločine na tleh razpadle Jugoslavije. Sedež sodišča bo v Haagu, v senatu pa bo 11 sodnikov. Pristojnost sodišča bo omejena na zločine po 1. januarju 1992.

BEOGRAD – O krizi v BiH se je pogovarjal namestnik ruskega zunanjega ministra Vitalij Čurkin. Predstavnik srbske in črnogorske države je skušal prepričati, naj privoli v namestitev opazovalcev na mejo med Srbijo in BiH.

RIM – O ohranitvi ozemeljske celovitosti BiH sta govorila vodja italijanske diplomacije Andreatta in zunanji minister BiH Silajdžić. Ta je vztrajal, da bi morala mednarodna skupnost dosledno uresničiti Vance-Owens načrt za BiH in Muslimanom omogočiti nakup orožja.

TOKIO – Rusija je umaknila večino lovcev Mig-23 s Kurilskih otokov. Umik se je začel marca, dodaja japonska agencija za obrambo, ki ga povezuje z gospodarskimi težavami Rusije, pa tudi z željo Moskve po izboljšanju odnosov z Japonsko pred bližnjim srečanjem G-7 v Tokiu.

LONDON – Britanski premier John Major je izvedel nekaj sprememb v svoji vladi. Najpomembnejša je, da je odstavil finančnega ministra Normana Lamonta. Lamont je prva žrtev prve velike »čistke« v Majorjevem kabinetu po aprilu leta 1992, ko je njegova konservativna stranka četrtič zmagala na splošnih volitvah.

JOHANNESBURG – Južnoafriška politična pogajanja so spet zabredla v krizo po množičnih aretacijah aktivistov Vseafriškega kongresa. Poglavna stranka črnske večine ANC je obtožila vlado, da se je spravila nad njeno tekmo, da bi pomirila skrajne desničarje in onemogočila pogajanja o uvedbi demokracije.

PARIZ – Val privatizacij, ki ga je francoski premier Edouard Balladur napovedal že v svojem nastopnem govoru, z iztržkom pa namerava financirati predvsem programe za omejevanje naraščanja brezposelnosti, socialno politiko in krpati luknjo v državnem proračunu, bo največji doslej. Zajel bo kar 21 podjetij ali skoraj vsa, ki so v javni lasti.

RIM – Zaradi bombnega atentata v Firencah se je na posebnem zasedanju sešla italijanska vlada. Notranji minister je podrobno poročal o razmerah v Firencah po atentatu in dejanje označil kot mafijski teror. V bombnem atentatu je bilo ubitih pet ljudi, približno 50 pa je ranjenih.

VARŠAVA – Spodnji dom poljskega parlamenta je izglasoval nezaupnico vladi premierke Hanne Suchocke. Glasovanje so zahtevali poslanci sindikata Solidarnost in desne opozicije, ki so vladi očitali neučinkovitost. Poljski predsednik Walensa je razpuštil parlament in sklenil razpisati predčasne parlamentarne volitve, ki bodo najkasneje v štirih mesecih po padcu vlade.

SARAJEVO – Britanski vojaški predstavnik pri modrih čeladah v BiH je na novinarski konferenci potrdil, da je ameriško vojaško letalo F-16 prisililo helikopter armade BiH k pristanku. Sprva so menili, da je prevažal ranjence, vendar se je pozneje izkazalo, da je bil njegov polet povsem vojaški.

SOLINGEN – V Nemčiji se nadaljuje nasilje nad tujci. Skrajni desničarji so tokrat podtaknili požar v Solingenu, v katerem je umrl pet Turkinj, najmlajša med njimi je bila stara štiri leta.

VESTNIK

Izdaja podjetje za informiranje

Murska Sobota

Časopisni svet: dr. Jože Bedernjak, Štefan

Cigut, Zlatko Erlih, mag. Dalibor Geder, Cilka

Jakelj, Rajko Stupar, dr. Aleksander Štitar

Uredništvo: Irma Benko (direktorica in glavna urednica), Janez Votek (odgovorni urednik), Ludvik Kovač (namestnik odgovornega urednika), Bernarda

Balazic-Peček, Jani Dominko, Jože Graj, Majda Horvat, Milan Jerše, Feri

Maučec, Štefan Smej, Štefan Sobočan (novinarji), Ksenija Šomen (tehnična urednica), Nataša Juhnov (fotografinja), Nevenka Emri (lektorica)

Naslov uredništva in uprave: Murska Sobota, Slovenska 41. Telefoni:

novinarji in odgovorni urednik 21-383, 21-064 in 33-019, glavna urednica in

direktorica 22-403, računovodstvo in tajništvo 21-383 in 21-064. GPS (trženje)

22-403, telefaks 22-419. Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo.

Naročnina za II. trimesečje 1993 je 980,00 SIT, celoletna naročnina 3.800 SIT,

za naročnike v tujini 100 DEM letno.

Tekobi račun pri SDK Murska Sobota: 51900-603-30005. Devizni račun pri

Abanki Ljubljana 50100-620-0012-5049512.

Tisk: Tiskarna Ljudske pravice, Ljubljana. Na podlagi mnenja Ministrstva za

informiranje št. 16/IB z dne 30. 1. 1992 se šteje, da Vestnik med proizvode

informativnega značaja iz 13. točke tarifne številke 3, za katere se plačuje

pet odstotni davek od prometa proizvodov.

Vojna v BiH je nekaj drugega

Evropocentričen v nas pravi, če je vojna v BiH ustavljanje islamskega ekspanzionizma, potem mora biti evropska javnost tiha. Tudi če, trenutno, takega islamskega ekspanzionizma ni videti. Kajti pomisli naj se na čase, ko je v Iranu še živel ajatolah Homeini. Živel, pravimo, kar vlada še sedaj. Salman Rushdie, ki ga je ajatolah preklel leta 1989, se še vedno skriva. Homeinijev duh še živi. Evropska javnost pa je tiha.

Naša etnocentrična drža pa pravi, če je vojna v BiH etnično čiščenje, ki ga uprizorjajo Srbi, zakaj potem svetovni intelektualci in kozmopoliti ne organizirajo kozmopolitske internacionalne in začnejo zbirati prostovoljcev. Tako kot se je dogajalo, če naša predstava o tem ni preveč pod vplivom romantike, ki se je okrog tega napletla, za časa španske državljanske zgodbe.

V BiH ne. Tam poteka etnično čiščenje. Pa se v bosanskih hribih in mestih vendarle ne bijejo nobeni internacionalistični zanesenjaki, v tistih krajih so internacionalni samo plačanci.

Nekoč, v osemindesetih, se je reklo: Pomislite, vojna je, nihče pa ne gre tja! Kako cinično se danes uresničuje to geslo! Z njim so takrat strašili institucionalne očete, to je politike, ki so tej grožnji v nekem času celo verjeli. Kaj, če ljudje v resnici ne bodo šli! Kaj, če je internacionalistično čustvo tako močno? Tako so se bali institucionalni očete. Dokler iz hipijev niso postali jupiji in se je pokazalo, da vse skupaj vendar ni bilo mi-

šljeno tako resno. Danes se vidi, da je bilo mišljeno še kako resno, vendar z obrnjenim smislom: Vojna za etnično čiščenje je, nihče intencionalističen pa ne gre tja.

Pa tudi kar se čisti vojnih zadev tiče, je ta vojna nekaj drugega. Ameriški obrambni minister Les Aspin je na vprašanje, kakšne ukrepe pripravljajo ZDA, če nameravajo poseči, in kdaj, odgovoril: »Vse opcije so slabe, nekatere pa so celo slabše.«

Američani imajo tam v Bosni prešeto že vse. Glavnih poveljstev bosanskih Srbov je sedem, bojovnih vojnih enot je okrog 115. Popisane imajo komunikacijske in komandne sisteme, na seznamu bombardiranja je most na Drini in kakšnih ducat cest proti Srbiji in Črni gori, ki so pomembne za oskrbo srbske vojske. Skupno so Američani našeteli 400 ciljev, ki bi jih bilo potrebno uničiti s kar se da terorističnim orožjem, z napalm-skimi bombami, kar naj bi močta pobilo in prežvele demoraliziralo. Na vsak način bi morali, po teh računih in namenih, uničiti 50 od 400 izbranih ciljev.

Srbi imajo 600 topov, od teh jih je 100 opremljenih z velikokaliberskimi cevmi. Ameriški obeševalci so ugotovili, da jih niso nastavili po skupinah v baterije, marveč posamič, pogosto v bližini vasi. V takšnih okoliščinah jih zaradi ogrožanja civilnega prebivalstva ne morete uničevati z običajnimi letalskimi napadi. Američani zato nameravajo za uničevanje topov okrog Sarajeva, Žepe in Goražda uporabiti majhne bombe tipa Mark 82, ki so opremljene z laserskimi vodili in zelo drage. Te bombe se mečejo iz velikih višin, vendar je potrebno njihove cilje z zemlje osvetliti z nevidnimi laserskimi žarki. Britanski in ameriški elitni vojaki, ki naj bi po potrebi to naredili, so že na terenu.

Izbrana so že tudi letala za zračni napad, tipi F-111F, F-15E in A-6E. Pa vendar mnogi ameriški vojaški strokovnjaki dvomijo, da bi imel tak poseg kakšen opazen uspeh. Collin Powell je pred kratkim izjavil: »Fantje, zalivska vojna

je bila v primerjavi s tem preprosta.«

Čeprav imajo vse prebrano, čeprav so njihovi ljudje v bosanskih hribih in mestih, čeprav se vojna nadaljuje – Američani se vedno nameravajo poseči in napadati – bodo. V vsakem pogledu je bosanska vojna nekaj posebnega, čisto preprosto, vojna na kultur in duhov ter izsočena za ustavljanje islamskega ekspanzionizma. Tam čez je šla meja med vzhodnim in zahodnim, med skrim cesarstvom in to niti niti ni pozneje ni brez pomena.

Ob vsem tem svetovna javnost nič ne šteje. Internacionalizem tukaj neha. Duhovom preteklosti ki so istočasno tudi demoni pobede, se ni moglo upreti. In svetovna javnost spoznava, da ne eksplisito, pa vendar ZDA tudi po neuspelem referendumu bosanskih Srbov ne bo nič ntilo. Se naprej se bo armelo čakalo.

STEFAN SMEJ

Z Dunaja piše

Avstrijske volitve

Vroče majsko sonce julijskih temperatur je obsijalo dupe za prihodnost Avstrije pomembnih, vendar ne enako vrednotenih volitev.

V siju reflektorjev avstrijskih medijev so se prazili predvsem predstavniki petih avstrijskih strank, ki so kandidirale za poslanske sedeže v deželni parlamentu Spodnje Avstrije. Volitve v tej severovzhodni avstrijski pokrajini so pomembne predvsem kot test za prihodnje volitve niti v drugih avstrijskih zveznih deželah ter seveda kot nekakšna ogrevanje pred avstrijskimi zveznimi volitvami prihodnje leto. Tako po predvolilnih temah (priključitev v Evropsko skupnost, naraščajoča gospodarska recesija, onesnaženost okolja), pa tudi po reprezentančnosti volilnega vzorca (volila je ena petina Avstrijcev) naj bi obdavnovski Avstrijci na volitvah odločali o skupni avstrijski prihodnosti.

Volitve so se izšle v skladu s pričakovanji, z nekaterimi »lepotnimi napakami« pač... Ljudska stranka, ki bi morala obdržati absolutno večino, je kljub »ameriško« vodeni volilni kampanji ni obdržala. Socialdemokratom so napovedi javnomnenjskih raziskav sicer dovoljevale »preživetje« v robu dovoljenega, a jim je očitna pomoč »očeti naroda« kanclerja Vranitzkega in njegova predvolilna skrb za zagotavljanje novih delovnih mest na Spodnjem Avstrijskem vendar vilo minimalno izgubo poslanskih mest v novem deželnem parlamentu. In ko smo že pri poražencih: od vrnitve obdavnavskega Hainburga, ki so leta 1985 naredili prostor Zelene v spodnjeavstrijskem parlamentu, so ostale sapice. Zelenim ni uspel preboj v deželni parlament. Ob nekako običajnih uspehih svobodnjaške stranke Jörga Haiderja pa je resnične tektonske premike na celotnem avstrijskem političnem prizorišču povzročila zasedba treh deželnih predstavnikov Liberalnega foruma, ustanovljenega leta 1991.

Med 11. in 13. majem pa so bile še ene za prognozirane zelo pomembne volitve. Kar 200.000 volilnih upravičencev študentov je izbiralo svoje volilne predstavnike v zvezni parlament, v študentske parlamente na posameznih univerzah ter zastopnike posameznih študijskih smeri na univerzah. Avstrijske študentske volitve se od »pravih« volitev v bistvu ne razlikujejo kaj dosti. Čeprav vse študentske politične stranke trdijo, da so pri sestavljanju svojih programov popolnoma neodvisne, pa po branju njihovih programov sicer specifično študentsko vsebino, lahko ugotovimo, da gre pri večini zgolj za študentske »pravice« strank.

Vsem frakcijam edina tema letošnjih volitev je bila prečiiti nameravano uvedbo šolnin na visokih šolah. Glavni pobudnik tudi takšnega »reformiranja univerze« pa je bil minister za znanost in podkancler v avstrijski vladi, podkancler Ljudske stranke Erhard Busek, ki mora zaradi političnih idej vsako leto preživeti vsaj tri do štiri študentske demonstracije v središču Dunaja. Vendar je vse to zgolj del nekakšnega demokratičnega obreda, kakor je del tega absolutna večina predstavnikov »Busekove« študentske frakcije v večini univerzitetnih študentskih parlamentov, tudi v osrednjem študentskem parlamentu.

Potem ko je pred štirimi leti študentska frakcija Ljudske stranke na volitvah prvič dosegla večino (kar je tudi posledica tega, da se je letošnjim ponovnim volitvami uspehom nepriljubljana pridružila konkurenca ne več tradicionalnih socialdemokratskih nasprotnikov, ki so zadržani na treh mestih marveč študentskih Zelenih).

Če torej primerjamo volitve na spodnjem Avstrijskem s študentskimi volitvami, lahko ugotovimo: absolutne volitve velikih strank na »pravih« volitvah so sicer še vedno pomembnejše mobilnosti, prilagodljivosti in tudi ločljivosti avstrijskega volivca, ki s politiko vladajočih strank več zadovoljen, vedno manj verjetne. Na sceno prišle nove stranke, ki so sicer manj številčne, ne manjka pa idej.

Pri študentih pa je nasprotno. Učinkovitost študentske vlada hoče imeti tudi v študentskem parlamentu absolutno večino, da izvede na volitvah obljubljeno. Kar bo tudi preprečevanju uvedbe šolnine, je, da so predstavniki močnejše študentske frakcije hkrati tudi člani stranke, ki vodi v vlogi ministra za znanost Erharda Buseka sicer deva za uvedbo šolnine. To pa pomeni nadaljevanje kratkega obreda« v obliki študentskih demonstracij letos, a hkrati tudi najverjetnejšo možnost (uvedbo šolnine) med študenti in vladajočo politiko.

ANDREJ HORVAT

Koliko človekovih pravic

Med pripravami na svetovno konferenco OZN o človekovih pravicah so s kompromisom sprejeli nekatera stališča, saj nasprotij med državami kljub vsem prizadevanjem ni možno zgladiti. Gre za človekove pravice za vse ljudi na svetu in za pravico do samoodločbe. Evropske delegacije in ZDA vztrajajo pri veljavnosti človekovih pravic za vse ljudi ter pri krepitvi nadzornega mehanizma, medtem ko druge države zahtevajo t. i. relativiranje človekovih pravic. Zaradi neusklajenosti predlogov se bodo predstavniki 181 držav 9. junija, štiri dni pred začetkom svetovne konference, zbrali na Dunaju in poskušali odpraviti nesporazume.

Največ težav pričakujejo ob razpravi o predlogu nekaterih evropskih držav in ZDA, da bi pri OZN ustanovili urad komisarja svetovne organizacije za človekove pravice. Kakor je pojasnil ameriški delegat že na sestanku ženevske pripravljalne komisije, hočejo imeti tiste delegacije, ki spoštujejo človekove pravice, urad visokega komisarja OZN za instrument, s katerim bi svetovna organizacija laže odkrivala kršenje človekovih pravic in obsodila storilce. Druga stran pa se takega instrumenta boji. Ustanovitvi visokega komisariata za človekove pravice nasprotuje velika skupina držav, ki jo vodijo Kitajska, Kuba, Iran in Pakistan. V omejenem predlogu vidijo poskus zahodnih držav, da bi se tudi po tej poti vmešavale v njihove notranje zadeve. Hkrati kritizirajo zahodno stališče, ki je po njihovem usmerjeno v varstvo pravic posameznikov, medtem ko sami menijo, da so socialne in ekonomske pravice narodov pomembnejše od svobodne posameznikov.

Delovni program, predviden za dunajsko zasedanje, že zajema uvedbo visokega komisariata OZN za človekove pravice, pa tudi mednarodno sodišče za to področje. Nerešen pa je še vedno spor med zahodnimi ter azijskimi in latinsko-ameriški državami o pravici do gospodarskega razvoja. Zadnjo besedo o tem bo imela dunajska konferenca.

MILAN JERŠE

Plačam ti, bodi manjšina?

Če kot davkoplačevalec v svoji državi ne plačuješ tudi za to, da bi manjšina ali več manjšin, kolikor jih pač je znotraj političnih meja države, v kateri živiš, še naprej obstajala, se ti lahko nekega dne zgodi, da se tvoja država in ti kajpada z njo vred, znajdete na zatožni klopi mednarodne javnosti. Obtoževali vaju bodo, ker sta pustila, da je izdihnila ena od njenih etničnih znamenitosti in se je zmanjšala njena multikulturalnost. Potemtakem je bolje, da plačuješ tudi vzdrževanje manjšine in se kot državljan v nekem smislu greš solastnika nacionalnega človeškega živalskega vrta. – Sklep je napačen. V manjšinah kot premisah takega sklepanja se namreč predpostavlja, da gre za nevalitne etnične skupnosti, ki se lahko ohranijo pri življenju samo z infuzijo. Preprosto tako, da nekomu plačaš, recimo, naj bo Madžar, z različnimi dvojezičnimi dodatki in drugimi oblikami nacionalnega licemerstva in politične nečimernosti.

Dejstvo je, da manjšine preživijo samo toliko, kolikor so vitalni njihovi matični narodi. Pri tem ne spremeni nič nobena mednarodna konvencija za zaščito manjšin. Stari jugoslovanski oziroma slovenski režim se je ob svoji ekonomski, politični, kulturni in drugačni nekonkurenčnosti tega očitno prav dobro zavedal, zato je – toliko pozornosti do manjšine in toliko etnopolitične modrosti mu je vsekar potrebno priznati – računal na etnopolitično recipročnost. Filozofia tega poizkusa, ki bi ga lahko imenovali »poizkus v etnopolitični ekvilibristiki«, je bila: ker se zavedamo, da v našem političnem sistemu ni ničesar, kar bi lahko našo manjšino pri vas navdajalo s ponosom in ji dajalo življenjske in etnične samozavednosti (pri tem je seveda izvzeta slovenska manjšina na Madžarskem), bomo mi vašo manjšino pri nas na vse pretege podpirali in upamo, da boste enako ravnali tudi vi z našo manjšino.

Če bi bili igralci v igri prav razporejeni, bi bilo to navsezadnje čisto dobro. Pa kaj, ko niso bili. Avstrijska oziroma nemška manjšina na Slovenskem je izredno maloštevilna. Prav to manjšino pa bi zelo potrebovali, da bi lahko na njej kazali svojo nacionalno blagovojnost. Ker te manjšine torej ni, nam Avstrijci niso imeli zaradi česa vračati. Madžari so se pri vprašanju ekvilibristike oziroma reciprocitete vedno izgovarjali na lasten nemogoč politični sistem, ki da je zaradi sovjetske prevlade še za njih same nevzdržen, zaradi česar se zatekajo k samomorom. Italijani so držali fige v žepu in čakali, da bodo lahko obnovili svoje ozemeljske zahteve.

V Mariboru je bilo od 25. do 27. maja znanstveno srečanje na temo »Slovenci v avstrijski zvezni deželi Štajerski«. Tu in tam se skozi kak referat že kaže spoznanje o novem evropskem duhu, ki bi ga lahko imenovali »multikulturni etnocentričen«. Nekateri bi v tem seveda še vedno radi videli porajajoči se tribalizem in začetke novega fašizma. Vendar pa nič ne pomaga, sanje o brezetničnem kozmopolizmu so se razblinile ob Mollnu, Solingenu in Bosni. Slovenstva v Radgonskem kotu, v Porabju in v Italiji bo toliko, kolikor ga bo presežnega – kot izraza matične etnične moči ter samozavesti. Vsem znanstvenim posvetovanjem navkljub.

STEFAN SMEJ

Iz šolskih zbornic

Z drobtinami niso zadovoljni

Potem ko so delavcem v šolstvu začeli poračunavati razlike preizkušnih plač v lanskem letu, se je nezadovoljstvo med njimi nekoliko pomirilo. S takšnimi plačami so bili še nekako zadovoljni. Naposled pa je poračunov konec in obeta se jim znižanje prejemkov. Še vedno tudi niso dobili regresa za letni dopust. O vsem tem že nekaj časa opozarjajo slovensko vlado, ki jim reže kruh, in njihovi sindikati so zagrozili tudi s stavko. Pred dnevi jim je vlada nekaj malega obljubila, vendar z drobtinami očitno niso zadovoljni. Zahtevajo namreč podpis kolektivne pogodbe za negospodarske dejavnosti s tarifnim delom, ki bo določil izhodiščno plačo za 1. tarifni razred 30.600,00 SIT bruto, izplačilo regresa za letni dopust v višini 60 odstotkov zadnje znane povprečno izplačane plače v gospodarstvu Slovenije (okrog 36.000,00 SIT neto) in skrajšanje delovnega časa z 42 na 40 delovnih ur tedensko, kar pomeni tudi postopno spreminjanje normativov za pedagoško delo.

O vsem tem so spregovorili minuli ponedeljek tudi sindikalni zaupniki območnega odbora Sindikata vzgoje, izobraževanja in znanosti v Murski Soboti ter sklenili, da se bodo vključevali v stavkovni pritisk. Tako bo že jutri (petek, 4. junija) celodnevna stavka na vseh osnovnih in srednjih šolah, vrtcih ter v dijaških domovih. To pomeni, da ne bodo izvajali ne varstva ne pouka, pa tudi za prehrano ne bo poskrbljeno, razen v nekaterih izjemnih primerih. Če nadaljnja pogajanja z vlado ne bodo uspešna, bo sledila tridnevna stavka od 9. do 11. junija, in če še vedno ne bodo dosegli zadovoljivega dogovora, nameravajo stavkati od 15. junija pa do konca pouka v tem šolskem letu.

Ker je očitno, da ne zahtevajo več, kot jim pripada, ampak zgolj enakopraven položaj z drugimi delavci v državni upravi, kaže njihov boj podpreti.

JOŽE GRAJ

Ivanec je prepričan, da bi bilo škoda uničiti opekarno!

Sklad in stara tehnologija

Je bilo podržavljenje dolgočaske opekarnice upravičeno ali ne? Bi bilo brez državnega sklada za prestrukturiranje in razvoj, ki danes bedi nad poslovanjem, lažje rešiti poslovanje opekarnice, predvsem pa izboljšati zastarelo tehnologijo?

Občinski funkcionarji so prepričani, da podržavljenje ni bilo nujno, ampak le najlažja pot in začasna rešitev direktorskega stolčka. Ti očitki so postali spet glasnejši ob zadnjem dogajanju v Opekarni v Dolgi vasi, ko so brez vednosti občinskih organov in vaščanov Dolge vasi uvozili 350 ton posebnih odpadkov. Ker so delavci sami posumili v »čistost« poslov, so obvestili medije. Po skoraj dveh mesecih so odpadki iz Avstrije še vedno v opekarni, direktor Franjo Strbad je odstopil, v.d. direktor pa je dosedanjí vodja komercialne službe Jože Gerenčar. V upravnih prostorih opekarnice pa je vsako jutro tudi Ladislav Ivanec, ki je o poslovanju povedal:

»Vidite, da je dvorišče prazno, uspeli smo prodati praktično celoletno proizvodnjo. Na roko nam je šel Lek, kjer so začeli z veliko naložbo. Problemi so stari – zastara tehnologija. Jaz sem prepričan, da je program dober. Če bi nam uspelo izboljšati tehnologijo s kakšno dokapitalizacijo, bi morali uspeli, posebno zato, ker imamo na voljo zelo kako-

Ladislav Ivanec: »Nič ne vem o obtožbah, da bi bila opekarna po nepotrebnem podržavljena.«

vostno surovino. Moja ocena je, da je škoda uničiti opekarno... pa ne le zaradi teh 70 ljudi.«

Vprašanje pa je, kdo si bo prizadeval za izboljšanje tehnologije: občina, zaposleni, sklad, v.d. direktorja ali upravni odbor? Do dneva, ko smo konec maja obiskali opekarno, še niso naročili izdelave projektne dokumentacije za predelavo posebnih odpadkov. Prav tako do tega dneva še niso dobili plačila za 350 ton črnega prahu, saj naj bi po določitvi iz pogodbe dobili plačilo šele takrat, ko bi odpadke uničili oziroma podpisali izjavo. Ivanec je o tem povedal: »Mi tega nismo hoteli dati tako dolgo, dokler se te zadeve ne uredijo in dokler nismo vedeli, kaj bo rekel zavod. Verjetno drugega izhoda ni, da damo izjavo in bodo potem pač plačali.«

In kaj, če Avstriji ne bodo plačali, čeprav bodo odpadke v Lendavi vpekli med opeko? Najbolj enostavno, varno in najceneje za vsa podjetja je, da takih in podobnih odpadkov sploh ne uvozijo.

BERNARDA B. PEČEK

Vprašanja pred velikim trenutkom lastninjenja

Računovodsko delo tačas v podjetjih, namenjenih lastninjenju, je preračunavanje premoženja po metodi otviritvene bilance. Slednja je namreč A v lastninjenju, od katere oziroma izračuna bo odvisen izbor načina lastninjenja podjetja. Dal mu bo torej odtenek.

Podjetja vredna več, kot so predvidevala

V podjetjih torej izračunavajo, koliko so »družbeno« vredni in gotovo ob tem iščejo poti, da bi se nekaj od premoženja iztrgali iz bilance. Podjetja se želijo čim bolj oskubiti, razvrednostiti, z namenom, da bi se v lastninskem postopku lažje odkupila in ostala večinski lastnik podjetja ter imela odločilno upravljalško besedo oziroma da bi državi dali čim manj.

Prvi izračuni po otviritveni bilanci pa kažejo, da so podjetja vredna več, kot so si pred tem sama izračunala ali predvidevala. Otvoritvena bilanca torej družbeno premoženje kar visoko vrednoti? Res da sedaj to še ne more biti veljavna ugotovitev, pa vendar.

So mar tudi zaradi tega s strani vlade predlagali spremembo lastninskega zakona v točki, ki govori o internem odkupu delnic podjetja, in sicer, da se popust poveča s 25 na 50 odstotkov? Verjetno so bile kar natančne napovedi, da bi lahko ob nespremenjenem zakonu v lastninsko preoblikovanje ugriznilo le malo podjetij in bi temu sledilo množično podržavljanje podjetij.

Kam bodo zaposleni nesli svoj lastniški certifikat

Podjetja imajo možnost izbrati kar med 42 možnimi kombinacijami lastninjenja, pa vendar izbira le ne bo tako enostavna. Vzemimo podjetje, ki je vredno 100 enot. Najprej bo moralo 40 vrednostnih enot oziroma delnic prenesti na sklade (10 odstotkov na pokojninski, prav toliko na odškodninski ter 20 odstotkov na sklad za razvoj). Pri tem deležu torej nima kaj izbirati. Ostane mu še 60 vrednostnih enot, in če podjetje ali zaposleni želijo ostati večinski lastniki podjetja in tudi upravljalci, si morajo

pridobiti (odkupiti) vsaj 51 vrednostnih enot. To pa lahko naredijo s kombinacijo več načinov. Dvajset vrednostnih enot od šestdesetih lahko razdelijo zaposlenim, nekdanjim zaposlenim, upokojevcem, vendar ti morajo za to dati svoj lastniški certifikat. Ne glede na to, da se bo ključ razdeljevanja certifikatov po predlogu spremenil, delili jih bodo po starosti, še vedno ostaja vprašanje, koliko certifikatov bo podjetje sploh uspelo zbrati. Jasno je, da sta že na tej točki v različnem izhodiščnem položaju dve podjetji, eno z velikim številom zaposlenih ter drugo s kapitalom in manj zaposlenimi. Slednje ne more računati na to, da

Služba družbenega knjigovodstva za Pomurje je 36 podjetjem poslala sklep o revizijskem postopku. Večina podjetij je nanje že odgovorila ter pripravila potrebna poročila. Zanimivo je, da je dala največ prijav ali zahtev za revizijo agencija za prestrukturiranje, ki je dajala soglasje za lastninsko preoblikovanje podjetja po prejšnji zakonodaji, potem pravobranilec samoupravljanja, javni tožilec, sindikat ter SDK po uradni dolžnosti. Revizijske komisije že delajo, poročila pa bodo lahko napisali, ko bodo s sprejetjem sprememb zakona o lastninskem preoblikovanju sprejeta tudi merila ocenjevanja oškodovanja družbenega premoženja. Direktorica soboške knjigovodske službe dr. Etelka Korpješ-Horvat pa je dejala: »Ze sedaj lahko ugotavljamo, ne samo na podlagi meril, ki bodo sprejeta, ampak drugih obstoječih predpisov, da je bilo v določenih primerih oškodovano družbeno premoženje.«

V predlogih sprememb lastninskega zakona je tudi ta, da bi vloge za revizijske postopke lahko dajali ves čas lastninjenja, podjetje se lahko lastnini, četudi je v postopku. SDK naj bi pravnim osebam, kjer je prišlo do oškodovanja družbenega premoženja, izdala odločbo za popravek.

bo zbralo večjo vrednost certifikatov, ki bi jih lahko uporabili v lastninjenju. Sploh pa ni rečeno, da bodo zaposleni lastniške certifikate vložili v svoje podjetje. Zato bi podjetja sedaj že morala napraviti prvi pregled, kam bodo zaposleni nesli svoj lastniški certifikat oziroma na kolikšen delež lahko računajo v podjetju.

Državi plačano večinsko lastništvo in upravljanje

Recimo, da podjetje uspe interno razdeliti 20 vrednostnih enot, kako si bo pridobilo preostalih štirideset? Delno ali v celoti jih lahko prenese na sklad ter se nato odkupi z določenim popustom do leta 1998.

To je metoda notranjega odkupa delnic. Četudi bodo po napovedih podjetja najpogosteje izbrala kot osnovno to pot lastninjenja, pa še ni rečeno, da je to tudi najugodnejša možnost. Ker ni pričakovati, da bi delavci sami iz svojega žepa dajali za odkupovanje podjetja, jim bo moralo »pomagati« podjetje, in sicer z dodatnimi prejemki, ki jih bodo namenjali za odkup delnic podjetja. Podjetje se bo torej v naslednjih letih moralo odkupiti ter za to dati gotovino. To je zanj veliko breme. Po nekaterih izra-

Manj uspešni v državne roke

Vsi pa tega bremenijo, bodo zmogli, se pravi, da notranji odkup izseli, in če uspešnim podjetjem, in če temu dodamo, da je bilo kar 60 pomurskih podjetij s prek 40 odstotki zaposlenih v tujini, potem se lahko nelikvidnih, potem se lahko vprašamo, kako se bodo odnesli.

Ali bodo morda za to jeli posojilo in ali jim ne stane nič drugega, da premakne predajo državi, skladi, liko finančno slabih podjetij, tudi ne morejo prodati na trgu dobro prodajne delnice, bo prešlo v državne roke?

Lažje za podjetja z več zaposlenimi

Zaradi lastninjenja pa se lijo glavo v podjetjih z velikim kapitalom, še posebej tisti, so v zadnjih letih dosti

Ne le, da jih bremeni dolga, ložb, sedaj jih je zdelo, da lastninjenje. Zaradi manjšega vila zaposlenih na lastniškem certifikate ne morejo odkupiti denarja za notranji odkup, brž nimajo. Ostane jim pot javnega razpisa, delnic in iskanje partnerja, se bo vključil v lastninsko podjetje s svojim delom. bo podjetje od 51 (80) nostnih enot 20 prapost partnerju, bodo še vedno žali večinski delež pri upravljanju.

Partner torej lahko odkupi delnice podjetja ali pa vstopi, če se podjetje lastnini, metodi večanja lastninskega kapitala.

Toda pogoj za to, da se lastninski kapital poveča za več kot 30 odstotkov, je večja lastninska kapitala.

To pa ni malo in za upravičene pripombe, rih podjetij, da se tudi v čilo ali delež spremeni, čakovati, da bi kar za zaposlenih partnerje za visoko sovlaganje v postopku.

MAJDA HORVAT

Nezaposleni v šolske klopi

Sto dvajset tisoč nezaposlenih v državi mora s sabo nekaj početi, nekaj jim je treba ponuditi, dati v zameno ali zapolniti praznino zaradi nedela. In to pomlad so na akademski ravni razpravljali, da bi morali vlagati v človeški kapital, da bi se nezaposleni lahko (moral) izobraževali. Gre za blejska iskanja strokovnjakov, teoretikov o zmanjševanju brezposelnosti ob pomoči izobraževanja.

Stavijo torej na izobraževanje, ki je priljubeno za posameznika ter družbo in lahko zelo dobro zapolni praznino zaradi »nedela«. Toda v času prevladujoče filozofije strokovnega menedžmenta, prepričanja, da je človeškega potenciala, delovne sile dovolj, da vanj sedaj, ko je gospodarstvo v krizi, ni nujno vlagati, saj so na prvem mestu drugi problemi, je optimistično pričakovati, da bi prodrle ideje in predlogi vlaganja prav v človeške vire. Se posebej v izobraževanje, ki je najbolj »draga investicija«. Toda temeljnimi ciljem izobraževanja brezposelnih ni kaj oporekati, in sicer: dvig izobrazbene ravni, strukturno prilagajanje ali zagotavljanje prekvalifikacij, povečanje konkurenčnosti posameznika pri zaposlovanju, usposabljanje za aktivno iskanje zaposlitve in samozaposlitve ter ohranjanje socialne identitete. Imajo osnovo, da jih postavljajo, saj ima skoraj polovica nezaposlenih v Sloveniji le izo-

brabzo prve ali druge stopnje in je med nezaposlenimi mladimi nekaj več kot 40 odstotkov brez strokovnega znanja. Z izobrazbeno ravni prebivalcev Slovenije se torej ne moremo hvaliti. (V Pomurju je bilo konec lanskega leta med prijavitelimi iskanci dela skoraj 57 odstotkov vseh brez strokovne izobrazbe ali z izobrazbo prve in druge stopnje.)

Tem ciljem ali reku Kolikor znaš, toliko veljaš ter strategiji izobraževanja odraslih pa je treba dati temelje. Ti pa so lahko samo ali najprej finančni, kajti izobraževalni programi bi se že našli. Če je ponudba programov slabša na ravni posameznih regij, o čemer bi kazalo tudi kdaj kaj reči, je vendar možnost, ozreti se naokrog, saj je slovenska ponudba za izobraževanje odraslih dobra. Pomembno vprašanje je torej, kako z denarjem in kje, na katerem koncu ga vzeti. Pričakovali bi, da bi bilo izobraževanje odraslih v domeni več mini-

strtev, toda lani so dali največ za usposabljanje nezaposlenih na ministrstvu za delo. V različne programe usposabljanja in priprav na zaposlitev je bilo vključenih prek 9 800 ljudi, je izjavila odgovorna ministrica Jožica Puhar. Zato je umestno vprašanje, ali ima strategija izobraževanja odraslih lahko prostor samo pod streho enega ministrstva.

Ministrstvo za šolstvo ima letos za izobraževanje odraslih v proračunu rezerviran komaj odstotek vsega denarja ali 175 milijonov, ministrstvo za delo pa tudi nič več kot 518 milijonov in bati se je, da bodo ob pomanjkanju denarja za druge pravice vzeli ta denar. Prav zato ni pričakovati, da bi v tem letu nezaposleni in neizobraženi iskanci dela v velikem številu lahko napredovali po lestvici strokovne usposobljenosti.

Na območni enoti Zavoda za zaposlovanje pričakujejo, da bi letos morali največ delati prav na programih priprave na zaposlitev. Lani so v nadaljnje šolanje vključili 22 nezaposlenih in 11 vpisali na višji ali visokošolski študij. Strokovno pa se je v različnih tečajih izpopolnjevalo 516 nezaposlenih, od tega dobra polovica mlajših od

26 let. Za to so izobraževalni štrucijam nakazali nekaj po devet milijonov tolarjev. V letih, v katerih pa bi letos v to obdobje zvežanja vključili 25 odstotkov nezaposlenih kot lani. Še vedno ne seveda odvisno od stanja naraščanja stroškov izobraževanja.

Programe usposabljanja in priprav na zaposlitev, predvsem za pomoči tujim vilska dela, pomembna delo, sarska in kovinska dela, vendar ni imela skrajnega, skovalo 277 oseb, vendar tudi ni imela skrajnega, nega razmera. Po kvantitativni se jih je zaposlovanje je 65 odstotkov več, v usposabljanju. K temu pa še 29 nezaposlenih, obiskovali program priprave na pridobitev poklica in karski in kuharski pomoči.

Znanje povečuje razpisne slitve in ohranjanje delo, lahko poveži, vendar ni v razmiselnih o izobraževalniški potenciali in izobraževanju, ali izobraževanju, In ciljeve izobraževanja slih torej sledi, da bi ni priložnosti.

MAJDA HORVAT

mas.com

ZASTAVLJALNICA

UGODNA GOTOVINSKA POSOJILA

Lenart, Kraigherjeva 16
tel.: 062/723 118,
vsak dan od 8. do 16. ure,
sobota od 8. do 13. ure.

Dogajanja na Ljubljanski borzi

Tokratno tedensko poročanje o dogajanjih na trgu vrednostnih papirjev zajema obdobje med torek 25. 5. in ponedeljkom 31. 5. 1993.

Že v tem tednu se je pričela urediti napoved iz prejšnjega poročanja, da bo preobrat doživel obveznica RSL 1, kar se je zgodilo 27. 5., ko se je njen padajoči trend spremenil v trend naraščanja, svoje dno je tako dosegla 26. 5. 1993 pri tečaju 117,1.

Nekoliko zmede bodo v tem in v začetku prihodnjega tedna povzročili tečaji obeh obveznic Rogaške in obveznice PTT Celje, katerim kupon zapade 1. 6. 1993. Te obveznice bi namreč naj kotirale brez kupona že pet dni pred zapadlostjo in sicer zaradi tehničnih razlogov, saj morajo kupone v centralnem depozitu SKB Aurum odprati in jih pripraviti za vnočevanje. Kljub temu pa se z določenim delom obveznic, ki niso shranjeni v centralnem depozitu, trguje s kuponom vse do zapadlosti. Tako se dogaja da se oblikujejo enotni tečaji v teh dneh na osnovi tečajev obveznic z in brez kuponov.

Uvrščena kotacija I - obveznice

V začetku tega tedna je tečaj obveznice RSL 1 padal, nato pa je ponovno pričel naraščati. Tako je 25. 5. neznatno padel iz 117,4 na 117,3, prometa pa je bilo za kar 35366 lotov, naslednjega dne padel na 117,1 pri 11177 lotih prometa. V četrtek je njen enotni tečaj porasel na 117,4 (24383 lotov prometa) in se na tem nivoju zadržal tudi v petek, ko je bilo za 17141 lotov prometa s to obveznico, prav tako pa tudi v ponedeljek (19324 lotov).

25. 5. so bili sklenjeni aplikacijski posli s 63 loti obveznice RSL 1 z davčno olajšavo po nespremenjenem tečaju 112,5, v četrtek je enotni tečaj te obveznice poskočil na 112,8, ko je bilo za 339 lotov prometa, v petek pa so bili ponovno prijavljeni aplikacijski posli s 14 loti te obveznice, tokrat po tečaju 111,0 in v ponedeljek s 30 loti po enakem tečaju.

Neznatno je 25. 5. padel enotni tečaj obveznice RSL 2 in sicer iz 89,9 na 89,8, ko je bilo za 1774 lotov prometa. Naslednjega dne se je njen tečaj zadržal na istem nivoju pri prometu 1415 lotov, v četrtek pa ponovno neznatno padel na 89,7, ko je bilo za 1338 lotov prometa. Za 0,2 odstotni točki (89,5) je enotni tečaj te obveznice padel v petek, ko je bilo za 3394 lotov prometa s to obveznico in se zadržal na tem nivoju tudi v ponedeljek, ko je bilo za 532 lotov prometa.

Uvrščena kotacija II - obveznice

Obveznica Mesto Ljubljana je tudi v začetku tega tedna bila stabilna pri enotnem tečaju 87,3, kakor je bila tudi ob koncu prejšnjega tedna, prometa z njo pa je bilo 26. 5. za 8 lotov, v četrtek pa za 61 lotov. V ponedeljek je tečaj te obveznice padel za 1,5 odstotne točke

na 85,8, ko je bilo za 6 lotov prometa z njo.

Uvrščena kotacija II - delnice

26. 5. je za dovoljenih 10 odstotkov porasel enotni tečaj delnice Salus in sicer iz 5050 na 5555 pri 30 lotih prometa, vendar je že naslednjega dne padel njen tečaj na 5100, ko je bilo za 200 lotov prometa z njo.

Delnica LEK je 26. 5. še zadržala nespremenjen tečaj 12533, ko je bilo za 35 lotov prometa, naslednjega dne pa je njen enotni tečaj ponovno pristal na 12500 pri 120 lotih prometa. V petek je tečaj te delnice porasel na 12600, ko je bilo za 100 lotov prometa z njo, v ponedeljek pa na 12631 pri 74 lotih prometa.

Prosti trg - obveznice

Enotni tečaj obveznice Gorenje je 25. 5. porasel iz 96,6 na 96,7 pri 617 lotih prometa, naslednjega dne padel na 96,5, ko je bilo za 748 lotov prometa, se v četrtek povzpela na 96,9 pri 1130 lotih prometa, da bi v petek ponovno pristal na izhodišnih 96,6 (322 lotov prometa). V ponedeljek je tečaj te obveznice padel na 96,1, prometa pa je bilo za 1851 lotov.

Močan padec enotnega tečaja je v tem tednu doživel obveznica Metaina. 25. 5. je njen tečaj padel za kar 2,7 odstotne točke in sicer iz 80,0 na 77,3, ko je bilo za 100 lotov prometa z njo, naslednjega dne so bili s to obveznico prijavljeni aplikacijski posli z 200 loti po tečaju 76,0. V četrtek je enotni tečaj te obveznice padel za kar 4,3 odstotne točke na 71,7, ko je bilo za 180 lotov prometa z njo, še večji padec pa je doživel v petek in sicer za 7,2 odstotni točki (dovoljenih 10 odstotkov) na 64,5 pri 40 lotih aplikacijskih poslih.

25. 5. je padel enotni tečaj obveznice Občina Laško in sicer iz 78,0 na 77,4 (-0,6 odst. t.), prometa pa je bilo za 120 lotov, naslednjega dne neznatno porasel na 77,5 pri 100 lotih prometa, v četrtek pa ponovno padel, tokrat na 77,0 (85 lotov prometa). Na tem nivoju se je nato zadržal tudi v petek, ko je bilo za 800 lotov prometa s to obveznico, nato pa v ponedeljek padel na 76,8 pri prometu 160 lotov. Skromen promet je bil ta tečaj obveznice Občine Šmarje pri Jelšah, njen tečaj pa je 25. 5. porasel iz 81,5 na 82,0, ko je bilo le za 2 lota prometa. Naslednjega dne je bil prijavljen aplikacijski posel s 5 loti te obveznice, njen tečaj pa je padel na 81,7. Po nespremenjenem tečaju je nato zamenjal lastnika še 1 lot v petek in 3 loti v ponedeljek. V tem tednu pa je nihal tečaj obveznice občine Zagorje. Tako so bili 25. 5. prijavljeni aplikacijski posli s 140 loti te obveznice po tečaju 74,6 (-1,0 odst. t.), naslednjega dne je lastnika zamenjalo 29 lotov te obveznice po tečaju 75,2. V četrtek je njen enotni tečaj ponovno padel, tokrat na 74,4, ko je bilo za 410 lotov prometa z njo, v petek pa so bili prijavljeni aplikacijski posli s 15 loti po tečaju 75,8, v ponedeljek pa z 10 loti po tečaju 76,7.

V tem tednu je bil skromen promet tudi z obveznico PTT Celje. Tako je bil 26. 5. prijavljen aplikacijski posel le z 2 lotoma te obveznice po nespremenjenem tečaju 103,0. V ponedeljek je bil prijavljen aplikacijski posel prav tako z dvema lotoma po tečaju 96,0, torej je bil posel opravljen že brez kuponov. Obveznica PTT Gorica je v tem tednu nihala med tečaji 87,5 in 88,0. Tako je njen tečaj 25. 5. padel iz 88,0 na 87,5, ko je bilo za 140 lotov prometa z njo, se naslednjega dne vrnila na 88,0 pri 90 lotih aplikacijskih poslih, v četrtek

pa ponovno zdrsnila na 87,5, ko je bilo za 200 lotov prometa. V petek je njen tečaj ostal nespremenjen, ko je bilo za 20 lotov aplikacijskih poslih z njo. Obveznica PTT Ljubljana je 25. 5. zadržala tečaj 103,5 pri 28 lotih prometa, naslednjega dne neznatno padla na 103,4 (127 lotov prometa), se v četrtek vrnila na 103,5, ko je bilo za 44 lotov prometa, v petek pa se povzpela na 104,0 (2 lota aplikacijskih poslih). V ponedeljek so bili prijavljeni aplikacijski posli s 24 loti te obveznice po tečaju 103,8.

Za 2,5 odstotne točke je 25. 5. padel enotni tečaj obveznice Rogaška 1 in sicer iz 89,0 na 86,5, prometa pa je bilo za 40 lotov. Naslednjega dne je bil prijavljen aplikacijski posel z 2 lotoma te obveznice po tečaju 87,0.

Prosti trg - delnice

Delnica Dadas je 25. 5. porasla iz 68370 na 72505, ko je bilo za 10 lotov prometa z njo, naslednjega dne na 77626 pri 45 lotih prometa, v četrtek na 85389 (10 lotov prometa), v petek na 89602, prometa pa je bilo za 89 lotov, v ponedeljek pa na 92037 (71 lotov).

Po 20 dneh se je ponovno trgovalo z delnico Grad, njen enotni tečaj pa je 27. 5. padel za 10 odstotkov in sicer iz 2000 na 1800, ko je bilo za 60 lotov prometa z njo. V petek je zamenjalo lastnika 30 lotov te delnice (aplikacijski posel), njen tečaj pa je padel na 1750. Enotni tečaj delnice MK Založba je 25. 5. neznatno padel iz 2502 na 2500, prometa z njo pa je bilo za 146 lotov. Naslednjega dne so bili s to delnico prijavljeni aplikacijski posli s 196 loti po tečaju 2400, po nespremenjenem tečaju pa je zamenjalo lastnika še 284 lotov te delnice v petek.

25. 5. je enotni tečaj delnice NIKA padel iz 47149 na 45200, prometa pa je bilo za 251 lotov naslednjega dne na 44584 pri 241 lotih prometa, v četrtek pa na 44477 (331 lotov prometa). V petek so bili s to delnico prijavljeni aplikacijski posli z 21 loti po nespremenjenem tečaju, v ponedeljek pa je tečaj porasel na 44657, ko so bili prijavljeni aplikacijski posli z 29 loti te delnice.

Zmerno rast enotnega tečaja je tudi v tem tednu zaznali pri delnici Probanke. Tako je njen enotni tečaj 25. 5. porasel iz 19977 na 20170, ko je bilo za 3444 lotov prometa, naslednjega dne na 20249 pri 4811 lotih prometa, v četrtek pa na 20351 (4050 lotov prometa). Njen enotni tečaj je porasel tudi v petek in sicer na 20443, prometa pa je bilo za kar 7563 lotov, v ponedeljek pa na 20572 pri prometu 2487 lotov.

25. 5. se je ponovno trgovalo s prednostno delnico Rogaške, njen enotni tečaj pa je padel iz 1880 na 1699, glede na tečaj 13. 5., ko se je nazadnje trgovalo z njo, prometa pa je bilo za 220 lotov. V četrtek je njen tečaj neznatno porasel na 1703, prometa pa je bilo za 600 lotov. Enotni tečaj redne delnice SKB je 25. 5. sicer nekoliko porasel iz 13410 na 13500, ko je bilo za 20 lotov prometa z njo, vendar je naslednjega dne padel na 12360 pri 705 lotih prometa. V četrtek je njen tečaj rahlo porasel na 12500, ko je bilo za 30 lotov prometa, v ponedeljek pa na 12780 pri 50 lotih prometa. 25. 5. je padel enotni tečaj prednostne delnice SKB iz 14596 na 13956 pri prometu 311 lotov; naslednjega dne so bili s to delnico prijavljeni aplikacijski posli s 132 loti, enotni tečaj pa se je izoblikoval na 13784. V četrtek je njen tečaj nekoliko porasel na 13800 (80 lotov prometa), vendar je v petek ponovno padel, tokrat na 13658, ko je bilo za 900 lotov prometa s to delnico, v ponedeljek pa na 13472 pri 114 lotih prometa.

Kratkoročni vrednosti papirji

26. 5. je zamenjalo lastnika 59 lotov 90-dnevnih blagajniških zapisov BS po tečaju 69,42, v ponedeljek pa 8 lotov 120-dnevnih blagajniških zapisov po tečaju 69,90.

Enotni tečaj tolarskih delov malih dvojčkov je 26. 5. nekoliko padel iz 128,3 na 128,1, ko je bilo za 4 lote prometa z njimi, vendar je že naslednjega dne porasel na 128,7 pri 10 lotih prometa. V petek je njihov tečaj porasel za 0,4 odstotne točke na 129,1, ko je bilo za 80 lotov prometa z njimi. V ponedeljek je tečaj teh delov zapisov neznatno padel na 129,0 pri prometu 21 lotov. Enotni tečaj tolarskih delov velikih dvojčkov je 26. 5. porasel iz 128,1 na 128,3 pri 252 lotih prometa, v petek pa na 128,8, ko je bilo za 121 lotov prometa z njimi, v ponedeljek pa je tečaj teh delov zapisov porasel na 129,3 pri 18 lotih prometa. Tončka Božinović NIKA d.d. Poslovalnica Maribor

Prostovoljno zavarovanje za delavce, ki ostajajo brez dela

Na Zavodu za zdravstveno zavarovanje so sprejeli sklep, da tisti delavci, ki so ostali brez dela zaradi stечаja podjetja ali so dobili odločbo, da so tehnološki presežek, lahko še naprej plačujejo premijo za prostovoljno zdravstveno zavarovanje z ugodnostmi in popusti ter na način, kot je podjetje podpisalo pogodbo z Zavodom. Če je nakazovalno podjetje za delavca, ki je ostal brez zaposlitve, premijo za prostovoljno ali dodatno zdravstveno zavarovanje mesečno, jo tako lahko plačuje tudi delavec in ima še naprej vse ugodnosti. To je novost, saj je drugače premijo mogoče poravnati za trimeseje ali leto dni.

Ponovna izbira zdravnika

Zavarovalci so si ali si še

ODHOD K ZDRAVNIKU

lahko izbirajo osebnega zdravnika in o tem podpišejo izjavo. Podpisana izjava pa zavezuje, da morajo hoditi k osebnemu zdravniku vsaj leto dni, po tem času pa si lahko ponovno izbirajo zdravnika. Možna pa je tudi predčasna zamenjava zdravnika. Pobudo lahko da zavarovanec ali izbrani zdravnik zaradi različnih vzrokov, spora, nezaupanja, preselitve. Izjavo o zamenjavi osebnega zdravnika morata podpisati zavarovana oseba in zdravnik, in sicer v treh izvodih, enega dobi Zavod za zdravstveno zavarovanje, drugega zavarovana oseba, ki ga preda novoizbranemu zdravniku, tretji pa ostane v ambulanti, ki jo je bolnik obiskoval. Zavarovanec, ki si izbere novega zdravnika, mora spet podpisati izjavo. Obrazce imajo v zdravstvenih domovih.

Če zavarovanec nima podpisane izjave o predčasni zamenjavi zdravnika, odloča o njegovi želji, da bi si izbral drugega zdravnika, zdravniška komisija pri zdravstveni zavarovalnici. Na novo določen katastrski

ski dohodek, cenzus za obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje

V uradnem listu števila 25 je zapisan sklep o novem najnižjem katastrskem dohodku oziroma dohodku na kmetiji, ki je prilaga za vključitev v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje. V tem letu se lahko obvezno pokojninsko in invalidsko zavaruje zavezanec za plačilo davka oziroma član kmetijskega gospodinjstva, ki opravlja kmetijsko dejavnost kot edini ali tijsko dejavnost, če letni katastrski dohodek za to leto presega 74 tisoč 285 tolarjev.

Od prvega aprila pa je najnižji pokojninski osnovi, podlaga za odmero širšega obsega pravice, 27 tisoč 913 tolarjev, bruto oziroma pokojninska osnovi (podlaga za odmero prispevka) pa je 45 tisoč 948 tolarjev. Zavarovalci, ki opravljajo kmetijsko dejavnost, plačajo za pokojninsko in invalidsko zavarovanje prispevek v višini 7 tisoč 122 tolarjev. MH

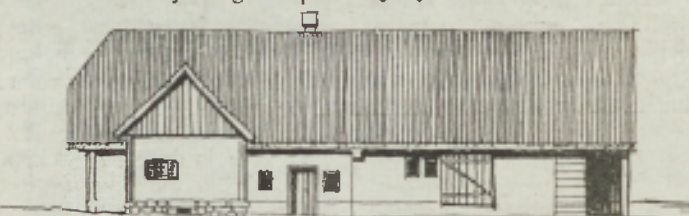
Okna in vrata v Slovenskih goricah

Narava in arhitektura (3)

Okno

Okna so praviloma majhna in kot drugod na Slovenskem vedno bolj visoka kot široka. Izjema so le okna ob vratih, ki so včasih kvadratna, a velika največ čevljev.

Revna arhitektura ne pozna naoknic ali druge zaščite pred soncem: čez dan so ljudje delali in ni bilo potrebe po tem. Kasneje se pojavijo naoknice, sprva v polnem lesu, kasneje tudi z režami. Zanimivi so leseni okviri z dekorativnimi detajli, predvsem zgoraj, z elementi vitic. Verjetno gre za po-

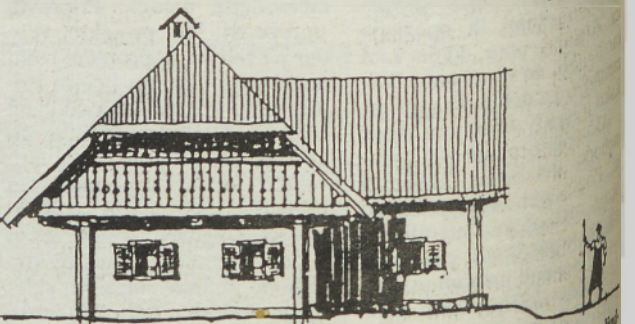
BRENGOVA: Niz odprtih, okna in vrata. Od leve proti desni: okno z naoknicami v bivalnem delu, manj pomembni odprti ob vratih v kuhinji, okni v hlevskem delu, zaprti vhod v hlev in na pol odprt vhod v končni del za seno.

stavitve s preloma stoletja, zanimiva pa je izvedba, ko so leseni okviri prebeljeni kot stena.

Pri oknih so pomembne še prezračevalne odprtine na podstrešju: to so od razsušenih desk do izrezljanih detajlov, kolikor so zatrepji seveda leseni. Pri zidanih konstrukcijah pa so te odprtine le izpuščene opeke: oblike so od najpogostejših križev do okroglin z različnimi mrežami. Vse pa so sestavljene iz normalnih opek, redko se pojavi dekorativna obroba iz ometa, pa še ta je pri okroglih postavitvah, ki so dokaj redke.

(Profesor Juvanec že nekaj let proučuje arhitekturo v Slovenskih goricah, lani pa je lenarska občina organizirala mednarodno arhitekturno delavnico, ki jo je vodil profesor s svojimi študenti. Objavljeni prispevek je bil napisan posebej za tehnik VESTNIK. Tudi konec letošnjega maja poteka v lenartu podobna arhitekturna delavnica pod pokroviteljstvom Zveze kulturnih organizacij Lenart in Univerze v Ljubljani - Šole za arhitekturo. btp)

Posebej pomembne pa so opečne mreže na gospodarskih poslopih, ki so doma po vsej Stajerski, tako po slovenski kot avstrijski. To so odprtine za prezračevanje večjih razsežnosti, ki rabijo le kot varovalo proti izpadanju vsebine - sena. Običajno so na podstrešju, v zatrepju, včasih pa se pojavijo tudi v pritličju. V pritličju so navadno preprostih zunanjih oblik, sestav mreže pa je ponavljajoč se in enostaven. Dru-

Skladen sestav ljudske arhitekture v čelu kaže na izjemno skrb pri skledu graditelja za estetsko vrednost. Dekoracija je le v najmanjši primerih: vse je uporabno, dekorativna je predvsem celota. V tem največja vrednost.

nastanka je v prejšnjem letu, postavljene pa so v zidane hleve, vedno kriče in brovcem.

Zakaj je vse to pomembno? Ne vrata ne okna v Slovenskih goricah niso arhitekturni pomembni detajli, ki bi opazili od drugih rešitev, ne imajo funkcije ne po obliki ali drago, dragulji iz zakladnice naših dob. Toda naši so. Zato jih moramo imeti radi.

Ne gre za to, da bi jih vgrajevali v novogradnje, bomo poznali, jih bomo našli v srcu, in če jih bomo našli v srcu, se bo vsaj kakšen pojavil v današnji arhitekturi. In potem to ne bo več naša današnja, temveč naša obnova.

In prav za to gre. Doc. dr. Borut Juvanec

NAJ... KMETIJO 93

PRILAVNICA:

Naslov lastnika:

Po domače:

Kmetija je:

- a) starejša, dobro ohranjena
- b) nova, krajini prilagojena arhitektura
- c) čebelnjak
- č) druge posebnosti:

Če imate ali poznate kmetijo, ki se s svojo arhitekturo spaja z goričko, mursko ali slovenskogoriško krajino, kateri kmetujejo vzorno in okolju prijazno, s posebnimi ohranjenimi tradicijami, kjer so doma rože in prijazni ljudje, jo prijavite za Vestnikovo ocenjevanje KMETIJO 93.

Prijave zbiramo do 12. junija 1993 na naslov Slovenska 41, 69000 M. Sobota.

NIKA
BORNO POSREDOVALNIŠKA NIKA d.d.

Cesta prvih borcev 8, Brdce 62550
0609 62-336, Telefaks: 0609 62-652

POSLOVALNICA LJUBLJANA
Slovenska cesta 54, Ljubljana 61000
01 041 61-455, Telefaks: 01 041 61-447

POSLOVALNICA MARIBOR
Partizanska cesta 3-5, 62000 Maribor
02 25-460, Telefaks: 02 25-460

Creditanstalt - Nova banka d.d.

Z nami do uspeha

NAKAZILA V TUJINO

Za nakazilo v tujino mora komitent predložiti:

- predpisan obrazec št. 1450 (nalog za plačilo v tujino),
- račun, predračun oz. drug dokument, ki dokazuje osnovo plačila tujemu partnerju,
- dokazilo o kritju (potrjen izvod virnanskega naloga o vplačilu nakupa deviz pri naši banki oz. potrjeno zaključnico o nakupu deviz od upravičenca po prilivu iz tujine), če nalogodajalec ne koristi za plačilo v tujino lastnega priliva,
- potrjen izvod virnanskega naloga za plačilo provizije.

Komitent lahko dokumentacijo za plačilo v tujino predhodno posreduje tudi po telefaksu, originale pa pošlje po pošti. Če nalogodajalec nosi tudi tuje bančne stroške, je to potrebno ustrezno označiti na obrazcu.

Pravilno in popolno nakazilo v tujino opravi banka v najkrajšem možnem roku prek svoje korespondenčne mreže v dobro pravne ali fizične osebe po vsem svetu.

Nekateri delajo drugače

Učitelj je lahko tudi svoboden

Nekateri imajo občutek, in to tudi trdijo, da je za delo učiteljev vse predpisano, da torej ne morejo kaj dosti ustvarjati pri delu z učenci. Na videz je njihovo delo res dokaj uokvirjeno z učnim načrtom oziroma predmetnikom ter delno tudi z učbeniki in delovnimi zvezki, ki so predpisani za posamezni razred. Toda učitelj ima pri pouku kljub vsemu veliko možnosti za lastno ustvarjalnost. Ura lahko poteka tako, kot si jo pač zamisli oziroma predvidi v učni pripravi. Pa še v tem primeru lahko vso stvar obne drugače, če tako nanese. Svoboda učitelja torej le ni tako omejena, kot se zdi na prvi pogled. Vsak je ima pri neposrednem delu z učenci skoraj toliko, kolikor si je je sposoben vzeti, kakor mu omogočajo njegove izkušnje, sposobnosti, čut... Mogoče se nekateri ne strinjajo s tem, vendar kljub vsemu velja dobro premisliti, ali res ni tako. Vedno več je učiteljev, ki so to že spoznali, in si 'svobodo' tudi privoščijo. Lahko bi dejali, da je med njimi tudi ANGELCA PRŠA z osemletke pri Mali Nedelji.

Za sabo ima 23 let dela, in to skoraj vsa leta v prvem razredu, kjer je eno od najtežjih delovnih mest v obvezni osnovni šoli. Otroci so v tem času dokaj igrivi in se ne zavedajo, da je šola še kar resna stvar. Morajo se namreč naučiti pisati, brati, počevati in še marsikaj drugega, kar vključuje predmetnik za 1. razred. Zelo pomembno je, kako jih na pot odkrivanja in pridobivanja znanja uvede prvi učitelj/ica. Angelca Prša poskuša biti kar najbolj pristna, dostopna, zanimiva... pri svojem delu. Kako ji to uspeva?

»Učencem dopuščam precej svobode in lastne ustvarjalnosti. Pogosto se lahko zberejo okrog mene, da se pogovarjamo in obenem učimo. Včasih me kar zamenjajo z mamo. Ne mam sedeti v klopih, poslušati, pisati... Čeprav nisem uradno vključena v projekt tega pouka, se tudi pri našem delu predmeti velikokrat prepletajo, tako da se učenci ne zavedajo, ali imajo na urniku slovenščino, matematiko, glasbo ali kaj drugega.«

»Ali se je vaš način dela po 23 letih službe bistveno spremenil?

»O tem niti nisem posebej razmišljala. Mislim pa, da sem pri svojem delu vnašala vedno več kot znanje, ki si ga pridobiš da bi se še kaj naučil, kot učitelj. Zdaj mi je skoraj najljubše, zato niti malo ne razmišljam, da bi šla v pokoj, kot to govore nekateri drugi mojih kolegov. Delo me veseli kljub neka-

terim težavam. Moje vodilo je, da morajo biti učenci čim bolj samostojni, da sami pridejo do spoznanj, znanja in rezultatov, ki bi jih jaz lahko napisala na tablo. Poskušam jih torej spodbuditi, da čimveč sami razmišljajo, delajo in ugotavljajo. In najrajši so okrog mene. Večkrat si pomagam tudi z delovnimi zvezki Jesen, Zima, Pomlad in Poletje, ki jih uporabljajo na tistih šolah, kjer izvajajo republiški projekt integriranega pouka. To so res zanimivi in koristni učni pripomočki, zato bom poskušala doseči, da bom jeseni spet poučevala 1. razred in da bomo imeli samo te delovne zvezke. Naj še omenim, da dokaj dobro sodelujem z učiteljico 2. razreda. To je namreč precej pomembno.«

»Ste zadovoljni s plačilom? V zadnjem času je veliko govora o nezadostnem nagradenju učiteljskega dela. Kaj mislite o napovedanih stavki?

»Vem, da je delo učiteljev preslabo plačano, vendar o tem ne razmišljam veliko. Nisem materialistka. Sem pač takšna, da se s tem ne obremenjujem, res ne. Zato tudi nisem navdušena nad stavko, čeprav sem jo po eni strani podprla. Bojim se namreč, da bodo prikrasili otroci, ki jih imam zelo rada.«

»In kaj mislite o novi koncepciji osnovnega šolstva pri nas, zlasti o zgodnjem vstopu otrok v 1. razred?

»Novosti seveda moramo upoštevati. To podpiram. Ne morem pa se sprijazniti s predlogom, da bi otroci začeli šolo leto dni prej kot sedaj. S tem jim ukrademo preveč otroštva.

Prvošolci na osemletki pri Mali Nedelji s svojo učiteljico Angelco, ki jim je velikokrat tudi mama. Učencem ni treba neprestano sedeti v klopih, temveč lahko pogosto pridejo k 'tršici', da skupaj razmišljajo, ugotavljajo, rešujejo naloge... (Posnetek: J. G.)

ki je najlepši čas v človeškem življenju. Razen če bo 1. razred nekaj takega, kot je sedaj mala šola v vrtcih, in če bo tam tudi ostal.«

Ko sem zapuščal 'tršico' Angelco in njene prvošolčke, sem res dobil občutek, da mora biti pri njih prijetno in zanimivo. JOŽE GRAJ

Veržej med zdrave šole

Na pobudo Svetovne zdravstvene organizacije, Evropskega sveta in Evropske skupnosti nastaja v Evropi posebna mreža zdravih šol. Tudi Slovenijo so povabili k aktivnemu sodelovanju. Te dni nas je pedagoški svetovalec na Zavodu za šolstvo in šport Republike Slovenije - Organizacijska enota Murska Sobota Ferdo Pihlar seznanil, da so iz Pomurja vključili v ta projekt tudi OŠ Veržej, kjer so za izvajanje zagotovljene še kar dobre prostorske, kadrovske, didaktične in druge razmere in kjer so bili pripravljeni sprejeti nov izziv, tako kot še na 9 drugih osemletkah v Sloveniji.

Gre za izvajanje posebnih projektov programov za zdravstveno vzgojo in krepitev zdravja med šolarji. Cilj 'zdrave šole' je zdrav način življenja za vso šolsko populacijo, takšna šola pa vključuje v svoje delo vse, ki so v njej odgovorni za zdravje: učence, učitelje, šolsko svetovalno službo in druge, ki so zaposleni v njej, ter starše, zdravstveno osebje in krajeno skupnost.

In kaj bodo morale zdrave šole delati drugače kot doslej? Predvsem bodo morale pripraviti poseben učni načrt za zdravstveno vzgojo in ga seveda tudi izvajati, poleg tega pa pripraviti še 'skrit učni načrt', ki vključuje: dobre medosebne odnose na šoli, zgledne učitelje, primerno naravno okolje, šolsko prehrano, šolsko zdravstveno službo idr. Tretja glavna poteza pa mora biti povezava med šolo in skupnostjo, v kateri je šola, vključno s partnersko vlogo staršev.

Ta projekt bodo začeli izvajati na OŠ Veržej z novim šolskim letom, trajal pa bo (najmanj) 3 leta.

J. G.

Dijaško razmišljanje, pobuda...

Srednjo šolo za gostinstvo in turizem Radenci, ki je pred letom praznovala 30-letnico delovanja, obiskuje tudi MIHAEL VEBERIČ iz Veržeja. Poleg drugih (pristojnejših?) se je ob tej priložnosti tudi on zamislil ob izobraževanju gostinskih delavcev v Sloveniji. Kaj ugotavlja, predlaga...?

»V šoli, ki jo obiskujem, je bilo od začetka danes veliko sprememb. Večkrat je spremenila ime, pa tudi programi in predmetniki. Vse ves čas spreminjali. Nekaj sprememb so bile kot natečaj za kakovost izobraževanja.

nja, nekatere pa so zmanjševale pripravljenost učencev za delo v gostinstvu.«

In kakšne so tvoje pobude? »Če Slovenija želi razvijati turizem in na tem področju dohiteti sosednje dežele, bo morala poleg boljših cest, čistega okolja in bogatejše ponudbe poskrbeti tudi za ustrezno izobražen kader. Doslej so mnogi po končani triletni šoli želeli nadaljevati izobraževanje, a so naleteli na precejšnje ovire, saj jim je bila pot za nadaljnje izobraževanje pri nas zaprta. Nekoliko bolje se godi tistim, ki obiskujejo štiriletne programe, torej gostinskim tehnikom. Toda tudi zanje ni ustreznega študijskega programa na višji ali visoki stopnji. Že leta se sicer govori o višješolskem ali celo visokošolskem študiju turizma, vendar se odgovorni ne morejo dokončno odločiti. Najdejo se celo taki, ki predlagajo, naj se naši študentje, če že hočejo, vpišejo na ustrezne šole kar onstran državne meje.

MIHAEL VEBERIČ, dijak 3. letnika Srednje šole za gostinstvo in turizem Radenci.

Mi mladi mislimo, da to ni ustrezna rešitev, ampak je treba poskrbeti za izobraževanje pri nas. Učenci gostinskih šol prav tako želimo, da bi bilo razmerje med teoretičnim in praktičnim poukom pravilno. V Radencih pa še posebej to, da bi bila naša kuhinja sodobno opremljena. Poleg tega bi bilo zelo koristno, če bi si dijaki lahko ogledali več sodobnih hotelov doma in v tujini. Zadovoljni pa smo, da smo se povezali s sorodno šolo v Avstriji. To nam omogoča,

da spoznavamo njihov način izobraževanja in si bogatimo tudi znanje iz nemškega jezika.«

Prav gotov lahko soglašamo z ugotovitvami in predlogi Mihaela Veberiča, saj lahko dobro organizirano poklicno izobraževanje, torej primerno izobraženi in usposobljeni gostinsko-turistični delavci veliko prispevajo h gospodarski uspešnosti Slovenije.

J. G.

PREJELI SMO

Objektivnost in preverjanje znanja po Slavinčevu

Utrinek Nalogam objektivnega tipa ob rob (Vestnik, 29. 4. 1993) gospoda Mitje Slavinca že v prvem odstavku potrjuje uvodno tezo mojega članka Preverjanje znanja z nalogami objektivnega tipa, da ne samo o šoli o poučevanju, ampak tudi o ocenjevanju velikokrat izrekajo sodbe ljudje, ki ne da nimajo ne pedagoške ne didaktične in ne psihološke, temveč imajo tudi pomanjkljivo strokovno izobrazbo.

Gospod Slavinec v svoji detektivski vni po odkrivanju afer in aferic ni ugotovil, da je bilo v 15. številki Vestnika objavljeno tretje nadaljevanje članka (prvo je bilo objavljeno 1. 4. 93 in drugo 8. 4. 93), ki je bilo v celoti namenjeno staršem. Od tod torej po njegovem »mala šola«, ki jo je tudi zaradi tega, ker napisanega ni razumel, kar preskočil.

Med drugim je preskočil tudi to, da smo omenili republiški test (podčrtal A. K.) s predpisanimi odgovori, ki jih učitelj ne sme spreminjati po svoji želji, ker bi s tem testi izgubili objektivnost. Po njegovem lahko govorimo o objektivnosti preverjanja znanja tudi v primerih, v katerih priznamo tudi »delno pravilne odgovore«, ki jih lahko kateri koli ocenjevalec »po potrebi« spreminja samo zato, da bi se s tem izognili »mučenju« učencev. Spreminjanje odgovorov »po potrebi« namreč g. Slavinca močno ustreza. Le s tega zornega kota si je lahko jabolko, ki ga v članku nismo omenjali, kar mimogrede izmislil in povezal z Zemljo. Ni kaj, še dva prispevka k razumevanju objektivnosti.

Trditev, da bi učitelj lahko opozoril učence na razliko med Zemljo in zemljo, je s stališča, da učitelj ne pozna nalog, ki preverjajo znanje njegovih učencev, in s tem tudi ne odgovorov, nevdružna. Po drugi strani pa je zelo idealizirana, saj učitelj ne more odgovoriti na vsa možna vprašanja, na katera bi lahko učenci naleteali v testu, ki so ga sestavili neodvisni ocenjevalci. Toda, če bi bil učitelj on, bi učencem zagotovo pojasnil, da...

Dobro bi bilo, če bi se gospod Slavinec o težavah z Zemljo in zemljo posvetoval s kakšnim učiteljem fizike in ne vztrajal pri »pomembnejšem« razlikovanju med taljenjem in toplenjem. Toda če že vztrajamo pri razlikovanju med taljenjem (spremembo agregatnega stanja snovi) in toplenjem (enega od načinov mešanja dveh različnih snovi), ali tedaj ni treba razlikovati med trenjem (sledijo hrupavosti snužnih površin pri drsenju enega telesa po drugem) in lepenjem (sledijo delovanju medmolekularnih sil), kroženjem (gibanjem telesa okoli točke) in vrtenjem (kroženjem delov telesa okoli osi, ki je znotraj telesa ali pa se telesa dotika) in ne nazadnje tudi med Zemljo in zemljo (planetom in zmesjo snovi)? Dokler ne preberemo pojasnil v oklepajih, se nam zdi, da med naštetimi pojmi ni bistvene razlike. Če je tako, se nimamo več o ničemer pogovarjati in je poučevanje fizike odveč.

Pogovor o priznavanju delno pravih fizikalnih odgovorov spada ali v gostino ali pa na akademsko večero svetovno znanih univerz. Eden takih je npr. debata o tem, ali deluje centrifugalna sila vedno od središča kroženja ali pa tu in tam tudi proti njemu. Toda fizika J. P. Lasota in M. A. Abramovič, ki sta odkrila (v bistvu je prve račune naredila njuna študentka kot domačo nalogo, toda to je že druga zgodba), da se to lahko zgodi v bližini črne luknje, sta bila dvajset let s tem tiho in vmes pridno študirala, preden sta prišla s to trditvijo na dan. V zvezi s pisanjem g. Slavinca ulegne biti poučen vsaj drugi del te zgodbe.

Ali moramo učencu, če nam odgovori, da deluje na človeka v avni, ki pelje skozi ovinek, centrifugalna sila proti središču ovinka, tudi reči O. K., vse lepo in prav. »Sedi Mihec, pet!« Sicer pa zemlja kot snov s stališča fizikov ne spada h klasični mehaniki ampak vsaj k termodinamiki in molekularni fiziki, če že ne kemiji, ali astronomiji, pristopi k razlagi pojavov pa so tam popolnoma drugačni.

Tudi o tem, ali prepustiti učencem ocenjevanje učiteljev, imam svoje mnenje. Poučevanje je stroka kot tudi npr. ekonomija ali konstruiranje letal in s tega stališča ga lahko pravilno ocenjujejo le strokovnjaki, torej le pedagoška služba in ne učenci oziroma starši ter g. Slavinec, ki razsojajo o kakovosti pouka le po občutku. Dvomim, da bi kdo na Zahodu upošteval mnenje npr. letalskega mehanika, ki je sestavljal letala, pri oceni kakovosti tega letala, ali pa, da bi skupini ljubiteljev koncertne glasbe zaupali oceno koncerta čikaških filharmonikov. O tem se oni sicer lahko pogovarjajo, toda v bistvu je tako ocenjevanje posel strokovnjakov. Slovenski učenci in tudi slovenska osnovna in srednja šola ocenjevanju učiteljev zaenkrat še nista kos. Morda pa bo to takrat, ko bodo učenci že na začetku šolanja vedeli, kaj bi z njim radi dosegli. In takrat bodo tudi vedeli, kako.

Očitno g. Slavinec moje pedagoško delo »zelo dobro« pozna, čeprav ni bil ne moj učenec oziroma poslušalec in nikoli moj sogovornik. Zato me tudi v kuhinjo, v kateri je kuhar po malem on, ni treba tlačiti.

S takim pisanjem pa le spodbudno naprej, da bomo potem učitelji imeli še več dela in bodo zaradi pomanjkanja učiteljev prišli na vrsto tudi tisti, ki jim je preostal le njegov rek »Boljši slab učitelj kot nobeden«.

ANDREJ KUHAJ

»Vozni red« skupščinskih zasedanj

Program dela soboških občinskih skupščinskih zborov v letošnjem letu je dokaj obsežen. Razdeljen je po trimesečnih in zajema skorajda vse družbeno življenje. Spričo pogoste nesklepnosti je seveda vprašljivo, koliko nalog iz obilnega svežnja dokumentov bo možno uresničiti do konca leta, čeprav so poslanci soglasno sprejeli načrtani »vozni red«. Poleg zapisanih nalog so namreč sprejeli še nekatere dopolnitve. Tako so v program vključili tudi potrditev prostorskih in ureditvenih možnosti za Goričko in Ravensko, tako da bodo na Goriškem omogočili gradnjo stanovanjskih in drugih objektov. Na Ravenskem pa naj omogočili gradnjo tudi na prvih območjih kmetijskih zemljišč, če je to v nasejih oziroma ob robu naselja in spada v sklop naselja. Vse to utemeljujejo z velikimi potrebami za novogradnje, teh možnosti pa za zdaj ni. Poleg tega je v nasejih veliko parcel, ki so zaraščene in zanemarjene, lahko pa bi jih pozidali. Obravnavo prostorskih in ureditvenih pogojev so vnesli v program dela skupščinskih zborov v tretjem trimesečju.

Prav tako so soglašali, da se združita dve povezani zdravstveni temi, in sicer o stanju in problemih na področju osnovne zdravstvene dejavnosti v občini in mreža osnovne zdravstvene dejavnosti. Gre namreč za tako pereč problem, ki zaradi obravnave celostnosti terja skupno zasedanje. To naj bi opravili v tretjem ali četrtem trimesečju letos, saj pričakujejo, da bodo dotle dobili potrebne akte iz republike. Nekaj polemike je vzbudila tudi uvrstitev informacije o oskrbi kmetijstva z okolju prijaznimi biocidi, fertilizanti in aditivi na konec leta. Na koncu je obveljala ugotovitev, da omenjena tema ni v neposredni zvezi z informacijo o gospodarskem položaju kmetijstva v soboški občini, o čemer so poslanci spregovorili že prej.

MILAN JERŠE

EL

TRGOVINA

Behinci, Ravenska 27
tel.: 42151
Črenšovci, stara šola

Posebej ugodno:

- ženske bluze
- paljice
- oziroma

UGODNO

traktorji
ZETOR

možnost nakupa
na posojilo

Metalka Trgovina
Tornar Črenšovci d.o.o.,
tel.: 069/70-762

metalka
TRGOVINA

Trgovina za ljudi s posebnimi merili

Z namakanjem proti suši

Rodnost rastlin je najbolj odvisna od izrabe genetskega potenciala in zagotovitve zadostnih količin vlage, pravijo strokovnjaki. Lanskoletna suša je tudi v Pomurju opozorila, da pomanjkanje pravih odločilno vpliva na pridelke in vse kaže, da bomo tudi na tem območju morali resneje razmišljati o namakanju, saj nekateri napovedujejo, da bo suša dolgoletni pojav. Žal v preteklosti namakanju v Pomurju nismo posvečali posebne pozornosti, saj smo nekaterih manjših površin predvsem na družbenih posestih namenili urejenim namakalnim sistemom. Tisti, ki so se pred leti opazirali, da je treba hkrati z odvodnjavanjem razmišljati tudi o namakanju, so bili v manjšini, pa tudi sicer za namakanje niso bili namenjena večja finančna sredstva. To potrjujejo tudi podatki, iz katerih je razvidno, da je bilo v obdobju 1973-91 v Sloveniji osušenih več kot 72 tisoč hektarjev kmetijskih zemljišč, medtem ko so namakanje uredili le na 6.340 hektarjih, od tega na 5.300 hektarjih po letu 1986.

Lanskoletna suša, ki je bila priznana za naravno nesrečo, je spodbudila razmišljanja o namakanju in tako je že v prihodnjem letu, ki naj bi bil letošnji zbor sprejel še letos, strategijo razvoja slovenskega kmetijstva posebej v Sloveniji potrebno pripraviti nacionalni program za urejanje namakanja, saj je namakanje poseg v prostor in zato zahteva skrbno načrtovanje in tudi interdisciplinarni pri-

stop. Eden od problemov, s katerimi se bomo pri urejanju teh vprašanj srečevali, je pomanjkanje ustreznih vodnih virov. V Pomurju je najrealnejši vir reka Mura, ki bo sicer še zahtevala nekaj sanacijskih posegov, so pa še nekateri večji vodotoki, medtem ko bo potrebno s podtalnico ravnati skrajno previdno.

Ponekod v Sloveniji so se na namakanje že ustrezno pripravili in organizirali, zato je poveljna pobuda za ustanovitev

pomurskega konzorcija za namakanje, ki je prišla iz ABC Pomurke, ki združuje skupnino podjetij te nekdanje sestavljene organizacije. V Sloveniji sta namreč že ustanovljena dva takšna konzorcija, ki združujeta predvsem projektantske in izvajalske organizacije, medtem ko je prednost pomurskega konzorcija v tem, da so vanj vključeni tudi koristniki namakalnih sistemov. Ko so ustanovitelji pomurskega konzorcija za namakanje, v katerega so pritegnili tudi vse štiri občinske izvršne svete in tri banke ter še nekatere zainteresirane organizacije, prejšnji teden podpisovali ustanovitveni akt, so še posebej poudarili, da je potrebno pospešiti priprave za tovrstne posege, saj bomo sicer spet potegnili krajši konec. Po načrtovanih naj bi namreč v Sloveniji namakali okoli 100 tisoč hektarjev kmetijskih zemljišč, v Pomurju, ki je eno najbolj kmetijskih območij, pa je bilo v preteklosti za namakanje najmanj narejeno.

Namakanje je ena od prednosti, ki jo moramo izkoristiti, pravi Ivan Obal, državni sekretar za kmetijstvo, saj izkušnje v svetu kažejo, da namakanje tudi takrat, ko ni suše, povečuje pridelke. In če bomo želeli v Sloveniji povečati samoskrbo s hrano, bomo morali izkoristiti vse možnosti. Urediti namakalnih sistemov na vseh načrtovanih površinah bo zahtevalo velika finančna sredstva, zato razmišljajo, da bi k temu pritegnili tudi tuji kapital. Koliko bomo v Pomurju te možnosti izkoristili, je največ odvisno od nas samih, veliko pa bi k temu gotovo lahko prispeval prav konzorcij. Vsak član konzorcija bo vanj vložil 3.000 nemških mark, v 30 dneh po podpisu pogodbe o njegovi ustanovitvi bodo pripravili statut, najvišji organ konzorcija bo skupščina, ki jo sestavljajo vsi podpisniki, konzorcij pa bo upravljal upravni odbor. Zapišimo še to, da se vsi, ki to želijo, še lahko vključijo vanj.

LUDVIK KOVAČ

Večje kmetije

V zahodnoevropskem kmetijstvu je čedalje večja koncentracija kmetijske proizvodnje, odvisna pa je od naravnih razmer in stopnje razvitenosti, marsikje pa tudi za zgodovinske razloge. Ob deagrarizaciji se povečuje število kmetijskih površin, podobna težnja pa je tudi v živinoreji. Največji problem slovenskega kmetijstva je majhna povprečna velikost kmetij, zato bo treba za ukrepi ekonomske politike spodbujati razvoj slovenskega kmetijstva pa si je zastavila cilj, da v obdobju 1990-2000, ki bo veljal za sedemdesetletje, saj je vprašanje, kam z delovno silo na sedanjih majhnih kmetijah.

L. K.

Dognojevanje tudi z gnojevko

Gnojevka je za rastline tudi hranilo, zato z njeno uporabo lahko nadomestimo nekatera gnojila. Analize so pokazale, da vsebuje kubični meter gnojivke okoli 2 kilograma čistega dušika, prašičje pa celo od 2,5 do 3 kilograma. Pri klasičnem gnojenju z gnojevko prihaja do precejšnjih izgub, te so lahko celo od 50- do 80-odstotne, poleg tega pa prihaja še do onesnaževanja okolja. Z novimi tehnologijami gnojenja, ki gnojevko vdolajo v zemljo, so izgube lahko le do 10-odstotne, ne prihaja pa tudi do ekoloških problemov.

Prikaz takšnega načina gnojenja je konec prejšnjega tedna na Vaneči pripravila kmetijska svetovalna služba, poleg dognojevanja z gnojevko pa so pripravili še prikaz analize tal in analize gnojivke. Ob visokih cenah mineralnih gnojil bo gnojevka vedno bolj uporabno gnojilo, z njo pa je možno tudi dognojevanje poljščin. Dognojevanje je možno opraviti do junija, v svetovalni službi pa pravijo, da si tak način gnojenja lahko privoščijo na vseh kmetijah, ki imajo več kot 2 glavi velike živine na hektar.

L. KOVAČ

S posebnimi dodatki na cisternah je gnojevko možno vdolati v zemljo, izgube dušika se s tem bistveno zmanjšajo, ne prihaja pa tudi do onesnaževanja okolja.

Foto: Andreja Pirher.

Kmetijska svetovalna služba je opremljena z aparaturami, s katerimi lahko napravijo analizo zemlje in tudi analizo gnojivke. Foto: Andreja Pirher.

Vestnikov vlak, 12. 6. 1993

Vodovod je res udobje, vendar je v tej suši »člga« še najbolj zanesljiva.

Ponuja se nova možnost

Vrtine za namakanje polj

Lanska suša je močno prizadela kmetijstvo tudi v naši pokrajini. Kaže, da bo letos še hujše, saj že sedaj močno pomanjkuje vlaga. Reka Mura je hudo onesnažena in bi jo iz nje za namakanje bolj škodila kot koristila. Kaj bi bilo, če bi imeli možnost, da bi namakanje vode vse hujše, o tem problemu razmišljajo tudi vrtalci Nafta iz Lendave, ki se svede spoprijemajo z veliko težjimi nalogami, kot so vrtanje naftnih, plina in termalnih voda. Lendavski vrtalci bodo letos po naročilu krajevne skupnosti v Dolnji Bistrici izrtali do 30 metrov globoko vrtino, ob pomoči katere bodo zagotovili količino in kakovost vode. Raziskovali bodo, ali je voda na podlagi tega predlagali kraj vrtine oziroma vodnjaka za pitno vodo. Lendavski vrtalci so že pripravili tudi na vrtanje vrtin za namakanje poljščin oziroma kmetijskih površin, prav to pa je po njihovem mnenju najcenejša različica za namakanje. Na ta način bi se izognili tudi problemu, kako rešiti problem vodnih zajetih s kakovostno vodo, katerih gradnja bi bila precej draga, zato je to ena od možnosti. Ponuja se torej nova možnost. Jo bomo znali izkoristiti?

Jani D.

Na osemenjevalnem centru Murska Sobota

Ocenjeni biki

Tudi letos je bilo ob koncu govedorejskega leta, ki traja od 1. 6. do 31. 5. na vseh osemenjevalnih centrih v Sloveniji letno ocenjevanje plemenskih bikov. Pregled bikov ali licenciranje je za vsak osemenjevalni center velik dogodek, saj žival z licenco dobi dovoljenje, da ji lahko še eno leto odvzemajo seme.

Na osemenjevalnem centru v M. Soboti je bilo licenciranje 30. aprila 1993. Pregled opravi republiška komisija, ki ji predseduje prof. dr. Jože Osterc, sedanjí kmetijski minister.

Letos je komisija pregledala 25 živali iz osemenjevalnega centra, obenem pa je odbrala živali, ki so bile vključene v osemenjevanje. Omenjena komisija namreč nekajkrat letno odbere od testiranih živali tiste, za katere meni, da so primerne za vključitev v osemenjevalni center.

Biki, ki so na osemenjevalnem centru, so potomci najboljših slovenskih krav, t.i. bikovskih mater. Te krave imajo poseben režim osemenjevanja. Osemenjene so namreč s semenom najboljših bikov iz uvoza – pretežno iz Nemčije in Avstrije, manj iz Francije, Švice in Slovenije. Odrbane živali se vključujejo v osemenjevalni center pri starosti 15 mesecev.

Živali, ki so bile licencirane, predstavljamo po starosti. Ocena, ki jo dobi žival, zajema:

- oceno okvirja
- oceno mišičavosti
- oceno telesnih oblik.

Najvišja možna ocena je 9, srednja ocena je 5.

Med kandidati za vključitev v osemenjevalni center je komisija odbrala 6 bikov, in sicer:

Ime živali in številka	Rejec	Prirast g	Oče bika
BEVERLI 120818	Rantaša, Bolehnečici	1401	BALLMAN
BEKER 120819	Norčič, Kupšinci	1333	BALLMAN
POK 120820	Bokan, Bodonci	1273	PORO
HAN 120821	Magdič, Desnjak	1265	HAIF
ZAL 120822	Šonaja, Krapje	1240	ZELOT
BILKO 120823	Jureš, Bunčani	1243	BIMULLER

Takoj po licenciranju se sestane komisija in skupaj s predstavniki osemenjevalnega centra in selekcijske službe ugotovi, koliko doz semena posameznega bika bo šlo v uporabo v govedorejskem letu. O tem in osemenjevanju s semenom bikov melioratorjev pa več v eni naslednjih številki Vestnika.

Vse omenjene živali bodo prikazane na javnem licenciranju na osemenjevalnem centru v Murski Soboti 5. 6. 1993 ob 10.00 ob strokovnem komentarju prof. dr. Jože Osterca.

Vabljeni vsi, ki bi radi videli bike, katerih potomce imate v hlevu, pa tudi tisti, kateri pomurski simentalci – še nedavno ponos Pomurja – pomeni »nekaj več«.

Osemenjevalni center
Jože Črnko, dr. vet. med.

Franc Lombergar

Sadjarji Pomurja smo izgubili velikega sadjarja in prijatelja dipl. inž. agr. Franca Lombergarja.

V naše kraje je prihajal zelo rad. Skupaj s pomurskimi sadjarji je projektiral veliko nasadov v naših krajih, dajal pobude in vnašal novosti iz sadjarske stroke. Bil je skromen sadjar in kot človek zelo pošten. Svojega bogatega znanja iz sadjarstva ni skrival, ampak je znal svoje znanje prenašati na mlajši rod. Ni imel delovnega časa, delal oziroma svetoval je na praznik ali delovni dan. Bil je idol za nas, za mlajši rod, bil je eden najboljših praktikov sadjarjev v Sloveniji. Hodil je na predavanja oziroma svetovanja v Avstrijo in Italijo, poznali so ga širom po zahodni Evropi. Vedno nasmejan in dobre volje je znal svoje bogate izkušnje prenašati na vsakogar. Znal je ljudi pritegniti z duhovitimi pripombami in primerjavami, vendar ni imel namena koga žaliti. Za pomurske sadjarje je naredil veliko, še posebej je želel delati v Sadjarskem društvu Pomurja. Hodil je na prikaze rezi in organiziral izlete v Avstrijo. Zahrbna bolezen ne izbira med dobrimi in slabimi in našega dobrega prijatelja je ustavila na njegovi bogati sadjarski poti.

France bo ostal v naših srcih. Hvala mu!

Ob njegovi 60-letnici mu je kolega Benedičič napisal pesem

TRIJE FRANČIŠKI

(Francetu Lombergarju ob 60-letnici)

Svet Frančišek – Tvoj patron
odšel je v svet med misionarje,
a Ti po svetu v širni v dalj
krščeval si nas le v sadjarje.

V Ameriki med Indijanci
Franc Pirc se je mudil,
jih moliti – delati učil.
Kot on tudi Ti si tak sadjar,
ki manj prejel je, kot je dal.

V mnogih krajih sled si zapustil,
Tvoj trud obilo je plodov rodil
in revna bi bila dežela naša
brez plodov,
ki takšno delo jih prinaša.

Bodi nam zdrav,
srečen, vesel,
da bi med nami – sadjarji
še dolgo živeli!

Dragi Franci, ohranili te bomo v lepem spominu.

Sadjarsko društvo Pomurja
Vlado Smodiš

odsevi mladosti

Naše štokrlje

V našo vas so prispelle tri štokrlje. Gnezda so si naredile že pred leti, sedaj pa se vsako leto vračajo.

Otroci so veseli, saj je štokrlja zelo lepa in zaščitena ptica naših krajev. Babice rade porečejo otrokom: »Sedaj pe le odprite okna, da bo štokrlja lahko prinesla dojenčka!« Majhni otroci še morda to verjamejo, toda mi večji že ne. Pred našo hišo je travnik, kamor se rade spuščajo ter iščejo žabe. Iz radovednosti sem šla bliže, vendar je že odletela.

Želela bi, da bi lahko pobožala štokrljo, jo nahranila ter ji zaželela dobro počutje v našem kraju.

Noles Jovanovič, 3. a
DOŠ Genterovci

P. S. V prejšnji številki smo objavili tudi risbo s štokrljami, ki nam jo je poslala Sabina Magdič, učenka 3. razreda dvojezične osnovne šole v Genterovcih, in ne Prosenjakovcih, kot je pomotoma pisalo. Se opravičujemo!

Sem trobentica

Sem trobentica. Imam rumene srčaste cvetove in zelene liste. V zemlji imam koreninico. Rastem na travniku. Zelo sem vesela, če me obiščeta čebela in metulj. Včasih sem žalostna, če po meni hodijo ljudje. Moje prijateljice so: zvonček, vijolica, žafran, marjetica in narcise. Vesela sem, da je spet prišla pomlad. Ko dežuje in ko je tema, zaprem cvetove. Če me kdo utrga in odvrže, sem žalostna. Če pa me da v vazo, sem vesela. Vsi me imajo radi, ker zelo lepo dišim. Pomlad je zelo topla in lepa, zato lepo cvetim.

DAVID NEŽIČ, 2. c
OŠ Križevci

Varovati sem moral sestrice

Nekega dne sta mama in Silvester odšla v Moravce. Mama me je prosila, da bi varoval sestrice Katjo, ki je stara komaj šest mesecev. Čeprav še ni praznovala nobenega rojstnega dne, ima že kar močne črne lase in precej kilogramov.

Tega varovanja sem se kar malo bal. Mama mi je sicer obljubila, da se bosta kar se da hitro vrnila, vendar nikoli ne veš, kaj se lahko zgodi v nekaj minutah. Ampak je bilo kar v redu. Katja je bila pridna. Veliko je spala, jaz pa sem lahko mirno gledal film po televiziji. Ko se je zbudila, sem bil malo jezen, ker je bilo ravno takrat najbolj napeto. Kljub temu sem takoj skočil v kuhinjo, pogrel najprej mleko, nato pa še čaj in ji oboje ponudil. Razveselil sem se, ko sem ugotovil, da je spet zaspala.

Spala je tako dolgo, dokler se mama ni vrnila. Ona jo je potem samo še skopala jo nahranila in jo dala spat.

Katjo, svojo sestrice, imam zelo rad.

TOMAŽ HORVAT, 5. razred
OŠ MALA NEDELJA

Miška in hiška

Majhna miška, miškica,
majhna hiška, hišica,
miška hiško rada ima
in nikomur je ne da.

V hiško smukne in se skrrije,
da nihče je ne odkrije,
sem in tja nemirno teka,
večkrat skozi luknjo gleda.

V hiško prijatelje povabi,
pojedino bogato jim pri-
pravi,
veselo z njimi raja
v krogu ringaraja.

Lea Gjerkeš, 5. b
OŠ Turnišče

Bilo je lepo...

Hiše s slamo krite
včasih so bile,
zdaj pa le beton je
in vsaka rožica umre.

Piške so se pasle,
zdaj ni več tako,
vse, kar nam je ostalo,
modro je nebo.

Črna »kuhnja«
res črna je bila,
a zdaj dimnikov počasi
bo za pol sveta.

Le kaj naj ljudje sedaj naredijo,
da lep svet si pridobijo?
Nič! Obstaja pa le ena stvar,
da zavrtimo časovni stroj nazaj!

Katka Mohar, 4. a
OŠ M. Sobota

Nepospravljena kuhinja

(Opis)

Mało dlje od cerkve stoji naš blok. V njem imamo stanovanje in tu je tudi naša kuhinja.

Če prideš iz službe ali z delovnega mesta, vidiš v naši kuhinji pod mizo razne papirčke od zvečilih, bonbončkov, skratka pod mizo bi lahko bilo javno smetišče. Na mizi vidiš še od jutraj nepospravljeno margarino, marmelado in s pričkom pokrit kruh, na sredini pa je lepa vaza z ovelim cvetjem. Ozreš se na delovni pult, od katerega se hinavsko smeji papiga, ki luščine od hrane natrese pod vsej mizi, da moraš pošteno počistiti za njo. Tudi krušne drobtine vidiš vsepovsod. Štedilnik je popackana, da ti je slabo. Najdeš napolnjen litrski lonček s kavo, ki je polita po štedilniku. Poleg je peč še huje popackana. Že od daleč vidiš madež, ki je ostal od hrane, in zagotovo je to podoba naše kuhinje. Zraven so še skladišča s masčobo v pomivalnem koritu in dve visoki gori umazane posode, ki čakata na pomivanje.

Ko se zvečeri, še enkrat stopiš v kuhinjo, in če se ti zasmili, ker je popackana in nepospravljena, jo pospraviš in potišiš.

Jasna Zrinski, 7. a
OŠ Beltinci

Ali veste?

(Nagraduje Knjigarna in papirnica DOBRA KNJIGA M. Sobota)

Ne bi si mislili, da tako dobro poznate violino. Vsi ste namreč pravilno odgovorili, da ima 4 strune. Pri žrebanju pa je imel največ sreče Aleš Duh iz Renkovec. Čestitamo!

Kupon št. 40

Ali veste, kako se imenuje uvodna glasba h kakšni oddaji, ki se redno ponavlja? Odgovore (s kuponi) pošljite najkasneje do 9. junija na naš naslov in pripišite »Ali veste«.

Panonska hiša pripoveduje

Lepo jesensko popoldne me je zvalilo na potep. Prek travnikov sem se napotila proti stari s slamo kriti hiši, ki mi je s svojimi zasanjanimi, zastrtimi okni mežikala in me vabila, naj pridem bliže.

Stare brajde so se pod težo trsa nagnile na slamnato streho in se s svojimi vejami sprijele s slamo, kot bi se bale, da se bodo morale ločiti od te stare idile. Usledla sem se na prag in prisluhnila več kot sto let stari pripovedi.

Zgrajena sem bila iz hrastovih brun, ometana z blatom, prebeljena z belim apnom, spodaj pa so mi potegnili črni rob, da sem zasijala v vsej praznji obleki.

Vse življenje številne družine se je vrtelo v »veliki izi«, okrog krušne peči. Tu so se pozno v noč pogovarjali, lupili semena in »dejsali« perje ob snopu svetlobe, ki je prihajala od petrolejke. Najbolj veselo je bilo, ko so bile v hiši kolone. Takrat se je zbrala vsa bližnja rodbina in sosedje. Celo poletje so na mojih oknih cvetele številne rože.

Toliko lepega, toliko topline in veselja sem dala svojim prebivalcem, da še danes, ko se spominim teh dni, vsa v sreči zažarim.

Pripoved bi se ob šelestenju listja še nadaljevala, a morala sem oditi, ker smo se odpravili domov.

Andreja Benko, 4. a
OŠ I Murska Sobota

Kako sem se naučila plavati

V spominu mi je ostal lep sončen dan, ki je bil kot nalašč za kopanje. Plavati takrat še nisem znala. Bilo mi je sedem let in nisem vedela, da bo ta dan zame tako usoden. Skočila sem v kratke hlače in si oblekla majčko. Seveda ni smel manjkati balon za plavanje, nisem pa vedela, da ga danes ne bom rabila. Z bratom sva se že navsezgodaj odpravila v kopališče. Najprej je bil z menoj v majhnem bazenu, a kmalu je odplaval v velikega.

»Tudi jaz hočem znati plavati«, sem kričala za njim.

Priplaval je nazaj in me poskusil naučiti »žabo«.

»Stegni noge, stegni jih,« mi je še in še govoril.

»Saj jih stegujem«, sem mu ponavljala.

»Z rokami migaj okrog sebe,« je rekel glasno, »ne plavaj mrtveca«.

Ko je videl, da mi ne gre, mi je pokazal, kako naj delam. Tako lahko je bilo videti. Nekaj časa je plaval, nato pa rekel: »Vidiš, voda te drži na površju.«

»Mene ne drži,« sem rekla brezupno.

Nekaj časa se je še mučil, da bi me naučil, nato pa stvar pozabil.

»Tako se nikoli ne naučiš,« je rekel ostro in odplaval v veliki bazen. Jokajoč sem zavpila za njim: »Boš videl, da se naučim!«

A tega ni več slišal. Tako močno sem si želela, da bi se naučila plavati. Po drugi strani pa sem mislila, da se nikoli ne

bom naučila. Vendar samozvesti nisem izgubila, vadila sem in si venomer ponavljala: »Vaja dela mojstra«.

»Hočem se naučiti plavati, moram se naučiti!« sem si govorila.

Začnem migati z rokami in nogami naokrog, jih rinit, jem in krčim. In glej, uspe mi naučim se plavati. Takrat nam pomen pregovora, da vsa dela mojstra, ni bilo več. pride brat, in ko vidi, da znamo plavati, ne verjame svojim očem. Ponosna sama nase sem z bratom odplavala proti veliki kemu bazenu.

Martina Koroša, 7. b
OŠ Bogojena

Slovo

Šolsko leto spet je naokrog, hitro kakor zajčji skok. Ocene se zaključujejo, učenci za največje se potegujejo.

Spet roke si bomo podali in se s solznimi očmi nagledali. Od osnovne šole se bomo poslovili, se jeseni v srednje prestopili.

Vedno ni bilo lepo, a zdaj vse pozabljeno bo, pozabili bomo na vse, a lepe trenutke vrnili v srce.

Mojca Buznič, 6. b
OŠ Rakovnik

Nizirlo d. o. o.
p.p. 45 61000 Ljubljana

ČANG ŠLANG

shujševalni čaj

Z zmanjševanjem telesne teže
krepite organizem

Vsi dosedanja preparati za hujšanje (vitaminske tablete, dietetski preparati) so reševali problem zmanjševanja telesne teže, ne pa tudi ohranjanja idealne telesne teže. Izjema pri tem je ČANG ŠLANG, čaj za reduciranje telesne teže po kitajski recepturi. Je zdravilen, iz naravnih sestavin in ga lahko uporabljamo za posebno nego telesa, povzroča izgubo teže, plinov, nakopičenih masčob in spodbuja izgubo teka. Z rednim pitjem čaja ČANG ŠLANG bodo izgorele odvečne telesne masčobe, vaše telo pa bo postalo gladko in gibčno. Čaj ČANG ŠLANG je sestavljen iz posebnih sestavin in je primeren za ženske in moške, stare in mlade, za vse starosti. ČANG ŠLANG so nekoč pili bogati Kitajci. S pitjem tega čaja so obdržali vitkost in gibčnost. Tudi vsak obrok hrane so čutili kot en sam požirek.

Škatlica ČANG ŠLANG vsebuje 40 vrečk čaja, ki so garancija za doseg želene telesne teže. Po pitju čaja ne čutite v želodcu nobene teže niti kakšne druge neprijetnosti, kajti niste pili pivskega kvasa, pač pa ČANG ŠLANG, čaj s tradicijo več kot 1700 let.

Za izgubo teže je dovolj, da vsak dan pred obrokom popijete eno skodelico tega čaja in vsi problemi bodo rešeni. Zaradi izgube telesne teže ne boste

nervozni, nasprotno ohranili boste dobro razpoloženje. Isti učinek boste dosegli, če popijete dve skodelici ČANG ŠLANG pred spanjem. Čaj ČANG ŠLANG lahko naročite po pošti na naslov: Džirio, p. o. 45, 61000 Ljubljana in po telefonu: (061) 301-573, (068) 46-568. ČANG ŠLANG proučena na slovenskem tržišču ekskluzivno prodaja Džirio, d. o. o., Ljubljana. Cena ČANG ŠLANG je 699 SIT + poštni strošek. Plačate po povzetju.

NAROČILNICA

ime in priimek

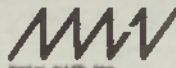
ulica in št.

poštna št. in kraj

število zavikov ČANG ŠLANGA

Naročilnico pošljite na naslov: Džirio, p. o. 45, 61000 Ljubljana

RADIO MV - MURSKI VAL - UKV
94,6 MHz (dopolodne tudi SV 648 kHz)

Petek - 5.40 Prebujajte se z nami - 7.00 Druga jutranja kronika - 7.30 Informacije v slovenščini, nemščini in madžarščini - 7.45 Mariborsko zvočno pismo - 8.00 Poročila - 8.10 Dopoldne na MV - 8.30 Mali oglasi - 9.15 Borzni utrip - 9.30 NSTSNMV - 10.00 Poročila - 10.30 Kabaret - 11.15 Od petka do petka - 12.00 Poročila BBC - 12.30 Zakaj se ukvarjamo z umetnostjo - 13.00 Danes do trinajstih - 13.30 Popoldne na MV - 14.00 Aktualno - 15.30 Dogodki in odmevi - 16.25 Obvestila - 16.30 Poročila - 17.00 Prireditve ob koncu tedna - 17.30 Alternativno - 18.00 MV-dur - 18.30 Poročila BBC - 19.00 Vključujemo Radio Slovenija

Sobota - 5.40 Prebujajte se z nami - 7.00 Druga jutranja kronika - 7.30 Informacije v slovenščini, nemščini in madžarščini - 7.40 Tržnica - 8.00 Poročila - 8.10 Dopoldne na MV - 8.30 Mali oglasi - 9.15 Predstavljamo vam - 10.00 Poročila - 10.40 Potepajte se z nami - 11.00 Sobotni gost - 12.00 Poročila BBC - 12.30 Zakaj se ukvarjamo z umetnostjo - 13.00 Danes do trinajstih - 13.30 Popoldne na MV - 14.00 Aktualno - 15.30 Dogodki in odmevi - 16.25 Obvestila - 16.30 Poročila - 17.10 Angliščina - 17.30 Mali oglasi - 18.00 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi - 18.30 Poročila BBC - 19.00 Vključujemo Radio Slovenija

Nedelja - 8.00 Začenjamo nov dan - 8.10 Panonski odmevi - 8.30 Horoskop - 8.45 To bi moral biti kabaret - 9.10 Misel in čas - 9.30 Srečanje na Murskem valu - 10.30 Nedeljska kuhinja - 12.00 Poročila - 12.15 Nedeljsko premišljevanje - 12.30 Minute za kmetovalce - 13.00 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi - 18.30 Poročila BBC - 19.00 Vključujemo Radio Slovenija

Ponedeljek - 5.40 Prebujajte se z nami - 7.00 Druga jutranja kronika - 7.30 Informacije v slovenščini, nemščini in madžarščini - 7.45 Porabsko zvočno pismo - 8.00 Poročila - 8.10 Dopoldne na MV - 8.30 Mali oglasi - 9.15 Evropa v enem tednu - 10.00 Poročila - 10.30 Sport - 11.15 Zgodilo se je - 12.00 Poročila BBC - 12.30 Zakaj se ukvarjamo z umetnostjo - 13.00 Danes do trinajstih - 13.30 Popoldne na MV - 14.00 Aktualno - 15.30

Dogodki in odmevi - 16.25 Obvestila - 16.30 Poročila - 17.00 Bilo se je... - 17.30 Sport - 18.00 S kranjskimi, cekroni, pa z morelet - 19.00 Vključujemo Radio Slovenija

Torek - 5.40 Prebujajte se z nami - 7.00 Druga jutranja kronika - 7.30 Informacije v slovenščini, nemščini in madžarščini - 7.45 Ljubljansko zvočno pismo - 8.00 Poročila - 8.10 Dopoldne na MV - 8.30 Mali oglasi - 9.15 Glasbene novosti - 10.00 Poročila - 10.30 Kratki stik - 11.15 Mali oglasi - 12.00 Poročila - 12.30 Zakaj se ukvarjamo z umetnostjo - 13.00 Danes do trinajstih - 13.30 Popoldne na MV - 14.00 Aktualno - 15.30 Dogodki in odmevi - 16.25 Obvestila - 16.30 Poročila - 17.00 Tema popoldneva - 17.30 Srebrne niti - 18.00 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi - 18.30 Poročila BBC - 19.00 Vključujemo Radio Slovenija

Sreda - 5.40 Prebujajte se z nami - 7.00 Druga jutranja kronika - 7.30 Informacije v slovenščini, nemščini in madžarščini - 7.45 Zagrebško zvočno pismo - 8.00 Poročila - 8.10 Dopoldne na MV - 8.30 Mali oglasi - 9.15 Iščejo za vas - 10.00 Poročila - 10.15 NSTSNMV - 11.15 Mali oglasi - 12.00 Poročila BBC - 12.30 Zakaj se ukvarjamo z umetnostjo - 13.00 Danes do trinajstih - 13.30 Popoldne na MV - 14.00 Aktualno - 15.30 Dogodki in odmevi - 16.25 Obvestila - 16.30 Poročila - 17.00 Tema popoldneva - 17.30 Mali oglasi - 18.00 Na narodni farmi - 18.30 Poročila BBC - 19.00 Vključujemo Radio Slovenija

Četrtek - 5.40 Prebujajte se z nami - 7.00 Druga jutranja kronika - 7.30 Informacije v slovenščini, nemščini in madžarščini - 7.45 Kosovsko zvočno pismo - 8.00 Poročila - 8.10 Dopoldne na MV - 8.30 Mali oglasi - 9.15 Sedem veličastnih - 10.00 Poročila - 10.30 Pika na i - 11.15 Mali oglasi - 12.00 Poročila BBC - 12.30 Zakaj se ukvarjamo z umetnostjo - 13.00 Danes do trinajstih - 13.30 Popoldne na MV - 14.00 Aktualno - 15.30 Dogodki in odmevi - 16.25 Obvestila - 16.30 Poročila - 17.00 Tema popoldneva - 17.30 To sem jaz - 18.00 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi - 18.30 Poročila BBC - 19.00 Vključujemo Radio Slovenija

Božje resnice – knjiga aforizmov Rudija Ringbauerja

»Mehak človek sem, živim lahko brez zla«

Bog je prav kot reči, da je izšla knjiga Rudija Ringbauerja, je reči, da je Rudiju Ringbauerju izšla knjiga. Zato, ker ne pravimo, da se je rodil otrok tega in tega, marveč, da se je temu in temu rodil otrok. »Najlepša knjiga na svetu,« pravi avtor. Prav kakor srečen starš o svojem pravkar rojenem potomstvu! »Pazi, da se ne umaže, glej tukaj se takoj pozna.« Ringbauer pokaže na vranje črne potiskane ploskve, ki opremljajo knjigo. Na vsaki strani spodaj in zgoraj podolgovat črn pravokotnik, na vsaki strani, ki se končujejo na 7, na 17., 27., 37. itd. pa so na prav tako črni podlagi reprodukcije slik Lojzeta Logarja iz zadnjega obdobja. Velikost reprodukcij narašča, prva kuka skozi črno ploskev, druga gleda že širje. In tako dalje, vse tja do zadnje, ki je po vsej strani, samo spodaj in zgoraj je še malo črnega roba.

Leta 1931 v Soboti narojeni Rudij Ringbauer se prešerno in spogledljivo veseli svoji knjigi aforizmov. Božje resnice, tako je naslov knjige, so izšle pred kratkim, kraj in datum izida: M. Sobota, 1993. V samozaložbi, natisnila jih je tiskarna Pomurje tisk. Pri »brušenju zaka« je avtorju, ki ji za to ureko zahvalo, pomagala Beatrič Logar.

Takrat, tistega večera »pred mušimi leti se je bogve od kak, kakor piše v predgovoru, k niemu prikradla misel. Oblikoval jo je v prozi, kratko in udarno – prav kakor aforizem. Pomeje se je ni več mogel spomniti. Spominja se samo detika aforizma. »Nedonošenček, kakršni je bil, ni imel možnosti, da bi preživel.«

Aforistična misel nastane po predrinjanju ali z razpiranjem nasprotja oziroma protislovja. Naravno je paradoksalna, kot je paradoksalno življenje človeka, ljudsko meni, da je črno, ljudsko ime za aforizem »Božje resnice.«

»Ko sem bil še otrok v rodnem Prekmurju,« tako piše v spremni besedi, »men zelo rad prisluhnil pogovoru starejših, ki je kateri od nas povedal čisto, golo resnico, je tisti najbolj navdušen običajen vsakdanji vernik tako globoko zazrl v neskončnost, v vprašanje neskončne milosti?«

»Veste, kaj pomeni »neskončno milosten?« To pomeni, da bi že ob najmanjšem zlu, ob najmanjšem trpljenju, ki bi ga opazil pri človeku, moral neskončno trpeti. Mehak človek sem, vidim nekaj zlega, kar se dogaja, in že trpim. Kako bi potem moral trpeti Bog, ki ni samo mehak, marveč je več, je neskončno milosten in torej tudi neskončno mehak!«

Ringbauerjevi aforizmi o bogu so ena sama negativna teologija. So teološki disuti o svobodni volji, neskončnosti, vseomogočnosti in drugih božjih atributih. Avtor, po poklicu sodnik, od leta 1991 v pokoju, je v njih istočasno advocatus diaboli in advocatus dei, zagovornik boga in zagovornik skušnjavca.

»Podelite mi vseomogočnost in v hipu bom ustvaril neskončno število svetov, od katerih bo vsak boljši od našega,« (BR, 116). Ringbauer trdi, da ni nikoli bral filozofa Leibniza, recimo njegove Teodijeje. Toda kaj drugega je misel tega aforizma kot polemika z Leibnitzovo trditvijo, da je bog od neskončnega možnega števila svetov ustvaril najboljšega možnega? Zakaj potem ni ustvaril boljšega sveta, saj si jaz kot minljivo in nepopolno bitje lahko zamišljam veliko boljši svet od tega, sprašuje Ringbauer. »Bog stvariti pač ni mogel dati vsega, ne da bi iz nje napravil Boga,« bi mu odgovoril Leibnitz. Ringbauer se ne da. Če bi njegovo protivprašanje prevedli v obliko, kakršno ima v klasični skepticistični orodjarni, bi se glasilo: »Če

»Niti se ne čudim. Vse, kar je napisano, je pri meni zrastle. Veseli me, če sem potrdil take stvari, kot so Pascal, Kirkegaard, Montaigne.«

Prav kakor ga veseli, če je njegov aforizem v Delu, kjer so našli dovolj največ objavili. Ringbauer pravi, da ni verjen, da njegova mati perica ni bila v cerkev ni šla nikoli. Tudi med 12. in 14. letom je hodil je k vero-

Prav kakor ga veseli, če je njegov aforizem v Delu, kjer so našli dovolj največ objavili. Ringbauer pravi, da ni verjen, da njegova mati perica ni bila v cerkev ni šla nikoli. Tudi med 12. in 14. letom je hodil je k vero-

Prav kakor ga veseli, če je njegov aforizem v Delu, kjer so našli dovolj največ objavili. Ringbauer pravi, da ni verjen, da njegova mati perica ni bila v cerkev ni šla nikoli. Tudi med 12. in 14. letom je hodil je k vero-

Prav kakor ga veseli, če je njegov aforizem v Delu, kjer so našli dovolj največ objavili. Ringbauer pravi, da ni verjen, da njegova mati perica ni bila v cerkev ni šla nikoli. Tudi med 12. in 14. letom je hodil je k vero-

Prav kakor ga veseli, če je njegov aforizem v Delu, kjer so našli dovolj največ objavili. Ringbauer pravi, da ni verjen, da njegova mati perica ni bila v cerkev ni šla nikoli. Tudi med 12. in 14. letom je hodil je k vero-

Prav kakor ga veseli, če je njegov aforizem v Delu, kjer so našli dovolj največ objavili. Ringbauer pravi, da ni verjen, da njegova mati perica ni bila v cerkev ni šla nikoli. Tudi med 12. in 14. letom je hodil je k vero-

Prav kakor ga veseli, če je njegov aforizem v Delu, kjer so našli dovolj največ objavili. Ringbauer pravi, da ni verjen, da njegova mati perica ni bila v cerkev ni šla nikoli. Tudi med 12. in 14. letom je hodil je k vero-

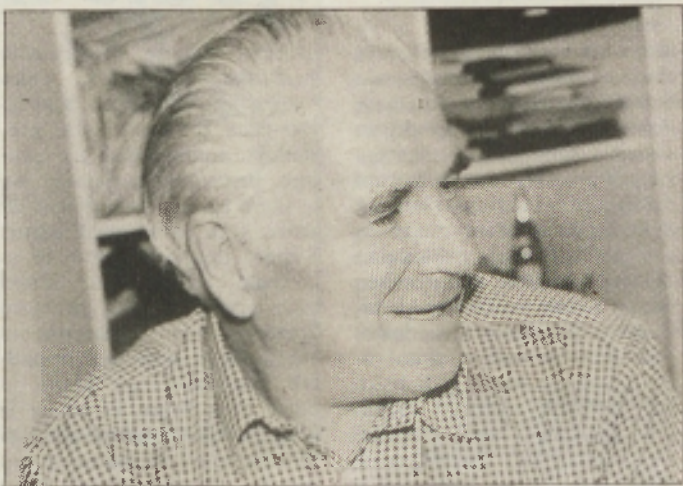
Prav kakor ga veseli, če je njegov aforizem v Delu, kjer so našli dovolj največ objavili. Ringbauer pravi, da ni verjen, da njegova mati perica ni bila v cerkev ni šla nikoli. Tudi med 12. in 14. letom je hodil je k vero-

Prav kakor ga veseli, če je njegov aforizem v Delu, kjer so našli dovolj največ objavili. Ringbauer pravi, da ni verjen, da njegova mati perica ni bila v cerkev ni šla nikoli. Tudi med 12. in 14. letom je hodil je k vero-

Prav kakor ga veseli, če je njegov aforizem v Delu, kjer so našli dovolj največ objavili. Ringbauer pravi, da ni verjen, da njegova mati perica ni bila v cerkev ni šla nikoli. Tudi med 12. in 14. letom je hodil je k vero-

Bog je, od kod zlo?« Leibnitz mu odgovarja, da sta moralno in fizično zlo, ki njemu kot človeku tako bridko padata, posledici metafizičnega zla, ki pa ni odvisno od božje volje. Metafizično zlo je v naravi večnih resnic samih, te pa niso odvisne od božje volje, temveč so v božjem umu. Bog zla ni stvaril, ampak ga je tako rekoč našel v svojem večnem umu. ...

Rudi Ringbauer tega ne zdrži več. Nehajte, nehajte, zavpije in dvigne roko! »Kot človek preprosto ne potrebujem zla. Uživam, če iz ljudi veje toplina. Nisem sadist, ne potrebujem zlobe, okrog sebe želim gledati ljudi, ki me spoštujejo. Hočem čutiti, kako po

Pravi, da ne veruje, v aforizmih pa hlipa, ne samo kliče po bogu! »Srečo imaš, da si vseomogočen, ker bi ti sicer ob tvoji neskončni milosti že zdavnaj počilo srce,« pravi v enem od njih v knjigi Božje resnice, stran 156 (dalje BR in ustrezna stran). Kdaj se je že kak običajen vsakdanji vernik tako globoko zazrl v neskončnost, v vprašanje neskončne milosti? »Veste, kaj pomeni »neskončno milosten?« To pomeni, da bi že ob najmanjšem zlu, ob najmanjšem trpljenju, ki bi ga opazil pri človeku, moral neskončno trpeti. Mehak človek sem, vidim nekaj zlega, kar se dogaja, in že trpim. Kako bi potem moral trpeti Bog, ki ni samo mehak, marveč je več, je neskončno milosten in torej tudi neskončno mehak!«

Ringbauerjevi aforizmi o bogu so ena sama negativna teologija. So teološki disuti o svobodni volji, neskončnosti, vseomogočnosti in drugih božjih atributih. Avtor, po poklicu sodnik, od leta 1991 v pokoju, je v njih istočasno advocatus diaboli in advocatus dei, zagovornik boga in zagovornik skušnjavca.

»Podelite mi vseomogočnost in v hipu bom ustvaril neskončno število svetov, od katerih bo vsak boljši od našega,« (BR, 116). Ringbauer trdi, da ni nikoli bral filozofa Leibniza, recimo njegove Teodijeje. Toda kaj drugega je misel tega aforizma kot polemika z Leibnitzovo trditvijo, da je bog od neskončnega možnega števila svetov ustvaril najboljšega možnega? Zakaj potem ni ustvaril boljšega sveta, saj si jaz kot minljivo in nepopolno bitje lahko zamišljam veliko boljši svet od tega, sprašuje Ringbauer. »Bog stvariti pač ni mogel dati vsega, ne da bi iz nje napravil Boga,« bi mu odgovoril Leibnitz. Ringbauer se ne da. Če bi njegovo protivprašanje prevedli v obliko, kakršno ima v klasični skepticistični orodjarni, bi se glasilo: »Če

zraku veje ljubezen. Zgodi se, da za mizo začutim, če je en sam zanj napet in nerazpoložen. Zakaj Bog ni mogel narediti tako, da bi bili za mizo samo vedri ljudje?«

Aforistovo bogoiskateljsko vpitje po pravičnosti in dobroti vseskozi prehaja v paradoks. Paradoks pa je »strast mišljenja«, kakor pravi Kirkegaard. V vseh aforizmih o bogu in religiji naj bi, tako trdi Ringbauer, obstoj Boga zanikal, istočasno pa si ne more misliti niti trenutka bivanja brez njega.

Kako je mogoče, da nam je Bog dal svobodno voljo, če potem delamo zlo? »Za nekoličkanj več sreče, nebeški Oče, ti z veseljem vrnemo tisti del svobodne volje, ki nam omogoča početi zla dela.« (BR, 131) Bog bi lahko, ker je vseomogočen, tako razglablja Ringbauer, naredil, da bi bilo vseh teh 5 milijard ljudi, kolikor jih živi na svetu, nenehno v nirvani. Ali pa bi bilo to potem sploh še kakšno življenje, ga sprašujemo, ali ne bi bilo to dolgočasno? Naš protargument se mu zdi šibek, kajti zanj ima aforist »strašno orožje«. »Za take, ki skušajo na tak način braniti obstoječi svet in bivanje Boga, ki da ga je ustvaril, imam strašno orožje: Pravim jim, kako dolgočasno bi jim bilo, če bi imeli 10-letno hčer, ki bi jim jo vojaki posilili. Bi bilo tudi to še dolgočasno?«

Branimo se. Argument z dolgočasjem ni naš argument. Dejansko se v taki postavitvi pokaže kot cenen in neuporaben. Izbrali smo ga zgolj tako, za prvo obrambo obstoječega stanjega sveta. Toda bi bila možna blaženost oziroma nirvana, če ne bi bilo tudi trpljenja. Bi sploh vedeli, kaj je to blaženost, če ne bi bilo tragičnosti?

»Sem tak, da se s tem ne morem sprijazniti,« odgovarja Ringbauer. »Preprosto ne potrebujem zla, svet si lahko dobro predstavljam brez njega. Če bi bilo vsem ljudem dobro,

ne bi vedeli za zlo. To, o čemer ničesar ne vemo, preprosto ne obstaja.«

Ponovili ste Wittgensteina, gospod Ringbauer.

»Še nikoli nisem slišal zanj. Govorim preprosto logično. Če si lahko v nebesih predstavljamo večno dobro, bi ga prenesli tudi tukaj na zemljo.«

Aforist nas sili, da še za nekaj časa prevzamemo pozicijo branitelja od vseomogočnega Boga ustvarjenega sveta, v katerem živimo. Čeprav je jasno, da gre tukaj za logiko srca, ne za logiko razuma. On hoče svet po svoji srčni želji. Pa naj še tako poudarja, da je predvsem logik. Saj si večnega dobrega niti predstavljati ne bi mogli, mu ugovarjamo, če bi nenehno živeli z njim. V tem, da s pozicije trpljenja sanjamo o večnem dobru, je dialektika absolutnega.

Kar sledi, je izbruh kirkegardovske vernosti s to razliko, da pri Ringbauerju pohujšanje ostane na Bogu, ki ga s tem seveda ne zanika več!

»Za vse grehe sveta odgovarja nebeški Oče. Za Boga ni opravičila! Dajte me razumeti, da lahko ostanem Rudi Ringbauer tudi brez trpljenja. To so preproste stvari, ki vam jih pripoveduje preprost človek. To so stvari, ki jih moramo še in še pripovedovati, da bi jih ljudje razumeli. Takole pravim v enem aforizmu: Tisti, ki težje dojemamo, bodo prej razumeli kot tisti, ki nečesto razumeti.«

Hočemo razumeti. Razumemo, da se Rudi Ringbauer z vso strastjo svojega rezoniranja bije z absurdnim svetom, ki je vedno drugačen kot pričakuje človek. Da pa ne bi iz tega spoznanja izpeljali sklepa, kako je rešitev iz absurdnosti sveta v samomoru, kakor je to naredil Camus, imamo aforizme. Kaj pa so aforizmi drugega kot evropska oblika budističnih zgodb kōani, ki so označene kot »vrata brez vrat«. Kratke zgodbe, ki nikamor ne vodijo, a nam vendar odpirajo in bistrijo duha. Tudi aforizmi so vrata brez vrat, skozi njih vstopamo in ne vstopamo, v njih najdemo odgovor in ga ne najdemo.

Aforizmi so za branje po kapljicah, piše avtor v spremni besedi (BR, 12). Razmišljajoči človek brez teh kapljic ne more preživeti. Ne samo zato, ker ga skozi vrata brez vrat silijo vprašanja o večnosti in bogu, tudi vsakdanje življenje je paradoksalno – je bilo, je in bo. Nekoč, v študentskih letih, je Ringbauer v časopisu Bruc, ki je bil potem zapljen, Ringbauer pa za krajši čas v preiskovalnem zaporu, ponujal kapljice za lažje premagovanje takratne politične stvarnosti. Kritiziral je Tita in štafetno palico. »Ker sem bil že takrat popoln ateist, kakor sem napisal v aforizmu: Bil je popoln ateist, ni verjel ne v nebeske in ne zemeljske bogove.«

V Božjih resnicah so poleg kapljic za premagovanje brezpotja, na katero zaidemo, ko razmišljamo o Bogu in pravičnosti, še kapljice – če po kazalu sledimo razdelkom v knjigi –, ki nam pomagajo ob »tem in onem«, ob prebavljanju »preteklega časa«, »politike in politikov«, »primitivizma«, »manipuliranja«, »sodnikov in sojenja«, »daril«, »sreče«, »resnice«, »prijateljstva«, »ljubezni«, »vzgoji«, »umetnosti«.

ŠTEFAN SMEJ

Novice iz kulture

● Ravnateljica OŠ IV iz M. Sobote sporoča, da je III. velika glasbena revija slovenskih otrok motenih v telesnem in duševnem razvoju z naslovom ZAPOJMO-ZAIGRAJMO-ZAPLEŠIMO dobro tekla. K čemur so veliko pripomogli pokrovitelji: IS SO M. Sobota, Mura, ZKO M. Sobota, Intes, Agroservis, Pomurski tisk, Kartonaža, Potrošnik, Solidarnost, Vrtnarija, Mini restavracija Rajh, BTC Pomurka, Grajski hram, Zlatarstvo Danč, Pomurska založba, Murski val in Zvezda, vsi iz Sobote.

● Dan po nekadilskem dnevu je Tobačna tovarna iz Ljubljane javnosti sporočila, da so v ožjem krogu izbora za dobitnika nagrade West za najbolj nekonvencionalnega likovnega ustvarjalca 1993: Aleksij Kobal, Marko Kovačič, Marjetica Potrč. Tugo Sušnik in Veš slikar svoj dolg.

● V petek, 28. maja, je bila v dvorani zavarovalnice Triglav predstavitev knjige Frančka Štefaneca Zlata ura, ki ni samo rodbinska saga, marveč tudi kratka zgodovina mlinarstva. Avtorju knjige je seveda ime Franček, ne Tonček, kot so v prejšnji številki Vestnika na tej strani pomotoma stavili v tiskarni!

● V sklopu Srečanja slovenskih otroških gledališč, ki je bilo od 27. do 30. maja v Soboti, je v suhi kotanji nekdanjega grajskega ribnika pred soboškim gradom plesala tudi plesna delovna skupina.

● V ponedeljek, 31. maja, je bila v baročni dvorani soboškega gradu predstavitev knjig s pesmimi Nagovori Jurija Koviča in Divan Milana Vincetića. Pesmi je brala Irena Varga, pri Koviču je med drugim prebrala »Rad imam nečiste, grešne, razuzdanke, zlobne in pohotne, nore, nimfomanke...« in pa »...nobenega dežja ni bilo/ nebo je bilo brez oblaka/ in moje srce polno neke čudne svetlobe/...«; pri Vincetiću pa »...se zaljubljata drevo/ in pokošeni mesec/ Jaz razčesam ti nebo/ če mi zapreš veje/...« in pa »...telo je vroče in kopni/pod srajco poškrbijo/ iz prsi pa jo pomrazi/ po lahnem poželenju/...«. Kantavtor Bojan Sedmak je pel o otrocih, norcih in pesnikih – torej o genijih! Knjigi je izdala Pomurska založba.

● Veržejci so minuli teden spet praznovali svoj praznik narcis!

kulturni koledar

RAZSTAVE

MURSKA SOBOTA: V pokrajinskem muzeju sta na ogled stalna zbirka in stalna likovna razstava, ki je odprta vsak dan razen nedelje od 10. do 12. ure.

MURSKA SOBOTA: V galeriji je razstava umetniških fotografij in dokumentacije fotografa Jožeta Kološe-Kološa, razstavlja pa tudi akademski kipar Tornay Andre-András iz Madžarske. Obe razstavi bosta na ogled do 13. junija.

MURSKA SOBOTA: V pokrajinskem muzeju je na ogled razstava Skavti in gozdovniki na Slovenskem, ki jo je pripravil muzej narodne osvoboditve iz Maribora, odprta pa je vsak dan razen nedelje od 10. do 12. ure, ob sredah pa tudi od 16. do 18. ure. Razstava bo odprta do 20. junija.

LENDAVA: V lendavskem gradu je na ogled stalna zbirka kipov in slik dosedanjih mednarodnih likovnih kolonij, na ogled so tudi freske Zoltana Gaborja in razstava OLORIS, ki jo je pripravil soboški pokrajinski muzej.

LENDAVA: V lendavski galeriji razstavlja akademski

slikar Sandor Bedo iz Madžarske. Razstava bo odprta do 26. junija.

MURSKA SOBOTA: V razstavnem prostoru Zavarovalnice Triglav razstavlja slikar Štefan Cervek.

PRIREDITVE

Vsakoletno tradicionalno srečanje predstavnikov kulturnih organizacij iz Slovenije in zamejstva bo letos 11. in 12. junija v M. Soboti in Porabju.

KNJIŽNICE

MURSKA SOBOTA: Pokrajinska in študijska knjižnica je odprta vsak dan razen nedelje od 8. do 18. ure, ob sobotah pa od 8. do 12. ure.

LENDAVA: Knjižnica je odprta v ponedeljek, sredo in petek od 8. do 18. ure, ob sobotah pa od 8. do 12. ure. Vsak dan razen nedelje je odprta tudi čitalnica.

LJUTOMER: Knjižnica je odprta v ponedeljek, sredo in četrtek od 8. do 17. ure, v torek in petek pa od 8. do 15. ure. V ponedeljek so praznične ure za otroke.

ne zgodi se vsak dan

Zgodba o uspehu

»Firma bo šla po gobe,« je rekel Cene Čebula, ko se je vrnil s sestanka pri generalnem direktorju Maticu Strigalici. »V nekaj mesecih bomo na cesti,« je dodal, ko mu je Mica prinesla že ohlajeno kavo. Sestanek se je namreč precej zavlekel.

»Kaj bo z nami?« je hotela vedeti Mica.

»Diplomo si lahko nekam zatakneš, saj me pri teh letih nihče več ne bo hotel vzeti v službo,« je modroval Žožo.

»Lahko pričnemo ropat bencinske črpalke in pošte v manjših krajih,« je potem predlagal Žožo.

»To bi se ti smejali,« je rekel Cene, »kmalu jih boš šestdeset, pa bi bil rad ropar.«

»Bolje ropar kot berač. Sicer pa tam v vladi ne mislijo preveč na socialo. Če že kdo misli, se verjetno sramuje govoriti o takšnih rečeh. Torej menite, da kot ropar ne bi imel šans?« je hotel vedeti Žožo.

»Ne zgledaš preveč prepričljivo, verjetno bi se ti smejali,« je menila Mica.

»Znaš jodlati?« sem ga vprašal.

»Zakaj?«

»Lahko bi šli na Tirolsko na prakso, tam bi se naučili jodlati, zaslužili bi kakšen šiling. Kasneje bi v domovini zabavali tuje turiste. Zasloveli bi kot cisalpski jodlarji tam na sončni strani.«

Žožo me je vprašal, če sem tega dne kaj pil. Ve, da ne pijem, torej ga je resno prizadelo. Rekel sem mu, da je to pač alternativen predlog njegovemu, da bi postal ropar. Mica je dejala, da res nisem pil, da pa še bom. V pomitih kavniških skodelicah smo dobili steklenico viskija. Nekdo je nekaj proslavljal. Kmalu smo izvedeli, da je Mimica dobila novo službo, in da nas bo kmalu zapustila.

»Firma bodo razbili na več majhnih, to bodo holding firme,« je pravil Frančišek.

»Jaz sem pa slišala nekaj drugega,« je rekla Mimica. »To mi je povedala Matičeva tajnica in bo držalo kot pribito. Dobili bomo strokovnjaka, ki bo rešil firmo, zunanji sodelavec bo ali nekaj takšnega.«

»Kako je pa ime temu tvojemu strokovnjaku?« je vprašal Cene. »To je gospod Preklar, že več firm je rešil, je velik strokovnjak, dela po najnovejših načelih podjetništva.«

Žožo se je nasmehnil in rekel: »Tega patrona dobro poznam, poznam pa tudi njegova strokovna načela, vem, kako nas bo rešil.«

»Kako?« je vprašala Mimica.

»Zelo energično, firma bo po njegovem odhodu kot prerोजना, nobenih skrbi ne bo več, vse bo teklo kot namazano.«

»No, sem rekla?« je ponosno spraševala Mimica. »Kaj bomo pa potem delali?«

»Nič!«

»Kako nič?«

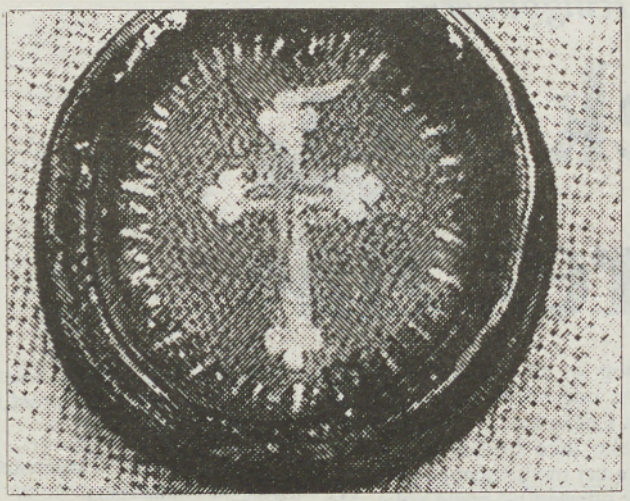
»Lepo, čisto nič!«

»Zakaj nič?«

»Zato, ker nas ne bo več tukaj. Gospoda Preklarja rešitev pomeni, da nas ne bo več tukaj! Če te še zanima, kje bomo, ti lahko povem, da je to zavod za...«

BORIVOJ REPE

Tou, ka je Sobota že pa ceila puna smrada, je neč istina. Zato, ka poznamo pegovor, ka riba pri glavni smrdi. Ker je pa ta glava v Lublani, je pravi smrad tan, tu pri nas, je pa samo kopija smrada ali pa mam, naj prisluk ali privid, liki prismrad. Tan pri glavni, je leško dosta kaj, neč preveč dišečoga, pravi Bela, od tistoga mau, ka majo nečterne seje za zaprtimi vrati. Odprite vrata, pa povejte, ka trbej! Povejte, ka mo lücke doč tirali, čí do na našen grúnti zijdali, pa fertik. Pa pri ton trbej vrata odprejti, pa se zdrejtí tak, ka se of nepridipraf zasaqa, pravi Bela s svoje bogate prakse. Prpovidavo je, kak si je zamislo, čí bi za dan mladosti zdaj nosili štafeten bot, komi bi ga dali? Un si predstavla, ka bi gospod Janša sedo na dosijeji četvorice, na ramaj bi mčv desatarske čine, na prsaj medaljo, ka je bojno gvino, brezposelna mlada za delo sposobna diklinica bi pa prbežala k njemi, pa bi njemi v roke potisnola štafeten "púksino cej". Leško bi pa tou bila túdi mlada školnikojca, pa bi njemi v roke dala písmeni predlog: "Daj nan za prósvefo eden tank, pa nemo štrajkali. Brez tanka mo se znali boriti, brez školnikof se pa nemo znali fěiti." Tak vijdite Bela túdi okoli oborožitve zna pončcati svojo, pesniško romantično zdújo. Vsakó slabo stvar zna obrnouti, čí trbej, túdi na dobro. Lipou bi bilou, čí bi tou drúgi túdi znali. Od sújše presúšeni pozdrafi, brat Džouti

V pariški avkcijki hiši Drouot so prodali pred kratkim za 100.000 frankov kosček lesa, ki naj bi bil delček Kristusovega križa. Kupila ga je Francozinja, ki je želela ostati anonimna, izjavila pa je, da bo relikvijo podarila kateri od francoskih cerkva. Po podatkih dražbene hiše naj bi relikvijo leta 1856 podaril ženi zunanjega ministra Napoleona III. Eduarda Thounvela jeruzalemski patriarh. V Vatikanu so opozorili, da kanousko pravo katoliške cerkve prepoveduje odtujitev svetih relikvij. Nekateri predstavniki cerkve pa so izrazili dvom o pristnosti lesenega delca. Poudarjajo, da bi bil križ velikanski, če bi zbrali vse domnevne dele Kristusovega križa.

ERIKA ZELKO

V prvem sestavku sem na kratko predstavila deželo, v kateri sem prebivala in delala tri mesece. Danes bom skušala nekoliko več napisati o svojih novih črnih prijateljih in njihovih običajih, verovanjih ter načinu življenja. Zambijci so zelo odprti, topli in preprosti ljudje. Tisto malo, kar imajo, zelo radi delijo s teboj. V treh mesecih, ki smo jih preživeli skupaj, nisem imela neprijetnih izkušenj. Najpogostejše vprašanje, ki so nam ga na začetku postavljali, je bilo, kateremu plemenu pripadamo. Vprašanje se nam je zdelo smešno, a prav kmalu smo ugotovili, v katerem grmu tiči zajec.

Zambijci so, tako kot večina Afričanov, razdeljeni na več plemen. Pomembnejša so štiri: Bemba, Lamba, Kaonde in Tonga, potem so tu še Lozi, Lunda, Lala... Vsako plemo je sestavljeno iz več klanov. Tako ima plemo Bemba 40 klanov. Tonga pa je sestavljeno iz dvanajstih. Kaj je pravzaprav klan? Zambijci govorijo o njem kot o razširjeni družini. Vsak klan ima svojo zgodovino in posebej določeno vlogo v plemenu. Še dandanašnji so pomembni klani s posebnimi nalogami. Tako obstajajo klani, iz katerih izhajajo duhovniki, plemenski poglavarji, vrachi, pogrebci kraljev... Vsak ima

Afrika – ljudje in običaji

svoj znak in vsi imajo nekatera skupna pravila, ki se jih morajo držati. Tako skrbijo klani za duhove in svetišča, modri in starejši člani imajo nekatera skupna pravila, ki se jih morajo držati. Tako skrbijo klani za duhove in svetišča, modri in starejši člani imajo svetovnalno nalogo, vsak član ima poseben odnos z enim od članov klana, člani istega klana so si dolžni pomagati v vsakem primeru. Prepovedano pa je jesti tisto, kar je znak lastnega klana. Tako npr. člani klana Goba ne smejo jesti gob. Prav tako se ne moreš poročiti s članom lastnega klana, kar ima logično razlago, če se spomnimo, da je klan razširjena družina. Lahko pa različni klani sklepajo bunnungwe – partnerstvo. Običajno se partnerska klana spoznata po imenih. Partnerja sta tako npr. Goba in Dež. Partnerji si pomagajo predvsem pri organizaciji pogrebov in porok.

Osnovna celica tradicionalne afriške hierarhije je družina, ki ji sledi vas, nato klan. Več klanov sestavlja območje enega šefa. Šefi različnih območij so podrejeni plemenskemu poglavarju. Skoraj bi pozabila omeniti še eno pomembno značilnost življenja Zambijcev, ki je potrebna za razumevanje izročil in tradicije afriških ljudi. Večina jih pripada dvema raz-

ličnima tipoma organizacije družinskega življenja. Tako v centralnih provincah, kjer živijo člani plemena Lala, prevladuje matriarhalni tip družine. Pripadniki verjamejo, da se samo kri matere prenese na otroke, in ko se mož združi z ženo, dovoli otrokom le to svobodo, da se rode. Otroci tako pripadajo ženi in njeni družini, torej materinemu klanu. Če je samo mož pripadnik matriarhalnega klana in umre pred ženo, ki izhaja iz drugega klana, prevzame njegovo mesto v skupnosti le po šest sin njegove sestre. Drug primer so člani plemena Lunda, ki živijo v severozahodnih provincah Zambije. Zanje je značilen patriarhalno organiziran družinski način življenja. Verjamejo, da je kri otrok prenesena od očeta. Otroci pripadajo možu in njegovi družini ter očetovemu klanu. Ko umre mož v patriarhalni skupnosti, njegov najstarejši sin deduje premoženje in njegovo mesto v skupnosti. To so osnovna dejstva, ki še danes močno prežemajo življenje Zambijcev. Poleg tega imajo Zambijci bogato zakladnico različnih verovanj in ustnega izročila, ki so povezana z njihovim življenjem. Poskušala bom predstaviti vsaj nekaj tistih, ki so povezana z rojstvom, odrasčanjem, poroko in smrtjo. Dogodki, ki

se dotaknejo vsakega od nas, ne glede na to, ali živi v Afriki, Aziji ali Evropi.

Zelo zanimivo je recimo imenovanje otrok. Za vsakega novorojenega otroka so verjeli, da ga ščiti eden od prednikov in po njem je dobil ime. Otroku so po vrsti našli imena prednikov in ime, kateremu je zajokal, je bil pravo. Če je prišlo do kakšne napake, je otrok zbolel, ozdravel šele takrat, ko so ga zamenjali ime in s tem pomagal duha prednikov. Pomislj tudi nekaj »nevarnih« otrok, so imeli tudi posebna imena. Otroka, ki je dobil ime zgoraj zobe, so imenovali zoba. Takega otroka je morala ubiti, ker so verjeli, da pri vsaki izgubi zuba umrli – otroka je zato dobil smrt. Zelo različna so imena ob rojstvu dvojčkov. V nekaterih primerih so pomenili del čast za družino – se posebej očeta – in vsa vas je morala obdariti srečni par. V drugih primerih so onega od dvojčkov pustili umreti, ker so verjeli, da vasi prinaša nesrečo.

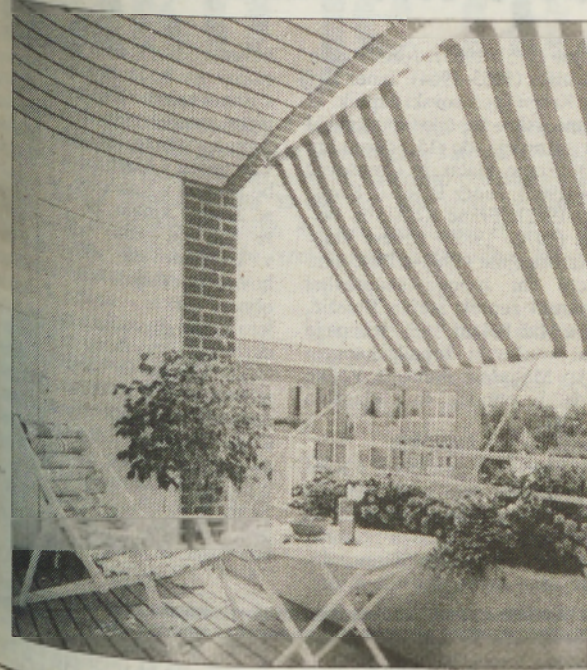
Toliko za danes, prihod pa več o obrednih ceremonijah, poroki, smrti.

zvezde vam kažejo

OVEN Ona: Ker si si premalo prizadevala, si izgubila nekaj tistega, kar ti je veliko pomenilo. Toda nikar se ne delaj užajeno, temveč se raje posveti prihodnosti, ki ti lahko prinese še kaj lepšega. On: Še vedno ti ne bo uspelo pozabiti nekoga, ki ti je v preteklosti ogromno pomenil. Nastalo praznino boš sicer poskušal zapolniti z občasnimi avanturami, vendar pa tiste prave ne boš uspel najti.	LEV Ona: Poskusila si – a se ni obneslo. Toda življenje teče naprej, zato se ne oziraj na pretekla neuspehe, ampak živi za prihodnje uspehe. Partner te bo gnjavil zaradi neke malenkosti, tebi pa bo na koncu vse skupaj prekipelo. On: Zgladil boš večino nesporazumov, ki so nastali kot posledica tvojih nepremišljenih dejanj v bližnji preteklosti. Krizi se sicer ne boš mogel izogniti, lahko pa jo omiliš in narediš sprejemljivo.	STRELEC Ona: Res je, da bo prišla sprememba, z jasnega, vendar bodo posledice veliko prijetnejše, kot jih pričakuješ. Nekdo ti bo dobesedno zapel usta, vendar se bo to zgodilo na najlepši možen način. On: Ker se ti preveč mudi, zlepa ne boš dosegel vsega, kar si želiš. Odpovej se raje neki ugodnosti, kaj kmalu se bo pokazalo, da ti bo zato uspelo narediti kar bo vredno dvakrat več. In nikar se ne ustraši!
BIK Ona: Še vedno ti ne bo odpustil napake iz preteklosti, vendar ne obupaj. Tudi on si vedno bolj želi pomiritve, edino kar mu to preprečuje, pa je njegov ponos. Poskušaj se mu približati nekoliko drugače... On: Z močno voljo lahko narediš preobrat tako v svojem poslovnem kot tudi ljubezenskem življenju. Preseñetil te bo obisk starega prijatelja, ki ti bo prinesel še presenetljivejšo novico.	DEVICA Ona: Mnoгим se sicer zdiš precej domišljava in vzvišena, vendar pa je to le maska, ki prikriva tvoje resnične namene. Prijatelj bo zahteval popolno predanost in zanesljivost, od tebe pa je odvisno, ali mu boš ustregla. Toda pazi se! On: Potreben bo povsem konkreten nastop, saj je le tvoja dobra volja odločno premalo za uresničitev tistega, kar si si zamislil. Vsekakor pa je veliko bolje, da storiš eno stvar dobro kot dve polovično.	KOZOROG Ona: Našla boš toliko časa, da boš prevela na pomoč nekemu, ki te bo najbolj potreboval. Tudi pr skuši reševati tudi svoje probleme, saj se ti bode oblački. Toda nikar se ne ustraši! On: Brezglavo se boš odločil za nekaj, kar presega tvoje zmoglosti. Toda ko boš enkrat ugotovil, bilo povsem nesmiselno ustaviti se na polovici poti. Mogoče pa ti bo uspelo.
DVOJČKA Ona: Več kot očitno je, da ti ne bo prav nič dolgčas, saj se ti obeta prava »razprodaja« prostega časa. Seveda pa ima lahko to tudi posledice, tako v ljubezni kot v povsem vsakdanjih stvareh. On: Čakanje ti bo prineslo veliko več kot da bi se spustil v tvegano naložbo. Sele ko se bo položaj popolnoma zbilstril, se boš v posel vpletel tudi sam. Takšno ravnanje ti bo prineslo precejšnje povečanje ugleda.	TEHTNICA Ona: Prišel je pravi trenutek za poravnavo spora, saj boš lahko le na ta način začela uresničevati načrt, ki ti ne da spati. Tako si boš lahko tudi ti privoščila nekaj počitka, ki ti je več kot potreben. On: Še vedno se ne boš mogel odločiti, ali naj tvegaš in sprejmeš ponujeno priložnost, ali pa se držiš zanesljivega posla. Vsekakor pa je dejstvo, da brez tveganja ni pravega zaslužka, ki bi ti prišel še kako prav.	VODNAR Ona: V zapleteni osebni zadevi se boš prav tako vsem po občutku, čas pa bo povedal, ali je to prav. Tudi prav. Toda nikar se preveč ne srečo s srečno zvezdo, raje si srečo prisluži. On: Vedno znova si obljubljaš, da se boš spremenil in obnašal popolnoma drugače, vendar kar ni rezultatov in ni. To se ti lahko kaj hitro izkaže, če boš poslovnom kot tudi povsem osebnem področju
RAK	ŠKORPIJON	RIBI

za vsakogar nekaj

Zaslon za balkon

Balkonska ograja nas ne varuje pred radovednimi pogledi, zato izdelamo iz bele kotenine ali platna čeden zaslon. Privežemo ga za balkonsko ograjo, poslikamo pa z zeleno tekstilno barvo.

Kotenina ni draga, za zaslon na balkonu pa je kot nalašč. Preden jo urežemo, jo operemo, kajti pri pranju se precej skrči. Še na pol vlažno kotenino popršimo s škrobom in zlikamo. Postane čvrsta kot za zaslon tudi mora biti.

Po merah balkonske ograje urežemo iz kotenine pravokotne kose. Zarobimo 0,5 cm in nato še 3,5 cm. Prešijemo po robovih, v vsak vogal vtisnemo kovinsko očesce. Skozi vpetljemo močno vrvico in zaslon privežemo na ogrodje balkonske ograje. Ko se zaslon umaže, ga brez težav snamemo in operemo.

Vaš zelenjavni vrt

Vzgoja buč brez plazečega se stebila

Vzgojo te kulture smo načrtovali na površini 6,5 kvadratnega metra, za kar potrebujemo dve vrečki semen. Za vzgojo buč so najugodnejša rodovitna globoka tla z dovolj vlage in toplote. Zato je treba tla dobro pognojiti s hlevskim gnojem, med rastjo pa je koristno dodajati dušična gnojila. Buča je enoletna rastlina, ki jo vzgajamo zaradi ploda. Koreninski sistem je dobro razvit in prodira v globino do 50 cm. Listje je veliko in okroglo z zarezi. Z odpiranjem so uspešni vzgojiti buče brez plazečega se stebila in grmičastega videza z dolgimi lisastimi peclji. Na celinskem območju sejemo buče maja. Semena posejemo v jamice v razmaku 100 cm. V vsako jamico damo 3-5 semen. Semena klijejo pri 22 stopinjah, najnižja temperatura klitja pa je pri 4 stopinjah. Med rastjo buč je treba poskrbeti za obdelavo tal, zalivanje, prehranjevanje, odstranjevanje plevela in se boriti proti boleznim. Po namakanju ali dežju je treba tla okopati. Dva do tri zalivanja med rastjo pripeljejo k precejšnemu povečanju pridelka. Rastline zalivamo med cvetenjem in oblikovanjem plodov. To sorto buč obiramo, ko plodovi zrastejo do dolžine okrog 20 cm. Pri zgodnji vzgoji buče dozorevajo junija, poznejše sorte pa julija in avgusta. Buče obiramo vsak dan, ker plodovi hitro rastejo, prezreli pa so slabše kakovosti. V eni jamici lahko dobimo okrog 30 plodov. Odvečne buče lahko porabite sveže ali pa jih z zamrzovanjem shranite za zimo. Primerni sta naslednji sorti: bolgarska bela s 70-dnevnim vegetacijskim obdobjem od setve do obiranja in vegerable marrow z vegetacijskim obdobjem 65-70 dni.

Novozelandska špinaca

Načrtovana površina za setev je 2,5 kvadratnega metra. Ta kultura je znana od leta 1707; v Evropi so jo začeli vzgajati v londonskem botaničnem vrtu, pozneje pa so jo prenesli tudi v druge evropske dežele. Kot zelenjavna kultura se vzgaja na manjših površinah. Za pripravo jedi uporabljamo liste, pri čemer ni razlike v primerjavi z navadno špinacjo. Vzgojamo jo zlasti goleti, ker ne poganja cvetonoše ga stebila. Tudi po hranljivi vrednosti ne zaostaja za navadno špinacjo. Pri nas jo vzgajamo kot enoletno kulturo. Med vegetacijo potrebuje rastlina veliko toplote in vlage, pri-

delek pa bo večji v daljšem vegetacijskem obdobju. Nima posebnih zahtev glede tal, ki pa morajo biti dobro obdelana, pognojena in dovolj vlažna. Za obilen pridelek in sočne liste je potrebno zagotoviti razmere za hitro in bujno rast. Novozelandska špinaca, ki zraste na neplodnih tleh v sušnem obdobju, ni primerna za prehrano. Plod je strok v obliki tetraedra, temne barve s semenjem. Seme vzklije 17- do 70-odstotno in počasi, zato je priporočljivo, da seme novozelandske špinace prej namočimo v mlačni vodi, v kateri naj bo 2-3 dni, s čimer bomo pospešili kalivost. Rastlina se počasi razvija, vzgajamo pa jo v velikem medvrstnem razmaku (v praksi se pogosto vzgaja tudi kot vmesna kultura). Steblo zraste več kot meter visoko, je razvejeno in ne poleže, potrebuje pa podporo. Steblo in listi so obrasli s srebrnkastim puhom, zato imajo višji poganjki srebrnkasto barvo. Listje je debelo, mesnato, trioglato, na vrhu zašiljeno, spiralno razporejeno in na krajšem listnem peclju. Cvetovi so posamezni, majhni in nameščeni v pazduhah listov, komajda opazni. Za

vzgojo se kulture velja tla obdelati jeseni ali po toplih zimskih dneh in jih pognojiti s hlevskim gnojem. Sejemo spomladi ob koncu aprila, torej pozneje kot navadno špinacjo, ker je občutljiva za nizke temperature. Sejemo jo v vrstah z razmakom 1-5 mm, ko požene pa jo preredimo na 60 cm v vrsti ali na razmak 80 x 80 cm. Presajenke novozelandske špinace se lahko vzgajajo v toplih kalistihih, pozneje pa jih presadimo na stalno mesto. Obiramo med vso vegetacijo. Čimveč se obira, tem bolj se bo rastlina obnavljala. Vegetacijsko obdobje od setve do obiranja traja 90 dni.

Pripravil Milan Jerše

NEPUSIČ

VENERA

VESTNIK

Glasbene lestvice

LESTVICA TUJIH SKLADB

1. YOU NEVER WALK ALONE - Mathou
2. DOMANI DOMANI - Al Bano E Romina Power
3. TELL ME A POEM - Papermoon
4. EVERYBODY HURTS - R.E.M.
5. YOU SEXY THING - Hot Chocolate
6. A MOVIE EL BOTE - Texas Tornados
7. 2 HEARTS - Toto

- PREDLOGI:
1. CATS IN THE CRADLE - Ugly Kid Joe
 2. ONE TONGUE - Hothouse Flowers
 3. SEVEN DAYS - Sting

LESTVICA SLOVENSKE ZABAVNE GLASBE NA MURSKEM VALU

1. IAZ POTREBUJEM VEČ - Monroe
2. TISTI SI TI - Alenka Grodec
3. MICHELLE - Irena Vrčkovnik
4. RAD LETEL BI - California
5. BITKA MED SPOLOMA - Jan Plestenjak
6. DAJ POVEJ MI - Don Montony band
7. SONCE SREČE - Farnosi

- PREDLOGI:
1. SLOVENIJA TE KLICE - Nova Legija
 2. DEŽEVALO BO - Orlek
 3. POIDIMI S POTI - Branc Drvarič

LESTVICA NARODNO ZABAVNE GLASBE

1. HEJA HEJA - Ans. Nipič in njegovi mizikanti
2. TIBO TEČE REKA - Ans. Tonija Verderberja
3. VESELE DEKLICE - Ans. Vrtinca
4. MOJA ZIDANICA - Ans. Lojzeta Slaka
5. PREKO PLOTA - Ans. Slavka Pluta
6. ČASI SE SPREMINJAJO - Ans. Borisa Razpotnika
7. NATE SMO PONOSNI - Ans. Petra Finka

- PREDLOGI:
1. NAZAJ NA VAS - Igor in Zlati zvoki
 2. SILET ILAS - Slovenskogoriški kvintet
 3. LJUBEZNI V SLOVO - Ans. Ivana Puglja

Iskane kopone pošljite do četrta, 10. junija 1993, na naslov Murski val, Ljubljana 41, 69000 Murska Sobota, za glasbene lestvice.

Kupon št. 22

Glasujem za skladbo:

- tuja
- domača
- narodnozabavna

Izde in prejem ter naslov

Umetna griva

Nova moda nam dovoljuje, da si lahko v trenutku omislamo dolgo grivo. Umetne kite, čopi in lasni vložki so zelo praktični, saj si nam pred slavnostno večerjo ni treba posebej umivati in navijati las in porabiti več ur za urejanje pričeske. Umetni lasje so (v tujini) na prodaj v številnih odtenkih in so videti nadvse naravni. Pripenjanje na naravne lase je zelo preprosto - lase si počesemo nazaj s pomočjo gela in vložek priprnemo na vrh glave.

Kuhajte z nami

Kremna špinaca (za 4 obroke)

Potrebujemo 40 dag mladih špinacnih listov, 5 dag surovega masla ali olja, piščo žlico moka, 1 strok strtega česna, poper in sol po okusu, 1 dcl kisle smetane.

Skrbno očistene in oprane špinacne liste kuhamo v majhni količini slanega krova, kjer naj pokriti vro 4 do 5 minut. Nato jih ocedimo. Vode ne zavrzemo, ker vsebuje veliko rudnin in vitaminov. Odcejeno špinacjo pretlačimo ali zelo drobno sesekljamo. Na maščobi zelo svetlo prepražimo moko, dodamo strt česen in takoj, ko zadiši, prilijemo zajemalko hladne vode in razkuhamo prežganje. Uporabimo vodo, ki smo jo ocedili s špinace. Dodamo pretlačeno špinacjo in po potrebi še prilijemo vodo ali mleko. Počasi kuhamo 10 minut, začnimo in dodamo kisló smetano. Poleg ponudimo krompirjev pire in košček kuhane govedine, ki jo lahko nadomestimo z na oko ocvrtim jajcem.

Pazljivo ravnamo s pripravo prežganja, ki mora ostati svetlo. Preveč prepražena moka daje jedi okus po prežganju, to pa ni zaželeno. Pogrevanje špinace ni priporočljivo.

HUJŠANJE BREZ LAKOTE

- 8-12 kg mesečno s pomočjo stimulacije proti apetitu
 - odprava celulita, nega kože, trajna odstranitev dilačic...
 - plastična kirurgija, vsajanje umetnih zob
- Medicinski center »DR. PIRNAT« Ljubljana, Maribor, Ankaran
MARIBOR, Koroška 109, tel. (062) 223-255

SESTAVIL MARKO NAPAST	KANIBALI- ZEM	NEKDANJI TURSKI VOJAK	BOLNIŠKA POSODA ZA SEC	USNUNA GOLENICA	IVERNA PLOSČA	DOBESEDEN NAVEDER	EDEN OD STARSEV, OCE
INTIMNA PRIJATE- LJICA							
BOG ZMA- GE PRI POLABSKIH SLOVANH							
ENKRA- TOST, ENOTNOST, SKUPNOST							
PLANOTA MED BOSNO IN DALMA- CIJO							SIRSKI DRŽAVNIK (HAFEZ AL)
ATA NA KMETIH				IGRALKA RINA			
				GORSKA CVETLICA			
KRAJ V SAVINJSKI DOLINI						SEVER POSUŠENA MORSKA RIBA SLED	
ERBLI			AM UPRAVA ZA VESOLJE NOČNO POPIVANJE				
AVTOMO- BILSKA OZNAKA ROMUNJE		KILOCIKEL SPORA			LOVSKA ORUŽINA GOROVJE NA DEKANU		FILMSKA IGRALKA BARTOK
STONOGA							
KLANEC MED CELJEM IN LJUBLJANO							
SKLON ZVALNIK							
SREDIŠČE VRTEJKA			FRNIKOLA				

REŠITEV PREJŠNJE KRIŽANKE - vodoravno: Štiglic, patrila, omikron, Ran, mit, tren, LO, narator, Akaba, S, rondo, TO, rias, Aron, NM, veristi, Aleksej.

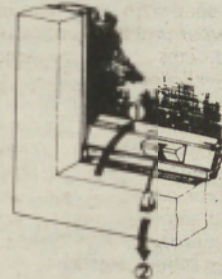
Odprimo okna, naužijmo se zraka, ne bojmo se komarjev!

KOVINOPLASTIKA JE ONEMOGOČILA KOMARJEM VSTOP V SPALNE IN BIVALNE PROSTORE S KOMARNIKOM P IN KOMARNIKOM R.

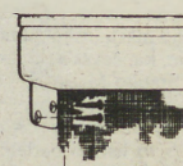
KOMARNIK P je namenjen za okna in balkonska vrata s polkni, KOMARNIK R pa za okna in balkonska vrata v samostojni izvedbi ali v kombinaciji z roletami.

- hitra montaža in preprosta upora-
- učinkovito prezračevanje prostora
- mreža je ojačana s steklenimi vlakni.

VSE INFORMACIJE IN MONTAŽA:
AGROMAT, PTUJ, tel.: (062) 773-314
Informacije in prospekti:
KOVINOPLASTIKA LOŽ
61386 STARI TRG PRI LOŽU
Tel.: (061) 707-422, fax: (061) 708-466

Zapenjanje mreže v spodnjem položaju ① in sprostitve ②

Prikaz bočne pritrditve KOMARNIKA P ③ in zaskočna pritrditev KOMARNIKA R ④

KOVINOPLASTIKA LOŽ: »Komarji, STOP!«

Iz župnijskih kronik: Kančevci (28)

Župnijo prevzeli kapucini

Sedanj mariborski pomožni škof g. Jožef Smej je bil nekaj časa kaplan v župniji sv. Benedikta v Kančevcih na Goričkem in je dobro spoznal božje ljudstvo na tem območju, enako pa tudi dogajanja v več stoletjih, zato je »lahko« napisal 1978. leta zgodovino bedeniške župnije, katere cerkev stoji na hribčku Bedeniku, zato so jo poimenovali po njem. Pisanje, ki ste se ga odločili prebrati, temelji na omenjenem viru (Stopinje 1978), pogovarjal pa sem se tudi s sedanjim kančevskim župnikom kapucinom Stankom Matjašcem.

Največja župnija v Prekmurju

V župnijo sv. Benedikta spada 21 goriških vasi. Glede na ozemlje je menda največja v Prekmurju, po številu katoliških vernikov pa je med manjšimi. V župnijo so vključeni: Kančevci, Andrejci, Berkovci, Bokračci, Čikečka vas, Domjanševci, Fokovci, Ivanjševci, Ivanovci, Košarinci, Krnci, Kučec, Kušanovci, Lončarovci, Pannovci, Pordašinci, Prosenjakovci, Ratkovci, Selo, Središče in Vučja Gomila (del). Leta 1956 je živele v teh vaseh 728 katoličanov, 1977. jih je bilo 811, zdaj, v letu 1993, pa naj bi bilo okrog 700 katoliških vernikov. Na območju omenjenih vasi pa živi 3.800 prebivalcev. Takoj naj pristavim, da se kančevska katoliška župnija razprostira na območju, kjer večina prebivalcev pripada evangeličanski veroizpovedi, nekaj pa jih je helvetske veroizpovedi (kalvinci). Tako kot na drugih območjih Prekmurja, kjer ljudje pripadajo ne le eni, ampak dvema ali več veram, vse pa izvirajo iz krščanstva, je tudi v kančevski župniji gledno versko sožitje. V Andrejcih je celo kapela, ki so jo zgradili katoličani in evangeličani oziroma evangeličani in katoličani (da ne bo zamere), v njej mašuje kančevski župnik najmanj šestkrat letno, imajo pa tudi vsakoletna ekumenska srečanja. Župnija sv. Benedikta Kančevci ima podružnični cerkvi v Selu, kjer je maša vsako nedeljo, in v Domjanševcih, kjer je božja služba ob večjih praznikih. V Prosenjakovcih pa je nova katoliška kapela, kamor prihaja duhovnik maševat občasno.

Župnik Stanko Matjašec mi je z navdušenjem pripovedoval ne le o slutem gospodarskem preporodu tega dela Goriškega, ampak tudi o duhovnem ozaveščenju. Nič zato, da je zdaj (po uradni statistiki) 100 katoličanov manj, kot jih je bilo pred dobrimi 15 leti, saj na podlagi tega števila mi mogoče trditi, da so se ljudje oddaljili od vere ali prestopili v drugo. V omenjenem obdobju so se mnogi izselili iz teh dolgo časa gospodarsko zaostalih krajev, pa tudi rojstev je bilo manj. Zdaj ko so možnosti za zaposlitev v Murski Soboti minimalne, ljudje spet odkrivajo goriški svet, cenijo prvotne vrednote, med katerimi duhovnost ni na zadnjem mestu. Od tod upanje, da bo župnija sv. Benedikta (enako evangeličanske cerkvene občine) spet zacvetela. Tega upanja sicer ni bilo mogoče graditi na lanskih statističnih podatkih. Ko je bilo vse leto le 6 krstov, 10 katoliških pogrebov in nič porok. Je pa bilo zato ugodnejše v letu 1991, ko je župnik krstil 11 otrok in podelil zakrament svetega zakona 7 katoliškim parom. Resnici na ljubo pa moram tudi zapisati, da je v omenjenem letu žal pokopal 12 katoliških vernikov. Letos do konca maja pa je bilo v župniji že 5 krstov in 6 porok, kljub temu pa je bilanca katoliškega prebivalstva negativna, kajti na pokopališče so pospremili 7 ljudi.

Kapucini prihajajo

Leta 1988 so redovni bratje kapucini prevzeli župnijo sv. Martina v Martjancih in sv. Benedikta v Kančevcih. Taka naj bi bila želja mariborske škofije in tudi duhovnikov soboške dekanije, kajti škofijskih duhovnikov, ki bi zasedli izpraznjena mesta, ni bilo. Odtlej upravlja martjansko župnijo Štefan Balazič, kančevsko pa, kot že zapisano, Stanko Matjašec.

»Benediška (kančevska) cerkev se prvič omenja v listini iz leta 1208. S to listino podeljuje ogrski kralj Andrej II. grofu Nikolaju iz Železnega in njegovim dedičem zaradi velikih zaslug za kralja zemljišče Lindvo (Gornjo Lendavo). V listini so zapisane meje tega zemljišča in je omenjena tudi cerkev sv. Benedikta.« je zapisal Jožef Smej. V nadaljevanju predvideva, da je bila pri Bedeniku (zaselek Kančevci) tudi benediktinska (redovniški) opatija. O njej je pisal tudi Franc Košič: »Gda se je v Evropi vse gibalo na oslobodenje groba Kristušovega iz poganskih rok, so mnogi bogati gospodje in peneznati trčili svoje grunte nekaj cerkvam zapisali, nekaj pa kloštrm (samostanom) ar so ne več mislili nazaj.

priti. V tom romarskom časi se je osnovala na našem Slovenskom opatiji Borch pri sv. Benedeki z poročila Harmida od Radgone (1093), štere popolno dovršenje zvijn cerkve dozidane je zausiavila okolnosti, da so ete krajine od Stajera nazaj k vogrskomi orsagi spadnile (1164).« Kanoniki györške, poznejše pa sombodelske škofije so se v prejšnjem stoletju nosili častni naslov opata »de Borch«.

»Obseg bedeniške (kančevske) župnije ni bil vedno enak. Cerkev v Domjanševcih in Selu sta (bili) tako stari, da se ta dva kraja že pred reformacijo omenjata kot samostojni župniji. Leta 1560 je bival v Domjanševcih župnik Gregor Basyka, leta 1714 pa kalvinski duhovnik... Po prvi svetovni vojni so Domjanševci skupaj z Lončarovci, Ivanjševci in Središčem pripadli bedeniški župniji. Tja je nekaj časa spadala tudi podružnica sv. Križa (Križevci v Prekmurju). V vizitacijskem zapisniku iz leta 1778 se omenja v bedeniški župniji tudi naselje Dolina, ki zdaj spada k sebeščanski (Pečarovci) župniji.«

Dr. Franc Ivanocy (rojen 1857. leta v Ivanovcih, umrl 1913. leta in pokopan na župnijskem pokopališču pri cerkvi v Kančevcih) v opisu cerkva v soboški občini pravi za Kančevce: »Tu nisem našel nobene sledi o starinskosti, kljub temu pa je upravičena trditev, da je bedeniška (kančevska) župnija ena od najstarejših v dekaniji. Sedanja cerkev je popolnoma nova, a tudi prejšnja ni bila starinska, saj nisem našel na njej nobene take sledi, razen dveh zvonov, ki sta iz 17. stoletja in ulita v Gradcu.«

Cerkev sv. opata Benedikta v Kančevcih je v neposredni bližini novega duhovnega doma, zato je skrajni čas, da jo obnovijo. Tudi zato, ker so v njej posmrtni ostanki Mikloša Kúzmicha, prvega pisatelja prekmurskih katoličanov. Posnetek: Andreja P.

Jožef Smej pa piše: »Vizitacijski zapisnik iz leta 1698 pravi o bedeniški cerkvi, da so jo postavili nekdanji ali starodavni katoličani. Ali je poudarek na »starodavni« ali na »katoličani«? Zdi se, da je vizitator (preglednik) hotel s tem podčrtati oboje: da je bedeniška cerkev (tudi župnija!) starodavna in da mora pripadati katoličanom, ker so jo med vizitacijo še zmeraj upravljali evangeličani. – Ko je 1698. leta opat Štefan Kazo končal vizitacijo v soboški dekaniji, ki se je takrat imenovala Tótság (Slovenska okroglina), je med drugimi opazkami zapisal tudi naslednje: »V tem distriktu imajo drugoverci (nekatoličani) v svoji lasti samo dve župniji, in sicer hrib sv. Benedikta in hrib sv. Trojice (Nedela – Gornji Petrovci). Zemljiška gospoda pri Nedeli in Benediktu ni prestopila v katoliško cerkev, ampak se je držala augsburške veroizpovedi, zato so v tej veri ostali tudi njihovi podložniki.«

»Bedenik« postane spet katoliški

Leta 1731 je prišel k Sv. Juriju v Prekmurju györški škof Fülop Lajos Sinzendorf posvetiti tamkajšnje cerkev. Tedaj je zvedel za stanje v župnijah Slovenske okrogline. Po vrnitvi domov je pisal cesarju Karlu III., naj posreduje, da se katoličanom vrnejo cerkve pri Nedeli, Benediktu, v Selu in na Hodošu, ki so jih kljub zakonu iz leta 1681 in karolinški resoluciji iz leta 1731 neupravičeno imeli v lasti evangeličani ali kalvinci. Posredova-

nje je bilo uspešno, a boleče: prevzem cerkvenih ključev pri sv. Benediktu so opravili s posredovanjem vojaštva, vendar kljub temu ni šlo gladko, kajti ženske so cerkev branile. Šele 1732. leta so dobili katoličani nazaj svojo cerkev.

Kakšna pa je bila kančevska cerkev v 17. in 18. stoletju? Jožef Smej je priobčil: »Če je vizitator leta 1698 zapisal, da je bedeniška cerkev pozidana od nekdanjih katoličanov, ne smemo cerkve iz leta 1698 istovetiti s cerkvijo, ki se omenja leta 1208. Današnja bedeniška cerkev je bila leta 1896 temeljito prenovljena na podlagi stare cerkve. Morda je sedanja cerkev že tretja na tem mestu, kar ni čudno, če pomislimo na tatarske vojne pohode. O markovski ali čepinski cerkvi je na primer izrecno povedano, da je bila leta 1698 krita s slamo, in sicer od tistega časa, ko so jo Tatari požgali. Podobna usoda je lahko zadela tudi bedeniško cerkev.«

Vizitacijski zapisnik iz leta 1778 opisuje kančevsko (po domače: bedeniško) cerkev takole: »Cerkve je podolgovata in četrkotna, pozidana iz kamna in opeke, krita s hrastovimi škodlami; lahko sprejme približno 700 ljudi. Je v dobrem stanju in blagoslovljena v čast sv. opatu Benediktu. Slovesnost prošenja je vedno na Benediktovo na stroške župljanov in cerkve... Zvonik je znova pozidan, krit s pločevino. V njem visita dva zvona: prvi ima 3 cente, drugi pa 2 centa (pojasnilo: stari cent je 56 kilogramov). Večji zvon je bil 1679. leta posvečen sv. Mihaelu, manjši pa leta 1668 v čast device Marije. Posvetil ju je graški škof.

Župniki, predikanti in župniki

Duhovniki oziroma zgodovinarji niso mogli ugotoviti imen prvih katoliških župnikov župnije sv. Benedikta v Kančevcih, kar je razumljivo, saj četudi je župnija stara »samo« 785 let (prvič se posredno

Matija Flisar iz Domajnece (1805–1808), Franc Kosendnar s Pertoce (1808–1810), Adolf Agusti iz Dobrovnika (1811–1816), Janoš Šiftar iz Martjanec (1816–1822), Franc Klomfar iz Murskih Petrovec (1822–1824), Štefan Sobjak iz Kančevci (1824–1833), Jakob Sabar iz hrvaškega naselja Zidani v šopronski župniji (1833–1835), Imre Dončec iz Števanovec (1835–1848), Marko Žikež iz Gančan (1848–1860), Štefan Slamar od Grada (1860–1876), Aleksander Jambričević iz Nove Zamky na Slovaškem (1877–1892), Jožef Čarič iz Veščice v Medžimurju (1892–1893), Aleksander Mazalin iz Magyaradalja na Madžarskem (1893–1907), Rudolf Vadovič (1907–1913), Kalman Kiss iz kraja Sopte na Madžarskem (1913–1916), Franc Faflik iz Sobotice (1916–1951), Janez Šoštarec

s Krajne (1951–1955), Jožef Bakan iz Turnišča (1955–1964), Janez Bejek iz Kroga (pečarovski župnik, ki je kančevsko župnijo soupravljal od 1. januarja do 15. decembra 1964), Franc Halas iz Črenšovec (1964–1965), Janez Bejek iz Kroga (1965–1972), Franc Kodila iz Ivanovec (1972–1982), Ernest Veleber iz Bogojine (1982–1988), nato je leto dni župnijo soupravljal martjanski župnik Štefan Balazič, rojen v Mali Polani, 1989. leta pa je postal kančevski župnik kapucin Stanko Matjašec, doma iz Velike Polane, ki opravlja to poslanstvo tudi zdaj.

Beseda dve o župnikih

Ob cerkvi sv. Benedikta v Kančevcih dokončujejo velik duhovni center, ki bo, kot so zapisali ob blagoslovitvi temeljnega kamna, »hiša za versko poglavitost, duhovne vaje, razna srečanja in pre-

davanja...«. V delu spodaj pr storov pa bodo župnijski prave stanovanjem. Kančevska župnija tačas namreč nima župnika, župnik Stanko Matjašec pa je v župnijo v Martjancih. Balazič bo preselil v Kančevce, in se zgodilo kmalu, bo prav še bolj (in lažje) popnjen v Gospodovem vinogradu (in hrovno področje), ampak obnovi cerkve – stavbe. Priloge leto naj bi domači verniki in darovalci zbrali denar za dobno lacijsko temelj in obnovitev njih zidov. Če bo denar, bodo sodobili tudi notranjost cerkve. Orgle, ki že nekaj let ne delujejo, pa pravkar čakajo mojstre, ki bodo vrnil življenje. Mar ni lep kraj, ki so bili »obsojeni« na pad, oživljajo; v srca, v kani bila tema, se vrača življenje.

ŠTEFAN SOBOČAR

37

Johannes Aquila

Martjanci, Smrt sv. Martina, Mojster martjanskih apostolov, 1392

tri mrtve viteze, ki ga spremlja napisni trak In · nomine · domini · ihesu · surgite · et · credite, torej: V imenu gospoda Jezusa vstanite in upajte. Slednji prizor, posvečen patronu martjanske fare, kaže Smrt sv. Martina. Na perspektivno zarisani – sicer kulturnozgodovinsko pomenljivem elementu podobe – leseni postelji je videti škofovo mrtvo telo; roke svetnika so prekrizane, po obrazu se kaže kot sivobradi starih asketskih potez.

Za posteljo stojijo trije diakoni. Tisti z leve dviguje posodo s kadilom, ob njem pa svetnikovo mrtvo telo kropi drugi diakon, tretji pa iz odprtega kodeksa bere zadušno molitev. V levem gornjem oglu spremlja dogajanje angel z vihravimi krili. Izjemno ikonografsko vrednost podobe osmišlja angel, ki med diakoni v roke sprejema drobeni človeški lik, ki predstavlja dušo umrlega sv. Martina.

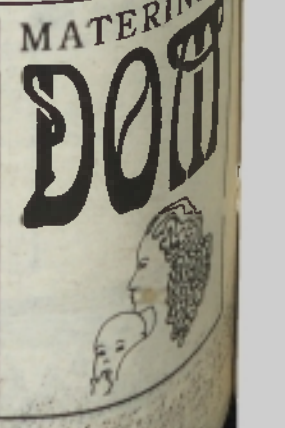
Rešitev je tolikanj bolj presenetljiva, ker je na ta način v krščanski ikonografiji najpogostejše upodobljena Marijina smrt, kar redoma pa se akt duše, ki jo angel nese v nebo upodablja v podobi majhne človeške postave. Opraviči imamo torej z enkratno rešitvijo, konverzijo ikonografskega tipa Marijine smrti, s vključitvijo tistih elementov, ki na likovni način opisujejo transcendenco duše in njen prenos v nebesa.

V desni strani zadušno molitev spremljajo še tri postave, kjer drži z leve v rjavo oblečeni bradat stariček bandero z napisnim trakom, dva diakona pa mu pri tem asistirata. Napis

pravi sacerdos · magnus · in · dieb(us) · suis, torej: svetnik, ki je dopolnil svoje dneve. Dobrodelnost in svetost Martina podpirajo trije pohabljeni, upodobljeni ob spodnjem delu mrtvega odra. V simbolnem kliče ta del prizora h karolinški ideji.

Podoba je zanimiva tudi sto aspekta. V formalnoikonografskem tipu kompozicije shemi se namreč naslanja na tipologijo upodobitve Marijine smrti, torej na način, kako telo mrtvega svetnika položimo na posteljo oz. mrtvačnico. Okoli zbrane postave teje sledi in nemara za Martjanci, ljuče, da se je za Martjanci znašlo šeststo tisoč, mogoče razumeti na duhovno, kot aluzijo na duhovno, mivo ni, da je ob mrtvi svetniku s spodnje strani svetnik trije pohabljeni, v smislu interpretiramo v smislu oloških kreposti, torej upanja in ljubezni.

(Nadaljevanje prihodnje)

Dvomljiivi sodni procesi

Kako je razsodilo sodišče?

Na enoti temeljnega sodišča v Murski Soboti so v ponedeljek razsodili priče, ki sta jih predlagala javni tožilec Ludvik Gornjec in odvetnik Franc Weindorfer, ki zastopa vnukinjo pokojnega industriarca Josipa Benka. Edita Benko je, kot smo že poročali, dejala, da je sodišče dovolilo obnovo postopka iz 1945. leta. Tedaj je višje vojaško sodišče izreklo smrtno obsodbo, ki je bila nekaj dni izvršena.

V partizane se je mudilo

Prva je pričala Desanka Debrevska, ki zdaj živi v Švici. Povedala je, da je tovarnar Benko zaposlil marsikatero od tistih, ki so po okupaciji ostali brez služ, tudi njenega očeta, ki je bil do prihoda Madžarov starojugoslovanski orožnik v Križevcih na Goričkem. Tudi ona je delala v Benkovi firmi, in sicer kot prodajalka. Celo stanovanje je imela pri delodajalcu. V tovarni je spoznala Sašo Ribnikarja, ki je bil tedaj še vajevec, in Antona Damiša, ki je delal v gostilni. Pozneje, ko je naredil pomočniški opit, pa ga je Benko postal na specializacijo v Sombotel. Damiš naj bi se na Madžarskem spoznal z nekim Nedeljkom, ki je trdil, da ima zvezo na odhod v partizane, vendar se vodi v Medžimurje. Med njima je nameravala tudi ona, saj je bila napredno usmerjena. »Aprila 1944. leta mi je Ribnikar sredi belega dne velel: 'Gremo!' Rekla sem mu, da ne morem kar tako oditi, ker če bom zapustila delo pred koncem delovnega časa, me bodo kaznovali. Predlagala sem, naj počakam do večera. Ribnikar mi je dejal, da ni mogoče čakati. Kajti Nedeljko je pobeignil iz Sombotela in ga prav gotovo že čakajo. Potem sem dejala, naj gresta, in pozneje, ko dobita zvezo s partizani, naj me

obvestita, da bi se jim pridružila še sama.«

Desanka Debrevska seveda o izginotju vajenca Saše Ribnikarja ni črhnila besedice. Pač pa so se kmalu zatem razširile po tovarni vesti, češ da je na Ribnikarjev tovarniški naslov prišlo pismo iz Sombotela od Antona Damiša, ki da mu je v pisariji zaželel srečno pot in naj se hrabro bori. Pozneje je slišala od Ančke Čačinovič, ki ji je »Benkova gospa« zelo zapupala, pripovedovati, da je Josip Benko poslal nekoga na Ribnikarjev dom, da bi zvedel, zakaj ne pride na delo. Benko naj bi mislil, da ga ni zato, ker ga je pred nekaj časa oklofotal. Ribnikarjeva mama je povedala, da ga sploh ni bilo domov. Tedaj pa se je vratar spomnil, da je prišlo za Ribnikarja pismo. Pozneje naj bi Benko izjavil: »Zdaj pa vemo, kam je šel ptiček!«

Desanka Debrevska je v svoji skoraj 2 uri dolgi pripovedi med drugim povedala, da so čez čas aretirali tudi njo. V tej zvezi so žandarji zastavili Benku tole vprašanje: »Ali veste, koga imate v hiši?« - »Ne vemo!« je odgovoril. Premetali so Desankino sobo, nazadnje pa jo odpeljali v Čakovec, kjer so že bili zaprti Ribnikar, Damiš in Nedeljko. Tudi njo so obsodili. Na sojenju v Budimpešti je dobila 3 leta zapore. Po

puču na Madžarskem so jo prepeljali v taborišče v Nemčijo, od koder se je vrnila julija 1945. leta. Dejala je, da nikoli ni videla pisma, ki naj bi ga Ribnikarju poslal Damiš. Zatrnila je, da je bil Benko po svoje pogumen, saj je 1941. leta sprejemal v službo ljudi, ki so jih odpustili iz državnih služb; bil je sicer strog; gostil je madžarske in nemške oficirje, pomagal pa je tudi družinam, ki so životarle v pomanjkanju.

Benko ni bral zasebnih pism

Sidonija Fišer iz Murske Sobotice je v letih 1933-1947 delala v Benkovem knjigovodstvu. Ribnikarja in Desanko je sicer poznala, nič pa ji ni znanega o morebitnem pismu. Pošto je prinašal kurir. Zasebna pisma so ostajala pri vratarju, poslovno pošto pa je pregledal Josip Benko. Madžarski oficir, ki je bil v tovarni, je morda pregledoval tudi pošto, ne le nadzirati izdelavo mesnih izdelkov. Pohvalila je Josipa Benka, saj se je močno zavzel, da so njenega moža, ki je bil Žid, kmalu zatem, ko so ga aretirali, spustili. Priporočil mu je še, naj se za nekaj časa umakne iz teh krajev, da se ne bi kaj zgodilo. Nasvet je upošteval in odšel na Hrvaško.

Univerzitetni profesor Jože Gregor s Ptuja je bil gimnazij-ski sošolec sina (Jožefa) Josipa Benka. Tovarnar je rad pomagal dijakom, ko so hodili na majniške izlete, saj jim je dal napolniti nahrbtnike z mesnimi izdelki. Pozneje ko je Gregor študiral, se je srečal s Štefanom

Kovačem, ki mu je pripovedoval, da mu je Benko dal na voljo sobo v Murski Soboti. Sploh naj bi Benko podpiral študente, kajti ko so ostali praznih žepov, je posameznik napisal pismo in že po nekaj dneh je prišlo nekaj denarja. »Benko je bil narodnjak. Bil je predstavnik Slovencev,« je dejal. Omenil je tudi listo 70 družin, ki jim je Benko pomagal preživeti.

O tem, da je bil Josip Benko jugoslovansko usmerjen, je govoril tudi dr. Janez Nemec iz Maribora, pri tem pa je dodal: »Bil pa je proti komunizmu!« Tudi on je povedal, da je Benko pomagal ljudem, ki niso imeli sredstev za preživljanje. Tako naj bi nekateri izmed takih imeli posebno knjižico, na katero so lahko jemali živila. Janez Nemec je povedal, da je imel občutek, da Benka Madžari zasledujejo. Le-ti naj bi ga vzeli na piko posebej še 1. decembra (starojugoslovanski praznik nastanka Jugoslavije), ko je tistim, ki so ostali brez služb, poslal več paketov izdelkov iz svoje tovarne. Sicer pa je Benka poznal od 1935. leta, ko je (Nemec) diplomiral; pozneje, ko je postal odvetnik, pa je zanj (Benka) opravljal pravniške posle. Med vojno je bila Benkova tovarna vojaško podjetje in nad njim nadzor.

Javni tožilec Ludvik Gornjec je v sklepnem nagovoru dejal, da Josipu Benku ne more nihče vrniti življenja, Sašu Ribnikarju in drugim pa ne časa, ki so ga prebili v zaporih. Na podlagi izpovedi prič je tožilec priznal Benku, da je bil Slove-

nec in domoljub, ki je pomagal ljudem pri preživetju. Tudi je menil, da je bila sodba vojaškega sodišča prestroga, čeprav naj bi bilo pismo, ki naj bi ga Benko prestregel, obremenjujoče. Tožilec pa je okrcal Staneta Červiča in Štefana Kuharja, ki da sta si v svojih izpovedih močno prizadevala pomagati Josipu Benku...

Odvetnik družine Benko Franc Weindorfer je nanizal vrsto Benkovih zaslug za razvoj Murske Sobotice, zaposlovanja, skrbi za delavce (že pred vojno so imeli tople obroke hrane!), dajal jim je posojila za gradnjo, celo parcele naj bi jim dajal... Nazadnje je odvetnik menil, da so Benka obsodili na smrtno kazen zato, da bi se tako država polastila njegovega premoženja. Glede »obremenjujočega« pisma pa je ugotavljal, da je prišlo potem, ko je Sašo Ribnikar že bil na poti v partizane.

In kaj je sklenil senat, ki mu je predsedoval sodnik Dezider Novak? Razsodba je taka, kot jo je bilo mogoče pričakovati: oprostila. Če se nanjo javni tožilec ne bo pritožil, potem se bo kmalu začel naslednji proces - tokrat za dediščino Josipa Benka.

ŠTEFAN SOBOČAN

Podjetje išče komunikativne ljudi za terensko prodajo komercialno uspešnih izdelkov za gospodinjstvo na Štajerskem, uvoženih iz ZR Nemčije.

Informacije vsak dan po tel., št. 064 312 460 od 8.00 do 14.00.

api trade
Mlajinci d.o.o.

Mlajinci 37/a, 69221 Marjanci
& GORENJE LEASING

**KMETJE,
UPOKOJENCI,
DELAVCI,
OBRATNIKI**

POSTANITE LASTNIKI:

- satelitske antene,
- videorekorderja,
- Hi-Fi stolpa,
- barvne televizorja,
- električno-plinskega kombiniranega štedilnika,
- hladilnika ali zamrzovalnika,
- pomivalnega, pralnega ali sušilnega stroja itd.

NA SODOBEN NAČIN:

- 25 obrokov
- zagotovljena cena - stalni obrok,
- garancija in servis zagotovljena.

Informacije:
tel., telefaks (069) 48-193,
48-693 - tudi zvečer ali osebno na našem naslovu.

Vsak četrtek
Vestnik

Odslej tudi v **MALI EMBALAŽI** za 10 litrov vode
v **VODOTOPNI VREČKI!**

Topas® C 50 WP
Vsečina: 15 g

Za 10 litrov vode v vodotopni vrečki

TOVARNA DUŠIKA RUŠE
KEMIJA d.o.o.

Ridomil® MZ 72 WP
Vsečina: 30 g

Za 10 litrov vode v vodotopni vrečki

TOVARNA DUŠIKA RUŠE
KEMIJA d.o.o.

TOVARNA DUŠIKA RUŠE
KEMIJA d.o.o.

62342 RUŠE, TOVARNIŠKA 27, SLOVENIJA ☎ (062) 661-108, TELEFAX (062) 661-032

šport

Trinajsti tekaški Maraton treh src v Radencih

Državna prvaka v maratonu Vindiš in Javornikova

- Čeh in Pozničeva zmagala v malem maratonskem teku, Šalamon in Megličeva zmagala v trinskem teku. Klemenčič drugi med paraplégiki.

Trinajsti mednarodni tekaški Maraton treh src v Radencih je pritegnil okrog 2.500 tekačev in tekačic iz Slovenije, Hrvaške, Avstrije, Madžarske, Italije in Etiopije. Kot običajno se je tudi tokrat zbralo v Radencih in ob tekaški progi veliko gledalcev, ki so potrtili, da je to zares tekaški praznik. Zelo razveseljivo pa je, da je vsako leto več domačih tekačev in tekačic, ki so se lepo odrezali. To še posebej velja za člane tekaške sekcije Radenske, ki so zasedli zelo vidna mesta. Državna prvaka v maratonskem teku sta postala Mirko Vindiš s Ptujja in Helena Javornik iz Maribora. V malem maratonu je zmagal Jože Čeh pred Gezo Grabarjem (oba TS Radenske), med ženskami pa je bila prva domačka Slavica Poznič, ki živi v Velenju. Prijetno sta presenetila Mojca Meglič s Kapele, ki je zmagala v trinskem teku, ter Andrej Klemenčič, ki je bil drugi na državnem prvenstvu paraplégikov. Poleg tekačev je prireditelju popestrilo okrog 400 pohodnikov. Opravičila je pričakovanja, v prihodnje pa naj bi prišla v mednarodni koledar tekaških prireditev.

Zmagovalci trinajstega Maraton treh src v Radencih - cici-

Mednarodni Maraton treh src v Radencih je pojem tovrstne prireditve pri nas.

Foto: N. Juhnov

bani: 300 m: Blaž Kocbek (GR); pionirji - 600 m: Marko Leban (Radenci) in Danijel Kranjc (GR); 800 m: Zoran Kujundžič (GR) in Viktor Belak (Kapela). Cicibanke - 300 m: Ina Sok (Moškanjci); pionirke - 600 m: Nina Jakopec (Radenci) in Lidija Hajdenek (Kapela); 800 m: Polonca Vrbnjak (Radenci) in Nikolina Fotivec (Kapela). Trim tek 10 km: Igor Salamon (Maribor) 29.10 in Mojca Meglič (Kapela) 37.21. Tek državnikov: Tone Peršak 38.35. Državno prvenstvo paraplégikov na 21 km: 1. Janez Hudej (Celje), 57.49, 2. Andrej

Klemenčič (MS), 3. Jože Zajc (NM). Mali maratonski tek na 21 km - moški: Jože Čeh 1:14.33, 2. Geza Grabar (oba Radenska), 3. Ivan Golob (Ptuj). Ženske: 1. Slavica Poznič (Velenje) 1:29.51, 2. Suzana Cesar (Velenje), 3. Ljuba Vilar (Maribor). Maratonski tek na 42 km - moški: 1. Mirko Vindiš (Ptuj) 2:24.3, 2. Terepen Makonen (Etiopija), 3. Stane Okoliš (Leskovec). Ženske: 1. Helena Javornik (Maribor) 2:52.40, 2. Marjana Vidovič (Domžale), 3. Olga Grm (Lesce).

Feri Maučec

Rokoborba

Petrovič in Casar prva

V Razvanju je bilo mednarodno tekmovanje pionirjev za pokal Marjanec v rokoborbi. Sodelovalo je blizu 50 tekmovalcev. Med njimi so bili tudi mladi rokoborci Sobotne in dosegli lep uspeh. Pri pionirjih posamezno je Casar zasedel prvo, Gjerek pa drugo mesto. V tekmovanju starejših pionirjev je zmagal Petrovič, Fišer in Kuzma pa sta bila druga. Tretji mesti pa sta zasedla Horvat in Cener. Ekipno je Murska Sobota zasedla tretje mesto.

Judo

Babič drugi

V Nagyatadu na Madžarskem je bilo tekmovanje v judu za pokal Nagyatada. Sodelovalo je 178 tekmovalcev iz 11 klubov. Sodelovali so tudi tekmovalci iz Lendave. Najuspešnejši med njimi je bil Babič, ki je v svoji kategoriji zasedel drugo mesto. Kováč in Perme pa sta bila tretja. (jk)

Košarka

Zmagala Radgona

V Lendavi in Radencih sta bila košarkarska turnirja za mladinsko prvenstvo Pomurja, ki ju je organizirala Košarkarska zveza Pomurja Murska Sobota. Sodelovale so tri ekipe: Lindau iz Lendave, Pomurje iz Murske Sobotne in Radgona. Rezultati - v Lendavi: Lindau : Pomurje 36:52, Radgona : Pomurje 82:65 in Lindau : Radgona 83:95. V Radencih - Radgona : Lindau 119:63, Pomurje : Lindau 80:59 in Radgona : Pomurje 74:53. Najboljši strelci: Karlo (Radgona) 85, Sialič (Lindau) 77 in Bratkovič (Radgona) 71 točk. Naslov pomurskega mladinskega prvaka je osvojila Radgona pred Pomurjem in Lindaum.

Na derbiju zmagala Radgona

V tekmovanju druge slovenske mladinske košarkarske lige je Radgona v pomurskem derbiju premagala Pomurje iz Murske Sobotne z 68:65. Najboljši strelci: Balazič 20, Kuzmič 16 in Žizek 9 za Pomurje ter Bratkovič 30, Niderl 20 in Habjanič 9 za Radgono. (SD)

Tenis

Prvi Open turnir 93 v Soboti

Teniški klub Murska Sobota, ki se je v zadnjih letih uveljavil kot organizator nekaterih teniških turnirjev, kot so: turnir za pokal Cockta, veteranski turnir Slovenije in turnir naraščajočnikov (do 12 let), je dobil organizacijo mednarodnega ženskega teniškega turnirja »Satelite«. Gre za serijo turnirjev v okviru Evropske teniške zveze, na katerem sodelujejo mlade profesionalke, prihodnje zvezde tenisa, ki so trenutno uvrščene okrog 400. mesta na svetovni lestvici. To zahtevno nalogo so prizadevni teniški delavci na čelu s predsednikom Dušanom Lanščakom z veseljem sprejeli. Najim odpita pot na mednarodno sceno, so poudarili na letošnji konferenci pretekli teden. Na mednarodnem ženskem turnirju Open 93 bo sodelovalo 32 igralk iz 20 držav z vseh celin. Jar pomeni, da bo eden najmočnejših tovrstnih turnirjev. Na turnirju bo neposredno uvrstilo 26 igralk, za preostala mesta pa se bo potegovalo v kvalifikacijah 47 igralk. Med slovenskimi igralnicami ima največ možnosti za dobro uvrstitev Karin Lušnic, ki je na svetovni rang listi na 403. mestu. Tekmovanja bodo od 6. do 13. junija na petih teniških igriščih v Murski Soboti. Kvalifikacije pa bodo tudi na igriščih v Moravskih Toplicah. Predsednik organizacijskega odbora turnirja je Darko Pejnovič, direktor pa generalni sekretar Teniške zveze Slovenije Fredi Reicher. Organizatorji si želejo v posebno čast, da bo častni predsednik turnirja Milan Kučan.

Feri Maučec

Karate

Uspeh Pomurcev v Rušah

V Rušah je bil mednarodni karate turnir Ruše 93. Sodelovalo je 13 tekmovalcev in tekmovalke, saj so zasedli več prvih mest. V karatistični moških zmagala Stič in Zrim (oba MS), pri ženskah pa Zdravčeva in Jakovljevičeva (obe MS) ter Ruesova (GR). Drugi so bili: Skandali, Štefanec (oba MS) ter Tomšič (Mura Ken). Tretja pa sta bila Huber in Crnkovičeva (oba MS). V borbah so pri moških zmagali: Kaltrun Skandali in Zrim pri moških ter Zdravčeva in Jakovljevičeva pri ženskah (vsi MS). Drugi so bili: Marič (Radenci) ter Stič in Čelč (oba MS) pri moških ter Tuševa (GR) in Gaberjeva (MS). Tretja mesta so zasedli: Štefanec in Tomšič pri moških ter Husarjeva in Fekorejva pri ženskah. V skupni uvrstitvi je zmagala Murska Sobota z 240 točkami pred Rušami 115, in Gornjo Radgono, 30 točk. (D. Skandali).

Preskakovanje ovir

Nina Meško in Kordon druga

V Ljubljani je bilo tekmovanje v preskakovanju ovir, ki so se udeležile tudi tekmovalke KK Murska Sobota - grad Rakičan ter dve udeleženci iz Slovenije. Najbolje se je izkazala Nina Meško, ki je zasedla v paru A 2 višine 1,10 m med 26 tekmovalci odlično drugo mesto. Katja Bogataj je bila s konjem Juranom sedma. V paru B 1,20 m v pokalu Slovenije za mladince je zasedla Katja Bogataj s konjem sedmo mesto.

Drugi mednarodni turnir v Rakičanu

Konjeniški klub Murska Sobota - grad Rakičan organizira drugi mednarodni jahalni turnir v preskakovanju ovir, ki bo 3. in 4. junija 1993 v rakičanskem parku. Turnir bo štel za pokal Slovenije. Na njem bo sodelovalo okrog 100 kakovostnih tekmovalnih konj. Avstrije, Madžarske in Slovenije. Med njimi bo tudi domača obetavna ekipa, ki jo sestavlja 5 mladink in ena članica, ki pa se bo udeležila tekmovalke na raznih turnirjih. Tako v soboto kot v nedeljo se bo tekmovanje začelo ob 10. in nadaljevalo ob 14. uri. Turnir se bo zaključil s podelitvijo nagrad. Tekmovanje bo potekalo po evropskih standardih in bo podvrženo preizkušnji za organizacijo predvidenega evropskega turnirja. Organizator pričakuje, da si bo tekmovanje v prelepem okolju pridalo veliko ljubiteljev konjskega športa.

Badminton

Zmagala Mladost

V Lendavi je bil 9. tradicionalni mednarodni badmintonski turnir pokal Lendave. Sodelovale so štiri ekipe. Zmagala je prva ekipa Mladost iz Lendave pred drugo ekipo Mladosti, Zagrebom in Melody barons Ljubljane. (BS)

Športnoritmična gimnastika

Tri medalje Sobočankam

V Borovnici je bilo državno prvenstvo osnovnih šol v športnoritmični gimnastiki. Lep uspeh so dosegle Sobočanke, ki so osvojile dve zlati in eno bronasto medaljo. Med nižjimi razredi je zmagala Maja Šitar s 9 točkami, zlatu medaljo, Nina Švenda pa je bila tretja in dobila bronasto medaljo. Med višjimi razredi pa je zmagala Nina Rogan pod vodstvom trenerke Valentine Kovač, uspeh sta dosegli pod vodstvom trenerke Valentine Kovač. Med višjimi razredi pa je zmagala Nina Rogan pod vodstvom trenerke Valentine Kovač, uspeh sta dosegli pod vodstvom trenerke Valentine Kovač. Med višjimi razredi pa je zmagala Nina Rogan pod vodstvom trenerke Valentine Kovač, uspeh sta dosegli pod vodstvom trenerke Valentine Kovač.

Na majskem turnirju v športnoritmični gimnastiki v Zagrebu so udeležile tudi tri Sobočanke. Tanja Horvat je bila šesta, Nina Švenda deveta, medtem ko je Špela Marič tekmovala zunaj konkurence. (T. Švenda)

Športno srečanje Pomurje : Zala

V Gornji Radgoni je bilo tradicionalno športno srečanje učencev Pomurja s prilagojenim programom Zlase županije iz Madžarske. V majnem športnem srečanju so se pomerili v atletiki in malem nogometu. V atletiki so zmagali gostje s 7:6. Zmagovalci v atletiki pa so bili: Eva Orlov (Zala) 100 m: Marjeta Majcen (Ljutomer) 9.0; met žogice: Eva Orlov (Zala) 600 m: Aniko Lukacs (Lenti) 2:0.3; dečki - 60 m: Goran Ivanov (Zala) 8.22; met žogice: Mišo Cener (MS) 59.00; 800 m: Goran Ivanov (Zala) 2.25. Razglasitev rezultatov in podelitev priznanj in nagrad na osnovni šoli Janka Šlebingerja.

Lipa : Ižakovci 2:2 (0:0)

Stojinci - Igrišče Lipe, gledalcev 200. Sodnik: 1:0 Pihler (51), 2:0 Klajderič (52), 2:1 Smodiš (73), 2:2 Poredoš (73). Ižakovci : Kuzma, Jaklin, Forjan, Poredoš, J. Vuko, D. Vuko, Smodiš, Zrim, S. Smodiš, Šebjan, Gruškovačjak.

Srednješolsko atletsko prvenstvo

Zmagala SETUAŠ MS

V Beltincih je bilo srednješolsko atletsko prvenstvo Pomurja, ki ga je organiziralo ŠSD na SETUAŠ-u Murska Sobota. Sodelovalo je 7 srednjih šol Pomurja. Najuspešnejši so bili organizatorji, ki so ekipno zasedli prvo mesto pred ljutomersko gimnazijo in srednjo šolo za gostinstvo in turizem Radenci.

Rezultati: Mladinci 100 m: 1. Husar (G.MS) 12.0, 2. Rajh (G. Lju.), 3. Budna (G. Lju.); 400 m: 1. Kolar (SETUAŠ MS) 53.6, 2. Cener (Gost.R.), 3. Naž (Le.); 800 m: 1. Vegič (SETUAŠ) 2:15.14, 2. Lang (KS), 3. Žalig (KS); 2.000 m: 1. Novak (Le.) 6:38.06, 2. Zver (G.Š.), 3. Alač (SETUAŠ); daljina: 1. Magyar (Le.) 619, 2. Serec (ZS), 3. Cipotz (ZS); višina: 1. Vukan (G. MS) 175, 2. Gabor (SETUAŠ), 3. Čeh (SETUAŠ); krogla: 1. Kristof (G. Lju.) 11.32, 2. Jurjovič (G. Lju.), 3. Horvat (KS); 4 x 100 m: 1. Gimnazija Ljutomer, 2. Gimnazija Murska Sobota, 3. SETUAŠ MS. Mladinke - 100 m: 1. Hajdenkumer (G. MS) 13.91, 2. Forjan (G. MS), 3. Djura (G. Lju.); 400 m: 1. Majerič (STŠ MS) 72.30, 2. Černela (G. Lju.), 3. Ljubec (G. Lju.); krogla: 1. Črček (G. Lju.), 9.15, 2. Senčar (G. Lju.), 3. Balazič (ZS); 4 x 100 m: 1. Gimnazija Murska sobota, 2. Gimnazija Ljutomer, 3. SETUAŠ MS. Ekipno - moški: 1. SETUAŠ MS 155, 2. Srednja kmetijska šola Rakičan 136, 3. Gimnazija Murska Sobota 124 točk. Ženske: 1. SETUAŠ MS 148, 2. Gimnazija Ljutomer 142, 3. Srednja šola za gostinstvo in turizem Radenci 111 točk.

Atletsko prvenstvo OŠ Pomurja

Nekaj odličnih rezultatov

V Beltincih je bilo pomursko tekmovanje osnovnih šol v atletiki za mali in veliki atletski pokal Slovenije. Sodelovalo je nad 300 tekmovalcev in tekmovalk iz 23 osnovnih šol Pomurja. Največ uspeha so imeli Beltinčani, ki so osvojili 18 medalj od 28 kompletov. Doseženih je bilo nekaj odličnih rezultatov.

Rezultati - ml. učenci - 60 m: 1. Kepe (Le.), 2. Vargazon (Lju.), 3. Peklar (Rade.); 300 m: 1. Smej (Le.), 2. Kerčmar (Rade.), 3. Dajčar (Tiš.); 1000 m: 1. Obal, 2. Šnurer (oba Tiš.), 3. Mertik (Odr.); višina: 1. Žizek (Bel.), 2. Čelč (OŠ I), 3. Erjavac (Belt.); daljina: 1. Tibaut (Čr.), 2. Matjašec (Tur.), 3. Gabor (Čr.); žogica: 1. Kavaš (dr.), 2. Zekš (Le.), 3. Premož (Rade.); ml. učenke - 60 m: 1. Vinkovič (Bel.), 2. Smolko (Vid.), 3. Jakopin (Čr.); 300 m: 1. Divjak (Kap.), 2. Perko (Vi.), 3. Zver (Tu.); 1000 m: 1. Sagaj (Križ.), 2. Celec (OŠ II), 3. Vegič (Tur.); višina: 1. Stramič (Kap.), 2. Zver (Bel.), 3. Žalig (OŠ III); daljina: 1. Gerič (Le.), 2. Pintarič (Čr.), 3. Smid (Stog.); žogica: 1. Zver, 2. Duh (obe Bel.), 3. Varga (Le.); st. učenci - 60 m: 1. Jaklin (VP) 7.32, 2. Horvat (Rade.), 3. Šparaš (OŠ III); 300 m: 1. Kerčmar (Rade.), 2. Raj (Tur.), 3. Žizek (Bel.); 1000 m: 1. Kavaš (Odr.), 2. Poredoš (Bel.), 3. Belec (Pet.); višina: 1. Stramič (Kap.), 2. Škafar (OŠ III), 3. Marinič (Lju.); daljina: 1. Fujs (Grad), 2. Kopsa (Rade.), 3. Viher (Lju.); žogica: 1. Šebjan (Belt.), 2. Klaneček (Vid.), 3. Rajh (Rade.); krogla: 1. Geisler (Ver.) 13.03, 2. Hadžič (Le.), 3. Kerec (OŠ II); 4 x 100 m: 1. Turnišče, 2. Črenšovci, 3. Radenci. St. učenke - 60 m: 1. Miholič (Lju.), 2. Černi (Tur.), 3. Huber (Čr.); 300 m: 1. Mesarič 44.92, 2. Kuzma (obe Bel.), 3. Seneković (GR); 1000 m: 1. Roman (Pros.), 2. Meglič (Kap.), 3. Antolin (Bel.); višina: 1. Berden (Bel.) 163, 2. Horvat (OŠ III), 3. Ščap (Le.); daljina: 1. Gostan (Odr.), 2. Pintarič (Čr.), 3. Balazič (Bel.); krogla: 1. Hartman (Bel.), 2. Sinko (Bel.), 3. Kikec (Bis.); žogica: 1. Škafar (Bel.), 2. Kuhar (Bak.), 3. Denša (Tur.); 4 x 100 m: 1. Črenšovci, 2. Turnišče, 3. Beltinci.

Spidvej

Horvat četrti

Na stadionu v Petišovcih je bila tretja dirka za državno prvenstvo v spidveju. Najuspešnejši je bil Omerzel (Ljubljana), ki je osvojil vseh 15 točk. Izkazal se je tudi domačin Horvat, ki je z 11 točkami zasedel četrto mesto. Po treh dirkah vodi Omerzel z 38 točkami pred Peterco, 36, in Lekšetom, 34 točk. Horvat ima 21 točk. Naslednja dirka bo v Krškem.

Atletika

Največ medalj Beltinčanom

V Beltincih je bilo občinsko prvenstvo v atletiki za mali (5. in 6. razred) in veliki (7. in 8. razred) atletski pokal Slovenije. Sodelovalo je 245 tekmovalcev iz soboške občine. Največ medalj, 35, so osvojili gostitelji. Zmagovalci v posameznih disciplinah pa so bili - mlajši dečki - 60 m: Simon Gyerek (Grad) 8.43; 300 m: Janez Vrečič (Tišina) 48.70; 1000 m: Dejan Obal (Tišina) 3:15.49; višina: Uroš Žizek (Beltinci) 158 cm; daljina: Sebastijan Zadravec (OŠ III. MS) 4.48 cm; žogica: Boštjan Glavač (Beltinci) 48 m. Mlajše deklice - 60 m: Martina Vinkovič (Beltinci) 8.75; 300 m: Mirjana Tivadar (Beltinci) 51.65; 1000 m: Suzana Celec (OŠ II. MS) 3:37.1; višina: Daniela Žalik (OŠ II. MS) 130 cm; daljina: Dolores Lejko (Beltinci) 4.22; žogica: Martina Dub (Beltinci) 44.50. Starejše deklice - 60 m: Melita Lang (OŠ I. MS) 8.69; 300 m: Erika Mesarič (Beltinci) 45.82; 1000 m: Suzana Antolin (Beltinci) 3:31.85; 4 x 100 m: Beltinci (ŠDKafar, Berden, Vinkovič, Mesarič) 56.52; višina: Barbara Berden (Beltinci) 163; daljina: Andreja Balazič (Beltinci) 448; krogla: Nataša Hartman (Beltinci) 10.33; žogica: Smilja Škafar (Beltinci) 50.50. Starejši dečki - 60 m: Dušan Mesarič (Beltinci) 7.68; 300 m: Denis Žizek (Beltinci) 42.88; 1000 m: Jože Poredoš (Beltinci) 3:04.67; štafeta 4 x 100 m: Beltinci (Šebjan, Mesarič, Žizek, Pintarič) 53.01; višina: Bojan Škafar (OŠ III. MS) 155; daljina: Roman Fujs (Grad) 547; krogla: Mojmir Safarič (OŠ I. MS) 11.74; žogica: Dani Šebjan (Beltinci) 75.

Najuspešnejši Črenšovci

Osnovna šola Črenšovci je bila organizator občinskega prvenstva osnovnih šol za mali in veliki pokal Atletske zveze Slovenije. Sodelovalo je 450 učencev in učenk iz lendavske občine. Največ uspeha so imeli tekmovalci OŠ Črenšovci, ki so osvojili osem prvih mest pred OŠ Turnišče s sedmimi zmagami. Zmagovalci v posameznih disciplinah so bili: mlajši dečki - 60 m: Tomislav Kepe (Lendava) 8.47; 300 m: Aleš Smej (Lendava) 46.74; 1000 m: Bojan Mertik (Odranci) 3:26.0; višina: Igor Ajrizovski (Lendava) 135; žogica: Matej Kavaš (Odranci) 70.63; daljina: Jure Gabor (Črenšovci) 462. Mlajše deklice - 60 m: Valentina Jakopina (Črenšovci) 8.89; 300 m: Melita Zver (Turnišče) 49.69; 1000 m: Petra Maučec (Bistrica) 3:47.25; višina: Sonja Dravec (Turnišče) 120; daljina: Nataša Bogdan (Odranci) 401; žogica: Ksenija Smej (Črenšovci) 46.30. Starejši dečki - 60 m: Aljoša Jaklin (V. Polana) 7.35; 300 m: Robi Raj (Turnišče) 41.54; 1000 m: Boštjan Kavaš (Odranci) 2:56.84; višina: Boris Šemen (Črenšovci) 160; žogica: Dominik Vrančič (Bistrica) 65.10; daljina: Tomas Kolenko (Bistrica) 515; krogla: Darko Dadžič (Lendava) 11.60; 4 x 100 m: OŠ Črenšovci 52.56. Starejše deklice - 60 m: Marinka Černi (Turnišče) 8.34; 300 m: Mateja Dražnik (Črenšovci) 48.66; 1000 m: Simona Hojzan (Turnišče) 3:43.93; višina: Metka Sobočan (Črenšovci) 130; žogica: Simona Denša (Turnišče) 47.90; daljina: Tadeja Gostan (Odranci) 461; krogla: Simona Režonja (Turnišče) 9.30; 4 x 100 m: OŠ Črenšovci 56.42.

Vestnikov vlak,

12. 6. 1993

šport

Prva državna nogometna liga

Steklar : Potrošnik 1:3 (0:2)

Rogaška Slatina – Igrišče Steklarja, gledalcev 400. Sodnik: Tivold (Kranj). Strelca: 0:1 Škaper (32), 0:2 Škaper (44), 1:2 Prevolšek (78), 1:3 Škaper (88).

Foto: Stanković 6, Čontala 6, Hartman 6, Godina 6, (Zver 6), Jančič 7, Gašević 6, Džafič 6, (Voroš 6), Baranja 6, Črnko 6, Sarkezi 6, Škaper 8.

Mura : Gorica 3:0 (3:0)

Murška Sobotna – Igrišče Mure, gledalcev 1.500. Sodnik: Klinc (Ptuj). Strelci: 1:0 Cener (35), 2:0 Cirkvenič (43), 3:0 Cifer (45).

Foto: Čemjarič 7, Cifer 7, Kosi, 7, Breznik 7, Lebar 7, Slavic 7, (Vori 7), Baranja 7, Kokaš –, (Cirkvenič 7), Omerović 7, Cener 8, Emeršič 6.

Cosmos : Nafta 5:0 (1:0)

Ljubljana – Igrišče Cosmose, gledalcev 200. Sodnik: Špiler (Laško). Strelci: 1:0 Škaper (26), 2:0 Vrabac 11m (47), 3:0 Adrovič (65), 4:0 Vrabac (74), 5:0 Vrabac (85).

Foto: Ljanič 5, Hozjan 5, (Sarjaš –), Požgai 5, Šabjan 5, Šavel 6, Horvat 5, Baša 7, Uroša 5, Herceg 6, Bubeč 6, Rob 5.

Potrošnik : Mura 0:1 (0:0)

Belinci – Igrišče Potrošnika, gledalcev 4.500. Sodnik: Vidali (Kubed). Strelci: 0:1 Emeršič (66).

Foto: Stanković 6, Čontala 6, Črnko 6, (Tratnjek 7), Godina 8, Čemjarič 6, Džafič –, (Sarkezi 6.), Baranja 6, Prekazi 7, Hartman 7, Škaper 6.

Foto: Čemjarič 8, Cifer 7, Kosi 7, Slavic 6, Jančar 7, Ilič 7, Baranja 6, Horvat 6, Omerović 6, Vori 6, (Cirkvenič, Breznik –), Emeršič 7.

Nafta : Publikum 3:1 (2:1)

Lendava – Igrišče Nafta, gledalcev 200. Sodnik: Novarlič (Maribor). Strelci: 1:0 Baša 11m (32), 1:1 Krašovec (39), 2:1 Rob (41), 3:1 Šavel 11m (80).

Foto: Ljanič 7, Hozjan 6, (Pal 5), Uroša 5, (Sarjaš –), Šabjan 6, Žalik 6, Baša 5, Šavel 6, Herceg 6, Bubeč 5, Rob 5.

Tretja državna nogometna liga

Pohorje : Beltrans 1:1 (0:1)

Pale – Igrišče Pohorja, gledalcev 100. Sodnik: Grabar (Ptuj). Strelci: 0:1 Brunec (18), 1:1 Dvorsak (57 iz 11m).

Foto: Rajh, Kovačič, Puklavac, Hošpel, A. Osterc, Sreš, Modlic, Z. Osterc, Slana, M. Osterc, Brunec.

Rogašovci : Slovenj Gradec 2:2 (1:1)

Rogašovci – Igrišče Rogašovec, gledalcev: 150. Sodnik: Kusič (Celje). Strelci: 0:1 Smajlovič (16), 1:1 B. Šalamon (17), 2:1 Šuša (68), 2:2 Smajlovič (80).

Foto: Nemec, Kacijan, Gider, (Husar), Kren, F. Gomboc, J. Gomboc, B. Horvat, Donša, (J. Gomboc), B. Šalamon, A. Šalamon, Šuša.

Foto: Nemec, Kacijan, Gider, (Husar), Kren, F. Gomboc, J. Gomboc, B. Horvat, Donša, (J. Gomboc), B. Šalamon, A. Šalamon, Šuša.

ŠPORTNA NAPOVED

Rezultati športne napovedi št. 30:

Potrošnik : Mura 0:1, Nafta : Publikum 3:1, Gidos : Rudar 1:1, Rogašovci : St. Gradec 2:2, Lipa : Ižakovič 2:2, Pohorje : Beltrans 1:1, Čemjarič : Čarda 2:0, Ljutomer : Rakičan 3:1, Polana : Mladost 3:1 in Renkovič 0:1. Naši reševalci športne napovedi tokrat niso mogli opredeliti, saj nobeden ni napovedal osem pravih tipov.

V športni napovedi št. 31, sodeluje Laszlo Horvat iz Čentibe, sicer športni funkcionar pri ONZ Lendava in večletni predsednik NK Mladost iz Čentibe. (V prejšnji športni napovedi je prišlo do neljube napake, saj so izostali priimek in ime napovedovalca in pa tipi parov. Za napako se opravičujemo).

V športni napovedi št. 31, sodeluje Laszlo Horvat iz Čentibe, sicer športni funkcionar pri ONZ Lendava in večletni predsednik NK Mladost iz Čentibe. (V prejšnji športni napovedi je prišlo do neljube napake, saj so izostali priimek in ime napovedovalca in pa tipi parov. Za napako se opravičujemo).

V športni napovedi št. 31, sodeluje Laszlo Horvat iz Čentibe, sicer športni funkcionar pri ONZ Lendava in večletni predsednik NK Mladost iz Čentibe. (V prejšnji športni napovedi je prišlo do neljube napake, saj so izostali priimek in ime napovedovalca in pa tipi parov. Za napako se opravičujemo).

V športni napovedi št. 31, sodeluje Laszlo Horvat iz Čentibe, sicer športni funkcionar pri ONZ Lendava in večletni predsednik NK Mladost iz Čentibe. (V prejšnji športni napovedi je prišlo do neljube napake, saj so izostali priimek in ime napovedovalca in pa tipi parov. Za napako se opravičujemo).

V športni napovedi št. 31, sodeluje Laszlo Horvat iz Čentibe, sicer športni funkcionar pri ONZ Lendava in večletni predsednik NK Mladost iz Čentibe. (V prejšnji športni napovedi je prišlo do neljube napake, saj so izostali priimek in ime napovedovalca in pa tipi parov. Za napako se opravičujemo).

V športni napovedi št. 31, sodeluje Laszlo Horvat iz Čentibe, sicer športni funkcionar pri ONZ Lendava in večletni predsednik NK Mladost iz Čentibe. (V prejšnji športni napovedi je prišlo do neljube napake, saj so izostali priimek in ime napovedovalca in pa tipi parov. Za napako se opravičujemo).

V športni napovedi št. 31, sodeluje Laszlo Horvat iz Čentibe, sicer športni funkcionar pri ONZ Lendava in večletni predsednik NK Mladost iz Čentibe. (V prejšnji športni napovedi je prišlo do neljube napake, saj so izostali priimek in ime napovedovalca in pa tipi parov. Za napako se opravičujemo).

V športni napovedi št. 31, sodeluje Laszlo Horvat iz Čentibe, sicer športni funkcionar pri ONZ Lendava in večletni predsednik NK Mladost iz Čentibe. (V prejšnji športni napovedi je prišlo do neljube napake, saj so izostali priimek in ime napovedovalca in pa tipi parov. Za napako se opravičujemo).

V športni napovedi št. 31, sodeluje Laszlo Horvat iz Čentibe, sicer športni funkcionar pri ONZ Lendava in večletni predsednik NK Mladost iz Čentibe. (V prejšnji športni napovedi je prišlo do neljube napake, saj so izostali priimek in ime napovedovalca in pa tipi parov. Za napako se opravičujemo).

V športni napovedi št. 31, sodeluje Laszlo Horvat iz Čentibe, sicer športni funkcionar pri ONZ Lendava in večletni predsednik NK Mladost iz Čentibe. (V prejšnji športni napovedi je prišlo do neljube napake, saj so izostali priimek in ime napovedovalca in pa tipi parov. Za napako se opravičujemo).

V športni napovedi št. 31, sodeluje Laszlo Horvat iz Čentibe, sicer športni funkcionar pri ONZ Lendava in večletni predsednik NK Mladost iz Čentibe. (V prejšnji športni napovedi je prišlo do neljube napake, saj so izostali priimek in ime napovedovalca in pa tipi parov. Za napako se opravičujemo).

V športni napovedi št. 31, sodeluje Laszlo Horvat iz Čentibe, sicer športni funkcionar pri ONZ Lendava in večletni predsednik NK Mladost iz Čentibe. (V prejšnji športni napovedi je prišlo do neljube napake, saj so izostali priimek in ime napovedovalca in pa tipi parov. Za napako se opravičujemo).

V športni napovedi št. 31, sodeluje Laszlo Horvat iz Čentibe, sicer športni funkcionar pri ONZ Lendava in večletni predsednik NK Mladost iz Čentibe. (V prejšnji športni napovedi je prišlo do neljube napake, saj so izostali priimek in ime napovedovalca in pa tipi parov. Za napako se opravičujemo).

V športni napovedi št. 31, sodeluje Laszlo Horvat iz Čentibe, sicer športni funkcionar pri ONZ Lendava in večletni predsednik NK Mladost iz Čentibe. (V prejšnji športni napovedi je prišlo do neljube napake, saj so izostali priimek in ime napovedovalca in pa tipi parov. Za napako se opravičujemo).

V športni napovedi št. 31, sodeluje Laszlo Horvat iz Čentibe, sicer športni funkcionar pri ONZ Lendava in večletni predsednik NK Mladost iz Čentibe. (V prejšnji športni napovedi je prišlo do neljube napake, saj so izostali priimek in ime napovedovalca in pa tipi parov. Za napako se opravičujemo).

V športni napovedi št. 31, sodeluje Laszlo Horvat iz Čentibe, sicer športni funkcionar pri ONZ Lendava in večletni predsednik NK Mladost iz Čentibe. (V prejšnji športni napovedi je prišlo do neljube napake, saj so izostali priimek in ime napovedovalca in pa tipi parov. Za napako se opravičujemo).

V športni napovedi št. 31, sodeluje Laszlo Horvat iz Čentibe, sicer športni funkcionar pri ONZ Lendava in večletni predsednik NK Mladost iz Čentibe. (V prejšnji športni napovedi je prišlo do neljube napake, saj so izostali priimek in ime napovedovalca in pa tipi parov. Za napako se opravičujemo).

V športni napovedi št. 31, sodeluje Laszlo Horvat iz Čentibe, sicer športni funkcionar pri ONZ Lendava in večletni predsednik NK Mladost iz Čentibe. (V prejšnji športni napovedi je prišlo do neljube napake, saj so izostali priimek in ime napovedovalca in pa tipi parov. Za napako se opravičujemo).

V športni napovedi št. 31, sodeluje Laszlo Horvat iz Čentibe, sicer športni funkcionar pri ONZ Lendava in večletni predsednik NK Mladost iz Čentibe. (V prejšnji športni napovedi je prišlo do neljube napake, saj so izostali priimek in ime napovedovalca in pa tipi parov. Za napako se opravičujemo).

V športni napovedi št. 31, sodeluje Laszlo Horvat iz Čentibe, sicer športni funkcionar pri ONZ Lendava in večletni predsednik NK Mladost iz Čentibe. (V prejšnji športni napovedi je prišlo do neljube napake, saj so izostali priimek in ime napovedovalca in pa tipi parov. Za napako se opravičujemo).

I.SNL

Olimpija	32	21	7	4	88:19	49
MURA	32	18	8	6	48:23	44
Maribor	32	16	12	4	44:20	44
Cosmos	32	16	8	8	44:30	40
Studio D	32	12	12	8	31:27	36
Živila N.	32	13	10	9	47:47	36
Kompas H.	32	12	10	10	34:32	34
Koper	32	10	13	9	39:41	33
Rudar	32	12	7	13	42:47	31
Mavrica	32	9	12	11	41:36	30
Publikum	32	11	8	13	34:42	30
B. Izola	32	9	10	13	40:43	28
Gorica	32	10	8	14	37:45	28
POTROŠNIK	32	11	5	16	44:57	27
Zagorje	32	9	8	15	26:36	26
Steklar	32	4	13	15	31:68	21
Železničar	32	6	8	18	29:57	20
NAFTA	32	6	7	19	29:58	19

II. SNL

Primorje	27	17	8	2	58:26	42
Istragras	27	18	5	4	65:29	41
Avto bum	27	15	7	5	51:32	37
Rudar	27	14	5	8	53:36	33
Triglav	27	11	9	7	41:32	31
GIDOS T.	27	10	7	10	44:37	27
Domžale	27	9	9	9	44:48	27
Set Vevče	27	10	7	10	25:33	27
Medvode	27	10	6	11	29:29	26
Šmartno	27	9	7	11	34:38	25
Tabor	27	8	6	13	34:46	22
Dravinja	27	8	6	13	38:50	22
Korotan	27	8	6	13	40:54	22
Dravograd	27	8	4	15	37:56	20
Ilirija	27	5	7	15	26:41	17
Napredek	27	5	3	19	24:56	13

III. SNL

BELTRANS	23	14	5	4	60:31	33
Impol	23	15	1	7	30:18	31
Kovinar	23	11	5	7	34:25	27
IŽAKOVCI	23	9	7	7	34:39	25
Pohorje	23	7	10	6	30:24	24
Sl. Gradec	23	9	6	8	41:36	24
Papirničar	23	7	9	7	29:23	23
Pobrezje	23	10	3	10	35:33	23
Hmezad	23	7	7	9	20:33	21
Aluminij	23	7	6	10	29:34	20
Kungota	23	8	4	11	28:41	20
ROGAŠOVCI	23	5	9	9	29:39	19
Rače	23	6	5	12	24:31	17
Lipa	23	4	7	12	21:35	15

I. MNL MS

Rezultati – 25. kolo

Gančani	: Čarda	2:0
Tigop L.	: Dokležovje	1:2
Tišina	: Serdica	1:3
Ljutomer	: Rakičan	3:1
Bakovci	: Brattonci	3:0
Cankova	: Šalovci	2:1
Remet	: Puconci	6:0

Bakovci	25	17	6	2	59:16	40
Ljutomer	25	13	7	5	55:37	33
Čarda	25	10	10	5	35:25	30
Rakičan	25	10	7	8	42:31	27
Tišina	25	10	7	8	51:47	27
Dokležovje	25	10	6	9	47:33	26
Remet	25	9	8	8	35:30	26
Gančani	25	10	5	10	42:40	25
Cankova	25	10	4	11	31:56	24
Tigop L.	25	8	6	11	39:43	22
Brattonci	25	6	8	11	36:46	20
Šalovci	25	6	7	12	31:49	19
Serdica	25	5	8	12	29:43	18
Puconci	25	5	3	17	26:62	13

II. MNL MS

Rezultati – zadnje kolo

Tromejnik	: Tešanovci	8:0
Filovci	: Hodoš	3:0
Bogojina	: Romah	2:1
Prosenjak	: Križevci	2:1 prek.
Grad	: 11 plavih	2:0

Apache proste	21	15	4	2	61:26	34
Bogojina	21	14	3	4	67:24	31
Grad	21	11	3	7	61:33	25
Tromejnik	21	11	2	8	43:35	24
Apache	21	8	5	8	35:33	21
Filovci	21	7	7	7	35:51	21
Romah	21	7	6	8	39:37	20
Hodoš	21	6	7	8	44:46	19
11 plavih	21	6	7	10	37:39	18
Prosenjak	21	6	6	9	34:48	18
Tešanovci	21	6	6	9	34:48	18
Puščica	21	2	2	7	22:43	6
Križevci	21	2	1	18	21:84	5

I. ONL Lendava

Rezultati – 21. kolo

Polana	Mladost	3:1
Bistrica	Kobilje	0:0
Mostje	Renkovci	0:1
Kapca	Črenšovci	1:2
Dobrovnik	Hotiza	1:6
Odranci	Nedelica	5:2
Odranci	21 16 5	0 69:18 37
Dobrovnik	21 14 5	2 44:21 33
Nedelica	21 10 6	5 37:29 26
Bistrica	21 10 3	8 32:30 23
Kobilje	21 6 8	7 29:28 20
Mostje	21 8 4	9 35:40 20
Hotiza	21 7 5	9 48:38 19
Renkovci	21 6 7	8 36:31 19
Črenšovci	21 6 7	8 27:24 19
Polana	21 6 6	9 31:41 18
Mladost	21 5 5	11 32:41 15
Kapca	21 1 1	19 16:95 3

II. ONL Lendava

Rezultati – zadnje kolo

Nafta B	: Zvezda	1:3
Žitkovci	: Graničar	3:1
Lakoš	: Olimpija	2:3
Panonijska prosta		
Olimpija	12 7 3 2	29:16 17
Lakoš	12 7 2 3	36:12 16
Panonijska	12 6 4 2	21:7 16
Žitkovci	12 5 2 5	24:31 12
Nafta B	12 4 3 5	14:16 11
Zvezda	12 2 2 8	16:30 6
Graničar	12 2 2 8	16:44 6

Nogometni komentar

V Beltincih pravi nogometni spektakel

V minulih dveh kolih prvenstva v prvi državni ligi je bil v središču zanimanja ljubiteljev nogometa prekmurski derbi med Potrošnikom in Muro v Beltincih. Po pričakovanju je pritegnil rekordno število gledalcev, ki gotovo niso bili razočarani, saj so videli pravo prvenstveno tekmo, občasno tudi lepe napadalne akcije, od katerih pa je bila žal izkoriščena le ena. Srečanje so dobili Sobočani, lahko pa bi se končalo tudi drugače. Obe moštvi sta imeli namreč nekaj lepih priložnosti za gol, ki so ostale neizkoriščene. Poleg tega pa so Beltinci dvakrat zadeli vratnico. Pomembno zmago v boju za obstanek v ligi so Beltinci dosegli v Rogaški Slatini, kjer je bil junak srečanja Škaper s tremi goli. Oslabljen Mura pa je gladko zmagala na srečanju z Gorico, kjer se je

predvsem odlikoval Cener. Na srečanju s publikumom se je izkazala tudi lendavska Nafta, ki je svoje navijače razveselila z zmago. Razočarani pa so Lendavčani v Ljubljani, kjer so prepričljivo izgubili na tekmi s Cosmosom. Dve koli pred koncem imata pomurska ligaša Mura in Potrošnik še možnosti za doseg cilja – Mura za evropski pokal, Potrošnik pa za obstanek v ligi. Pokazati pa bosta morala še precej nog

VSEBINA

12. Sklep o povprečni gradbeni ceni in povprečnih stroških komunalnega urejanja stavbnih zemljišč ter koristi za razlaščenostno stavbno zemljišče v občini M. Sobota za leto 1993
13. Sklep o določitvi vrednosti točke za izračun nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča na območju občine Murska Sobota

12.

Na podlagi 203. člena Statuta Občine Murska Sobota (Ur. objave, št. 12/80, 36/81, 11/84 in 4/86) je Izvršni svet Skupščine občine Murska Sobota na 64. seji, dne 17. in 19. maja 1993 sprejel

SKLEP

o povprečni gradbeni ceni in povprečnih stroških komunalnega urejanja stavbnih zemljišč ter koristi za razlaščenostno stavbno zemljišče v občini M. Sobota za leto 1993

1. člen

S tem sklepom se določa povprečna gradbena cena in povprečni stroški komunalnega urejanja stavbnih zemljišč ter koristi za razlaščenostno stavbno zemljišče v občini M. Sobota.

2. člen

Povprečna gradbena cena in povprečni stroški komunalnega urejanja stavbnih zemljišč v občini Murska Sobota iz leta 1992 kot osnovna elementa za izračun vrednosti stanovanjske hiše oz. stanovanja v letu 1993 znašata:

- povprečna gradbena cena za 1 m² uporabne stanovanjske površine znaša 76.930,00 SIT/m²
 - povprečni stroški komunalnega urejanja stavbnih zemljišč pa znašajo 15% gradbene vrednosti zgradbe oz. objekta, od tega 10% za napravo kolektivne rabe in 5% za napravo individualne rabe.
3. člen
- Koristi za razlaščenostno stavbno zemljišče se določijo v odstotku od povprečne gradbene cene, ki se je oblikovala v preteklem za m² stanovanjske površine v družbeni gradnji in znašajo:
- na območju mesta M. Sobota 1%, kar znaša 770,00 SIT/m²
 - na območjih izven mest M. Sobota (Rakičan, Bakovci, Černelavci, Veščica, Moravske toplice, Beltinci, Cankova, Dokležovje, Gorjani Petrovci, Izakova) 0,8%, kar znaša 616,00 SIT/m²
 - na vseh ostalih območjih občine M. Sobota 0,6%, kar znaša 462,00 SIT/m²

4. člen

Z dnem, ko začne veljati ta sklep, preneha veljati Sklep o povprečni gradbeni ceni in povprečnih stroških komunalnega urejanja stavbnih zemljišč v občini Murska Sobota za leto 1992 (Ur. objave pomurskih občin, št. 9/92).

5. člen

Ta sklep začne veljati osmi dan po objavi v Uradnih objavah, uporablja pa se od 1. 1. 1993 naprej.

Številka: 466-1/93-4

M. Sobota, dne 9. maja 1993

Podpredsednik

Izvršnega sveta SO M. Sobota

Janko HALB, dipl. oec., i.r.

13.

Na podlagi 14. člena Odloka o nadomestilu za uporabo stavbnega zemljišča na območju občine Murska Sobota (Uradne objave, št. 15/87) je Izvršni svet Skupščine občine Murska Sobota na seji, dne 17. maja 1993 sprejel

SKLEP

o določitvi vrednosti točke za izračun nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča na območju občine Murska Sobota

1. člen

Vrednost točke za izračun nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča na območju občine Murska Sobota v letu 1993 znaša 0,04 SIT.

2. člen

Ta sklep velja z dnem objave, uporablja pa se od 1. januarja 1993.

Številka: 466-2/93-4

Murska Sobota, 17. 5. 1993

Podpredsednik

Izvršnega sveta

Janko HALB, dipl. oec., i.r.

14.

ODLOČBA

Ustavno sodišče je na pobudo Marjana Habota iz Murske Sobotne v postopku za oceno zakonitosti na seji dne 25/2-1993

odločilo:

V 2. členu odloka Skupščine občine Murska Sobota o sprejetju sprememb zazidalnega načrta Obrtno-skladiščne cone ob Markišavski cesti v Murski Soboti za območje med Lendavsko in Noršinsko ulico ter Puročkim potom (Uradne objave pomurskih občin, št. 7/92) se odpravijo besede »s tem, da je na celotnem območju obdelave dopustna tudi gostinska dejavnost.«

Ta odločitev ima pravne učinke po 414. in 415. členu ustave iz leta 1974.

Obrazložitev

Ustavno sodišče je s sklepom št. U-I-108/92-8 z dne 21/1-1993 sprejelo pobudo in začelo postopek za oceno zakonitosti in izreku te odločbe navedenega dela 2. člena občinskega odloka, s katerim se dovoljuje tudi gostinska dejavnost na celotnem območju obdelave. Po navedbah pobudnika je bilo sporno besedilo kot novo dodano v 2. člen odloka, potem ko je bil le-ta javno razgledan in po javni obravnavi, tako da uvedbi nove dejavnosti ni bilo mogoče pravočasno oporekati.

Ustavno sodišče je ugotovilo, da je Izvršni svet Skupščine občine Murska Sobota dne 31/2-1991 sprejel odredbo o 30-dnevni javni razgledni osnutka izpodbijanega odloka, dne 22/1-1992 pa je Sekretariat za varstvo okolja in urejanje prostora organiziral javno obravnavo o navedenem osnutku. Iz besedila navedenega osnutka odloka, ki je bil javno razgledan in predložen v javno obravnavo, je razvidno, da 2. člen osnutka odloka ni vseboval spornega besedila, po katerem »je na celotnem območju obdelave dopustna tudi gostinska dejavnost«. Zapisnik o poteku javne obravnave ni bil izdelan, ker po polanilu nasprotnega udeleženca »ni bilo nobenih pripomb«.

V obrazložitvi osnutka odloka je navedeno, da je v 8. členu osnutka odloka opredeljen le manjši gostinski lokal, ki bi dopolnjeval ponudbo bencinskega servisa.

Dne 17/2-1992, t.j. po javni obravnavi osnutka izpodbijanega odloka, je Sekretariat za varstvo okolja in urejanje prostora občine Murska Sobota poslal Izvršnemu svetu Skupščine občine Murska Sobota v obravnavo predlog obravnavanega odloka, ki že vsebuje celotno sporno besedilo 2. člena odloka. Sekretariat navaja, da v času javne razgledne kakor tudi na javni obravnavi ni bila podana na osnutek odloka nobena pripomba. V obrazložitvi predloga odloka dopolniti 2. člena s spornim besedilom ni izrecno omenjena, poudarjena pa je potreba po gostinskih lokalih, ki bodo dopolnjevali usluge trgovskega centra in bencinskega servisa. Predlog odloka je Izvršni svet Skupščine občine Murska Sobota sprejel na svoji seji dne 21/2-1992 in ga predložil to besedilo poprej javno razgledano in dano v javno obravnavo, ni v skladu z določbami zakona o urejanju naselij in drugih posegov v prostor (Uradni list SRS, št. 18/84, 37/85, 29/86 in 26/90), po katerih je treba osnutek prostorskega izvedbenega akta javno razgledati (37. člen), da bi o njem omogočili javno obravnavo (38. člen). Po preteku javne razgledne obravnave izvršni svet občinske skupščine pripombe in predloge iz javne obravnave ter zavzame do njih stališče. Seje na podlagi teh stališč se osnutek prostorskega izvedbenega akta dopolni in pošlje občinski skupščini v sprejem (39. člen).

Po 43. členu navedenega zakona se prostorski izvedbeni akt lahko spremeni ali dopolni in sicer po postopku, ki je predpisan za njegov sprejem.

Ustavno sodišče je sprejelo to odločbo na podlagi 161. člena ustave, 7. člena ustavnega zakona za izvedbo ustave Republike Slovenije in 2. alineje tretjega odstavka 25. člena zakona o postopku pred Ustavnim sodiščem SR Slovenije (Uradni listi SRS, št. 39/74 in 28/76) v sestavi: predsednik dr. Peter Jamšek in sodniki dr. Tone Ferusšek, mag. Janez Snoj, dr. Janez Šinkovec in dr. Lovro Šturm.

Štev.: U-I-108/92-11

Datum: 25/2-1992

Predsednik
dr. Peter Jamšek, i.r.

pisma, mnenja, stališča

Sporočilo za javnost

Vzeti s sklepom Skupščine PMNSS o ustanovitvi javnega zavoda za informativno dejavnost madžarske narodnosti ter o nastali situaciji je sprejeto omenjenega sklepa, komisija PMNSS, zadolžena za razrešitev tega vprašanja, posreduje javnosti naslednje sporočilo:

Po določbah Zakona o privatizaciji so bili podprti privatizacijskemu postopku tudi podjetja, ki se ukvarjajo z informativno dejavnostjo, razen ustanov, ki opravljajo informativno dejavnost nacionalnega pomena. Glede na dejstvo, da sta dva medija madžarske narodnosti - sednik *Népújság* in radio MMR - sestavni del Podjetja za informiranje Murska Sobota, je omenjeno podjetje pristopilo k pripravi privatizacije v primeru madžarskih medijev. Na osnovi ustanovitve in zakonskih določb, ki določajo, da sta omenjena medija sredstva javnega obveščanja nacionalnega pomena (njuna prisotnost v Podjetju za informiranje se lahko okvalificira zgolj posledica skupne organiziranosti s pomurjskimi slovenskimi mediji Vestnik in Murski val pri preteklem tridesetletnem obdobju), je podjetje tako predvidelo le privatizacijo določenih osnovnih sredstev. Skupščina PMNSS je na svoji 21. dne, 7. 5. 1993 obravnavala predlog privatizacije v zvezi z narodnostnimi sredstvi javnega obveščanja ter ocenila, da v primeru narodnostnih medijev, ki so nacionalnega pomena, ni mogoč nikakršen način privatizacije. V tem smislu je Skupščina sprejela tudi sklep.

Po sprejetju tega sklepa so se zaostri stiki med Skupščino PMNSS in Podjetjem za informiranje, kar pomeni, da tudi večkratni pogovori niso privedli nikakršne konkretne rezultate. Vodstvo PMNSS se je pomotoma v stališču, da je čas razveljaviti samostojnega zavoda za narodnostno informativno dejavnost, kar je v skladu in zakonska pravica avtohtone manjšine, vendar tega mnenja niso bili v uredništvih *Népújság* in MMR, čeprav se je javno izreklo, da se novi organizacijski shemi računa na obe uredništva. Vodstvo PMNSS je predlagalo, da se razveljavi ta predlog in dejavnost v okviru Podjetja za informiranje Murska Sobota s tem, da skupaj z uredništvom se pripravi nova organizacijska shema samostojnega zavoda. Vendar vodstvo Podjetja ta predlog ni sprejelo, sklicujoč se na dejstvo, da za ustanovitev samostojnega zavoda ni dovolj sredstev in kadrovske možnosti. O dejavnosti in njenem vplivu na problemih so bili zainteresirani tudi pristojne službe Vlade Republike Slovenije. Tudi njihovi predstavniki so bili vključeni v nekatere pogovore.

Nekoliko sočasno sta Komisija za narodne manjšine Državnega zbora Republike Slovenije in Urad za informiranje Vlade Republike Slovenije predlagala amandma za spremembo Zakona o privatizaciji, v smislu katerega bi se naj sred-

stva in premoženje madžarskih narodnostnih medijev se naj izloči iz premoženja Podjetja za informiranje Murska Sobota ter se prenese nazaj na državo, za potrebe informativne dejavnosti madžarske narodnosti v Sloveniji.

V takem vzdušju je potekala v Dobrovniku (dne 21. 5. 1993) izredna seja Skupščina PMNSS. Skupščina se je zaradi preobčutljivosti problema odločila za zasedanje za zaprtimi vrati, kar je po našem mnenju njena sleherna pravica.

Ta odločitev se je utemljila s tem, da se izogne vsakršni obliki pristranskega oz. neobjektivnega poročanja, kar se je že nekajkrat zgodilo po predhodnem zasedanju Skupščine.

Na omenjeni seji je Skupščina z 19-imi glasovi »za« (le dva poslance, sicer zaposlena v Podjetju za informiranje, so bili proti) izglasovala sklep, ki se glasi: PMNSS, skupaj s kompetentnimi državnimi organi oz. ustanovami, ustanovi samostojni javni zavod za informativno dejavnost madžarske narodnosti, katerega tvorita uredništvi tednika *Népújság* in radijskega programa MMR ter smiselno TV uredništvo za madžarske narodnostne programe.

Vodstvo PMNSS je po tem začelo z aktivnostmi za realizacijo tega sklepa. Imenovana je bila posebna komisija, ki ima predvsem naslednja pooblastila:

- opraviti pogovore z vsemi člani obeh uredništev ter jih pritegniti k sodelovanju
- opraviti pogovore s pristojnimi državnimi organi ter z vodstvom RTV in Podjetja za informiranje
- pripraviti organizacijsko shemo ter časne akte javnega zavoda
- mora doseči, da se izvrši prehod iz sedanjega podjetja v novi zavod brez večjih zapletov ter ob najmanjšem možnem kvalitativnem izpadu.

Ugotavljamo, da je skrajno neodgovorno vsako pisanje v medijih, ki povezujejo legitimno odločitev Skupščine PMNSS o ustanovitvi lastnega zavoda za informativno dejavnost s kakršnimikoli nacionalizmi. Podpihovanje nacionalizma je prejeto, da se s pesimističnimi prerokovanji obremenjujejo javnost s temi vprašanji. Nadaljnje, PMNSS ne ustanavlja svoj zavod za informativno dejavnost, zgolj ustanovo vseh v Sloveniji živečih Madžarov, ki bo v celoti upoštevala zakonske določbe, načelo strokovnosti in še prav posebej novinarsko avtonomijo. Neizogibnih prehodnih težav se sicer v celoti zavedamo, vendar smatramo, da na relaciji narodnost-država (konkretno: PMNSS - Vlada R. Slovenije) bomo vse organizacijske težave uspešno razrešili. Vsi, ki si to isto želijo, so dobrodošli pri ustvarjanju tega projekta.

Komisija PMNSS za razrešitev nastale situacije na področju informiranja

Protest

Krajani vasi Slaptinci in Žihlava ter poslanci KS Videm smo ogorčeni, da v občinski skupščini ni bil sprejet amandma za izgradnjo krajevne ceste Slaptinci - Žihlava.

Pričakovali smo, da bo IS SO G. Radgona po obljubah predsednika IS SO G. Radgona, gospoda Miha Vodenika, pripravil predlog za sofinansiranje omenjene ceste iz občinskega proračuna v višini 2.000.000,00 SIT.

Vaščani smo z ogromno truda in odreknanja pripravili prispevki za cesto v višini 100.000,00 SIT po gospodinjstvu. Tako bi bila zaključena finančna konstrukcija na sledeči način:

- 50 % oz. 4.000.000,00 SIT zagotavlja krajevna skupnost Videm ob Ščavnici iz naslova krajevnega samopriskvka
- 25 % oz. 2.000.000,00 SIT bi prispevali krajani vasi Slaptinci in Žihlava
- 25 % oz. 2.000.000,00 SIT pa bi upravičeno pričakovali iz občinskega proračuna

Izvršni svet SO G. Radgona se je zelo potrudil pri izgradnji prizidka k osnovni šoli Kapela, saj je za ta namen predvidel 9.300.000,00 SIT iz občinskega proračuna.

Ta predlog je opravičeval z izjavo, da bodo krajani sami s svojimi prostovoljnimi prispevki in delno tudi s krajevnim prispevkom pomagali reševati gradnjo šole.

Cesta Slaptinci - Žihlava se rešuje na isti način, vendar pa IS iz neznanih razlogov pri nas uporablja druge kriterije in ostaja gluha za naša prizadevanja.

Zahtevamo, da IS SO G. Radgona sredstva v višini 2.000.000,00 SIT vzame iz naslova dopolnilnih sredstev republiškega proračuna, ki jih ob priliki sprejemanja občinskega proračuna ni razporedil ter z njimi seznanil poslancev občinske skupščine.

K protestu se s podpisom pridružujejo sledeči poslanci in krajani KS Videm ob Ščavnici:

Jožef Kocuvan
in 38 podpisnikov

Vsak četrtek
Vestnik

PAN-AGRA, Kovinska industrija Murska Sobota, d. o. o., Murska Sobota, Pleše 1 Murska Sobota, razpisuje na podlagi sklepa skupščine, tretjo

JAVNO DRAŽBO

ZA PRODAJO OBJEKTA GALVANIKA, z zunanjo ureditvijo in komunalno opremo, kovinsko nadstrešnico, 50 % čistilne naprave in usedalnika ter pripadajočim zemljiščem 12, 12a, ocenjeno na 20.177.128,00 SIT, zmanjšano za 30 %, za izključno ceno 14.123.990,00 SIT.

Javna dražba bo v torek, 8. 6. 1993 ob 8. uri na sedežu podjetja. Pred javno dražbo mora vsak ponudnik plačati 10 % varščino od izključne cene. Varščina bo uspešnemu ponudniku obračunana v kupnino, drugim pa vrnjena. Pogodbo mora kupec skleniti v 8 dneh po končani javni dražbi in plačati 30 % kupnine, preostali znesek pa v dveh mesečnih enakih obrokih.

Davek in druge stroške prenosa nepremičnine plača kupec.

ŽIVINOREJSKO-VETERINARSKI ZAVOD

OSEMENJEVALNI CENTER

Štefana Kovača 40, Murska Sobota

VABIMO VAS
na LETNI PREGLED
in OCENJEVANJE BIKOV

OSEMENJEVALNEGA CENTRA
MURSKA SOBOTA

Pregled in ocenjevanje bikov bo v soboto,
5. junija 1993, ob 10.00 na ŽVZ za Pomurje.

Vijudno vabljeni!

televizijski spored od 4. do 10. junija

10 JUNIJ ČETRTEK

TV SLOVENIJA 1

10.45 Zgodbe iz sloškega - 11.30 Slovenska ljudska glasbila - 12.00 Analična mehanika - 12.30 Videomeh - 13.00 Poročila - 15.55 Oči krivice - 17.00 Dnevnik 1 - 17.15 Življenje - 18.00 Studio Maribor - 18.45 Štiri v vrsto - 19.30 Dnevnik 2 - 20.05 Zarišče - 20.40 Godzdravka - 21.00 Zvezdane noči - 21.15 Dnevnik 3 - 22.45 Sova: On in ona, amer. nanizanka; Vrnitev Sherlocka Holmesa, angl. nanizanka

Drugi program

15.40 Limonada z mento, francoski film - 17.30 Sova - 18.45 Zvezdane noči - 19.30 Dnevnik - 20.10 Portret akademika prof. A. Peretina - 20.55 Umetniški večer: Dve režiserki

HTV 1

8.00 Dobro jutro - 10.00 Poročila - 10.05 Šolski program - 11.30 Srečanje v naravi - 12.00 Poročila - 12.05 Svet se vrti - 13.30 Monofon - 14.00 Poročila - 14.05 Slika na sliki - 14.50 Serijski film - 16.00 Poročila - 16.05 Učimo se o hrvaški jeziku - 16.35 Malavizija - 17.30 Hrvatska dežela in ljudje - 18.00 Poročila - 18.05 Zvezdane noči - 18.35 Santa Barbara - 19.30 Dnevnik 1 - 20.05 Štiri v vrsto - 20.40 Zvezdane noči - 21.15 Dnevnik 2 - 22.45 Slika na sliki - 23.50 Poročila

TV AVSTRIJA 1

9.00 Čas v sliki - 9.05 Dunajski letniski teden - 12.15 Pozor, pomadek! - 13.00 Čas v sliki - 13.10 Zgodbe od Santa Feja - 13.35 Trapez - 16.40 Melodrama - 15.40 Čebeli kralji, otroški film - 16.40 Mini Čas v sliki - 16.50 Paper Moon, film - 18.30 Z. dušo in telesom - 19.30 Čas v sliki - 20.15 Evropski dan varstva narave - 21.50 Svet ševilk - 22.00 Čas v sliki - 22.05 Šport - 22.10 Gospod Kleh, film - 0.10 Resna glasba

TV MADŽARSKA

5.40 Dobro jutro, Madžarska - 8.05 Financijal Times za vzhodno Evropo - 8.35 Čez dan - 9.00 Mame Cune, pon. - 11.00 Igra - 12.00 Poročila - 16.00 Popolninski saldo - 16.10 Teleskop - 16.50 Za bojašnik - 17.00 Oblast in strast, avstralska serija - 17.30 Magazin za mednarodne stvari - 18.10 Svet denarja - 18.20 Čez dan - 18.40 Večerna pravljica - 19.00 Igra Barkobha - 19.30 Program madžarskih zborov - 20.00 Dnevnik, teletext - 20.40 Srečanje - 160 pogovornih ur - 22.35 Aktualno - 23.00 Goštevje tv-romana - 23.35 Aktualno - 23.00 Goštevje, nagomeljni pregled - 23.35 Kinjska od znotraj in od zunaj - 0.15 Dnevnik - 0.25 Dnevnik BBC-ja

2. program
6.00-9.00 Sončni vzhod, magazin - 14.50 Izložba - 15.30 Knjižnica, serija - 16.25 Telfonska igra - 16.40 Odprti studio - 17.00 Dnevnik - 17.06 Prizma, nacin življenja - 17.45 Za otroke - 18.05 Dnevnik - 18.10 Regionalni dnevnik - 18.25 Madžarska - Rusija - 20.42 Festivala animiranega žarka v Bukovine - 20.42 Festivala animiranege filma - 21.05 Dnevnik forum - 22.00 Večerni saldo - 22.40 Filmški klub TV 2: Luskavni hoteli, romunski film

RTL

5.00 Različne mladinske oddaje - 8.00 Tik pred počitnicami - 9.40 Dvojica proti mrti in hudici, veserem - 11.15 Otroci, avstralski kriminalni - 12.30 Regionalni dnevnik - 13.15 Kalifornijski Klan - 14.05 Kalifornijski kls v sliki - 15.00 Umetniški večer - 16.00 Hrvatski Klub - 17.30 Dnevnik - 18.45 Štiri v vrsto - 19.30 Dnevnik - 20.05 Zvezdane noči - 21.15 Dnevnik 3 - 22.45 Slika na sliki - 23.50 Poročila

9 JUNIJ PRA

TV SLOVENIJA 1

10.30 Batman - 10.50 Videopon - 11.30 Pri- sluhimo tšim - 12.00 Kronika - 12.30 Na poti z di. Singlom - 13.00 Poročila - 15.35 Trje semstri, švedska nadaljevalka - 16.30 Svet po- roča - 17.00 Dnevnik 1 - 17.10 Klub Klubok - 18.45 Štiri v vrsto - 19.30 Dnevnik 2 - 20.05 Zarišče - 20.15 Film tedna: Limonada z mento, francoski film - 21.15 Dnevnik 3 - 22.45 Sova: V športnem delu, amer. nanizanka; Vrnitev Sherlocka Holmesa, angl. nanizanka

Drugi program

15.30 blagja in mola - 16.10 Omizje - 17.25 Sova - 18.45 Analična mehanika, amer. serija - 19.30 Dnevnik - 20.05 Športna tala - 22.10 Oči krivice

HTV 1

8.00 Poročila - 10.00 Poročila - 10.05 Šolski program - 11.30 Tum in Jerry - 12.00 Poročila - 12.05 Svet se vrti - 13.30 Monofon - 14.00 Poročila - 14.05 Slika na sliki - 14.50 Serijski film - 16.00 Poročila - 16.05 Učimo se o hrvaški jeziku - 16.35 Malavizija - 17.30 Hrvatska dežela in ljudje - 18.00 Poročila - 18.05 Moja knjiga o džungli - 18.30 Zvezdane noči - 18.35 Santa Barbara - 19.30 Dnevnik 1 - 20.05 Zvezdane noči - 21.15 Dnevnik 2 - 22.45 Slika na sliki - 23.50 Poročila

TV AVSTRIJA 1

9.00 Čas v sliki - 9.05 Zgodbe od Santa Feja - 9.30 Srečanje v naravi - 10.15 Zvezdane noči - 10.30 Igra - 11.00 Igra - 12.00 Poročila - 12.05 Svet se vrti - 13.30 Monofon - 14.00 Poročila - 14.05 Slika na sliki - 14.50 Serijski film - 16.00 Poročila - 16.05 Učimo se o hrvaški jeziku - 16.35 Malavizija - 17.30 Hrvatska dežela in ljudje - 18.00 Poročila - 18.05 Moja knjiga o džungli - 18.30 Zvezdane noči - 18.35 Santa Barbara - 19.30 Dnevnik 1 - 20.05 Zvezdane noči - 21.15 Dnevnik 2 - 22.45 Slika na sliki - 23.50 Poročila

TV MADŽARSKA

5.40 Dobro jutro, Madžarska - 8.35 Čez dan - 9.00 Svet je čudovit, pon. - 10.00 Ambassador kin moč, pon. 3. dela - 11.00 Igra - 12.00 Poročila - 16.00 Popolninski saldo - 16.10 Z. abavoglasbene novice - 16.45 Igra - 17.00 Oblast in strast, avstralska serija - 17.30 Magazin za mednarodne stvari - 18.10 Svet denarja - 18.20 Čez dan - 18.40 Večerna pravljica - 19.00 Igra Barkobha - 19.30 Program madžarskih zborov - 20.00 Dnevnik, teletext - 20.40 Srečanje - 160 pogovornih ur - 22.35 Aktualno - 23.00 Goštevje tv-romana - 23.35 Aktualno - 23.00 Goštevje, nagomeljni pregled - 23.35 Kinjska od znotraj in od zunaj - 0.15 Dnevnik - 0.25 Dnevnik BBC-ja

2. program
6.00-9.00 Sončni vzhod, magazin - 15.20 Z. dušo in telesom, nemška serija - 16.10 Kviz - 16.30 Pustolovščine Črne Strele, kanadska serija - 17.06 Za otroke - 18.00 Dnevnik - 18.10 Regionalni dnevnik - 18.30 Festival animiranege filma - 19.05 Noyomci, 29. kolo drž. prvenstva - 21.10 Burleska - 21.30 Igra književnosti - 21.35 Meje znanosti - 22.00 Večerni saldo - 22.35 Pred koncem dneva - 22.25 Zakon nasilja, ital. v-film

RTL

6.00 Poročila - 9.00 Šef - 10.00 Bogati in lepi - 10.30 Vroča nagrada - 11.00 Tveganje - 11.30 Družinski dvojebi - 12.00 Opoldanski magazin - 12.30 Springfieldova zgodba - 13.15 Kalifornijski Klan - 14.05 Kalifornijski kls v sliki - 15.00 Umetniški večer - 16.00 Hrvatski Klub - 17.30 Dnevnik - 18.45 Štiri v vrsto - 19.30 Dnevnik - 20.05 Zvezdane noči - 21.15 Dnevnik 3 - 22.45 Slika na sliki - 23.50 Poročila

8 JUNIJ TOREK

TV SLOVENIJA 1

10.05 Otroški program - 10.35 Univerzitetni raz- gledi - 11.05 Pogled v športno telo - 11.35 Severna napaka, drama - 12.00 Poročila - 13.45 Športni prežled - 15.55 Humo turistično - 16.25 Par- berry film - 17.00 Dnevnik 1 - 17.10 Huckle- berri film - 17.45 Čez dan - 18.00 Dnevnik 2 - 20.05 Zarišče - 20.15 Film tedna: Limonada z mento, francoski film - 21.15 Dnevnik 3 - 22.45 Sova: V športnem delu, amer. nanizanka; Vrnitev Sherlocka Holmesa, angl. nanizanka

Drugi program

16.45 Gospodarska oddaja - 17.25 Sova - 18.45 Prisluhimo tšim - 19.30 Dnevnik - 20.10 Trje semstri, švedska nadaljevalka - 20.55 Omizje - 21.45 Videopon - 22.25 Slika na sliki - 23.50 Poročila

HTV 1

8.00 Poročila - 10.00 Poročila - 10.05 Šolski program - 11.30 Pogled v muzej - 12.00 Poročila - 12.05 Svet se vrti - 13.30 Monofon - 14.00 Poročila - 14.05 Slika na sliki - 14.50 Serijski film - 16.00 Poročila - 16.05 Učimo se o hrvaški jeziku - 16.35 Malavizija - 17.30 Hrvatska dežela in ljudje - 18.00 Poročila - 18.05 Ta leta - 18.35 Santa Barbara - 19.30 Dnevnik 1 - 20.05 Zvezdane noči - 21.15 Dnevnik 2 - 22.45 Slika na sliki - 23.50 Poročila

TV AVSTRIJA 1

9.00 Čas v sliki - 9.05 Zgodbe od Santa Feja - 9.30 Klub za sturje - 10.15 Panoptikum - 10.30 Igra - 11.00 Igra - 12.00 Poročila - 12.05 Svet se vrti - 13.30 Monofon - 14.00 Poročila - 14.05 Slika na sliki - 14.50 Serijski film - 16.00 Poročila - 16.05 Učimo se o hrvaški jeziku - 16.35 Malavizija - 17.30 Hrvatska dežela in ljudje - 18.00 Poročila - 18.05 Moja knjiga o džungli - 18.30 Zvezdane noči - 18.35 Santa Barbara - 19.30 Dnevnik 1 - 20.05 Zvezdane noči - 21.15 Dnevnik 2 - 22.45 Slika na sliki - 23.50 Poročila

TV MADŽARSKA

5.40 Dobro jutro, madžarska - 8.10 Alternativa - 8.35 Čez dan - 9.00 Glasbišče Raya Bradburja - 10.00 Frederikusov nepredelani tal- kev - 11.20 Igra - 12.00 Poročila - 16.00 Popolninski saldo - 16.10 Z. abavoglasbene novice - 16.45 Igra - 17.00 Oblast in strast, avstralska serija - 17.30 Magazin za mednarodne stvari - 18.10 Svet denarja - 18.20 Čez dan - 18.40 Večerna pravljica - 19.00 Igra Barkobha - 19.30 Program madžarskih zborov - 20.00 Dnevnik, teletext - 20.40 Srečanje - 160 pogovornih ur - 22.35 Aktualno - 23.00 Goštevje tv-romana - 23.35 Aktualno - 23.00 Goštevje, nagomeljni pregled - 23.35 Kinjska od znotraj in od zunaj - 0.15 Dnevnik - 0.25 Dnevnik BBC-ja

2. program
6.00-9.00 Sončni vzhod, magazin - 15.20 Z. dušo in telesom, nemška serija - 16.10 Kviz - 16.30 Pustolovščine Črne Strele, kanadska serija - 17.06 Za otroke - 18.00 Dnevnik - 18.10 Regionalni dnevnik - 18.30 Festival animiranege filma - 19.05 Noyomci, 29. kolo drž. prvenstva - 21.10 Burleska - 21.30 Igra književnosti - 21.35 Meje znanosti - 22.00 Večerni saldo - 22.35 Pred koncem dneva - 22.25 Zakon nasilja, ital. v-film

RTL

6.00 Poročila - 9.00 Šef - 10.00 Bogati in lepi - 10.30 Vroča nagrada - 11.00 Tveganje - 11.30 Družinski dvojebi - 12.00 Opoldanski magazin - 12.30 Springfieldova zgodba - 13.15 Kalifornijski Klan - 14.05 Kalifornijski kls v sliki - 15.00 Umetniški večer - 16.00 Hrvatski Klub - 17.30 Dnevnik - 18.45 Štiri v vrsto - 19.30 Dnevnik - 20.05 Zvezdane noči - 21.15 Dnevnik 3 - 22.45 Slika na sliki - 23.50 Poročila

7 JUNIJ PONEDELJEK

TV SLOVENIJA 1

10.50 Batman - 11.10 Divji svet živali - 11.40 Znanje za znanje - 12.10 Svet odrtij - 13.00 Poročila - 13.05 Alpe Donau-Jadrin - 13.35 Športni prežled - 15.55 Humo turistično - 16.25 Par- berry film - 17.00 Dnevnik 1 - 17.10 Huckle- berri film - 17.45 Čez dan - 18.00 Dnevnik 2 - 20.05 Zarišče - 20.15 Film tedna: Limonada z mento, francoski film - 21.15 Dnevnik 3 - 22.45 Sova: V športnem delu, amer. nanizanka; Vrnitev Sherlocka Holmesa, angl. nanizanka

Drugi program

16.45 Gospodarska oddaja - 17.25 Sova - 18.45 Prisluhimo tšim - 19.30 Dnevnik - 20.10 Trje semstri, švedska nadaljevalka - 20.55 Omizje - 21.45 Videopon - 22.25 Slika na sliki - 23.50 Poročila

HTV 1

8.00 Poročila - 10.00 Poročila - 10.05 Šolski program - 11.30 Že veste - 11.45 Mala knjižnica - 12.00 Poročila - 12.05 Svet se vrti - 13.30 Monofon - 14.00 Poročila - 14.05 Slika na sliki - 14.50 Serijski film - 16.00 Poročila - 16.05 Učimo se o hrvaški jeziku - 16.35 Malavizija - 17.30 Hrvatska dežela in ljudje - 18.00 Poročila - 18.05 Moja knjiga o džungli - 18.30 Zvezdane noči - 18.35 Santa Barbara - 19.30 Dnevnik 1 - 20.05 Zvezdane noči - 21.15 Dnevnik 2 - 22.45 Slika na sliki - 23.50 Poročila

TV AVSTRIJA 1

9.00 Čas v sliki - 9.05 Zgodbe od Santa Feja - 9.30 Klub za sturje - 10.15 Panoptikum - 10.30 Igra - 11.00 Igra - 12.00 Poročila - 12.05 Svet se vrti - 13.30 Monofon - 14.00 Poročila - 14.05 Slika na sliki - 14.50 Serijski film - 16.00 Poročila - 16.05 Učimo se o hrvaški jeziku - 16.35 Malavizija - 17.30 Hrvatska dežela in ljudje - 18.00 Poročila - 18.05 Moja knjiga o džungli - 18.30 Zvezdane noči - 18.35 Santa Barbara - 19.30 Dnevnik 1 - 20.05 Zvezdane noči - 21.15 Dnevnik 2 - 22.45 Slika na sliki - 23.50 Poročila

TV MADŽARSKA

5.40 Dobro jutro, Madžarska - 8.05 Financijal Times - 8.35 Čez dan - 9.00 Glasbišče Raya Bradburja - 10.00 Frederikusov nepredelani tal- kev - 11.20 Igra - 12.00 Poročila - 16.00 Popolninski saldo - 16.10 Z. abavoglasbene novice - 16.45 Igra - 17.00 Oblast in strast, avstralska serija - 17.30 Magazin za mednarodne stvari - 18.10 Svet denarja - 18.20 Čez dan - 18.40 Večerna pravljica - 19.00 Igra Barkobha - 19.30 Program madžarskih zborov - 20.00 Dnevnik, teletext - 20.40 Srečanje - 160 pogovornih ur - 22.35 Aktualno - 23.00 Goštevje tv-romana - 23.35 Aktualno - 23.00 Goštevje, nagomeljni pregled - 23.35 Kinjska od znotraj in od zunaj - 0.15 Dnevnik - 0.25 Dnevnik BBC-ja

2. program
6.00-9.00 Sončni vzhod, magazin - 15.00 Prenos zasedanja parlamenta - 17.10 Dnevnik - 17.16 Slike iz narave - 17.25 Za otroke - 18.00 Dnevnik - 18.10 Regionalni dnevnik - 18.30 Festival animiranege filma - 19.05 Noyomci, 29. kolo drž. prvenstva - 21.10 Burleska - 21.30 Igra književnosti - 21.35 Meje znanosti - 22.00 Večerni saldo - 22.35 Pred koncem dneva - 22.25 Zakon nasilja, ital. v-film

RTL

6.00 Poročila - 9.00 Šef - 10.00 Bogati in lepi - 10.30 Vroča nagrada - 11.00 Tveganje - 11.30 Družinski dvojebi - 12.00 Opoldanski magazin - 12.30 Springfieldova zgodba - 13.15 Kalifornijski Klan - 14.05 Kalifornijski kls v sliki - 15.00 Umetniški večer - 16.00 Hrvatski Klub - 17.30 Dnevnik - 18.45 Štiri v vrsto - 19.30 Dnevnik - 20.05 Zvezdane noči - 21.15 Dnevnik 3 - 22.45 Slika na sliki - 23.50 Poročila

6 JUNIJ NEDELJA

TV SLOVENIJA 1

9.30 Živ - 10.15 Huckleberry Finn - 10.40 Nomi in Mami, nemška nadaljevalka - 11.30 Oči krivice - 12.00 Poročila - 13.05 Alpe Donau-Jadrin - 13.35 Športni prežled - 15.55 Humo turistično - 16.25 Par- berry film - 17.00 Dnevnik 1 - 17.10 Huckle- berri film - 17.45 Čez dan - 18.00 Dnevnik 2 - 20.05 Zarišče - 20.15 Film tedna: Limonada z mento, francoski film - 21.15 Dnevnik 3 - 22.45 Sova: V športnem delu, amer. nanizanka; Vrnitev Sherlocka Holmesa, angl. nanizanka

Drugi program

11.05 Vrnitev v otok zakladov - 12.00 Ona + On - 13.00 Pogled v zapelj - 14.00 Alpe-Donau-Jadrin - 19.30 Dnevnik - 20.00 Alpe-Donau-Jadrin - 20.30 Ledena palača, ameriški film - 22.30 Športni pregled

HTV 1

8.30 Poročila - 8.45 Slika na sliki - 9.30 Mini- kins - 9.35 Poročila - 10.05 Hšni ljubitelji - 10.30 Prijatelj, predelava za otroke - 11.30 Narodna glasba - 12.00 Poročila - 12.05 Kmetij- ska oddaja - 13.30 Mir in dobro - 14.00 Balica - 14.50 Risanja - 15.00 Ojra Bax - 15.30 Poročila - 15.45 Družinski zabavnik - 17.15 Francoski film - 18.30 Zvezdane noči - 19.30 Dnevnik 1 - 20.05 Parneli, serijski film - 21.00 Sedma noč - 22.35 Dnevnik 2 - 23.10 Slika na sliki - 23.50 Poročila

TV AVSTRIJA 1

9.00 Čas v sliki - 9.05 Pozor, kultura - 9.30 Kultura za zajtrk - 10.15 Univerzum - 10.30 Oddaja od morskile spore - 11.00 Glasbišče bunt - 11.40 Vrti - 12.35 Pečen dim - 13.10 Good- bye Mr. Chips, angl. glasbeni film - 15.35 Svet A. C. Clarkeja - 16.30 Knjižni klub - 16.35 Reformatoriki ver- ski program - 17.00 Dnevnik: kupljanje Balu, Wild- side, Gumiasti medvedki - 18.45 Kalo sreče, serija - 19.20 Teden - 20.00 Dnevnik - 20.20 Teleskop in repozarje - 20.30 Pogovorni tekem - 21.00 Risanja - 21.05 Nizni ekspres ameriški film za odrasle - 23.20 Srečanja nulega tipa, znanstvena fantastika

TV MADŽARSKA

6.40 Vaska tv - 7.25 Za otroke - 7.50 Biblijsko sporočilo - 8.05 Svet je čudovit, Yellowstone - 8.30 Dnevnik - 11.00 Glasbišče bunt - 11.40 Vrti - 12.35 Pečen dim - 13.10 Good- bye Mr. Chips, angl. glasbeni film - 15.35 Svet A. C. Clarkeja - 16.30 Knjižni klub - 16.35 Reformatoriki ver- ski program - 17.00 Dnevnik: kupljanje Balu, Wild- side, Gumiasti medvedki - 18.45 Kalo sreče, serija - 19.20 Teden - 20.00 Dnevnik - 20.20 Teleskop in repozarje - 20.30 Pogovorni tekem - 21.00 Risanja - 21.05 Nizni ekspres ameriški film za odrasle - 23.20 Srečanja nulega tipa, znanstvena fantastika

2. program
7.00 Sončnica - 8.05 Kviz - 8.35 Računalništvo - 9.00 Otroški program - 9.55 Romsko slovo - 10.25 Vrtovi - 10.45 Šport - 11.00 Glasbišče bunt - 11.40 Vrti - 12.35 Pečen dim - 13.10 Good- bye Mr. Chips, angl. glasbeni film - 15.35 Svet A. C. Clarkeja - 16.30 Knjižni klub - 16.35 Reformatoriki ver- ski program - 17.00 Dnevnik: kupljanje Balu, Wild- side, Gumiasti medvedki - 18.45 Kalo sreče, serija - 19.20 Teden - 20.00 Dnevnik - 20.20 Teleskop in repozarje - 20.30 Pogovorni tekem - 21.00 Risanja - 21.05 Nizni ekspres ameriški film za odrasle - 23.20 Srečanja nulega tipa, znanstvena fantastika

RTL

6.00 Različne mladinske oddaje - 8.00 Tik pred počitnicami - 9.40 Dvojica proti mrti in hudici, veserem - 11.15 Otroci, avstralski kriminalni - 12.30 Regionalni dnevnik - 13.15 Kalifornijski Klan - 14.05 Kalifornijski kls v sliki - 15.00 Umetniški večer - 16.00 Hrvatski Klub - 17.30 Dnevnik - 18.45 Štiri v vrsto - 19.30 Dnevnik - 20.05 Zvezdane noči - 21.15 Dnevnik 3 - 22.45 Slika na sliki - 23.50 Poročila

5 JUNIJ SOBOTA

TV SLOVENIJA 1

8.50 Radovedni Taček - 9.05 Oscar Junior - 9.15 Klub Klubok - 10.50 Pet prijateljev - 11.15 Tok - 12.05 Zgodbe iz sloškega - 13.00 Poročila - 13.05 Tednik - 13.45 Večerni gost - 15.10 Oči krivice - 16.00 Dnevnik 1 - 17.10 Huckle- berri film - 17.45 Čez dan - 18.00 Dnevnik 2 - 20.05 Zarišče - 20.15 Film tedna: Limonada z mento, francoski film - 21.15 Dnevnik 3 - 22.45 Sova: V športnem delu, amer. nanizanka; Vrnitev Sherlocka Holmesa, angl. nanizanka

Drugi program

11.30 Človek in glasila - 12.20 Sova - 13.55 Športna sobota - 15.00 Rm: FamilyFest '93 - 18.00 Športna sobota - 18.50 Dvji svet živali - 19.30 Dnevnik - 20.00 Portorok '93 - 20.30 Ledena palača, ameriški film - 22.30 Športni pregled

HTV 1

8.10 Poročila - 8.15 Slika na sliki - 9.00 Dobro jutro - 10.30 Edukon, kontaktna oddaja - 11.30 Dnevnik - 12.00 Poročila - 12.05 Kmetij- ska oddaja - 13.30 Mir in dobro - 14.00 Balica - 14.50 Risanja - 15.00 Ojra Bax - 15.30 Poročila - 15.45 Družinski zabavnik - 17.15 Francoski film - 18.30 Zvezdane noči - 19.30 Dnevnik 1 - 20.05 Parneli, serijski film - 21.00 Sedma noč - 22.35 Dnevnik 2 - 23.10 Slika na sliki - 23.50 Poročila

TV AVSTRIJA 1

9.00 Čas v sliki - 9.05 Zgodbe od Santa Feja - 9.30 Klub za sturje - 10.15 Univerzum - 10.30 Oddaja od morskile spore - 11.00 Glasbišče bunt - 11.40 Vrti - 12.35 Pečen dim - 13.10 Good- bye Mr. Chips, angl. glasbeni film - 15.35 Svet A. C. Clarkeja - 16.30 Knjižni klub - 16.35 Reformatoriki ver- ski program - 17.00 Dnevnik: kupljanje Balu, Wild- side, Gumiasti medvedki - 18.45 Kalo sreče, serija - 19.20 Teden - 2

Vse za vaš dom!

Ugodna posojila in brezplačen prevoz.

POSEBNA PONUDBA:

- italijanski vrtljivi stoli od 4.970 SIT
- oprema za otroško sobo le 24.800 SIT
- po ugodni ceni sedežna garnitura REBEKA

Plačilo na 4 čeke.

V zalogi ves gradbeni material.

VAŠ DOM, trgovina s pohištvo in gradbenim materialom
HAJDINJAK, ŽIŽKI 63, tel.: 70 780

TRGOVINA ZA VSAKOGAR T & U POREDOŠ

Gregorčičeva 2, BELTINCI

SAMOPOSTREŽNA TRGOVINA Z GRADBENIM IN
TEHNIČNIM ODDELKOM TER
OKREPČEVALNICO.
PESTRA IZBIRA BLAGA IN UGODNE CENE.
V OKREPČEVALNICI PA BOSTE SOLIDNO
POSTREŽENI.

Z VAMI – ZA VAS

Tigop GANČANI

Ponudba meseca:

- celoten program elektroinštalacijskega materiala izdelovalca
SCHRANK:
- stikalo fit 25/0,03 A, 9.940 SIT
- stikalo fit 25/0,5 A, 4.952 SIT
- avtomatska varovalka 10-25 A, 699 SIT
- hišni razdelilnik, komplet (2 x fit + 21 avtomatskih varovalk, 36.919 SIT
- kompresor, 24 litrov ABAC in 130 kosov orodja, 39.990 SIT
- vezivo, tip 320, 28 ATS
- kopalniški štiridelni komplet, 17.727 SIT
- panelni radiator, 605 x 1.000, 9.537 SIT

PRODAJAMO POHIŠTVO ZA SPALNICE,
DNEVNE IN OTROŠKE SOBE TER DRUGO
POHIŠTVO

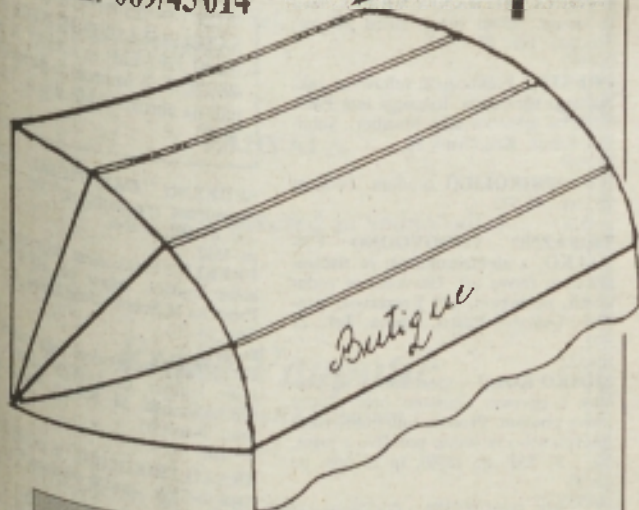
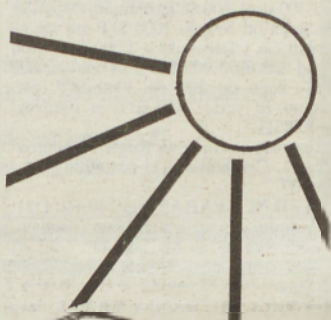
- okna, vhodna in garažna vrata MIZAR VOLČJA DRAGA

MOŽNOST OBROČNEGA PLAČILA NA
12 OBROKOV!

Tel.: (069) 42 101 ali osebno Gančani št. 87

KOVINOPLASTIKA

STANKO ŽIŽEK
DOLINA 4
69201 PUONCI
Telefon: 069/45 014

Senčila za prijetno senco
v vročih poletnih dneh in
polepšanje vašega
gostišča ali trgovine!

Honorarno ali redno zaposlimo

Prodajnega zastopnika - terenskega komercialista

za grosistično prodajo uvoženih promocijskih
in poslovnih daril v

Prekmurju

Kandidati naj bi imeli stalno bivališče v območju delovanja, lastno osebno vozilo, izkušnje na področju trženja in smisel za prodajo.

Pisne prijave s kratkim življenjepisom v rokopisu pošljite v osmih dneh po objavi na naš naslov:

EUROTRADE d.d.
Gospodarska 10
61000 Ljubljana
Tel.: 061 125 255 (10 linij)
Fax: 061 319 422, 318 500

KEMA p. o., KREMEN IN SPECIALNI
GRADBENI MATERIALI

KEMA

Telefon:
45 020, 45 021

69201 Puonci

UGODEN
NAKUP

V KEMI:

LEPILO ZA KERAMIKO	vreča 25 kg	780,00 SIT
LEPILO ZA SIPOREX	vreča 25 kg	720,00 SIT
LEPILO ZA STIROPOR	vreča 25 kg	1.170,00 SIT
TALNA IZRAVNALNA MASA	vreča 25 kg	1.530,00 SIT
ZIDNA IZRAVNALNA MASA	vreča 25 kg	1.020,00 SIT
KERAMIČNE PLOŠČICE	od 690,00 SIT/m²	
LAMELNI PARKET HRAST – STANDARD	1.045,00 SIT/m²	
– EKSTRA	1.210,00 SIT/m²	

Vse cene so s prometnim davkom.

Ob nakupu ploščic vam Kema podari gradbeno
lepilo, ob nakupu parketa pa izravnalno maso.

Ob gotovinskem plačilu 5% popusta. Ob nakupu nad
20.000 SIT možnost plačila v 2 obrokih.

KOVAČ

d.o.o.

Moravske Toplice tel.: 069/48/428
Dolga ul. 103 fax.: 069/48/699

INŽENIRING ZA OGREVALNE SISTEME
SVETOVANJE PRI IZVEDBI CENTRALNE
KURJAVE
IZDELAVA PREDRAČUNA
DOBAVA KOMPLETNEGA MATERIALA IN
IZVEDBA
ZELO UGODNE CENE TUJIH IN DOMAČIH
GORILNIKOV TER VSE DODATNE OPREME
ZA KOTLOVNICO
MOŽNOST PLAČILA NA 3 ali 6 OBROKOV

Več kot 20-letna tradicija
firme MOHOR

avtokleparstvo
razvalna miza
avtomobilstvo
komora
vsega poškodovanih vozil

MAZDA-MOHOR d.o.o., RADENCI

Cenjenim strankam, voznikom motornih vozil in vsem drugim
sporočamo, da odpira MAZDA-MOHOR

AVTOSALON in SERVIS

v Radencih, Ljuba Šercerja 1, v soboto, 5. junija, ob 10. uri

Vabljeni na otvoritev!

Telefon in telefaks: (069) 65 830, delavnica: (069) 65 137

Zgodilo se je...

V Pletilstvu v Prosenjakovcih se je ob čiščenju stroja za obdelavo vate zaradi malomarnosti (stroj ni bil izključen) hudo poškodovalec 23-letni Drago K. iz Berkovec. V Gregorčičevi ulici v Murski Soboti sta se hudo sprla hrvaška državljana: 46-letni oče A. P. in 23-letni sin M. P. Ker je oče prišel groziti z nožem, je sin prinesel iz svoje sobe bombo in zagrozil, da jo bo aktiviral. Oče je pobegnil in poklical policijo. Ljutomerski policisti so med hišno preiskavo pri Bojanu M. v Lukavcih našli v štedilniku plinsko pištolo, za katero ni imel dovoljenja. Zaradi dotrajane električne instalacije je zagorelo na podstrešju gospodarskega poslopja Stanka P. na Stari Cesti pri Ljutomeru. Gmotna škoda znaša kar 2.000.000 tolarjev. Neznanec je ponoči z opeko razbil vsa stekla na tovornem avtu Zdenka N. iz Radomerja. Vozilo je bilo parkirano v Kidričevi ulici v Ljutomeru. Škoda znaša 200.000 tolarjev. Med vožnjo po lokalni cesti v Izakovcih se je vnel osebni avto Renault 4, ki ga je vozil Jernej R. iz Izakovce. Voznik in njegova družina so zaznali ogenj in brž izstopili iz avta, ki je nato popolnoma zgorel. Soboške invalidske delavnice so oškodovane za 80.000

tolarjev. Tolikšna je vrednost cinkovih tiskovnih plošč in pijač, ki jih je odnesel neznanec potem, ko je vlomil v prostore. Goran P. iz Radenec se je hudo poškodovalec. Nič hudega sluteč se je peljal iz Murske Sobotice. nenadoma pa se je pred njim znašel avto, ki ga je zapeljal »v škarje« Slavko Š. iz Pirana. Čeprav je Goran P. zavil na desni rob ceste, je prišlo do trčenja in gmotne škode, ki znaša na obeh vozilih 2.300.000 tolarjev. V škarje pa naj bi zapeljala tudi Vesna B. iz Nedeljšča, zato je trčila v osebni avto Antona K. iz Segovca. V nesreči, ki se je zgodila pred Vučjo vasjo, telesnih poškodb k sreči ni bilo, gmotna škoda pa znaša 300.000 tolarjev. Pred osebni avto, s katerim se je po ulici Štefana Kovača v Murski Soboti peljal Roland R. iz Skakovca, je na vozišče pritekel otrok B. Č. Voznik ni uspel pravočasno ustaviti in je zadel otroka, ki se je hudo poškodovalec. Kriminalisti UNZ Murska Sobotica so podali kazensko ovadbo zoper mladoletna Janeza H. in Vladimirja H. s Pušče. Vlomila naj bi v podružnico Večera, v podjetji Idea in Dinos, trgovino Bob, v prostore pokrajinskega muzeja, študijske in pionirske knjižnice, v Panonko na Markišavski cesti, v invalidske delavnice Solidarnost, v aranžersko delavnico Potrošnika in v gostišče Central. Iz vlomljenih objektov naj bi odnašala predvsem denar, hrano in orodje.

Š. S.

EUROPEAN FASHION DESIGN

Murin tradicionalni

DAN ODPRTIH VRAT

bo letos organiziran v soboto, 5. junija, v enoti Tovarne ženskih plaščev v Črešnjecih pri Gornji Radgoni. V času od 10.00 do 13.00 ure vas bomo v enoti z veseljem sprejeli in vam razkazali v letošnjem maju razširjene in modernizirane proizvodne prostore.

Prijazno vabljeni!

**NOVO
V DOKLEŽOVJU**

Odslej tudi v Glavni ulici
107 v Dokležovju.

Ponujamo vam:

GRADBENI MATERIAL:

- stavbno pohištvo KLI Logatec
- fasadne ploščice in opeko iz opekarne Brežice
- cement, apno, maltit

BENKOLJEHNA

TRGOVSKO PROIZVODNO IN STORITVENO
PODJETJE, d.o.o.
69201 PUCONCI 103 b
telefon: 069/45-011, 45-012
telefaks: 069/45-012

- kmetijsko mehanizacijo iz uvoza
- traktorje UNIVERSAL
- kosilnice BCS, OLEO-MAC
- škoplinice in črpalke

ŽELEZNINSKO TEHNIČNO BLAGO:

- pločevino, cevi, inštalacijski material,
- stroje in orodja
- vso drugo železnino

Otvoritev bo v soboto, 5. junija, ob 10.00.

VABLJENI!

motorna vozila

MOPED TOMOS SLC 15, letnik 1981, v okvari, prodam. TEL.: 22 449. M-4550

FIAT RITMO 70, letnik 1986, modre barve, prodam za 40.000 ATS, Klavdija Kuster, Sp. Ivanjci 12. M-4110

ZASTAVO 101, letnik 1985, prodam. Kreslin, Cven 14 a, pošta Ljutomer. M-4938

MOPED APN 6 S, letnik 1988, v dobrem stanju, prodam. Tel.: 81 655. M-4939

LADO 1300, letnik 1985, prodam. Dovidija Lipič, Kot 12, tel.: 76 317, popoldan. M-4749

BT 50 prodam. Igor Sobočan, Gomilica 2. M-4501

ŠKODA 120 L, z majhno okvaro motorja, kleparsko obnovljeno, prodam. Dolga ulica 100, Moravske Toplice. M-4502

JUGO 45 A, dobro ohranjen, prodam po ugodni ceni. Tel.: 57 193. M-4519

R 19, prva registracija 1.2.1991, prodam. Tel.: 32 649. M-4521

MOPED TOMOS AVTOMATIK, nov, ugodno prodam. Severjeva 7, M. Sobotica. M-4525

ŠKODA FAVORIT, letnik 1990, registrirano vse leto, prevoženih 24.000 km, in elektroniki 90 prodam: Kutoš, Košaroviči 22, tel.: 54 097. M-4526

LADO 1200 karavan, ter vino (»cepljeno«) zelo ugodno. Brezovci 41 b, Tel.: 45 294. M-4547

BCS 602 D prodam. Hedžet, Gibina 55. M-4946

CHOOPEER KAWASAKI, registriran do maja 1994, prodam. Županek, Št. Kovača 17, Murska Sobotica. M-4543

SPACEK, dobro ohranjen, letnik 1975, registriran do maja 1994, ugodno prodam. Tel.: 42 339. M-4549

ZASTAVO 101 KONFORT, za rezervne dele, prodam. Tel.: 81 239. M-4948

SUZUKI SWIFT GTI letnik 5/91, prevoženih 26.000 km, črne barve, prodam. Tel.: 81 021 po 16 uri. M-4947

GOLF 1300, letnik 1986, regist. do aprila 1994, prodam. Tel.: 069 22 858. M-4604

OPEL ASCONA 1,6, letnik 1987, z dodatno opremo, prodam. Sadl. Lendavska 25 a, M. Sobotica. M-4606

MOPED ATX prodam. Štesl, Fikšinci 17. M-4610

GOLF diesel in R 4 prodam. Tel.: 46 298. M-4610

GOLF 1300, letnik 1986, regist. do aprila 1994, prodam. Tel.: 069 22 858. M-4604

OPEL ASCONA 1,6, letnik 1987, z dodatno opremo, prodam. Sadl. Lendavska 25 a, M. Sobotica. M-4606

MOPED ATX prodam. Štesl, Fikšinci 17. M-4610

GOLF diesel in R 4 prodam. Tel.: 46 298. M-4610

GOLF 1300, letnik 1986, regist. do aprila 1994, prodam. Tel.: 069 22 858. M-4604

OPEL ASCONA 1,6, letnik 1987, z dodatno opremo, prodam. Sadl. Lendavska 25 a, M. Sobotica. M-4606

MOPED ATX prodam. Štesl, Fikšinci 17. M-4610

GOLF diesel in R 4 prodam. Tel.: 46 298. M-4610

GOLF 1300, letnik 1986, regist. do aprila 1994, prodam. Tel.: 069 22 858. M-4604

OPEL ASCONA 1,6, letnik 1987, z dodatno opremo, prodam. Sadl. Lendavska 25 a, M. Sobotica. M-4606

MOPED ATX prodam. Štesl, Fikšinci 17. M-4610

GOLF diesel in R 4 prodam. Tel.: 46 298. M-4610

GOLF 1300, letnik 1986, regist. do aprila 1994, prodam. Tel.: 069 22 858. M-4604

OPEL ASCONA 1,6, letnik 1987, z dodatno opremo, prodam. Sadl. Lendavska 25 a, M. Sobotica. M-4606

MOPED ATX prodam. Štesl, Fikšinci 17. M-4610

GOLF diesel in R 4 prodam. Tel.: 46 298. M-4610

GOLF 1300, letnik 1986, regist. do aprila 1994, prodam. Tel.: 069 22 858. M-4604

OPEL ASCONA 1,6, letnik 1987, z dodatno opremo, prodam. Sadl. Lendavska 25 a, M. Sobotica. M-4606

MOPED ATX prodam. Štesl, Fikšinci 17. M-4610

GOLF diesel in R 4 prodam. Tel.: 46 298. M-4610

GOLF 1300, letnik 1986, regist. do aprila 1994, prodam. Tel.: 069 22 858. M-4604

OPEL ASCONA 1,6, letnik 1987, z dodatno opremo, prodam. Sadl. Lendavska 25 a, M. Sobotica. M-4606

MOPED ATX prodam. Štesl, Fikšinci 17. M-4610

GOLF diesel in R 4 prodam. Tel.: 46 298. M-4610

GOLF 1300, letnik 1986, regist. do aprila 1994, prodam. Tel.: 069 22 858. M-4604

OPEL ASCONA 1,6, letnik 1987, z dodatno opremo, prodam. Sadl. Lendavska 25 a, M. Sobotica. M-4606

MOPED ATX prodam. Štesl, Fikšinci 17. M-4610

GOLF diesel in R 4 prodam. Tel.: 46 298. M-4610

GOLF 1300, letnik 1986, regist. do aprila 1994, prodam. Tel.: 069 22 858. M-4604

OPEL ASCONA 1,6, letnik 1987, z dodatno opremo, prodam. Sadl. Lendavska 25 a, M. Sobotica. M-4606

MOPED ATX prodam. Štesl, Fikšinci 17. M-4610

GOLF diesel in R 4 prodam. Tel.: 46 298. M-4610

GOLF 1300, letnik 1986, regist. do aprila 1994, prodam. Tel.: 069 22 858. M-4604

OPEL ASCONA 1,6, letnik 1987, z dodatno opremo, prodam. Sadl. Lendavska 25 a, M. Sobotica. M-4606

MOPED ATX prodam. Štesl, Fikšinci 17. M-4610

GOLF diesel in R 4 prodam. Tel.: 46 298. M-4610

GOLF 1300, letnik 1986, regist. do aprila 1994, prodam. Tel.: 069 22 858. M-4604

OPEL ASCONA 1,6, letnik 1987, z dodatno opremo, prodam. Sadl. Lendavska 25 a, M. Sobotica. M-4606

MOPED ATX prodam. Štesl, Fikšinci 17. M-4610

GOLF diesel in R 4 prodam. Tel.: 46 298. M-4610

GOLF 1300, letnik 1986, regist. do aprila 1994, prodam. Tel.: 069 22 858. M-4604

OPEL ASCONA 1,6, letnik 1987, z dodatno opremo, prodam. Sadl. Lendavska 25 a, M. Sobotica. M-4606

MOPED ATX prodam. Štesl, Fikšinci 17. M-4610

GOLF diesel in R 4 prodam. Tel.: 46 298. M-4610

GOLF 1300, letnik 1986, regist. do aprila 1994, prodam. Tel.: 069 22 858. M-4604

OPEL ASCONA 1,6, letnik 1987, z dodatno opremo, prodam. Sadl. Lendavska 25 a, M. Sobotica. M-4606

MOPED ATX prodam. Štesl, Fikšinci 17. M-4610

GOLF diesel in R 4 prodam. Tel.: 46 298. M-4610

GOLF 1300, letnik 1986, regist. do aprila 1994, prodam. Tel.: 069 22 858. M-4604

OPEL ASCONA 1,6, letnik 1987, z dodatno opremo, prodam. Sadl. Lendavska 25 a, M. Sobotica. M-4606

MOPED ATX prodam. Štesl, Fikšinci 17. M-4610

GOLF diesel in R 4 prodam. Tel.: 46 298. M-4610

GOLF 1300, letnik 1986, regist. do aprila 1994, prodam. Tel.: 069 22 858. M-4604

OPEL ASCONA 1,6, letnik 1987, z dodatno opremo, prodam. Sadl. Lendavska 25 a, M. Sobotica. M-4606

MOPED ATX prodam. Štesl, Fikšinci 17. M-4610

GOLF diesel in R 4 prodam. Tel.: 46 298. M-4610

GOLF 1300, letnik 1986, regist. do aprila 1994, prodam. Tel.: 069 22 858. M-4604

OPEL ASCONA 1,6, letnik 1987, z dodatno opremo, prodam. Sadl. Lendavska 25 a, M. Sobotica. M-4606

MOPED ATX prodam. Štesl, Fikšinci 17. M-4610

GOLF diesel in R 4 prodam. Tel.: 46 298. M-4610

GOLF 1300, letnik 1986, regist. do aprila 1994, prodam. Tel.: 069 22 858. M-4604

OPEL ASCONA 1,6, letnik 1987, z dodatno opremo, prodam. Sadl. Lendavska 25 a, M. Sobotica. M-4606

MOPED ATX prodam. Štesl, Fikšinci 17. M-4610

GOLF diesel in R 4 prodam. Tel.: 46 298. M-4610

GOLF 1300, letnik 1986, regist. do aprila 1994, prodam. Tel.: 069 22 858. M-4604

OPEL ASCONA 1,6, letnik 1987, z dodatno opremo, prodam. Sadl. Lendavska 25 a, M. Sobotica. M-4606

MOPED ATX prodam. Štesl, Fikšinci 17. M-4610

GOLF diesel in R 4 prodam. Tel.: 46 298. M-4610

GOLF 1300, letnik 1986, regist. do aprila 1994, prodam. Tel.: 069 22 858. M-4604

OPEL ASCONA 1,6, letnik 1987, z dodatno opremo, prodam. Sadl. Lendavska 25 a, M. Sobotica. M-4606

MOPED ATX prodam. Štesl, Fikšinci 17. M-4610

GOLF diesel in R 4 prodam. Tel.: 46 298. M-4610

GOLF 1300, letnik 1986, regist. do aprila 1994, prodam. Tel.: 069 22 858. M-4604

OPEL ASCONA 1,6, letnik 1987, z dodatno opremo, prodam. Sadl. Lendavska 25 a, M. Sobotica. M-4606

MOPED ATX prodam. Štesl, Fikšinci 17. M-4610

GOLF diesel in R 4 prodam. Tel.: 46 298. M-4610

GOLF 1300, letnik 1986, regist. do aprila 1994, prodam. Tel.: 069 22 858. M-4604

OPEL ASCONA 1,6, letnik 1987, z dodatno opremo, prodam. Sadl. Lendavska 25 a, M. Sobotica. M-4606

MOPED ATX prodam. Štesl, Fikšinci 17. M-4610

GOLF diesel in R 4 prodam. Tel.: 46 298. M-4610

GOLF 1300, letnik 1986, regist. do aprila 1994, prodam. Tel.: 069 22 858. M-4604

OPEL ASCONA 1,6, letnik 1987, z dodatno opremo, prodam. Sadl. Lendavska 25 a, M. Sobotica. M-4606

MOPED ATX prodam. Štesl, Fikšinci 17. M-4610

GOLF diesel in R 4 prodam. Tel.: 46 298. M-4610

GOLF 1300, letnik 1986, regist. do aprila 1994, prodam. Tel.: 069 22 858. M-4604

OPEL ASCONA 1,6, letnik 1987, z dodatno opremo, prodam. Sadl. Lendavska 25 a, M. Sobotica. M-4606

MOPED ATX prodam. Štesl, Fikšinci 17. M-4610

GOLF diesel in R 4 prodam. Tel.: 46 298. M-4610

GOLF 1300, letnik 1986, regist. do aprila 1994, prodam. Tel.: 069 22 858. M-4604

OPEL ASCONA 1,6, letnik 1987, z dodatno opremo, prodam. Sadl. Lendavska 25 a, M. Sobotica. M-4606

MOPED ATX prodam. Štesl, Fikšinci 17. M-4610

GOLF diesel in R 4 prodam. Tel.: 46 298. M-4610

GOLF 1300, letnik 1986, regist. do aprila 1994, prodam. Tel.: 069 22 858. M-4604

OPEL ASCONA 1,6, letnik 1987, z dodatno opremo, prodam. Sadl. Lendavska 25 a, M. Sobotica. M-4606

MOPED ATX prodam. Štesl, Fikšinci 17. M-4610

GOLF diesel in R 4 prodam. Tel.: 46 298. M-4610

GOLF 1300, letnik 1986, regist. do aprila 1994, prodam. Tel.: 069 22 858. M-4604

OPEL ASCONA 1,6, letnik 1987, z dodatno opremo, prodam. Sadl. Lendavska 25 a, M. Sobotica. M-4606

MOPED ATX prodam. Štesl, Fikšinci 17. M-4610

GOLF diesel in R 4 prodam. Tel.: 46 298. M-4610

GOLF 1300, letnik 1986, regist. do aprila 1994, prodam. Tel.: 069 22 858. M-4604

OPEL ASCONA 1,6, letnik 1987, z dodatno opremo, prodam. Sadl. Lendavska 25 a, M. Sobotica. M-4606

MOPED ATX prodam. Štesl, Fikšinci 17. M-4610

GOLF diesel in R 4 prodam. Tel.: 46 298. M-4610

GOLF 1300, letnik 1986, regist. do aprila 1994, prodam. Tel.: 069 22 858. M-4604

OPEL ASCONA 1,6, letnik 1987, z dodatno opremo, prodam. Sadl. Lendavska 25 a, M. Sobotica. M-4606

MOPED ATX prodam. Štesl, Fikšinci 17. M-4610

GOLF diesel in R 4 prodam. Tel.: 46 298. M-4610

GOLF 1300, letnik 1986, regist. do aprila 1994, prodam. Tel.: 069 22 858. M-4604

OPEL ASCONA 1,6, letnik 1987, z dodatno opremo, prodam. Sadl. Lendavska 25 a, M. Sobotica. M-4606

MOPED ATX prodam. Štesl, Fikšinci 17. M-4610

GOLF diesel in R 4 prodam. Tel.: 46 298

OPEKO za zidanje MODUL 6/1, brez prometnega davka, večjo količino, prodaj. kos 32 SIT. Informacije po tel.: 23 4617.

PREKLIC! Preključujem veljavnost D1-PLUME, izdane na Gostinski šoli v Račah, smer natak 1985/86. Marjan Rajh, Krapje 75 b. m-4621.

delo

ŽELITE LEPO ZASLUŽITI? Sie... Pokličite! Telefonska številka je 65 170.

VESTNEGA, zanesljivega in poštenega delavca za delo v delavnici in na terenu (mestni) zaposlimo. Ponudbe na svojo listo.

POSREDOVANE GOSPE, želite lepo in pravo zaslužiti? Če imate avto in telefon, pokličite 062 795 389.

KANADSKA FIRMA ADL išče zastopnika za Pomurje, tel.: 069 75 792.

AMOS 061 191 760, neprekinjeno, 065 23 632, 25 156, od 8. do 18. ure, velika ponudba, uspeh zagotovljen za žentev, prijateljstvo za vso Slovenijo in tujino. m.p.p.

storitve

IZDELJUJEMO BALKONSKE STOPNIŠČNE OGRAJE, stopnice in opravljamo vsa druga mizarska dela. Titan, Murnova 13, Krog, tel.: 26 159.

ROLETE, žaluzije in lamelne zavese izdelujemo in montiramo. Rugelj, Črne-lavci, Gederovska 11. Tel.: 32 920.

FRIZERSTVO PICOLO, Prežihovega Voranca 5 v Murski Soboti, se priporoča s svojimi uslugami. »Trajna« 1.600 SIT, »vodna« 400 do 600 SIT, pričeska s fenom 400 SIT. Tel.: 24 652.

V SPOMIN

na Vanjo

»Ni hujših bolečin kot srečnih dni spomin«

Te misli si pred enim letom sama zapisala. Mi, draga Vanjica, smo se prepričali o tvojih besedah. Nerazumljivo prežgodaj si potrkala na nebeška vrata, toda vedno si bila, si in boš ostala med nami. Vsi bodo dosegli svoj cilj, le ti ga ne boš. Zelo hudo nam je.

atiju, mami in Simonu

ZAHVALA

19. aprila smo se poslovili od naše ljubljene omame

Helene Kukel

roj. Gomboši

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem za cvetje, darovane maše in spremstvo na njeni zadnji poti.

Zahvala zdravnikom in sestram kirurškega oddelka III bolnice za pomoč in nego, še posebej g. župniku za pogrebni obred in pevcem za odpete žalostinke.

Žalujoci, vsi njeni

V SPOMIN

3. junija je minilo žalostno leto, odkar nas je za vedno zapustila naša draga žena, mati, snaha

Marija Ferko

iz Dol. Slaveč 54a

Še vedno ne moremo dojeti, da smo te za vedno izgubili, svečke in cvetje na tvojem grobu so dokaz, da se nikdar ne vrneš med nas. Hvala vsem, ki se je spominjate.

Žalujoci: mož, otroci, tašča in svakinja z družino

Ljubezen, delo in trpljenje tvoje je bilo življenje, vsakega osrečiti si znala, vendar pred usodo neizbežno vsa nemočna si obstala.

ZAHVALA

V 64. letu nas je zapustila naša draga žena, mama, tašča, sestra, babica in prababica

Petronela Ružič

iz Murske Sobotne

Ob boleči in prerani izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so nam pomagali v najtežjih trenutkih, izrekli sožalje, darovali vence, cvetje in jo v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti. Zahvaljujemo se zdravniškemu osebju v Mariboru in Murski Soboti. Posebna hvala g. župniku Režonji in govorniku g. Merklinu za poslovilne besede in pevcem za odpete žalostinke.

Žalujoci vsi, ki smo jo imeli radi

ZAHVALA

Minil je mesec dni, odkar smo se zadnjič poslovili od dragega moža, očeta, dedija in pradedija

Franca Pintariča

iz Beltince

Zahvaljujemo se pevcem, gospodu kaplanu in govorniku Avgustu Farkašu za lep pogrebni obred.

Vsi njegovi

ZAHVALA

V 79. letu nas je za vedno zapustil naš dragi mož, oče in dedek

Jože Raščan

iz Žrnove 8

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in vsem, ki ste nam ustno in pisno izrekli sožalje, darovali cvetje in za svete maše ter pokojnika pospremili k zadnjemu počitku. Posebna hvala njegovemu osebnemu zdravniku, posebno sestri Marti, osebju internega oddelka Splošne bolnišnice M. Sobota in Psihiatrične bolnišnice Ormož. Hvala g. župniku za cerkveni obred in pevcem za odpete žalostinke, godbeniku za odigrano Tišino in govorniku g. Žižku za poslovilne besede. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci vsi njegovi

V SPOMIN

Ivanu Pergarju

iz Turnišča

30. maja mineva sedem let žalovanja, odkar smo se poslovili od dragega moža, očeta, dedija in tasta.

Žalujoci vsi njegovi

ZAHVALA

V 85. letu starosti nas je zapustil dragi tast, dedek in pradedek

Antal Koloman

iz Motvarjevec 58

Ob boleči izgubi se toplo zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, znancem, sovaščanom in vsem, ki ste nam v težkih trenutkih pomagali, izrekli sožalje in pokojnika v tako velikem številu pospremili na zadnji poti ter grob prekrili s cvetjem. Zahvala g. duhovniku, g. Škaliču za pogrebni obred in pevcem za odpete žalostinke. Še enkrat vsem iskrena hvala!

Motvarjevci

Žalujoci: zet in vnuka z družinama

V SPOMIN

5. junija bo minilo pet žalostnih let, odkar nas je za vedno zapustil naš dragi mož, oče, sin, brat in zet

Štefan Žohar

iz Doliča

Vsem, ki se ga spominjate, najlepša hvala.

Vsi, ki smo ga imeli radi

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega očeta, tasta, dedka in pradedka

Jožeta Mariniča

iz Logarovec 48

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti, mu darovali vence, cvetje in za svete maše, nam pa izrekli pisno in ustno sožalje. Iskrena hvala gasilskemu društvu Logarovci in govornikom za ganljive poslovilne besede ter pevcem za odpete pesmi in odigrano Tišino. Hvala g. župniku za cerkveni obred. Vsem še enkrat - iskrena hvala!

Žalujoci sin Jožko z družino

Sonce bo vzhajalo in prebujalo življenje, a tebe ne bo zbudilo. Ob večerih bo vabilo k počitku in tudi takrat bomo sami bedeli v noč. Vinska trta bo rodila sadove, ki jih ne boš okušal, in pisale se bodo knjige, ki jih ne boš več prebiral. Vsi, ki te imamo tako zelo radi, bomo čakali na tvojo besedo in ne bomo je slišali. A ostala bo tvoja ljubezen in spomin na bogato življenje, živeto s tabo.

ZAHVALA

Na svojo poslednjo pot je v nedeljo, 25. aprila 1993, odšel naš dragi

Jože Gyergyek

iz Gornje Radgone

Vsem, ki ste ga na njej pospremili ter s cvetjem in iskreno mislijo počastili njegov spomin, se iskreno zahvaljujemo.

Žalujoci vsi, ki smo ga imeli radi in ga neizmerno pogrešamo

Tvoj komolec je razpadel, tvoja roka je zemlja.

ZAHVALA

V 64. letu je brez besed za vedno odšel

Franc Vaupotič

iz Lukavec pri Ljutomeru

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, znancem in prijateljem, ki ste nam v teh trenutkih stali ob strani, darovali vence, cvetje ter v druge namene. Iskrena hvala lovcem, gasilcem, pevcem za odpete žalostinke, g. župniku za pogrebni obred ter govornikom za besede slovesa.

Vsi, ki smo ga imeli radi

Kje si dragi mož, očka in dedek, kje tvoj mili je obraz, kje je tvoja skrbna in dobra roka, ki skrbela je za nas.

ZAHVALA

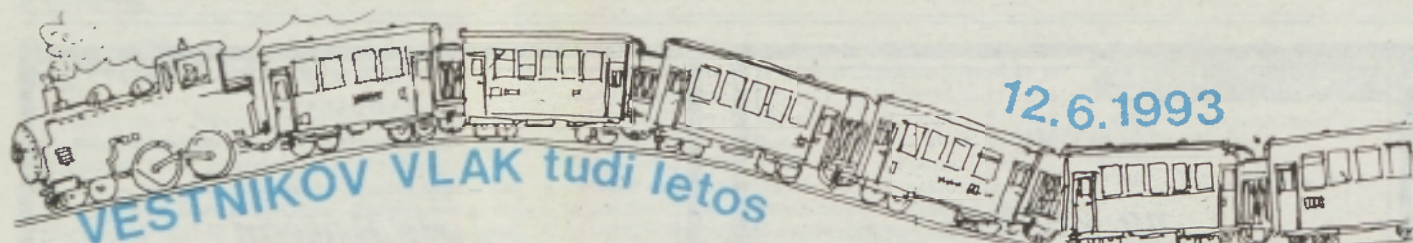
V 56. letu starosti nas je tragično in brez slovesa zapustil naš dragi, dober in skrbni mož, očka, dedek in brat

Jožef Tibula

iz Budinec 1

Ob tragični in nenadomestljivi izgubi našega dragega Jožeta se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste nam v teh težkih trenutkih kakorkoli stali ob strani, nam izrekli ustno in pisno sožalje, darovali vence, cvetje in za svete maše. Posebna hvala gospodu župniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, predstavnicam KS za ganljive besede ob odprtem grobu, vsem gasilskim društvom, predvsem domačemu, vsem sosedom, prijateljem, rodbini in znancem ter vsem, ki so ga v tako velikem številu pospremili do njegovega preranega zadnjega doma. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: žena Jolanka, hčerka Antonija z možem Vinkom, vnuki Danijela in Damjana, brat Janez z družino ter sestri Julijana in Helena z družino

20. JUBILEJNI VESTNIKOV VLAK

12. JUNIJA NA GOLTE, V SAVINJSKI GAJ, V RADMIRJE
IN LOGARSKO DOLINO

- Vsi potniki se bodo peljali z gondolo na Golte, kjer šumijo stoletni gozdovi, teče bistra studenčnica in je prečudovit pogled na slovenske planine in doline.
- Vsi si boste ogledali zakladnico dragocenih mašnih plaščev v Radmirju, ki so jih darovali evropski kraljevski dvori.
- Sprehodili se boste lahko po Savinjskem gaju, po parku slovenskih vrtnarjev, kjer cveti na tisoče rož.
- Z avtobusi se bomo vsi zapeljali po Logarski dolini, se ustavili v najlepšem delu. Rajali bomo tam in veselili se bosta človek in narava.
- Poceni nakupi oblačil in drobnih gospodinjinskih aparatov.

• PRIJAVITE SE LAHKO NA UPRAVI VESTNIKA OD
14. MAJA • CENA ZANIMIVEGA IZLETA, KI GA ZNA
ZA VAS PRIPRAVITI LE VESTNIK, JE 2.800 SIT.

Glavni
pokrovitelj

Adriatic

zavarovalna družba d.d. koper

mga

Mali gospodinjinski aparati, d.o.o.
Nazanje, Savinjska c. 30

Radgonski mehurčki

Naša ljuba Radgona postaja čedalje pomembnejša. Ste videli, kako je bilo napeto v soboto, ko so maratonce tekli skozi mesto in proti mejnemu prehodu? Predlagam, da organizirajo vsak teden kakšen maraton ali kolesarjenje – nam vsaj ne bo potrebno prenašati tovornjakov z odpadki iz klavnice in traktorjev z neznosno smrdečimi odpadki iz farme v Podgradu, ki vozijo te stvari sredi najhujše vročine nepokrite skozi mestno središče. Ekološko bi bilo tudi, če bi končno dobili dovoljenje za vožnjo s čolnom po reki Muri. Turisti bi poleg lepe narave na levem in desnem bregu reke Mure lahko občudovali tudi rdeče-rjave izcedke iz klavnice v Gornji Radgoni in tamkajšnje kanalizacije, rjave odplake iz farm v Podgradu in Nemščaku in odplake z zanimivo vsebino, ki pritekajo iz krajev ob reki.

No, pa pustimo to. Tudi v občinski zgradbi je marsikaj zanimivega. Izvršniki se bodo obogatili z dvema novima članoma – menda so ju sprejeli v četrtek na dodatni (dopolnjeni) skupščini. Eden je kmetijec, ki se je nekaj časa ukvarjal tudi s prašiči in bo zdaj skrbel za gospodarstvo v občini; drugi pa je pravnik,

Sobočanec, ki pozna pisarniško delo izvršnega sveta. Slednji bo odslej največji strokovnjak za gradbeništvo in urbanizem. Kaj moremo, eni so sposobni za vse. Mogoče pa tiči zajec v drugem grnu! Slišal sem namreč, da določena dela na gradu opravljajo brez gradbenega dovoljenja, mogoče so pa tega Brenčiča nastavili zato, da bo vse to šlo skozi brez problemov. Ta omenjeni gospod je namreč tudi sestavil pogodbo o najemu gradu za g. Hercoga.

Slišal sem, da je Tobak vložil tožbo proti RUC-u. A zakaj? Si mislite, kako jim bo poslej upadel promet v njihovi kletni pivnici, ker so zbrisali semaforje med občinsko zgradbo in Tobakom? Predlagam, da Tobak preselijo na novo tržnico, kjer je tudi več parkirnih prostorov. Veste, zdi se mi, da ti čudni predpisi Ljubljancem nič ne pomagajo; resda so ukinili prehode za pešce in parkirne prostore ob cesti... toda kljub temu se bo še vedno hodilo čez cesto in parkiralo na pločnikih. Razlika je le ta, da sedaj več ne bodo krivi soferji, ki divjajo skozi mesto. Pravica pa taka!

Radgončan

Vozniška dovoljenja

Delavcem občinskih organov za notranje zadeve se opravičujem, ker morajo zadnjih štiri najst dni delati več kot tedne pred 20. majem. Opravičujem se tudi fotografom, ker so od omenjenega do današnjega dne izdelali več fotografij kot v prejšnjih tednih. Vzrok za tako trpinčenje pa je v mojem članku Zamenjajmo dokumente, kjer sem zapisal: »Vsekakor pa je treba do 25. junija zamenjati vozniška dovoljenja, kajti s tem datumom bodo vsem potekla.« In zdaj tisto, kar je pomembno: VOZNIŠKA DOVOLJENJA JE TREBA ZAMENJATI DO 25. JUNIJA 1994, TOREJ DO SREDINE PRIHODNJEGA LETA. Ne hitite torej s slikanjem, ne delajte gneče na občini, saj je pred vami še leto dni časa.

S. S.

TOTI in TOTA iz Lotmerka

Slišati je, da se nekateri precej zanimajo, kdo naj bi bila TOTI in TOTA iz Lotmerka, oziroma tisti, ki to piše. Tako so namreč rekli v Soboti, pa tudi v Lotmerki so eni že delali »preiskavo«. To je, kot se zdi, pomembnejše kot tisto, kar je napisano. Kdo si sploh upa »šinfati« pa »pisariti« o naši občini in naših »svetih« Prlekijh? A krivec ne želi, da bi ga pozvali vun, ka bi se hinli, ali pa da bi ga kerj mohno ta ka bi jemi tace potro pa še lampe razbija. In kdo bi bil tako nor, da bi kaj takega tvegaj? No, da vam bo vsaj malo lažje, vam eno skrivnost vseeno lahko izdam(o): TOTI in TOTA nista vedno isti osebi; tisti, ki se oglaš(a)m iz Lotmerka, ju išče(m) zdaj tu, zdaj tam.

In kot je zadnji čas v modi,

sta te dni tudi onadva malo prisluškovala, kaj ljudje govorijo v eni od lotmerških fabrik. Še posebej vroča tema je bila o delavcih s Hrvaške, ki jih je tudi v njihovem podjetju kar precej, v vsej občini pa okrog 340. Avgusta jim pretečijo delovne vize. Ali naj si še naprej služijo slovenski kruh?

TOTA je o tem rekla: »Jaz bi vse odpustila, zato ker nam je Hrvaška nabila tako visoke davke za vinske kleti, češ da so to »kuće za odmor«, in ker moja hčerka zavoljo njih ne more dobiti službe.«

TOTI pa je dugačnega mnjenja: »Bil sem v Nemčiji. Tam so odpustili samo slabe delavce ne glede na to, od kod so. Tako bi morali ravnati tudi pri nas.«

Vi pa... kak čete.

Cene rabljenih avtomobilov

Na sejem rabljenih avtomobilov v Murski Soboti so prodajalci minulo nedeljo pripeljali 60 avtomobilov, lastnike pa je zamenjalo 5 vozil.

Znamka avtomobila	Letnik	Prevož. km	Cena
Zastava 128	1987	87.000	220.000 SIT
Zastava 101	1986	82.000	1.800 DEM
Zastava 101	1982	91.000	1.600 DEM
Zastava 101	1986	56.000	2.000 DEM
Renault 4 TL	1982	114.000	1.500 DEM
Mercedes 190 D	1986	68.000	28.000 DEM
Golf JXD	1990	56.000	15.000 DEM
Renault 5	1991	20.500	11.600 DEM
Opel kadet 1.6 D	1986	120.000	12.000 DEM
Renault 9	1988	49.000	9.800 DEM
Regata 100 SiE	1987	85.000	10.000 DEM
Lada 1.3	1985	97.000	2.800 DEM
Yugo 55	1990	45.000	5.500 DEM
VW 1300	1975	122.000	2.500 DEM

Cene sadja in zelenjave

VRSTA	TRŽNICA	ZELENJAVA POMURKA
Jabolka	100,00	75,00
Jagode		260,00
Pomarance	80,00	60,00
Limone	140,00	110,00
Banane	99,00	120,00
Hruške	140,00	120,00
Mladi krompir	120,00	100,00
Solata	150,00	150,00
Mlada čebula	150,00	160,00
Česen	350,00	340,00
Korenje	140,00	180,00

Lendavski pereci

V četrtek me je pet minut pred drugim televizijskim dnevnikom poklical Geza. Očimo je vedel, da te oddaje ne prezrem, četudi bi zaradi tega krave ostale brez večernega obroka, zato me je našel doma. Bil je neposreden: »Le kaj te je pičilo, da se toliko spokiš ob Madžare?« Odgovoril sem mu, da čisto nič, saj je tudi moja snaha te narodnosti. Dodal sem še, da se z njo veliko bolje razumem kot z mojo staro. »Potem pa ne piši tako dvoumno,« mi je še svetoval in odločil slušalko.

Da bi popravil vtis, sem hotel že danes napisati nekaj stavkov po madžarsko, a ni in ni šlo.

Poteklo je namreč že več desetletij od okupacije, ko sem se moral učiti madžarsčine. Še sreča, da sem hodil k božji službi, saj tam ni bilo take prisile. Zdaj sem na pomoč klical snaho, ki je hodila v dvojezično šolo v Lendavi, a prave pomoči od nje nisem dobil. Veste, kaj mi je dejala? Govoriti da seveda zna, z madžarsko pisavo pa je bolj na tesnem, saj da ima veliko več črk kot slovenska abeceda, na njih pa pikice, črtice, enojne in dvojne ostrvice... Razumel sem jo, saj če bi jo prisilil, ne bi bilo dobro. Obljuba – znak dobre volje – pa ostaja.

Že vem, kam bom hodil do tedaj, dokler ne bo »zalaufal« etnično čisti madžarski zavod za informiranje, kjer bi mi morda pomagali pri prevajanju. V podružnico lendavske službe družbenega knjigovodstva bom stopil! Na njenem postopku stoji na prvem mestu tabla z madžarskim napisom, šele na drugem mestu pa je slovenska oznaka te firme. Kar tako naprej. Naj se ve, kdo je kdo!

Da pa postavitev te tabele in moje pisanje ne bi delovala »šovinistično«, naj zapišem, da je posredi verjetno višja naravna

sila, pred katero pa smo ne-močni. V bližnjem parku, kjer je bila nekoč občina, zdaj pa na banka in SDK, močno delujejo tako imenovane energetske silnice. Te naj bi bile še pri sv.

Trojici, kjer je vojščak Hadik, za židovskem pokopališču v dolgi (razvpiti) Dolgi vasi in pri javnih vodnjakih v Krunčevi ulici. Zmedle pa niso le tistega, ki je dal postavljati tablo, ampak še množico drugih, katerimi pa podpisani nismo črna ovca. Samo nekaj zgledov: v trgovini nasproti vodnjaka je bilo preveč zaposlenih, zato je eden odšel. Kmalu je prišel drugi in zdaj ni več govora o prevelikem številu rok. Dalje v bližini je center za »enotno vzgojo, ki pa sploh ni lepodušen, kajti »firma« je označena (enojezično – slovensko) zgornji. Na Partizanski ulici, ki je še vedno partizanska, in tam odjekne kakšna eksplozija, pa se jim je tudi »sami neki obrtniki in »nosni »night club«. Kje so pa časi, ko je bila ena dobra mača gostilna »porkohom«?

Se bi lahko »klobasali«, ampak potem bi mi manjkalo prostora za tole: Energetske silnice pa menda ne delujejo le na omenjenih treh mestih, ampak če gre verjeti zelenemu priručniku, tedaj naj bi bila taka in sta tudi tam, kjer letava par in mačka. Tam kjer smrdi mačka, naj bi bile negativne, kjer pa naj bi bile pozitivne, zato s pes, pa da so pozitivne, Menda je dobro leči na prvo mesto, saj naj bi na tako mesto človek dobil erotične nabore.

Nauk: iščimo mesta, kjer polje žavajo psi, imejmo se radi in ne mislimo na to, kdo je kdo, kaj tedaj, ko sta Ona in On zbirala, sta eno bitje. Pa na kong ne pozabite!

Osamljeni KAC

Turnišče: cene pujskov

Rejci so pripeljali prejšnji četrtek ob 7.00 na sejem 101 pujski. Pujski so bili stari od 8 do 10 tednov in težki od 15 do 20 kilogramov. Kupci pa so jih kupili le 27 in zanje plačali od 8.000 do 12.000 tolarjev za par.

120 let tradicije

Pomurska banka d.d.

Vaša domača banka

Menjalniški tečaj Pomurske banke 1. junija 1993, tečajji veljajo od 2. 6. 1993 od 00.00.

Srednji tečaj Banke Slovenije velja od 1. junija 1993 od 00.00.

Država	Enota	Banka Slovenije	Nakup	Prodaja
Avstrija	100	978.1222	980,00	1.010,00
Francija	100	2.037.8692	2.005,00	2.065,00
Nemčija	100	6.882.3682	6.980,00	7.180,00
Italija	100	7.4536	7,38	7.980,00
Švica	100	7.689.6700	7.565,00	115,00
ZDA	1	109,7049	108,00	

Obrestne mere za tolarске vloge od 1. junija 1993

Hranilne vloge	Obr. mera	Mesečna	Letna
Tekoči in žiroračuni	60% OD R	0,84%	10,11%
Tolarska varčevalna knjižica	50% OD R	0,70%	8,55%
Dovoljena prekoračitev na TR	R + 3%	1,05%	12,68%
Nedovoljena prekoračitev na TR	R + 20%	2,90%	35,20%
	R + 40%	4,24%	50,88%

VEZAVA	R + 1%	1,48%
Depoziti od 10 do 19 dni	R + 2%	1,67%
Depoziti od 20 do 30 dni		
minimalni znesek vezave: 30.000,00 SIT		
Depoziti od 31 do 90 dni:		
do 50.000 SIT	R + 6%	1,89%
nad 50.000 do 100.000 SIT	R + 8%	2,04%
nad 100.000 SIT	R + 8,5%	2,08%
Depoziti nad 1 mesec	R + 3%	1,65%
Depoziti nad 3 mesece:		
do 50.000 SIT	R + 6%	1,89%
nad 50.000 do 100.000 SIT	R + 8,5%	2,08%
nad 100.000 SIT	R + 9%	2,12%
Depoziti nad 4 mesece:		
do 50.000 SIT	R + 7,5%	2,00%
nad 50.000 do 100.000 SIT	R + 9%	2,16%
nad 100.000 SIT	R + 9,5%	2,18%
Depoziti nad 5 mesecev:		
do 100.000 SIT	R + 9%	2,12%
nad 100.000 SIT	R + 9,5%	2,16%
Depoziti nad 6 mesecev:		
do 50.000 SIT	R + 8%	2,04%
nad 50.000 do 100.000 SIT	R + 10%	2,24%
nad 100.000 SIT	R + 10,5%	2,27%
Depoziti nad 12 mesecev	R + 11%	2,31%
Depoziti nad 24 mesecev	R + 11,5%	2,35%
Depoziti nad 36 mesecev	R + 12%	2,39%